సంపుటము XVIII
నెం. 9

28 సెప్టెంబరు, 1991
శనివారము,
(శక సం. 1913,
అశ్వని-6).

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

		పేజి నెం.
1.	సభా కార్యక్రమము.	.. 1191
2.	ప్రశ్నలు – వాగ్రూప సమాధానములు.	.. 1191
3.	స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు – వాగ్రూప సమాధానములు.	.. 1221
4.	సభా కార్యక్రమము.	.. 1228
5.	ప్రకటన : కార్యక్రమ పట్టికలో కొన్ని అంశముల గురించి.	.. 1251
6.	ప్రభుత్వ బిల్లులు:	.. 1252
	(1) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ వేతనములు, ఫించను చెల్లింపు మరియు అనర్హతల తొలగింపు (రెండవ సవరణ) బిల్లు. (ప్రవేశపెట్టబడినది)	
	(2) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయము (సవరణ) బిల్లు. (ప్రవేశపెట్టబడినది)	.. 000

(తరువాయి 3వ కవరులో

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ ముద్రణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.
1992.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(ఐదవ సమావేశము : ఇరవై ఏడవ రోజు)

శనివారము, 28 సెప్టెంబరు, 1991.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (కోవూరు):- స్పీకర్ సర్, మీ పెర్ఫార్మెన్స్, మీ స్టేట్‌మెంటు చాలా బాగున్నాయి. నేను మిమ్ములను అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్):- నేను కూడా మిమ్ములను అభినందిస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- I thank you. I raised your prestige and not mine. నేను మీ అందరికీ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు (హిందూపూరు):- అధ్యక్షా, మేము మిమ్ములను అభినందిస్తున్నాము.

మిష్టర్ స్పీకర్:- నేను కూడా మిమ్ములను అభినందిస్తున్నాను. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు చెప్పారు. మీరంతా చెప్పారు.

Sri N.T. Rama Rao:- We compliment you and congratulate you.

Mr. Speaker:- This is a compliment to everyone and congratulations to all the legislators. Thank you very much once again.

ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

మారుమూల ప్రాంతాభివృద్ధి పథకం క్రింద సబ్‌స్టేషన్లు

191-

*4445- శ్రీ కె.ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి (బాల్కొండ):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(అ) మారుమూల ప్రాంతాభివృద్ధి పథకం క్రింద మారుమూల ప్రాంతాల్లో విద్యుత్ సబ్‌స్టేషన్లు నెలకొల్పటాన్ని చేపట్టినారా;

(ఆ) అయితే, ఎన్నింటిని నెలకొల్పుటకు ప్రతిపాదించినారు; ఆ సబ్‌స్టేషన్లను ఎప్పటికి ప్రారంభిస్తారు?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున న్యాయశాఖామంత్రి (శ్రీ డి·కె· సమరసింహారెడ్డి):- అవు నండి· 28 సబ్-స్టేషన్లు జిల్లా స్థాయిలో మారుమూల ప్రాంతాలలో 33/11 కె·వి· సబ్-స్టేషన్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది·

(ఆ) 4 సబ్-స్టేషన్లు ఇదివరకే మంజూరయ్యాయి· అందులో కరీంనగరు జిల్లా లోని ఓడెలలో (ఎస్·పి·ఎలో 1 నెం) ఒకటి, నిజామాబాదు జిల్లాలోని మోస్రా, కోన సముందర్, బద్దిపూరులలో రూ· 109 లక్షల వ్యయంతో సిస్టం ఇంప్రూమెంటు కొరకు 3 సబ్-స్టేషన్లు ఉన్నాయి· 1991-92లో ఈ పనులను చేపట్టడం జరుగుతుంది·

Sri K.R. Suresh Reddy:- Speaker Sir, it goes to the credit of our Government as far as remote development programme is concerned. I have been informed that our State is top in the implementation of this programme. Whatever has been sanctioned, has been grounded and taken up, but, unfortunately the electricity department has become a black sheep in this. On 1-5-90 these sub-stations are sanctioned. It is almost a year and a half. Till to-day, unfortunately, they are still not grounded. I think the villagers wherever they have been sanctioned, they provided the department the required land. I would like to know from the Minister as to when the remaining sub-stations would be grounded.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- This is already under study and it will be taken up in a phased manner as per the requirements and availability of the funds.

శ్రీ డి· రాజగోపాల్ (ఆచంట):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారిని తమ ద్వారా అడిగేది ఏమిటంటే, ఈ మారుమూల ప్రాంతాల అభివృద్ధి పథకం క్రింద ఎన్ని సబ్-స్టేషన్లు అంచనా వేశారు· ఇప్పుడు, ఈ సంవత్సరం మాకు 28 అని చెప్పారు· అనేక మారుమూల ప్రాంతా లలో మీ లిస్టులోకి రాని సబ్ స్టేషన్లు ఉన్నాయి· వెంటనే ఆ లిస్టు కూడా తెప్పించి అంచనా వేసి, ఈ సంవత్సరములో ఎన్నింటిని ప్రారంభిస్తారు· రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఎన్ని ప్రాంతాలలో దీన్ని అమలు జరపాలనుకుంటున్నారు·

శ్రీ డి·కె· సమరసింహారెడ్డి - రిమోట్ ఏరియాలలో మొత్తం 28 సబ్ స్టేషన్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది· జిల్లావారీగా చెప్పమన్నా కూడా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తాను· ఆదిలాబాద్‌లో 7, నిజామాబాద్‌లో 5, కరీంనగర్‌లో 13, విశాఖపట్నంలో 3 మొత్తం 28 సబ్ స్టేషన్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది· ఈ రిమోట్ ఏరియా ప్రోగ్రాం యొక్క కాస్టు మొత్తం డెవలప్‌మెంట్‌కు టోటల్ - for the nine districts ... మొత్తం మీద 129·89 కోట్లు ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది·

శ్రీ ఎం· ఓంకార్ (నర్సంపేట్):- అధ్యక్షా, రిమోట్ ఏరియా డెవలప్‌మెంటులో వరంగల్ జిల్లా కూడా ఉంది· ఈ 28 సబ్ స్టేషన్లు ఏ ప్రాతిపదికమీద జిల్లాలవారీగా మీరు

చెప్పే కోటా పంచబడింది· కవర్‌కాని జిల్లాలకు అదనంగా సబ్ స్టేషన్లు ఎన్ని యిచ్చి ఈ మారుమూల ప్రాంతాలకు న్యాయం కలుగజేస్తారు?

శ్రీ డి·కె· సమరసింహారెడ్డి:- గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ 9 జిల్లాల్లో వరంగల్ కూడా చేర్చబడింది· ఇప్పుడు చెప్పిన దాంట్లో అక్కడ ఉన్న ట్రాన్స్‌మిషన్స్ రిక్వయిర్‌మెంటు ఎగ్జిస్టింగ్ సబ్-స్టేషన్లు ఎవయిలబిలిటీ ఆఫ్ ఫండ్స్, ఇవన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకొని ఈ పథకంలో ఉన్నదానికి ఎడ్జస్ట్ చేయడానికి వీలుంటే చేయడానికి, వీలులేని పరిస్థితులను అంచనా వేసుకొని keeping in view the totality of the circumstances prevailing in that area it has been done. It is based on certain norms and guidelines. It has been strictly adhered to by the Board.

శ్రీ ఎమ్· రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ):- మంత్రిగారికి నల్గొండ పరిచయమే· నల్గొండ జిల్లాలో ట్రైబల్ కానిస్టిట్యుయెన్సీ కూడా ఉంది· ట్రైబల్ బెల్టు, నాగార్జున సాగర్ ముంపు గ్రామాలు, రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్ ఉంది· రిమోట్ ఏరియా డెవలప్‌మెంట్ క్రింద గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా స్కీమ్ కూడా యిక్కడ ఉంది· దేవరకొండ కానిస్టిట్యుయెన్సీలో 27 తండలు ఉన్నాయి· సబ్ స్టేషన్లు లేకపోవడం వలన ఇన్ని తండలకు వ్యవసాయానికి, బావులకు నీరు యివ్వలేని పరిస్థితి ఉంది· వేరే ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ఒక జిల్లాకు 12 యిచ్చారు· ఒక జిల్లాకు 133 యిచ్చారు· ఇవ్వండి సంతోషమే కానీ నల్గొండ ఇంపార్టెంట్ జిల్లా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన జిల్లా నల్గొండ డి·పి·ఎ·పి· క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తింపు కూడా ఉంది· దీనిని గురించి మంత్రిగారు ఎలా మరిచిపోయారో, చాలా విచారం అనిపిస్తుంది· తప్పనిసరిగా, మర్చిపోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఈ జిల్లా మీ గైడ్‌లైన్స్‌కు ఎందుకు రాలేదు? ఎందుకు ఈ పొరపాటు జరిగిందని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను· తప్పనిసరిగా ఆ ప్రాంతంలో ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను·

· శ్రీ డి·కె· సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నల్గొండ ఏరియాలో దేవరకొండ 8·40
ప్రాంతంలో ఉన్న ఇబ్బందులను గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులు రఘుమారెడ్డిగారు చెప్పిన విష ఉ·
యాలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను· ఇంతకు మునుపు ఇదే సభలో మిత్రులు చౌహాన్‌గారు అక్కడున్న ఇబ్బందులను సభలో లేవనెత్తడం జరిగింది· ఎప్పటికప్పుడు నేను అధికారులకు తగు విధంగా ఆదేశాలు ఇచ్చి అక్కడ ఉన్న ప్రాబ్లమ్స్ ఎగ్జిస్టింగ్ సబ్ స్టేషన్‌లో ఉన్న ట్రాన్స్‌ఫారమ్ కెపాసిటీని పెంచుతూ కొన్నిటిని పరిష్కరించడం కూడా జరిగింది· ఇంకా ఏవయినా అక్కడ నిజంగా అవసరం ఉందని లెక్కలో తేలితే ఖచ్చితంగా దానిని బట్టి ఆ ప్రాంతానికి తగు విధంగా ప్రాతినిధ్యం ఇప్పించేదానికి అన్ని విధాల చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను·

శ్రీ డి· చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి):- కరీంనగర్ జిల్లా గురించి మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చినందులకు చాలా సంతోషం· 13 సబ్ స్టేషన్స్ ఇస్తాము అన్నారు· అవి ఏవేవి? అందులో హుస్నాబాద్ ఏరియా పూర్తిగా మారుమూల ప్రాంతం అయిన నందారముకు సబ్ స్టేషన్ మంజూరు అయిందని నేను విన్నాను· ఆ సబ్ స్టేషన్‌ను ఇస్తున్నారా, లేదా? కరీంనగర్ జిల్లాలో లో ఓల్టేజ్ ప్రాబ్లమ్ విపరీతంగా ఉన్నది· వారు సబ్ స్టేషన్ ఇస్తాము అన్నారు· అక్కడ 220 కె·వి· లైన్ అవసరం ఉన్నది· ఎందుకంటే అక్కడ కరెంటు ఉత్పత్తి

అయినా కానీ బయటకు పోతుంది. మాకు మాత్రం కరెంటు లేకుండా పోయింది. 220 కె.వి. లైన్ అక్కడ మంజూరు చేస్తారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- గౌరవ సభ్యులు కరీంనగర్ జిల్లాలో ఎక్కడెక్కడ సబ్ స్టేషన్స్ ఇస్తున్నారని అడిగారు. అవి మన్నెగుడెం, కల్వెడ, వెలగటూరు, అంబర్‌పేట, రామగుండం, మూతారం, దుర్షేత్, చింతకుంట, రావకుంట, గొర్షకుర్తి, ఉప్పల్, వావిలాల, రాయకల్ ఈ ప్రాంతాలలో నేను చెప్పిన సంఖ్య వస్తుంది. 220 కె.వి. లైన్ విషయం ఇంకా పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- హుస్నాబాద్‌లో నందారం ఉన్నదా, లేదా? మంత్రిగారి దృష్టిలో లేకపోతే ఇప్పటికయినా తీసుకొని ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- పరిశీలిస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రిమోట్ కార్నర్‌లో ఫీజబుల్ లేదని వస్తున్నదాని విషయం గురించి అడుగుతున్నారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి (ముషీరాబాద్):- వెనుకబడ్డ జిల్లా అయిన రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఏవయినా సబ్ స్టేషన్స్ ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నా వద్ద ఉన్న వివరాలను బట్టి ఎలాంటి ప్రతిపాదనలు లేవు. ఒకవేళ గౌరవసభ్యులు ఎక్కడయినా అవసరమున్నదని తెలిపితే వాటిని కూడా పరిశీలన చేయిస్తాను.

శ్రీ ఎన్. ఆంజనేయులు (ఎల్లారెడ్డి):- నిజాంబాద్ జిల్లాలో 5 సబ్ స్టేషన్స్ చేపట్టడం జరుగుతుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. వాటి పేర్లు చెప్పాలి. అలాగే ఎల్లారెడ్డి, తాడ్వాయి మండలం లోపల సబ్‌స్టేషన్స్ లేవని గతంలో చెప్పినప్పుడు మారుమూల ప్రాంతాల అభివృద్ధి లోపల ఇస్తామని చెప్పారు. అవి ఇప్పుడు ఉన్నవా, లేవా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నిజాంబాద్ జిల్లా సంగతి మనవిచేస్తాను. కోన సముందర్, భర్ఫ్‌పూర్, పల్లికొండ, తాడ్వి, మోసరాం ఈ ప్రదేశాలలో సబ్ స్టేషన్స్ పెట్టడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. ఆంజనేయులు:- గతంలో తాడ్వాయ్ తీసుకుంటామని మంత్రిగారు ప్రకటించారు.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య (సిరిసిల్ల):- కరీంనగర్ జిల్లాలో పూర్తిగా విద్యుచ్ఛక్తి మీద ఆధారపడి వ్యవసాయం జరుగుతూ ఉన్నది. బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతం. ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారికి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. 1990వ సంవత్సరం మే నెలలో నేటి ముఖ్యమంత్రిగారు, నాటి వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు కరీంనగర్ వ్యవసాయ సదస్సులో

220 కె.వి. లైన్ సబ్ స్టేషన్‌ను రెండు నెలలలోపల తప్పనిసరిగా నేను ఇస్తానని, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖమంత్రి కాకపోయినా వ్యవసాయ శాఖమంత్రిగా ఆ బాధ్యత ఉన్నదని, నెల్లూరు జిల్లా నాయుడుపేటలో ఇప్పించానని కూడా అన్నారు. ఒకటిన్నర సంవత్సరం తరువాత పరిశీలనలో ఉన్నదని చెప్పడం హాస్యాస్పదంగా ఉన్నది. ఆరోజు వాగ్దానం చేసిన వ్యవసాయ శాఖమంత్రిగారు ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ముఖ్యమంత్రిగారు ఉంటే ఉండనియ్యండి. ఇదివరకు హామీ ఇచ్చారన్నారు. హామీ ఇచ్చివుంటే పరిశీలిస్తారు.

శ్రీ బి. జనార్ధన్ (చెన్నూరు):– ఆదిలాబాద్ జిల్లా మారుమూల ప్రాంతాలలో 7 సబ్ స్టేషన్స్ మంజూరు చేసినట్లుగా మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. ఎక్కడెక్కడ మంజూరు చేశారు? చెన్నూరు ప్రాంతంలో వేములపల్లి, కోటపల్లి ప్రాంతాలలోని ప్రజలు ఎలక్ట్రిసిటీ లేక చాలా ఇబ్బందిపడుతున్న విషయం మంత్రిగారికి తెలుసు. అక్కడ సబ్ స్టేషన్ కావాలని చాలాసార్లు మెమరాండంలు యివ్వడం జరిగింది. అవి కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని మంజూరు చేశారా లేదా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:– ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో ఎక్కడెక్కడ పెట్టారనేది గౌరవ సభ్యుల సప్లిమెంటరీ. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో దేవేగాం, రెగ్గా, ఆసిఫాబాద్, జైనూర్, కడెం, కుబేర్ ప్రాంతాలలో సబ్ స్టేషన్స్ మంజూరు చేశాము.

గోల్కొండకోట దురాక్రమణ

192–

*3100–సర్వశ్రీ సి. దాస్, టి. పురషోత్తమరావు (వరంగల్లు), కె. సాయిరెడ్డి (హుజురాబాద్), బద్దంబాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్), సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్‌పల్లి):– రెవిన్యూశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) గోల్కొండకోట భూములను, దురాక్రమణ చేయుచున్న విషయము వాస్తవమేనా:

(ఆ) అయినచో, ఆ దురాక్రమణదారులను తొలగించుటకు తీసికొన్న చర్యలేమి?

రెవిన్యూశాఖ మంత్రి (డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి):–(అ) గోల్కొండ మండలం, శిలా మహ్మదీనగర్‌కు చెందిన సర్వే నెం. 137 నుండి 150, 300లో ఇళ్లను నిర్మించుకొన్న 239 పాత ఆక్రమణలు ఉన్నాయి.

(ఆ) పై (ఎ) సమాధానంలో పేర్కొన్న కేసుల విషయానికి సంబంధించి భూ దురాక్రమణ కేసులను దాఖలు చేయడమయింది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:– ఎన్ని ఎకరాల భూమిని ఆక్రమించుకున్నారు? ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ కేసులను ఎంత మంది మీద పెట్టారు? ఎంత మంది ఆ భూమిని విడిచిపెట్టారు? ఎప్పటివరకు ఆ భూమిని దురాక్రమణదారుల నుంచి తొలగిస్తారు?

డాక్టర్ డి·ఎల్· రవీంద్రారెడ్డి:– టోటల్ ఎన్క్రోచ్‌మెంట్స్ 239· 25·59 ఎకరాల ల్యాండ్ ఎన్క్రోచ్ అయింది· ఒక సర్వే నెంబర్‌లో 172 మంది మీద ఇంకో సర్వే నంబర్‌లో 67 మంది మీద కేసులు పెట్టడం జరిగింది·

శ్రీ బి· బాల్‌రెడ్డి:– గోల్కొండ హిస్టారికల్ ప్లేస్· ఇక్కడ అక్రమ కట్టడాలు ఉన్నాయనేది మంత్రిగారు తెలుసుకున్నారు· కానీ నేను గత ఆరు సంవత్సరాల నుంచీ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను· ఎవ్వరూ ఏమీ చొరవ తీసుకోవడం లేదు: ఇప్పుడు సభ ద్వారా మరొకసారి తెలుపుతున్నాను· రేషమ్‌బాద్ అనేచోట 30 ఎకరాల భూమి ఉన్నది· ఇక్కడ అక్రమ కట్టడాలు జరుగుతున్నాయని మొదలుపెట్టినప్పటి నుంచి చెబుతున్నా పట్టించుకోలేదు· ఇప్పుడు కట్టడాలు పూర్తి అయ్యాయి· స్లమ్ క్రింద డిక్లేర్‌చేసి వాటర్ కనెక్షన్స్ కరెంటు మొదలగు అన్ని సదుపాయాలు ఇచ్చారు· అదేరకంగా దాని ప్రక్కనే అటారక్ వీడీ అని ఉన్నది· అక్కడ కూడా ఇండ్లు కట్టవద్దని అన్నా ఇండ్లు కట్టారు· అది కూడా స్లమ్ క్రింద డిక్లేర్ చేశారు· అదేరకంగా పాత ఖిల్లా అని ఉన్నది· గోల్కొండ ఖిల్లా కాక పాత ఖిల్లా ఉన్నది· అక్కడ కూడా అక్రమ కట్టడాలు కడుతున్నారని చెప్పినా అక్కడ కూడా ఆపలేదు· ఇండ్లు కట్టారు· అక్కడ ఉన్న టంకశాల (స్ట్రాంగ్ రూమ్)ను కూడా బద్దలు కొట్టారు· చారిత్రాత్మకమైన విలువలను కాపాడుకోవాలి· ఇప్పుడు సెంట్రల్ ఆర్కియాలజీ డిపార్ట్‌మెంట్ వారు దానిని ప్రొహిబిట్ ఏరియాగా డిక్లేర్ చేశారు· అక్రమ కట్టడాలు కట్టవద్దని చెప్పారు· దానిని రక్షించాలని చెప్పారు· అయితే ఇంతవరకు ఇల్లీగల్‌గా కట్టిన దానిని ప్రభుత్వం స్లమ్ క్రింద ఎందుకు డిక్లేర్ చేసింది? వాళ్ళకు సదుపాయాలు ఎందుకు కల్పించింది? భూ ఆక్రమణదారులుగా వాళ్ళ రిజిష్టర్ అయినా కూడా ప్రభుత్వం వాళ్ళపైన ఎందుకు చర్యతీసుకోలేదు? డిమాలిష్ ఎందుకు చేయలేదు?

డాక్టర్ డి·ఎల్· రవీంద్రారెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఈ అక్రమాలు చాలాకాలం క్రిందటనే జరిగాయి· టోటల్‌గా 1 లక్షా 45 వేల 503 స్క్వయర్ మీటర్లలో కన్‌స్ట్రక్షన్స్ జరిగింది· మరి 56· వేల 891 స్క్వయర్ మీటర్స్‌లో కాంపౌండ్ వాల్ కట్టుకున్నారు· ఇది కూడా ఆక్రమణలో ఉన్నది·

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:– అధ్యక్షా, ఇది బాల్‌రెడ్డిగారి నియోజకవర్గం క్రిందకు వస్తుంది· బాల్‌రెడ్డిగారు ఈ 7 సంవత్సరాల కాలంలో ఎన్నోసార్లు ఈ ప్రశ్నను శాసనసభలో లేవనెత్తారు· పేపర్‌లో కూడా విశదముగా వచ్చింది· 30 ఎకరాల భూమిలో ఈ ఇల్లీగల్ ఎన్క్రోచ్‌మెంట్స్ ఉన్నాయని మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు· ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ యాక్టు సెక్షన్ క్రింద ప్రొసీడ్ అవుతున్నామని చెప్పారు· ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ కేసులు ఒకవైపు కోర్టులో నమోదు చేస్తూనే మరొకవైపున ఈ ఎన్క్రోచర్స్‌కు కరెంటు ఇస్తున్నారు·
3·50 నీరు, తదితర ప్రభుత్వం ఇచ్చే సదుపాయాల్ని కూడా ఇస్తున్నారు· ఒకవైపు ఇవి అన్ని
ఉ· ఇమ్పుకుంటూనే మళ్ళీ ఏదో కోర్టులో కేసు పెట్టాము అనే అంశాన్ని వారు చెబుతున్నారు· ఇందులో మీరే అన్ని అందిస్తున్నారు కాబట్టి గోల్కొండ భూమిని ఆక్యుపైచేసి గోల్కొండ ఖిలా కూడా ఎవరికైనా మీ దాంట్లో నవాబుకి డిక్లేరు చేయబోతున్నారా అనేటటువంటి అనుమానం కలుగుతూ ఉంది· కాబట్టి ప్రభుత్వపరంగా ఒకవైపు అన్ని సదుపాయాలు కల్పిస్తూ మరి ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు, వాళ్ళ మీద? ఆర్కియాలాజికల్ డిపార్టుమెంటు వారు ఏదైతే ప్రొటెక్టు చేస్తున్నారో వాటికి రక్షణ కల్పిస్తారా? దీనివలన అన్‌సోషల్

ఎలిమెంట్సు ఎక్కువ అవుతున్నారు· కమ్యూనల్ టెన్షన్సు వస్తున్నాయి· దీనికంతటికి కారణం గ్రాబింగే కాబట్టి దీనికి వెంటనే ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోబోతున్నారో చెప్పాలి·

డాక్టర్ డి·ఎల్· రవీంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మున్సిపల్ అధికారులతో విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ అధికారులతో సంప్రదించి ఈ ఆక్రమణలకు కారణాలు వారు ఎట్లా చేస్తున్నారో పరిశీలిస్తాము అధ్యక్షా·

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ బి· బాల్‌రెడ్డి:- స్లమ్ క్రింద డిక్లేరు చేసినారు·

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:- మీరు సమాధానాన్ని ఇప్పించాలి· క్వశ్చన్ అప్పుడు కూడ ఎప్పుడో ఇచ్చినాము· క్వశ్చన్‌లో చాల స్పష్టంగా వారు చెబుతున్నారు· ఇళ్ల నిర్మాణం గురించి, ఎన్‌క్రోచ్‌మెంటు గురించి మంత్రిగారు ఎప్పుడైతే వివరముగా చెప్పినారో సర్ మీరు మున్సిపాలిటీ వారు గానీ, తదితర ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని సదుపాయాలు ఎందుకు కల్పిస్తున్నదో మళ్లీ మీరు విచారించి చెబుతాను అంటే అధ్యక్షా, మా ఎప్రెహెన్షన్ you are going to declare one of your collegues as Nawab of Golconda Khila. You must take some action.

Mr. Speaker:- That is not there.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- If it is not there, take some action or you convene a meeting of all party leaders or all officials.

మిష్టర్ స్పీకర్:- పరిశీలిస్తాము అంటే ఏక్షన్ తీసుకుంటాము అనే కదా·

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:- సర్, ఏక్షన్ తీసుకుంటాను అన్నాక సమాధానం ఏమిటి? మేము శాసనసభలో ప్రశ్నవేసిన తరువాత ఎన్నోరోజులకి మేము చెబితే ఒకవేళ మీరు చెప్పినది నిజమైతే మేము చేస్తాము అంటే అర్థము ఏమిటి? Government have clearly admitted that there are some encroachments. They have constructed houses and you are providing all amenities. On oneside you are telling that you are going to prosecute them.

డాక్టర్ డి·ఎల్· రవీంద్రారెడ్డి:- తప్పకుండా మున్సిపల్ అధికారులతో సంప్రదిస్తాము·· Cases have been filed.

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:- ఎన్ని కేసులు ఫైలు అయినాయి చెప్పండి?

శ్రీ డి·ఎల్· రవీంద్రారెడ్డి:- 2/3 టుథర్డ్సు కేసులు ఫైలు చేసినాము·

(Interruptions)

Mr. Speaker:- He will look into the matter.

(Interruptions)

Whatever he said will be expunged.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఒక హౌసు కమిటీ వేయండి. ఏదైనా ఎంక్వయిరీ వేయండి. ఒక సీనియర్ ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసరుతో ఎంక్వయిరీ వేయించండి. ముఖ్య మంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

Mr. Speaker:- I have already said it cannot go into the records. Mr. Sajjad, please take your seat. It is not good on your part.

(Interruptions)

I said it is expunged. I have already said it is not good for him.

(Interruptions)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, you have already given a ruling. He did not say anything. ఉన్నటువంటి ప్రోపర్టీని 30 ఎకరాల ప్రోపర్టీని ఏవిధంగా మీరు రక్షించబోతున్నారు? ప్రశ్న వచ్చినాక సమాధానం సంపూర్ణంగా లేకపోతే మీరు హౌసు కమిటీ వేస్తారా, లేకపోతే సీనియర్ ఆఫీసర్‌తో ఎంక్వయిరీ వేసి మీ భూమిని రక్షించుకుంటారా? అది చెప్పకపోతే ఎట్లా?

డా. డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- 25 ఎకరాలు మొత్తం ఆక్రమణలో ఉంది. ఇప్పటి నుంచే కాదు చాలా కాలం నుంచి ఉంది. దానిని లాండు గ్రాబర్సు క్రింద కేసు ఫైలు చేసినారు.

Mr. Speaker:- Q.No. 193 (*4193) is postponed.

కృష్ణానది పశ్చిమశాఖపై అలుగువంతెన నిర్మాణము

194-

*5436-సర్వశ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (దుగ్గిరాల), సిహెచ్. గోవర్ధనరెడ్డి (బాపట్ల), కె.పి. కొండారెడ్డి (మార్కాపూర్):- రోడ్లు, భవనముల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) గుంటూరు జిల్లా, కొల్లూరు మండలంలో కృష్ణానది పశ్చిమశాఖపై అలుగు వంతెనను నిర్మించు ప్రతిపాదన ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఆ మండలములోగల డెల్టా ప్రాంతాన్ని, నదీదీవుల గ్రామములతో ఈ అలుగు వంతెన కలుపు విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, ఆ ప్రతిపాదన ఏ దశలోనున్నది;
(ఈ) ఆ అలుగు వంతెనకు అగు ఖర్చు సుమారు ఎంత?

రోడ్లు, భవనాల శాఖమంత్రి (శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి):– (అ) అవునండీ.
(ఆ) అవునండీ.

(ఇ) ఈ ప్రతిపాదన ఆరంభ దశలో ఉంది. కాజ్‌వేను నిర్మించవలచిన రోడ్డు జిల్లా పరిషత్తుకు చెందినందున దానిని రోడ్లు భవనాలశాఖ స్వాధీనం చేసుకొనలసి ఉంది.

(ఈ) పిసరలంక సమీపంలో కృష్ణానది పశ్చిమపాయస్కు హైలెవల్ కాజ్వే నిర్మాణానికి అయ్యే వ్యయం రషారమి రూ. 453.00 లక్షలు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఇది 1984లో ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేయిడం జరిగింది. ఇంతవరకు కూడ ఏమి జరగలేదు. దీనికి దూరముగా దాదాపు 15 గ్రామాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఇక్కడ పంటలు తెప్పించుకోడానికి చాల ఇబ్బందిగా ఉంది; రావడానికి కూడ తొందరగా పూర్తి చేయువలసిందిగా మంత్రిగారిన కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:– ఫౌండేషన్ స్టోను వేసిన మాట వాస్తవమేనా, అయినప్పుడు దాని గురించి ఏమి చేస్తారు అని అనకుండా మీరు సూచన చేస్తారు. దానికి జవాబు ఏముంది

శ్రీ కె.పి. కొండారెడ్డి:– 1986వ సంవత్సరంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాము ములో అప్పటి ఆరోగ్య వైద్య శాఖామంత్రి డాక్టర్ ఎం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావుగారు ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేసిన మాట వాస్తవమేనా? 1986 నుంచి 1991వ సంవత్సరం వరకు ఎన్ని వంతెనలు ఫౌండేషన స్టోన్ వేసినారు ఆ ప్రభుత్వం? ఎందుకు ఇంతవరకు ప్రభుత్వం మొదలు పెట్టలేదు?

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఒక్కొక్క ప్రభుత్వ విధానం ఒక్కొక రకముగా ఉంటుంది. మా ప్రభుత్వంలో మా పోలసీ ప్రకారం మేము ఏ కార్యక్రమును చేపట్టినా మొట్టమొదట సర్వేచేసి ఫిజిబిలిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత, ఫీజబిలిటీ ఉండె ఉన్న తరువాత బడ్జెట్‌లో ఏలోకేషన్ చేసిన తరువాత మేము పునాదిరాయివేసే అలవాటు మాకు ఉంది గత ప్రభుత్వం అది ఏమీ లేకుండగానే తమ ఇష్టానుసారం మంత్రివర్యులు పునాదిరాయి వేసేటటువంటి అలవాటు ఉంది. గతములో ఉన్నటువంటి మంత్రిగారు ఏమాత్రము ఎక్కడా కూడ ఏలోకేషన్ లేకుండానే వేశారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

1986వ సంవత్సరములో అప్పటి ఆరోగ్యశాఖామాత్యులు డా. యం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావు 9 00
పునాదిరాయి వేసినారు. ఫీజుబులిటీ లేకుండా బడ్జెట్‌లో ఎలోకేషను లేకుండా వారు పునాది ఉ.
రాయి వేయుడం జరిగింది. అది ఆర్. అండ్ బి. డిపార్టుమెంటుకు రాలేదు. ప్రపోజల్సు స్టేజ్‌లో ఉంది. సి.ఇ.గారి దగ్గర ఉంది. రేపో మాపో ఆ ప్రపోజలు గవర్నమెంటుకు వస్తుంది. ప్రజాప్రతినిధులు అందరూ అడుగుతున్నారు – కాబట్టి ఫీజుబులిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత బడ్జెట్ ఎలోకేట్‌చేసి కార్యక్రమం మొదలుపెట్టి పని ప్రారంభమవుతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు (తాళ్లరేవు):– డాక్టరు యం.ఎస్.ఎస్. కొటేశ్వర రావు ఫీజుబిలిటీ రిపోర్టు. బడ్జెట్ ఎలోకేషను లేకుండా పునాదిరాయి వేశారంటున్నారు. ఏ ఫీజుబులిటీ లేకుండా ఏ బడ్జెట్ ఎలోకేషను లేకుండా మాజీ ముఖ్యమంత్రి డా. యం. చెన్నా రెడ్డిగారు ఎన్నో సంవత్సరాల క్రింద కాకినాడ పోర్టులో పునాదిరాయి వేశారు. ఎన్నో సంవత్సరాలు అయింది. మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు ఎట్లాగు పునాదిరాయి వేశారో చెప్పండి? ఏ ఫీజుబులిటీ రిపోర్టు లేకుండా ఎట్లాగు వేశారు?

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– మా డిపార్టుమెంటులో నాకు సంబంధించినంతవరకు ఏ ఫీజుబులిటీ రిపోర్టు లేకుండా, ఏ బడ్జెట్ ఎలోకేషను లేకుండా పునాదిరాయి వేయరు. గత ప్రభుత్వం 10 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అటు పునాదిరాయివేసి, యిటు పునాదిరాయి వేసి ప్రారంభోత్సవాలు చేయడం జరిగింది. ఫీజుబులిటీ రిపోర్టు లేకుండా, బడ్జెట్ ఎలోకేషను లేకుండా పునాదిరాళ్లు వేయడం ఆ ప్రభుత్వములో జరిగింది.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు:– మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు వేసినటువంటి పునాదిరాయి గురించి, కాకినాడ పోర్టు గురించి వేసినటువంటి పునాదిరాయి గురించి చెప్పరే.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:– పోలవరం ప్రాజెక్టు గురించి ఫౌండేషను స్టోను వేశారు. బడ్జెట్ శాంక్షను అయినదా? ప్రోవిజను ఉన్నదా? దాని విషయంలో మంత్రిగారు తెలియజేయాలి. ఏదైనా యిదివరకు ఎక్కడైనా శాంక్షను అయిన తరువాత ప్రపోజల్సు వచ్చిన తరువాత త్వరలో ఆర్డర్సు వస్తున్నాయని చెప్పి అక్కడున్నటువంటి అధికారులు, ప్రజాప్రతినిధులు ఆ ప్రాంతములో ఉన్న ఇంటరెస్టు దృష్ట్యా ముందుగా ఒకటి రెండుచోట్ల ఏదైనా పునాదిరాళ్లు వేయిస్తే వేయించవచ్చు. తరువాత ఆర్డర్సు వస్తాయి. అక్కడ ప్రజల ఓవరు ఎంతూజియాజమ్‌తో వేయించవచ్చును. పరిస్థితులు ఆ విధముగా ఉండగా దానిని పొలిటికల్‌గా చేసి తప్పుపట్టితే ఎట్లాగు....

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– ఫీజుబులిటీ ప్రభుత్వానికి ఉన్నాలేకపోయినా, బడ్జెట్ ఎలోకేషను ఉన్నా లేకపోయినా ఆర్థిక స్థోమతు ఉన్నా లేకపోయినా పునాదిరాళ్లు వేసు కుంటూ పోయే పద్ధతి మంచిది కాదు....

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:– నన్ను పూర్తి చెయ్యనివ్వండి అధ్యక్షా. అటువంటివి ఏమైనా ఉంటే త్వరలో పూర్తిచేస్తారా? ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని అటువంటి శంఖుస్థాపనలు ఆ ప్రాంతములో చేయవచ్చును. అటువంటివి పూర్తిచేస్తారా? పూర్తిచేయ డానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఎప్పటిలోగా పూర్తిచేస్తారు?

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– మా ప్రభుత్వము పబ్లిసిటీకి ప్రాధాన్యత యివ్వదు. అట్లాగ చేయాలని కాదు కాబట్టి ఎక్కడైతే ఫీజుబులిటీ ఉందో అక్కడ ఆర్థికపరమైన చిక్కులు కూడా చూసుకుని బడ్జెట్ పరిధిలోనికి తీసుకుని వస్తాము. ఫీజుబులిటీ, బడ్జెట్ ఎలోకేషను చేసిన తరువాతనే చేస్తాము.

శ్రీ టి. సీతారాం (ఆముదాలవలస):– పబ్లిసిటీ అంటున్నారు.... మీకు పబ్లిసిటి డిపార్టుమెంటు ఎందుకు ఉంది.

Mr. Speaker:- That is not the way Seetharam.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు:- తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో శంఖుస్థాపన చేసినవి పూర్తి చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వము బడ్జెట్‌లో కేటాయించి శంఖుస్థాపన చేసినటు వంటివి పూర్తిచేయడానికి ఎక్కడా సూచనలు కన్పించడంలేదు. నేను చెప్పింది ఉత్తిదా, నిజమా, ఉత్తిదనే అర్థము అవుతున్నది....

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- ఇది ఒకరి సొమ్ముకాదు. ఎవరు అధికారములోనికి వచ్చినా కార్యక్రమాలు ప్రజాసంక్షేమ కార్యక్రమాలను దృష్టిలోపెట్టుకుని కొనసాగించడం మంచిది. మేము ప్రారంభించే కార్యక్రమాలు ఫిజుబిలిటీ చూసుకుని బడ్జెట్ ఎలోకేషను చూసుకుని చేస్తాము కాని పేరుకొసము యిటువంటి కార్యక్రమాలను పెట్టుకోము.

కాజిపల్లిలోగల కాజీచెరువులోనికి కలుషిత నీరు విడుదల

195-

*2867-సర్వశ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం), సి. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సపూర్), వి. నారాయణరావు (మునుగోడు):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) మెదక్ జిల్లా, జిన్నారం మండలం, కాజిపల్లి పారిశ్రామిక గ్రామంలోగల కాజీచెరువులోనికి రసాయనికి పరిశ్రమలు, కలుషిత నీరు విడుదలచేయుటవలన మనుష్యులు మరియు పశువులు చనిపోయిన విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఆ పారిశ్రామికవేత్తల మీద తీసికొన్న చర్యయేమి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున భారీపరిశ్రమల శాఖామాత్యులు (శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి):- (అ) (ఆ)- ఖాజీ చెరువులోకి విషపూరిత పదార్థాలతో కూడిన వ్యర్థ పదార్థాలను వదులు తున్నట్లు గమనించడమయింది. ఆవరణల వెలుపల, లోపల వ్యర్థ పదార్థాల విడుదలను నిలిపివేయడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకోవలసిందని ఆదేశిస్తూ 1986, పరిసరాల (పరిరక్షణ) చట్టం క్రింద రెండు పరిశ్రమలకు నోటీసులను ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రస్తుతం రెండు పరిశ్రమలలో ఒక పరిశ్రమ మాత్రమే పనిచేస్తున్నది. ఈ నోటీసు అందిన తరువాత పొల్యూషను ప్రొటెక్షను మెథడ్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో - హోస్ టాంక్సు ఏర్పాటు చేయ బడ్డాయి. వర్షాకాలంలో కూడా పొల్యూషను వాటరు పోకుండా ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. చక్కగా పొల్యూషను వాటరు చెరువులోనికి పోకుండా ఉండే విధంగా తగున్నైన చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- నిర్దాక్షిణ్యముగా కలుషితమైన వాటరు బయటకు వదలడం వలన గట్టుపోతారం గ్రామంలో ఎల్లయ్య అనే రైతు - అతనికి రెండు పశువులు 10 వేల రూపాయలు ఖరీదుచేసేవి ఉంటే అవి రెండు పశువులు మరణించడం జరిగింది. ఒక వ్యక్తి మరణించాడు. పేర్లు చెప్పమంటే చెబుతాను. వారి విషయంలో నష్టపరిహారం గురించి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? నేను చెప్పిన రైతు విషయం గురించి చెప్పండి.

బయటకు పోయేందుకు వాటరు వదలిపెట్టి – అక్కడ ప్లాంటులు పెట్టకుండా పరిశ్రమలు నడుపుతున్నారు. అటువంటి వాటి మీద అధికారులు విచారణ జరిపించి యికముందు యిటువంటివి జరగకుండా చూసేందుకు చర్యలు తీసుకుంటారా? కంపెనీ పేర్లు చెప్పండి.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– ఈ నోటీసు వచ్చిన తరువాత – మెదక్ జిల్లా సంగారెడ్డి నుంచి పబ్లిక్ హెల్త్ అధికారిని, ఏనిమల్ హజ్‌బెండరీ, డైరెక్టరును అక్కడకు పంపడం జరిగింది. ఆ ప్రాంతము పోయి వచ్చి ఎవరూ చనిపోలేదని చెప్పారు. వెంటనే కంపెనీ పెన్సిపెన్కిడ్స్ కంపెనీ ఉంది, మరొక కంపెనీ లల్లూస్ – అది క్లోజ్ అయినది. వారు డబ్బాలు పెడతారు. డబ్బాలు నిండిన తరువాత వాటిని జీడిమెట్లకు పంపుతారు. వర్షాకాలములో డబ్బాలు నిండి ఓవర్‌ఫ్లో అయి చెరువులోనికి వస్తాయి. రైతు చనిపోయాడు అని అంటున్నారు – సభ్యులు అటువంటిది ఉంటే వారు సమాచారం యిస్తే ఫ్యాక్టరీ దగ్గర నుంచి కాంపెన్‌సేషను యిప్పించే ప్రయత్నం చేద్దాము. Already we have taken steps.

శ్రీ సిహెచ్ విఠల్‌రెడ్డి:– ఎల్లయ్య అనే రైతువి రెండు పశువులు చనిపోయాయి. 10 వేల రూపాయలు ఖరీదు. మల్లయ్య అనే రైతు చెరువులో నీరు త్రాగి చనిపోయాడు. అతని కుటుంబానికి కాంపెన్‌సేషను యిప్పించండి.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– ఎవరైనా కలుషితమైన చెరువులోని నీరు త్రాగుతారా? ఆ ఏరియా అంతా బోర్లు ఉన్నాయి. విఠల్‌రెడ్డిగారు మమ్ముల్ని వేధించి ఆయన ఏరియాలో చాలా బోర్లు వేయించుకున్నాడు. వారు ఆ విధంగా కేసు జరిగింది అని చెబుతున్నారు కాబట్టి వారు వివరాలు చెప్పినట్లయితే తప్పకుండా వారికి కాంపెన్‌సేషను కంపెనీచేత ఇప్పించబడుతుంది.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట):– ఫ్యాక్టరీల నుండి వచ్చే కాలుష్యమువల్ల చాలా ప్రాంతాలలో నష్టము జరుగుచున్నదని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మా బీబీనగర్ ఏరియాలో పరిశ్రమల నుండి బీబీనగర్ చెరువులోనికి దాని నీరు రావడం, ఆ నీటిని పశువులు త్రాగడంవల్ల జబ్బులు వస్తున్నాయి. మనుష్యులకు కూడా బట్టలు ఉతకడంవల్ల, స్నానాలు చేయడంవల్ల జబ్బులు వస్తున్నాయి. ఈ విషయం పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. మేము స్వయంగా చూచాము కూడా. హైదరాబాదు నగరములో సరూర్‌నగర్, కొత్తపేట ప్రాంతాలలో ఉన్న సిరీస్ కంపెనీ నుండి వచ్చే నీరు భూమిలోకి వెళ్లి ఆ ఏరియాలో వేసిన మొత్తం బోర్స్‌లోని నీరు కాలుష్యమై పోయింది. ఆ నీటిని త్రాగి ప్రజలు అనారోగ్యానికి గురవుతున్నారు. ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి అనేక పర్యాయాలు తేవడం జరిగింది. కానీ ఇంత వరకు ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకోలేదు. ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్యగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– ప్రత్యేకంగా ఆ బీబీనగరులో నాకు తెలియదు కానీ, జనరల్‌గా ఈ సబ్జెక్టు తెలుసు కనుక, వాటర్, ఎయిర్ పొల్యూషన్ రెండు తీర్చుగా ఉంటాయి. అవి మనము ఫేస్ చేయవలసివస్తున్నది. ఎయిర్ పొల్యూషన్‌కు సంబంధించినంత వరకు దానికొక ఎక్విప్‌మెంట్ ఉంటుంది. ఏ ఐటమ్ అయితే ప్రొడ్యూస్ చేస్తారో దాన్ని ఇన్‌ఫెక్ట్ చేయడానికి కొన్ని పద్ధతులు పెట్టడం ఇదివరకే నోటీసులు ఇచ్చాము. కాలువలలో పారే కాలుష్యము ఏదయితే ఉందో దానివల్ల వెల్స్‌లోకి లీకేజి అయి, బోర్‌వెల్స్‌లోని నీరు

చెడిపోయిన మాట వాస్తవమే. దీనికి సరియైన శ్రద్ధతీసుకొని, సివేజి ప్లాంట్సును ఎక్కడెక్కడయితే పరిశ్రమలున్నాయో అక్కడ కట్టాలని ఇండివిడ్యువల్‌గా కానీ, కలెక్టివ్‌గా గానీ, సివేజి ప్లాంట్సువేసి, ప్రాసెస్‌చేసి దానిలో నుండి వచ్చిన నీటిని మరల పరిశ్రమలకు, వ్యవసాయానికి వాడటానికి చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. అటువంటివన్ని ప్రోగ్రెస్‌లో ఉన్నాయి. పొల్యూషన్ బోర్డుకానీ, ప్రభుత్వము కానీ దీనిపై చాలా శ్రద్ధతీసుకొని పొల్యూషన్ నివారణ కొరకు ప్రయత్నము చేస్తున్నది.

సిరీస్‌కు సంబంధించినంతవరకు నా కొలీగ్ ప్రసాద్‌గారు పోయి చూచి వచ్చారు. దాన్ని కూడా పొల్యూషన్ నుండి తప్పించుకొనడానికి పైపులైను ద్వారా కొంత దూరం తీసుకొనిపోయి సివేజీ ప్లాంటును వేసినట్లయితే అది కూడా నివారణ కాగలదు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):– ఈ పొల్యూషన్ కంట్రోల్ మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కోస్టల్ పేపరు మిల్లు అని చెప్పి, ఉంది. వాళ్లు తుమ్మలావ్ డ్రైయిన్ లోకి నీరు వదలిపెడుతున్నారు. అది 40 కి.మీ. దూరం వెళ్లి ఒరిజినల్‌గా అది గోదావరి. రెగ్యులేటరు దానివల్ల నదినీరు కాలుష్యమయిపోతున్నది. రైతులు, ప్రజలు, ప్రజాప్రతినిధులు ఎంతకోరినా ఆ పొల్యూషన్‌ను కంట్రోల్ చేయడంలేదు. రీసెంటుగా పుష్కరాలు వచ్చిన సమయంలో 15 రోజులు ఆ ఫ్యాక్టరీని కట్టించివేయడం జరిగింది. అయినప్పటికి కూడా, ఆ పొల్యూషన్ కంట్రోల్ చేయడానికి వాళ్లు ప్రయత్నించలేదు. డ్రైయిన్‌లోకి కాలుష్య నీరు వదలుతున్నారు. దాని అరికట్టడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకొంటారా? అవసరమయితే ఆర్.డి.ఓ. స్పెషల్ పవర్స్ ఇన్‌వోక్‌చేసి, అయినాసరే, ఆ ఫ్యాక్టరీని మూసివేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– 1986 కంటే ముందు ఎన్విరాన్‌మెంట్ ప్రొటెక్షన్ యాక్టు లేకుండా ఉండే. అప్పుడు నార్మల్ లా ఐ.పి.సి. క్రిందనే న్యూసెన్స్ క్రింద కేసు బుక్‌చేసినారు. దీనికి చాలా సీరియస్ చట్టముంది. దాని క్రింద రూల్సు ఫ్రేమ్ చేయ బడ్డాయి. ఈ కోస్టల్ పేపరుమిల్లుకు సంబంధించి, నాకు ఇదివరకు ఫిర్యాదు వచ్చింది. పొల్యూషన్ బోర్డు వారు చూచి వచ్చారు. అది వాస్తవమే. అట్లా కాకుండా నివారణ మానేజి మెంటు వారు చేసేది ఉంది. అది చేయకపోతే చట్ట ప్రకారం దాన్ని క్లోజ్‌చేసి, పనిష్‌మెంట్ కూడా ఇవ్వగలుగుతాయి అధ్యక్షా. జనరల్ పాలసీ ఏమంటే, ప్రభుత్వము ఇపుడున్న పరిశ్రమలలో, ఇప్పుడు ప్రారంభించే పరిశ్రమలలో ఎక్విప్‌మెంట్ ఫిట్‌చేసి, ఆ పొల్యూషన్ డివైసెస్ ద్వారా కాలుష్యాన్ని బయటకు రాకుండా, గాలిలో కలువకుండా, నీటిలో కలువ కుండా చేయబడతాయి. ఇప్పుడు స్థాపించే పరిశ్రమలలో పొల్యూషన్ నివారణ ఎక్విప్ మెంటును నిర్మించుటకు వారే ఎస్టిమేట్ కాస్టులో వేయవలసి ఉంటుంది. ఆ ఎక్విప్‌మెంట్ ఉంటేనే క్లియరెన్స్ ఇస్తాము. ఈ రెండు విధాల టూ ఫోల్డ్ ప్రోగ్రాము ప్రభుత్వము ముందుంది. దాన్ని ఆచరణలో పెట్టడంలో ప్రభుత్వము చాలా సీరియస్‌గా ఉంది. మరియు ఎన్విరాన్‌మెంటు పొల్యూషన్‌కు సెపరేట్ డిపార్టుమెంటును పెట్టాము. ముఖ్యమంత్రిగారి అధ్వర్యములో ఆ డిపార్టుమెంటు పనిచేస్తున్నది. బాగానే ఇంప్రూవ్‌మెంట్ అవుతున్నది. తృప్తిపడ్డాం. ఇంకా ఎక్కువ కావలసిన మాట వాస్తవమే. గౌరవ సభ్యులు యాంగ్జయిటీతో చెబుతున్నది నిజమే కానీ, కొద్దిరోజులలో అది నివారణ అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– అధ్యక్షా, మంత్రిగారిని చాలా గౌరవిస్తాను. ఎందు కంటే పరిశ్రమల మీద వారికి చాలా ప్రేముంది. పరిశ్రమల నుండి వచ్చే ఎఫ్లూయెంట్సువల్ల

విఠల్‌రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా, ఏవిధంగా నష్టము జరుగుచున్నదో దానిమీద వారికి బాధలేదని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. Because he is having more affection towards industries. వారు విఠల్‌రెడ్డిగారికి సమాధానమిస్తూ, కాలువలలోని కాలుష్యాలు, తదితర ఎంప్ల్యూఎంట్స్ affluents which are emitted out of the industries ఏవైతే కాలువలలో పడిపోతున్నాయో, వాటిని త్రాగే సమాజము ఉందో ఈనాడు అనేమాట అన్నారు. అధ్యక్షా, మెదక్ జిల్లాలో పటాన్‌చెరువులో ఆ పరిసర ప్రాంతాలలో ఎన్నో మండలాలలో నీరు కాలుష్యమై ఆ నీరు భూమిలోకి ఇంకిపోవడంవల్ల బోర్స్‌వెల్స్‌లోని నీరు కాలుష్యమై దాన్ని త్రాగడంవల్ల అసలు గర్భము దాల్చే పశువు కూడా లేదు. ఎంతో మంది ఆ కెపాసిటీని కోల్పోయారని వార్తలు వచ్చాయి. అంతేకాకుండా, ప్రభుత్వము ఈ పరిశ్రమల నుండి కొన్ని లక్షల రూపాయలు డిపాజిట్ తీసుకొని - The Collector is supposed to supply drinking water to the villagers. This is a fact. కాబట్టి, ఈ కాలుష్యము గురించి, ఎన్నోసార్లు మేము ఇక్కడ చర్చ చేయాలని అనుకొన్నాము. చేయలేకపోయాము. సిరిస్ పరిశ్రమ కానీ, మిగతా పరిశ్రమలు కానీ, వీటివల్ల ఎంత ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి ఉందంటే, ఆల్కటీర్ ఫ్యాక్టరీకి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. హైకోర్టు యొక్క నిర్ణయానికి విరుద్ధంగా అప్పటి కొంత మంది మంత్రులు లాలూచిపడి ఆల్కటీర్‌కు ఇవ్వడంవల్ల, మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పశుసంపద క్షణాలలో నాశనమయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అటువంటి దారుణమైన పరిస్థితి అక్కడున్నప్పుడు, మీరు వెంటనే ప్రభుత్వపరంగా ముందుకు వచ్చి, జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ వేస్తే తప్ప, కాలుష్య సమస్య పరిష్కారము కాదు. శివాజీరావుగారి అధ్వర్యములో ఎన్నో ప్రొసెషన్స్ జరిగాయి. వాళ్లు కాలుష్య నివారణ గురించి, పెద్ద పుస్తకము తయారుచేశారు. కాలుష్య నివారణ విషయంలో చర్యలు తీసుకొనడంలో ప్రభుత్వము కానీ, రాజకీయ నాయకులు కానీ, ముందుకు రావడంలేదని, మా గతి ఏమని ప్రజలు అంటున్నారు. అక్కడ కార్లు పోతున్నాయి. రోగాలు వస్తున్నాయి. స్త్రీలు గర్భముదాల్చే కెపాసిటీని కోల్పోతున్నారు. పశువులు చచ్చిపోతున్నాయి. దీన్ని అంత ఈజీగా తీసుకోవద్దు. శాశ్వత పరిష్కారము కావాలంటే, జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ వేయండి. లేకపోతే హౌస్ కమిటీని వేయండి. ఈ ఎఫ్ల్యూఎంట్స్ నుండి మాకు రక్షణ కల్పించండి సార్. పటాన్‌చెరువు దూరంగా లేదు. మనందరమూ వేరే గ్రామాలకు పోయే పరిస్థితి వస్తుంది.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- విద్యాసాగరరావుగారు వారి నియోజకవర్గము కంటే ఎక్కువగా నా నియోజకవర్గము మీద ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపినందుకు వారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు. నాకు నా నియోజకవర్గం అన్ని విషయాలు తెలుసు. 1962 నుండి ఆ నియోజకవర్గం నుండి రెప్రజెంట్ చేస్తున్నాను. పరిశ్రమలు ఇంచుమించు మా హయాములో జరిగాయి. ఇపుడు కాషస్‌గా ఉంటాము. రెండు ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్స్ ఉన్నాయి. పటాన్‌చెరువులో ఒకటి, బొల్లారంలో మరొకటి. బొల్లారంలో కొంత భాగము విఠల్‌రెడ్డిగారి నియోజకవర్గంలో ఉంది. పరిశ్రమలు స్థాపించినప్పుడు, పారాస్యూటికల్ యూనిట్ వచ్చింది. ఇది ఎయిర్ పొల్యూషన్ చేస్తుంది. ఇక్రిసాట్ ప్రక్కనే ఉంది. ఇంటర్‌నేషనల్ సైంటిస్ట్స్ దాని ప్రక్కనే అక్కడ పనిచేస్తారు. ఫెన్సింగ్ మాత్రం డివైడ్ అయి ఉన్నాయి. వారు ఎప్పుడూ కూడా ప్రాణముతీసే కాలుష్యముందని ఎన్నడూ అనలేదు. అయినా కానీ, వారు ప్రొడ్యూస్‌చేసే రెండు ఐటమ్స్‌వల్ల న్యూసెన్స్ (స్మెల్) వాల్యూ ఉందో, దాన్ని క్వోట్ చేసి, వాళ్లు యింకోచోట తయారుచేస్తున్నారు. బొల్లారంలో ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్‌లో

మొలాసెస్‌తో చేసే ఒక పరిశ్రమ ఉంది. వర్షాకాలంలో వర్షపు నీరు అక్కడున్న కుండలలో పడి అవి నిండిపోవడంవల్ల, ఆ నీరు కృష్ణారెడ్డిపేట లేక ఖాజీపేట అనే గ్రామంలోకి పోయి అక్కడ చెరువులో కలుస్తున్నది. ఒకసారి పంటలు చెడిపోతే; ఆ ఇండస్ట్రీ వారితో 25 లక్షల వరకు డబ్బు నష్టపరిహారం ఇప్పించబడింది. 1–2 పశువులు 3 సంవత్సరాల క్రిందటనే చనిపోయాయి. అది వాస్తవం. ఆ తరువాత చనిపోవడం లేదు. అయినా, ఒక సీవేజ్ ప్లాంటు పటాన్‌చెరువులో ఇదివరకే కంప్లీట్ అయింది. ఎరెక్షన్ ఆఫ్ మెషినరీ జరుగుచున్నది. ఇకముందు ఒక గ్యాలన్ నీరు కూడా బయటికి పోదు. ఆ ప్రాసెస్ అయిన నీరు మరల పరిశ్రమలకు వాడబడతాయి. బొల్లారంలో మొన్ననే ప్రభుత్వము 20 ఎకరాల భూమి ఇచ్చింది. అక్కడ కూడా ఒక సీవేజ్ ప్లాంటును కట్టడం జరుగుచున్నది. అల్కబీర్ వారు సందేహము లేకుండా మెయిన్‌టెయిన్ చేశారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు:– బొల్లారం ఇండస్ట్రియలిస్ట్సు మంచినీరు ఇవ్వడానికి డబల్ ఎమోంట్ డిపాజిట్ చేశారు. దాన్ని దాటవేసి, కాలుష్యము లేదని అంటున్నారు. He has deposited certain amount for drinking water.

Sri P. Ramachandra Reddy:– I am aware of it. అల్కబీర్ అనే పరిశ్రమకు, వాళ్ళు మాంసం ప్యాకేజీచేసి ప్రాసెస్ మాంసం ఆర్మీకి కానీ, కొండలలో ఉన్న వారికి, విదేశాలకు ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తారు. కేంద్రములో జనతా ప్రభుత్వమున్నప్పుడు, దానికి లైసెన్సు ఇచ్చారు. గతంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు ఇచ్చారు. కనుక వాళ్ళు క్లియరెన్సు ఇచ్చారు. ఇది పొల్యూషన్ బేస్డ్‌కాదు. కానీ, అయినా పొల్యూషన్ ఎక్విప్‌మెంట్ పెట్టారా లేదా చూచాము. అక్కడ పొల్యూషన్ ఎక్విప్‌మెంట్ ఆ ఫ్యాక్టరీ దగ్గరుంది. ఏమాత్రం పొల్యూషన్ జరగలేదు. విద్యాసాగరరావుగారు వారి పార్టీ ఈ ఫ్యాక్టరీ అక్కడ వద్దని చాలా ఉద్యమాలు నడుపుతున్నారు. ఈ దేశములో కోడినిగాని, ఎద్దునిగాని, బర్రెనిగాని, 9·20
తినని కాలములో అటువంటి ఫ్యాక్టరీ మూసివేయడం మంచిది కాని ఇంటిలో రోజు కోసుకుని ఉ. తినేటప్పుడు ఫ్యాక్టరీలకు ప్యాక్‌చేసి పంపేది వద్దని వారి పార్టీ ఇక్కడికి కూడ మొన్న ప్రొసెషన్ తీసుకుని వచ్చినారు. అయితే నేను కోరేది ఏమిటంటే ఎగ్జాజిరేటెడ్ పిక్చరుచేసి కాలుష్యము అతిగా ప్రచారము చేసిన దానివల్ల కలిగేది ఏమీలేదు. ఈవేళ మనకంటే ఎక్కువ ఇండస్ట్రియల్ కంట్రీస్ ఉన్నాయి. గుజరాత్‌లో మనకంటే ఎక్కువ ఇండస్ట్రీలు ఉన్నాయి. బొంబాయిలో ఉన్నాయి. దీనికి డివైసెస్ ఉన్నాయి. అధ్యక్షా, ఒకటి మాత్రం బాధాకరంగా ఉన్నది అధ్యక్షా. లాలూచీపడి ఏమీ చర్యలు తీసుకోవడంలేదు మంత్రులు అన్నారు. ఇంకా నేను నేర్చుకోలేదు. ఆ పనిచేయను. ఇదివరకు నేర్చుకోలేదు. ఏదైనా మార్గం ఉంటే వారు నేర్పించినా నేను నేర్చుకోను, వారు చూపించినా నేను నేర్చుకోను అని చెబుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్సు)

పొల్యూషన్ విలేజస్ అన్నిటికి మంజీరా నీళ్ళు ఇవ్వబడతాయి. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి అన్ని ఊర్లకు ఇవ్వబడ్డది. ఏ ఊరులకు అయితే పొల్యూషన్ ఉన్నదో వారికి మంజీరా నుంచి నీళ్ళు ఇవ్వబడ్డాయి. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి 22 ఊర్లకు ఇవ్వబడ్డాయి.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు:– అధ్యక్షా, మంచినీటి కోసము ఇండస్ట్రియలిస్టులు లక్షల రూపాయలు డిపాజిట్ చేస్తున్నారు. దానిని కలెక్టరుగారు మంచినీటిని సప్లయి చేయడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇంతవరకు రిలీజు కూడ చేయలేదు ఈ సంవత్సరం. మరి పొల్యూషన్ ఉన్నట్లు కాదా, ఈజ్ ఇట్ నాట్ కాంట్రరీ?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– వారు అనేది నిజం కాదండి. పంటలు పండించే దానికి మొత్తం 25 లక్షలు వరకు కలెక్టు చేసినారు. దాంట్లో ఒక లక్ష రూపాయలు ఉంచు కున్నారు. ఒక పోచారం అనే గ్రామానికి వాగుల ప్రక్కకే ఉన్నది కనుక బోర్‌వెల్‌కి పర్మిషన్ ఇచ్చినది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– ప్రభుత్వము హైకోర్టు తీర్పుకు భిన్నముగా పర్మిషన్ ఇచ్చింది కాబట్టి లాలూచి పడడానికి ఆస్కారం ఉందని అన్నాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– ఆ ఊరికి నీళ్ళు ఇవ్వబడ్డాయి మంజీరా నుంచి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):– అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ఈ సమస్య మీద ఓపికగా సమాధానం చెప్పినారు. అందుకు సంతోషం. టి.డి.పి. ప్రభుత్వ హయాములో గౌరవనీయ మంత్రిగారు ఇటువైపు ఇక్కడ ఉన్నారు. కాలుష్యము విషయంలో చాలా తీవ్రమైనటువంటి చర్చలు జరిగినాయి. తమరికి కూడ తెలుసు; ఆ సందర్భంలో. భద్రాచలము పేపరు మిల్లు, పాల్వంచలో ఉన్నటువంటి థర్మల్ స్టేషనులో బూడిద అదే విధంగా ఖమ్మంలోనికి ఎంటర్‌కాగానే పాలేరు దగ్గర ఉన్న తెలంగాణా పేపరు మిల్లు వీటిలో ఈ కాలుష్యము విషయంలో ఆనాటి టి.డి.పి. ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసింది. నెరుడు చర్చ జరిగినప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసింది. 7 సంవత్సరాలు అయింది, దీని విషయంలో ఏమి చర్యతీసుకోలేదు. పాల్వంచలో ఈ థర్మల్ స్టేషనువల్ల వచ్చేటటువంటి ఏషెస్ ఏదైతే ఉన్నదో ఆ ప్రాంతంలో మంచి నీళ్ళు త్రాగడానికి వీలులేని పరిస్థితిలో ఉంది. దీనిని అరికట్ట డానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము అని చెప్పారు. చేయలేదు. అదేవిధంగా ఐ.టి.నె చాల పలుకుబడి కలిగినటువంటి కంపెనీ, చాల లాభాలు ఆర్జిస్తున్నటువంటి పేపరు మిల్లు. ఓపెన్‌గా వదలిపెడితే ఆ నీరు అంతా గోదావరి లోనికి పోతుంది. అదేవిధంగా బాయకరగూడెం దగ్గర ఉన్నటువంటి తెలంగాణా పేపరుమిల్లు కూడ ఓపెన్‌గా నీరు వదిలిపెడితే పోతూ ఉంది. దాన్ని శుద్ధిచేసే కర్మాగారము ఏర్పాటు చేశాము అంటున్నారు. అది యదార్థము కాదు. ఏదైనా చెకింగుకి పోతున్నారు. కాలుష్యము అనేది చాల ప్రమాదంగా మారింది ఈవేళ. దయచేసి అది ఖచ్చితముగా అరికట్టబడాలి అంటే మీరు ఒక కమిటీని వేయండి. ప్రభుత్వం బాధ్యతగల అధికారి ద్వారా విచారణ చేయించండి. వీటిపైన కఠినమైన చర్యలు తీసుకోండి. మీ చట్టాలలో ఉంది. శిక్షించవచ్చు. కాని అమలుపరచడంలేదు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– పాల్వంచ విషయం తెలుసుకుని వారము రోజులలో నేను వెంకటేశ్వరరావుగారికి తెల్పుతాను. జనరల్‌గా ఏమి ఎక్కడైనా గాని ఈ వాటర్ పొల్యూషన్ ఎయిర్ పొల్యూషన్ అన్నిచోట్ల ఇంటెరిమ్ స్టెప్సు అని వెంటనే తీసుకోబడతాయి. తరువాత పెర్మనెంటు సొల్యూషన్ చేయబడుతుంది. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ ఉద్దేశం ఏమిటంటే ఇండస్ట్రి క్లోజుకాకుండా ప్రపంచంలో ఈ పొల్యూషన్ డివైసెస్ ఏవైతే ఉత్పన్నం అయి నాయో ప్రజలకు వాటిని ఓరియంటుచేసి ఎటువంటి ఇబ్బందీ లేకుండా చేసే పోలసి ఏడాప్టు చేసినది. కొత్తగా పెడితే మాత్రం పొల్యూషన్ ఇండస్ట్రి అయితే గ్రామానికి దూరముగా పెట్టవలసిందే. దీనికి కూడ వాళ్ళయొక్క ఎస్టిమేటు ఏదైతే ఉందో ఆ ఫ్యాక్టరీది ఉంటుందో దాంట్లో పొల్యూషన్ ఎక్విప్‌మెంటు కొరకు కూడ ఉంటేనే క్లియరెన్సు ఇస్తాము లేకుంటే లేదు.

ఈ సబ్జెక్టు మీద గౌరవ సభ్యులు చాల శ్రద్ధ చూపించినందుకు చాల ధన్య వాదములు. ప్రభుత్వం కూడ గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియాగాని స్టేటు గవర్నమెంటుగాని దీని మీద అంతే సీరియస్‌గా చర్యలు తీసుకుంటుంది అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ప్రధాన ప్రశ్న మాది. అది డ్రైల్యూట్ అయిపోయే ప్రమాదం తీసుకురాకూడదు. మంత్రిగారు చాల వివరణ ఇచ్చారు. దీంట్లో హ్యూమన్ డెత్సు గాని కాటిల్ డెత్సుగాని లేదు ఏమీ చనిపోలేదు అని మంత్రిగారు చాల స్పష్టంగా సమాధానం చెప్పారు. మా సభ్యుడు మల్లయ్య అనే రైతు చనిపోయాడు అని చాల స్పష్ట మైన ఆరోపణ పేరుతో సహాపెట్టాడు. ఇక్కడ నుంచి మెడికల్ ఆఫీసరు వెళ్ళాడు అంటున్నారు. నేను మంత్రిగారిని కోరేది ఇక్కడ నుంచి పొల్యూషన్ కంట్రోలు బోర్డునుంచి ఒక ఆఫీసరుని పంపించండి. ఎంక్వయిరీ చేయించండి. కరెక్టు అయితే ఎప్లయింటు ప్లాను పెట్టించండి. నష్టపరిహారం ఇప్పించండి. లేదని ఇప్పుడు మీరు ఖచ్చితముగా చెప్పివేస్తే సభా సంఘాన్ని వేయించండి. మేము ప్రూవ్‌చేస్తాము.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను ఛాలెంజి చేయడం జరగలేదు. నేను ఏనిమల్ హజ్బండరీ డైరెక్టరుని, డిస్ట్రిక్టు ఆఫీసరు పబ్లిక్ హెల్త్ ఆఫీసరును ఈ క్వశ్చను వచ్చిన తరువాత పంపించినాను. ఊరిలో విచారణచేసి విఠల్‌రెడ్డిగారు ఆ ప్రశ్నలోనే ఈ పేర్లు అడిగి ఉంటే ఆ పేర్లను, మరి జవాబు కూడ అట్లు వచ్చేది. ఇప్పటికైనా నిజంగా ఆ విధంగా వారికి నష్టము కలిగినట్లయితే విఠల్‌రెడ్డిగారు ఆ విధంగా ఊరుకునే శాసనసభ్యుడు కాదు. ఆయన గానీ ఇచ్చినట్లయితే మేము దానిని నమ్మి డిటేల్డుగా ఎంక్వయిరీ చేస్తాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మొత్తం కాలుష్యాల మీద సభా సంఘాన్ని వేయండి.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- ఆయన తన లెటర్‌హెడ్‌లో మాకు వ్రాసి ఇస్తే చాలు. మేము చర్యతీసుకుంటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సమ్మరీ ఎంక్వయిరీ వేయిస్తామని చెప్పారు. ఇంకో హామీకి అవసరం లేదు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- ఇంతకు పూర్వం గత శాసనసభలో—

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము స్పెసిఫిక్‌గా ఏలిగేషన్ పెట్టాము. ఆయన తెలివైన వాడే అట్లా ఊరుకునే వాడు ఏమీ కాదు అంటే డ్రైల్యూట్ అయిపోయింది కాని మేము ప్రూవ్ చేస్తాము; సభా సంఘాన్ని వేస్తే చాల స్పష్టంగా రిపోర్టు ఇప్పిస్తాము. అది మేము డిమాండు చేస్తున్నాము. పొల్యూషన్ కంట్రోలు బోర్డు సరిగా పనిచేయడంలేదు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- కలెక్టరు దృష్టికి ఎక్కడ అయితే వచ్చిందో అక్కడ కాంపెన్‌సేషన్ యివ్వబడింది. అయినా యిక్కడ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలకు సంబంధించి నేను తెలుసుకుంటాను. దీనికి సంబంధించి నేను రిపోర్టు తెప్పించాను. కాంపెన్‌సేషన్ యిప్పించడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పటికే యీ ప్రశ్న విషయంలో 15 నిముషాలు తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు (ముమ్మడివరం):- అధ్యక్షా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో వాగల్లు షుగర్ ఫ్యాక్టరీ ప్రభుత్వానికి సంబంధించినది ఉంది. దాని నీరు టన్నల్స్ నుంచి పంట కాల్వలలోనికి వచ్చి భీమవరం, పాలకొల్లు పట్టణాలలో ప్రజలకు ఆరోగ్యము దెబ్బ తినేట్లు అవుతున్నది. ఇపుడు విఠల్‌రెడ్డిగారు మనుషులు, పశువులు చచ్చిపోయాయని అన్నారు. కాని యిక్కడ అనారోగ్య పరిస్థితులవల్ల పంటలకు, మనుషులకు, పశువులకు అనారోగ్యము జరుగుతున్నది కాబట్టి మంత్రిగారు తగు చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఇపుడు శాసనసభ్యులు ప్రతివారు తమతమ నియోజక వర్గాలలోని అనారోగ్య పరిస్థితులు నీరు, గాలి కాలుష్య పరిస్థితుల గురించి చెప్పారు. వీటన్నింటిని పరిశీలించడానికిగాను దయచేసి ప్రభుత్వం ఒక హౌవుస్ కమిటీనివేస్తే అన్ని విషయాలు బయటపడతాయి.

Sri P. Ramachandra Reddy:- I will assure the Hon'ble Leader of the Opposition and the other Members that this Government is very keen to eradicate these polution problems. You please wait for six months and see. If you feel, in the next Assembly to point out, let us see. My intention is that the House Committee will take its own time. It cannot be done quickly and again the House Committee has to depend upon some Scientists. University Scientists have already submitted a Report and similarly we have also prepared. I got some clue from Tamilnadu, which had a list of 200 Scientists. Similarly we have also prepared a list. Pepoles life and Animals' lives are more supreme to this Government than any Industry Sir. We may forego any income to Government and the income to the Management - but not at the cost of the life of animals and human beings.

I assure the Hon'ble Opposition Leader to give us a chance of six months. We will see that. If any industry has not taken steps and it still there is polution, we will close that industry and we will not allow it to function. గతములో ప్రతిపక్ష నాయకుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నపుడు యీ హౌవుస్‌లో నల్లగొండ జిల్లాలో సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలకు సంబంధించి పొల్యూషన్ కంట్రోలు విషయంలో ఒక హౌవుస్ కమిటీని వేయడం జరిగింది. దాని రిపోర్టు ప్రకారంగా మూడు సిమెంటు ఫ్యాక్టరీల వారికి నోటీసులు యిచ్చి 8 రోజులలో క్లోజ్ చేయాలని ఆర్డర్సు యిచ్చాము, తరువాత యూనివర్సిటీ విషయంలో యితరుల విషయంలో పొల్యూషన్ బోర్డువారు ఒక లిస్టు యిచ్చి ఆ ఏరియాలలో పొల్యూషన్ జరుగుతున్నది కాబట్టి ఆ ప్రాంతాలలో కాలుష్య నివారణకు చర్యలు తీసుకోవాలని అన్నారు. సైంటిస్టులు చెప్పిన ప్రకారంగా కూడా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఒక్క సిమెంటు ఫ్యాక్టరీల విషయంలో కాకుండా రాయలసీమ పేపర్ మిల్స్‌వల్ల తుంగభద్ర నీరు కాలుష్యము అవుతున్నది. అట్లాగే రాజమండ్రి వద్ద పేపరుమిల్లు ద్వారా గోదావరి నీరు కాలుష్యము అవుతున్నది. అక్కడ ప్రజలు త్రాగడం కోసం నీటికి కూడా యిబ్బంది పడుతున్నారు. ఇటువంటి కాలుష్యములు జరుగుతున్నవి కాబట్టి సైంటిస్టులతోనే కాకుండా ప్రజా ప్రతినిధులతో కూడా పరిశీలన చేయడానికి గాను ఒక హౌవుస్ కమిటీని వేస్తే బాగుంటుంది కదా.

Sri P. Ramachandra Reddy:- We assure the Hon'ble Leader of Opposition to give us six months time. We will see industries take steps promptly... We are going to take up.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, రెండుసార్లు యిక్కడ అపోజిషన్ లీడరుగారు లేచి యీ హౌస్ కమిటీని వేయాలని అడిగారు. ఆ విధంగా వేస్తే అన్ని విషయాలు బయట పడతాయి కదా?

Mr. Speaker:- We are going to take by the end of December and no need for House Committee. వారు విచారణ చేస్తామని చెప్పారు కదా? The Government is not coming forward. I cannot help it.

Sri P. Nageswara Rao:- I appeal to the Chief Minister to reconsider it.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈ 6 మాసాలు హౌస్ కమిటీవారు వెళ్లి యీ హౌస్‌కు సమగ్రమైన రిపోర్టు యిస్తారు కదా? దీని మీద మీకు సమగ్రమైన రిపోర్టు కూడా వస్తుంది. ఇపుడు కెమికల్ రియాక్షన్ గురించి మనకు రిపోర్టు ఏమీలేదు. శాసన సభ్యులు యిక్కడ ఎన్నోసార్లు చర్చలు జరిగాయి. అయినా యీ సమస్య పరిష్కారం కావడంలేదు. ఈ విషయంలో యీ అసెంబ్లీ ముందు వచ్చి ధర్నాలు చేయడం కూడా జరిగింది. మనం అనుకున్నాము కాబట్టి మనం అందరమూ యాక్సెప్ట్ చేసినట్లు కాదు.

Mr. Speaker:- When the Minister has already replied - please take your seat. The Leader of the Assembly and the C.M., is on his legs. Please take your seat.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య కాబట్టి యిక్కడ చర్చించ వలసిన అవసరం చాలా ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కనుకనే టైమ్ యిచ్చాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఇపుడు ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగేది ఏమిటంటే యీ నీటి కాలుష్యము, గాలి కాలుష్యము ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలో వారు పరిశీలించి నిర్ణయానికి వస్తారు కనుక ఒక హౌస్ కమిటీని వేస్తే బాగుంటుంది. నల్లగొండ జిల్లాకు సంబంధించిన హౌస్ కమిటీ సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలను మాత్రమే చూసారు. ఇపుడు మొత్తంగా హౌస్ కమిటీని వేస్తే నీటి కాలుష్యము, గాలి కాలుష్యము మొదలైనవి అన్ని పరిశీలించి రిపోర్టు తెప్పించుకోవచ్చును.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి):- మీరు 7 సంవత్సరాలు ప్రభుత్వం నడిపారు కదా ఏమి అయింది. ఇపుడు సౌండ్ పొల్యూషన్ సమస్య కూడా ఉంది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- మేము యీ విషయంలో చేయగలిగింది చేసాము. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగేది ఏమిటంటే దయవుంచి హౌస్ కమిటీకి ఒప్పుకుంటే మంచిది.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్ష నాయకులతో మనవిచేసేది. ఇదివరకు హౌస్ కమిటీని నల్లగొండ జిల్లాలో సిమెంటు ఫ్యాక్టరీల మీద వేసారు కాబట్టి మరల హౌస్ కమిటీ వేయాలని అనుకోవడంలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఇక్కడ గాలినీరు పొల్యూషన్ మాత్రమే కాకుండా, రాజకీయ పొల్యూషన్ కూడా ఉంది.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- నేను సౌండ్ పొల్యూషన్ అంటే వారు ఎందుకు లేస్తారు. దీనిమీద హౌస్ కమిటీ అవసరంలేదని యిక్కడ మంత్రిగారు అభిప్రాయపడు తున్నారు. ఎందుకంటే ఇంతకుముందే ఒక హౌస్ కమిటీ వేయడం జరిగింది. దాని రిపోర్టు ప్రకారం చర్యలు తీసుకుంటున్నాము కాబట్టి మరల వేరొక హౌస్ కమిటీని వేయవలసిన అవసరంలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు ఫస్టు అన్నారు. వారు తృప్తిపడ్డారు అయిపోయింది. Again and again you are standing.

9.40 శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- గౌరవ రామచంద్రారెడ్డిగారితో చెపుతున్నాను. వారికి
ఉ. అన్నీ తెలుసు. ఇది వాగ్వివాదం చేయవలసింది కాదు. ప్రజారోగ్యం కోసం అడిగినప్పుడు వారు మాత్రం వెంటనే అంగీకరించవచ్చు కదా - ప్రజల ఆరోగ్యం గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రజల ఆరోగ్యం అనే 20 నిముషాలు ఇచ్చాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- సిమెంటు పరిశ్రమల మీదనే వేశాము. ఈనాడు వాయు కాలుష్యం, జల కాలుష్యం ఉంది. అన్నిటి మీద కూడా మేము హౌసు కమిటీని కోరు తున్నాము. Is it a worthwhile question to debate like this? ఇది ఏమైనా వాగ్వివాదం చేయవలసినటువంటి పెద్ద కఠినమైన సమస్యనా అని అడుగుతున్నాను. Is it not reasonable for us to demand for House Committee? It is to help the Government - to help you.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- You have demanded and he would like to enquire also. మీరు ఒక విధంగా వారిని మాట్లాడమంటారు. మళ్లీ లేస్తారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- గతంలో సిమెంటు మీద వేశారు. ఏక్షన్ తీసుకుంటున్నారు. సెవరల్ ఇండస్ట్రీస్ అర్దేర్. కెమికల్ ఎఫ్లుయెంట్స్ గురించి ఒక హౌసు కమిటీని వేయ మని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాము. వాట్ యీజ్ రాంగ్. రాష్ట్రంలో, మంచి సజెషన ఇస్తే తీసుకోవచ్చు కదా.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- మంచిది కాదు చెడ్డది అనడంలేదు. But one thing if it needs a House Committee - we are not going back. Now

we are of the opinion that no purpose will be served now. Later, if you want we will definitely. The House Committee is not a solution now. దీంట్లో మీరు ఎందుకు అడుగుతున్నారు? హౌసు కమిటీ యీజ్ నాట్ ఏ సొల్యూషన్. అందువల్ల, మీరు హౌసు కమిటీలో ఏమేమి చెప్పుతున్నారో ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుంది. ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తే, హౌసు కమిటీ కావాలి అనాలి. హౌసు కమిటీని మీరు ప్రశ్నించే అక్కరలేదు. అవసరం అయినప్పుడు ప్రభుత్వమే ముందుకు వచ్చివేస్తుంది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఏమి చేస్తున్నారు సార్ వారు....

మిష్టర్ స్పీకర్:- విచారణ అన్ని తీరులచేసి మేము ముందుకు వస్తాము అన్నారు. ఇంకా టైం తీసుకుంటే ఏమి బాగుంటుంది? He said he will enquire into the matter and already summary of enquiry is going on.

ILLEGAL CLEARANCE OF RESERVE FORESTS AT B.T., KOMMEPALLY

196-

*5069-Q- Sarvasri B. Venkateswara Rao, N. Raghava Reddy (Nakrekal), P. Ramaiah (Nidumolu) and K. Bojji (Bhadrachalam):- Will the Minister for Forests be pleased to state:

(a) whether it is a fact that reserved forests compartment Nos. 214 and 223 in S.No. 214 in B.T., Kommepally, Kakarlapally and Rudrakshapally in Khammam district were illegally cleared and occupied recently;

(b) if so, the persons responsible for the deforestation; and

(c) the action taken against those responsible for illegal deforestation and occupation?

Minister for Forests (Sri M. Chandra Sekhar):- (a) Yes, Sir. Some areas in Compartment No. 214 and 223 in Lankapally Reserve Forest have been illegally cleared. The cleared areas are, however under the possession of the Department.

(b) Some villagers of Kakarlapally seem to be responsible for illegally clearing forest land in Compartment No. 214. The offenders could not however be identified. 22 villagers of Malapally, a hamlet of Kistaram village have been identified as responsible for causing illegal clearance in Compartment No. 223.

(c) The Plantation Manger, Andhra Pradesh Forest Development Corporation Limited, Sathupally, has lodged a complaint with the Station House Officer, Sathupally Police Station. For the areas cleared in Compartment No. 223, an offence case was registered by the Range Staff against the accused. Action is also being taken to file a chargesheet in Munsif Magistrate Court, Sathupally.

శ్రీ బి· వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నేను అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఇచ్చారు· అందరం కూడా గమనించేది ఏమిటంటే, అడవులను నరకడంవల్ల ఇప్పటికే వాతావరణంలో వచ్చిన మార్పులను మనం గమనిస్తున్నాము· ఇక్కడ మంత్రిగారు యిచ్చిన సమాధానంలో నరికిన మాట వాస్తవమే అన్నారు· అదేవిధంగా, ఒక గ్రామంలో నేరస్తులను గుర్తించలేక పోయారు· మరొక గ్రామంలో నేరస్తులను గుర్తించాము· ఈ ప్రశ్నలోనే ప్రభుత్వ వైఖరి చాలా స్పష్టమవుతున్నది· యీ ఆరోపణ చేస్తున్నానంటే, నేను చాల బాధ్యతతో చేస్తున్నాను· ఈ అడవులను ఎప్పుడు నరికారు? ఏ నెలలో నరికారు? ఈ అడవులను నరికినప్పుడు పార్టీ జండాపెట్టి, బ్యానర్స్‌పెట్టి నరికించిన మాట వాస్తవం కాదా? అధికారులను బెదిరించిన మాట వాస్తవం కాదా? ఆ రాజకీయ పార్టీ ఏది? ఏ బ్యానరుపెట్టి నరికించారు? రెండవ గ్రామంలో నేరస్తులను గుర్తించకపోవడానికి గల కారణం ఏమిటి? దీనికి సమాధానం చెప్తితే నేను వీరికి కొంత సమాచారం ఇస్తాను·

శ్రీ ఎం· చంద్రశేఖర్:- లంకపల్లి రిజర్వు ఫారెస్టు ఏరియాలో, ఖమ్మంలో అక్కడ 674 హెక్టార్లు, కాకర్లపల్లి, రుద్రాక్షపల్లి, రెండవది నెం· 223లో 233·76 హెక్టార్లు యీ ఫారెస్టు భూమిలో నరికారు· దీంట్లో 674 హెక్టార్లు వెంబూ ప్లాంటేషన్ గురించి 1977లో ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్‌కు యివ్వడం జరిగింది· సభ్యులు చెప్పిన ప్రకారం, ఎప్పటి నుంచి యీ ఫారెస్టు ఏరియాలో అడవులను నరకడం జరుగు తుంది అంటే, ఇంతకుముందు 1983-84లో అక్కడ యీ గ్రామస్తులు పోయి అడవులను నరకడం భూమిని సాగుచేయడం మా ఫారెస్టు ఆఫీసర్స్ పోవడం, పోయి పొజిషన్ తీసుకోవడం, కంప్లయింటు లాడ్జి చేయడం, 1983-84 నుంచి జరుగుతూ ఉన్నది· ప్రస్తుతం మీరు అడిగిన యీ ప్రశ్నకు 1991లో యీ అగిరిపల్లి, రుద్రాక్షపల్లి గ్రామస్తులు అక్కడ వెంబూ ప్లాంటేషన్ ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ తరఫు నుంచి 674 హెక్టార్లలో కాస్తు చేస్తున్నారు· దాంట్లో, 242 చింతచెట్లు అక్కడ ఉంటే, ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ వారు వెంబూ ప్లాంటేషన్ వేస్తే యీ గ్రామస్తులు పోయి 242 చింతచెట్లను నరికివేశారు· అయితే, ఆ చెట్లను కూడా సీజ్‌చేశాము· దానిమ్మీన కంప్లయింటు కూడా చేశారు· పోతే, 223 సర్వే నెంబరులో 233·76 హెక్టార్లలో 53 హెక్టార్లు భూమి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు కార్పొరేషన్‌కు ఇస్తే, 180·76 హెక్టార్స్ ఇది మా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు అండర్‌లో ఉన్నది· 50 ఎకరాల భూమి యీ చిల్లవాగు ప్రాజెక్టు ప్రక్కన ఉంది· 50 ఎకరాలలో 15 ఎకరాలకు పైగా యీ మాలపల్లి గ్రామస్థులు, కిష్టాపురం విలేజ్ దగ్గరివారు పోయి సాగుచేస్తే దానికి మా ఫారెస్టు డిపార్టు మెంటు పోయి దానిమ్మీన పోలీసు కేసులు పెట్టడానికి సత్తుపల్లిలో కంప్లయింటు చేశారు· 1983 నుంచి జరుగుతూ ఉన్నది· మా అధీనంలోనే ఉన్నది·

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఒక్క సప్లిమెంటరీ యివ్వండి అధ్యక్షా....

మిష్టర్ స్పీకర్:- మిగతా వారికి నేను ఇస్తాను - If you agree, I will also give to others. Why don't you agree for others then? If you desire I can deviate - నేను ప్రిన్సిపుల్ డివియేట్ అవుతాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- నేను దీని మీద ఎందుకు పట్టుదలగా ఉన్నాను అంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా వినాలి. 1983-84 నుంచి జరుగుతున్నదని చెప్పారు. ఇది తోడేలు మేకపిల్ల కథలాగా ఉన్నది. 1991లో జనరల్ ఎలక్షన్ సందర్భంలో కాంగ్రెస్ జెండాలు, బ్యానర్స్‌పెట్టి మొత్తం మూడు సర్వే నెంబర్లలో విస్తృతమైన ఏరియాలో నరికిన విషయం వాస్తవం కాదా? సత్తుపల్లి నియోజకవర్గంలో రుజువు చేస్తాము. కమిటీ వేస్తారా? సమాధానం చెప్పమనండి. ప్రశ్నకి సమాధానం చూడండి ఒకసారి. బి - ప్రశ్నకు సమాధానంగా చెబుతూ కాకర్లపల్లిలోని కొంతమంది గ్రామస్థులు అక్రమంగా నరికి వేయడానికి బాధ్యులని తెలిసింది. అయితే నేరస్థులను గుర్తించలేకపోయారు' నెం. 223 కంపార్ట్‌మెంట్‌లో అడవులను అక్రమంగా నరికివేయడానికి కిష్టారామ గ్రామ శివార్లలోని మాలపల్లికి చెందిన 22 మంది భాద్యులని గుర్తించడం జరిగింది' అన్నారు. అంటే హరిజనుల కంటే చౌకగా ఎవరూ దొరకలేదా? బాధ్యతగల నాయకులు నరికించిన మాట వాస్తవమా? అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పలేదు. 1991లో జరిగిన మాట వాస్తవం కాదా? నేను రుజువు చేస్తాను. చెయ్యకపోతే రాజీనామా చేస్తాను. మంత్రిగారు ఇస్తారా?

9.50 ఉ.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ప్రతి ప్రశ్న మీదా కమిటీవేస్తే బాగుంటుంది. ఎట్లా ఈ విధంగా అయితే?

శ్రీ ఎం. చంద్రశేఖర్:- బీదవారు ఏదో కొంత భూమి సాగుచేసుకోవాలని చూశారు. ఏ పార్టీతో సంబంధంలేదు. ఏ పార్టీ అనేది మాకు ఏం తెలుసు? కమ్యూనిస్టులా, కాంగ్రెసా, ఎక్స్‌ట్రీమిస్టులా అన్నది ఎట్లా తెలుస్తుంది? సాగుచేసుకునే వారు పేదవారు. దానికి కంప్లయింట్ చేశారు. ఇప్పుడే మా దృష్టికి వచ్చింది కనుక పరిశీలిస్తాను. వారు కంప్లయింట్ చేస్తే, ఆ ప్రశ్న మీద రిప్లయ్ ఇస్తాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- చాలా విచారకరంగా ఉంది. సి.బి.సి.ఐ.డి.తోనో ఒక బాధ్యతగల అధికారితోనో విచారించమని చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. చంద్రశేఖర్:- ఇప్పుడే మా నోటీసుకి వచ్చింది. ప్రశ్నవేయడం కాదు. నన్ను కాంటాక్ట్ చేస్తే చెబుతాను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం చేసిన కాగితం కొనుగోలులో అవకతవకలు

197-

*3175-(క్యూ)-శ్రీ వి. శివరామకృష్ణరావు (బద్వేల్):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, కొంతకాలం క్రితం రాయలసీమ కాగితపు మిల్లులకు ఆర్డరుచేసిన కాగితం, కొనుగోలుచేసిన కాగితం ఒక రకమునకు చెందినవికావని రసాయనిక నివేదికల ద్వారా నిరూపించబడ్డ విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఈ వ్యవహారంలో 60 లక్షల రూపాయల మేరకు మోసం జరిగిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, ఈ విషయంలో తీసికొన్న చర్య ఏమి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీ పి.వి. రంగారావు):- (అ) లేదండీ. రాయలసీమ పేపరు మిల్లువారు విశ్వవిద్యాలయానికి సరఫరా చేసిన కాగితం టెండరులో నిర్దుష్టపరచిన ప్రమాణాల మేరకు ఉన్నది. ప్రస్తావనలోని కాగితాన్ని ఆ సమయంలో ఇట్టి విధానం అమలులో లేనందున రసాయనిక పరీక్షకు పంపలేదు.

(ఆ) లేదండీ. రాయలసీమ పేపరు మిల్స్‌వారు సరఫరా చేసిన కాగితం విలువ ఆరు లక్షల పదమూడు వేల అరవైమూడు రూపాయలే. కాబట్టి ఇది నిజం కాదు.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

ENCROACHMENT OF SHIVA TEMPLE LANDS IN KARIMNAGAR

198-

*5260-Q- Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that landed property worth crores of rupees pertaining to Shiva Temple at Karimnagar was unauthorisedly sold by encroachers;

(b) whether it is also a fact that the District Collector initiated proceedings under the Land Grab Act; and

(c) if so, the steps taken to restore the property to the temple?

On behalf of Minister for Endowments Minister for Commercial Taxes (Sri K. Bapiraju):- (a) No, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఇంత అన్యాయం అనుకోలేదు. చాలా ప్రధానమైన విషయం. ఎంక్రోచ్ అయిన మాట వాస్తవమా? ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ యాక్టు క్రింద కోర్టులో కేసుపెట్టిన వాస్తవమా అంటే లేదు అన్నారు. భూమిపోతే పోయింది, గుడిలో దేవుడయినా, లింగమయినా భద్రంగా ఉందనుకున్నాము. మంత్రిగారు గుడినీ, గుడిలో లింగాన్ని కూడా మాయం చేశారు. 1954-55లో కాస్రాపహానీ ప్రకారం గౌరీశంకరుడే పట్టేదారు. అప్పటి నుంచీ ఇప్పటి వరకూ పరమశివుడే పట్టేదారు. ఆయన ఎవరికీ అగ్రిమెంట్ చెయ్యలేదు. ఆయన కాంగ్రెస్ పార్టీలో చేరలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఇంతకు ముందు ఆయన ఏ పార్టీ?

గౌరవ సభ్యుడు:– బి.జె.పి.లో ఉండి ఉంటాడు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– ఆయన పార్టీ మార్పిడి చెయ్యలేదు. ఒకే పార్టీలో ఉన్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తలూ, కొందరు పెద్దలూ ఈ భూమిని ఎంక్రోచ్‌చేసి ఇళ్ళు కట్టుకుంటున్నారు. ఇది వాస్తవం. ఎం.ఆర్.ఓ. ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ యాక్ట్ క్రింద కేసు ఫైలుచేశారు. ఎం.ఆర్.ఓ. కాంపిటెంట్ కాదని రిజెక్ట్‌చేస్తే, కలెక్టరుగారు హైదరాబాదులో అప్పీలు వేశారు. ప్రతి విషయం రికార్డు మీద ఉంది. లేవని చెబితే ఎట్లా? 1954–55 రికార్డు ప్రకారంగా పరమశివుడే పట్టేదారు. ఆయనకే రెన్యూర్ వేస్తారా?

శ్రీ కె. బాపిరాజు:– శివుడికి ఏ ప్రమాదం కలుగకుండా చూస్తాము. అక్కడ ఆస్తులు దుర్వినియోగం కావు. 13.7.90లో కూడా రిజిష్టర్ అయింది. ఎట్టి పరిస్థితులలో మిస్‌యూజ్ అయ్యే పరిస్థితి లేదు. హెరిడిటరీ ట్రస్టీ ఉంది. ఛైర్మన్ మాత్రం నియామకం కావాలి. మిగతా బాడీ ఫార్మ్‌చేసే అవకాశం ఉంది. వారు అన్నట్లు కోట్లాది రూపాయల ఆస్తి కాదు. యాన్యువల్ ఇన్‌కం రూ. 25,000 ఉంది. ఆర్.ఎస్.నెం. 190లో 1 ఎకరం 35 కుంటలు ఉంది. ఆర్.ఎస్.నెం. 185లో 1 ఎకరం, 30 కుంటలు ఉంది. ఆర్.ఎస్.నెం. 190లో 1 ఎకరం, 35 కుంటలలో 2,220 స్క్వేర్ యార్డ్సుకు కాంపౌండ్ వాల్ ఉంది. మిగతా 3,630 స్క్వేర్ యార్డ్స్ ఓపెన్ ప్లేస్‌గా ఉంది. ఆర్.ఎస్.నెం. 184లో స్కూలు బిల్డింగ్, కల్యాణ మంటపం కట్టారు. కల్యాణ మంటపం ద్వారా సుమారు 2,000 సంవత్సరాదాయం ఉంది. ఇన్ని వివరాలు చెప్పాము. విద్యాసాగరరావుగారు ప్రశ్నలో కలెక్టరు అన్నారు. ఇప్పుడు ఎం.ఆర్.ఓ. అంటున్నారు. వాస్తవంగా ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ కేసు కాదని జిల్లా ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ ఆఫీసర్ అన్నారు. For the purpose of information I want to read out the portion of the Judgement – "In view of the conclusion that when private land is grabbed the proper person can file a petition under the Act and when the land belongs to any institutions like Wakfs & Hindu Charities Institutions, the authorities concerned – i.e. when the property of the Government is grabbed the officer and the Mandal Officer concerned can only file the petition under the Act. But not otherwise, it has to be held with the M.R.O. in this case has no <u>Locus – standi</u> to file these petitions మొత్తం పూర్తి వివరాలు ఇచ్చినట్లు భావిస్తున్నాను 13.7.90న ఎండోమెంట్స్ యాక్ట్ ప్రకారం 30/97 ప్రకారం రిజిస్ట్రేషన్ కూడా అయింది. పూర్తిగా ప్రొటెక్ట్ చేయబడింది. ముందు నాకు కూడా అనుమానం వచ్చింది. 1990లో ఎందుకు రిజిస్ట్రేషన్ చెయ్యవలసి వచ్చిందని అనుకున్నాను. పూర్వం ఎండోమెంట్స్‌కే ఉన్నప్పుడు, సెపరేట్‌గా చేశారు కనుక, ఆ శివుడికి ఏ రకమైన లోటులేకుండా భద్రంగా చూస్తాము. నమ్మాలని విద్యాసాగరరావుగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– ల్యాండ్ గ్రాబింగ కేసు టెక్నికల్ గ్రౌండ్ క్రింద పోయింది. మెరిట్ ప్రకారం కాదు. మంత్రిగారు నేను చెప్పింది గ్రహించకుండా అధికారులు చెప్పిన తప్పులతడకలు చెప్పారు. 1954–55 రికార్డు ప్రకారం పరమశివుడే పట్టేదారు. ట్రస్టీలు వచ్చారు. ఇది ప్రయివేటు ప్రాపర్టీ అని చిత్రీకరించి, గ్రాబ్‌చేసి కోట్ల రూపాయల

ఆస్తి దోచుకుని, ఇళ్ళు కట్టుకుంటున్నారు. ఈ విషయం చెబితే ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ యాక్టు ప్రకారం పోయారు. అసలు రిజిస్ట్రేషనే ఇల్లీగల్ అంటున్నాము. 1954-55 రికార్డు ప్రకారం పరమశివుడే పట్టేదారు. ఇది ఎండోమెంట్స్ ప్రాపర్టీ. If you go by the
0.00 Record of 1954, he is only the Pattedar. If is your property - the Endowment's property. మీరు రక్షించుకోండి. ఫాల్స్ రిజిస్ట్రేషన్ అయితే కరీంనగర్ జిల్లాలో ఎండోమెంట్స్ ఆస్తి ప్రైవేటు ప్రాపర్టీ అవుతుంది. ఒక ట్రస్టు ఉంది కాబట్టి మీరు ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ యాక్టు క్రింద ఎం.ఆర్.ఓ.ని ఉంచడానికి వీలులేదంటే పాపం వాళ్ళు ఊరుకున్నారు. అసలు ఎం.ఆర్.ఓ.కి హక్కు ఉంది. ప్రభుత్వం వారు దీనిని ఎంక్వయిరీ చేయండి. 10, 20 సంవత్సరాల నుంచి నష్టం జరుగుతున్నది. చాలాకాలం నుంచి దురాక్రమణ జరుగుతున్నది కాబట్టి సేవ్ చేయడానికి మీరు ఒక ఐ.ఏ.ఎస్. ఉన్నతాధికారిని పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయించండి. అతను ఎంక్వయిరీచేసి కోట్ల రూపాయల ఆస్తిని రక్షించి పెడతాడు.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- సర్, కోట్ల రూపాయలు అన్నప్పుడు నో సర్ అని చెప్పడం జరిగింది. అప్రాక్సిమేట్లీ రూ. 350 లు స్క్వేర్ యార్డు రేటు అక్కడ ఉంది. 13.7.90కి రిజిస్ట్రేషన్ ఎండోమెంట్స్ తరఫున అయింది కాబట్టి nowhere the heriditary Chairman is going to enjoy. It is under the control and under the administration of the Endowments Department and our E.O. is working on that. ఇంకే రకమయిన ఆస్తి ఉన్నా ఆ శివుడికే దక్కుతుంది. Hereditary Chairman cannot enjoy of his own అని తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సర్, ప్రైవేటు వాళ్ళు ఇళ్ళు కట్టుకుంటున్నారు. ఆ కల్యాణమంటపం వీళ్ళు కట్టలేదు. ప్రైవేటు వాళ్ళు కట్టుకున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఏదయినా ఆఫీసర్‌ని పంపించినట్లయితే చూసుకుంటారని చెప్పారు. పెద్ద రూమర్ కరీంనగర్ జిల్లాలో ఉంది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సర్, ఎంక్వయిరీ చేయించమనండి. కొన్ని కోట్ల రూపాయల ఆస్తి. బాపిరాజుగారిని ఆ గ్రామంలో ధర ఎంత ఉందో అడగమనండి. ఆ గ్రామంలో ఆ మూడు ఎకరాలు చాలా విలువయిన ఆస్తి. ప్రభుత్వాన్ని గత 25 సంవత్సరాల నుంచి మోసం చేస్తున్నారు. రికార్డు స్పష్టంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను పంపుతున్నాను.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- పంపించండి. I will carefully examine it.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మాతో ఎంక్వయిరీ చేయించమనడం లేదు. మీరు ఐ.ఏ.ఎస్. ఆఫీసర్‌ని పంపండి.

Mr. Speaker:- He said he will examine and enquire into it.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీరు ఐ.ఏ.ఎస్. ఆఫీసర్‌ని ఇస్తే నేను వారిని తీసుకువెళ్ళి...

Sri K. Bapi Raju:- By the Commissioner of Endowments. He knows the integrity of the Endowments Commissioner.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- నేను వినలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు ఎండోమెంట్స్ సీనియర్ ఆఫీసర్‌ని....

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- కమీషనర్ని సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కమీషనర్ని ఎంక్వయిరీకి పంపి వాటి పరిధిలో ఉన్నదేమో చూసు కుంటారన్నారు.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- 1930లో దేవుడి పేరు మీద ఉన్న భూమి.

Mr. Speaker:- No please. No more supplementaries, the matter is over. Now the Minister for Secondary Education.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- శాశ్వత ధర్మకర్త ఎవరో చేసారట. శాశ్వత ధర్మకర్త అయిన తరువాత ఈ అధికారం ఎవరు ఇచ్చారు? ఈ భూమి ఖరీదు అక్కడ ఒక గుంటకు లక్ష రూపాయల చొప్పున ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ది మ్యాటరీజ్ ఓవర్?

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- ఆ భూమిని అమ్ముకున్నారు. బిల్డింగులు కట్టుకున్నారు. దానిని విక్రయించారు. ఆ డబ్బు దేవుడి పేరుతో లేదు. దేవుడి పేరుతో జమలేదు. చూడ మనండి. క్రైంకర్యం చేస్తున్నారు. అక్రమం జరిగింది. భూమి మార్పు జరిగింది. దానిపైన విచారణ చేయించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు గవర్నమెంటు నోటీసుకి తెచ్చారు.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- దేవుడిని రక్షించి దోషులను శిక్షించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పింది వారి నోటీసుకి వచ్చింది. You have brought to the notice of the Government.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- ప్రజలను కాపాడడం చేతకావడం లేదు. దేవుడిని కూడా కాపాడలేరా?

Mr. Speaker:- You have taken lot of time. The Government has taken note of.

ప్రత్యేకింపు నిబంధనను పాటించని జూనియర్ కళాశాలకు సహాయం

199-

*3525- సర్వశ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం), వి. సుబ్బయ్య (పలమనేరు), చిక్కాల రామచంద్రరావు:- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఉపాధ్యాయ మరియు ఉపాధ్యాయేతర సిబ్బంది నియామకంలో ప్రత్యేకింపు నిబంధనను పాటించక పోయినప్పటికీ, ప్రైవేటు మానేజ్‌మెంటు క్రింద 60 జూనియర్ కళాశాలలను మరియు 31 డిగ్రీ కళాశాలలను సహాయక గ్రాంటునకు అనుమతించుటకు ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసికొన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, అందుకు కారణాలేవి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యాశాఖమంత్రి (డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు):- (అ) అవునండీ. 1989 మే నెలలో ఉన్నత విద్యాశాఖ డైరెక్టరు పంపిన ప్రతిపాదన ఆధారంగా 60 ప్రైవేటు జూనియర్ కళాశాలలకు, 31 ప్రైవేటు డిగ్రీ కళాశాలలకు 1-11-1989 నుండి సహాయక గ్రాంటు అనుమతిస్తూ 21-10-1989 తేదీ గల విద్యాశాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 333 జి.ఓ.లో ఉత్తరువులను జారీ చేయడమయింది.

వాటిలో చాలా సంస్థలు రిజర్వేషను నియమాన్ని పాటించనందున వాటికి 12-7-90 తేదీ విద్యాశాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 170 జి.ఓ.లో జారీ అయిన ఉత్తరువులను వర్తింపచేయడమయింది. అయితే అవి కొన్ని నిబంధనలను పాటించాల్సి ఉంటుంది:

1. ఆ సంస్థలు నిర్ణీత షరతులను పాటించాలి.

2. రోస్టరు పద్ధతి ప్రకారం పదవుల ఖాళీలను ముందు ముందు భర్తీచేయాలి.

3. షెడ్యూలు కులాలు/షెడ్యూలు తెగలకు సంబంధించి భర్తీకాకుండా ఉన్న ఖాళీలలో యికమీదట నియామకాలు చేస్తామని సంస్థలు హామీ ఇవ్వాలి.

(ఆ) పరిపాలన, ఆచరణ మొదలైన అంశాలే యిందుకు కారణం.

రోస్టరు పద్ధతి పాటించకుండా చేసిన నియమకాలను రద్దుపరచినట్లయితే చట్ట పరమైన చిక్కులు ఏర్పడవచ్చునని. వాటి పరిష్కారానికి చాలాకాలం పట్టవచ్చునని, ఎంతో ఆలస్యం జరిగి ఇతరులకు ఇబ్బందులు కలుగవచ్చునని 17-1-1990 తేదీ లేఖలో ఇంటర్ మీడియటు విద్యాశాఖ డైరెక్టరు తెలియజేశారు.

(ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:- అధ్యక్షా, 60 జూనియర్ కాలేజీలకు, 31 డిగ్రీ కాలేజీలకు ప్రభుత్వం గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ మంజూరు చేయుటకు తమ సంసిద్ధతను వ్యక్తం చేసింది. ఇది ప్రభుత్వ ధనం. ఇక్కడ రోస్టర్ సిస్టం ఫాలో చేయకపోయినా, రిజర్వేషన్ ఫాలో చేయకపోయినా ఈ 90 కళాశాలలకు ప్రభుత్వ ధనాన్ని కొంతమందికి పంచిపెడుతున్నారు. ఈ సందర్భంగా మంత్రిగారిని కోరేది 60 జూనియర్ కాలేజీలకు, 31 డిగ్రీ కాలేజీలకు అన్నారు. అవి ఏ ఏ కాలేజీలో లిస్టు సభముందు 30వ తేదీలోగా పెడతారా? అదే విధంగా 17-7-90 జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 170 ప్రకారం భర్తీకాని పోస్టులను ముందు ముందు భర్తీచేయాలనీ, అదేవిధంగా ఎస్.సి., ఎస్.టి.లలో భర్తీకాని వాటిని ఇకమీదట నియామకాలు చేస్తామనీ ఆ సంస్థలు హామీ ఇవ్వాలనీ అన్నారు. ఈ 91 కాలేజీల వారు ప్రభుత్వానికి ఆ రకమయిన హామీలు ఇచ్చారా? ఒకవేళ ఇచ్చినట్లయితే నెక్స్ట గ్రాంట్ ఇన్

ఎయిడ్ రిలీజ్ చేసేలోగా అంటే ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలోగా ఖాళీగా ఉన్న ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. పోస్టులను పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్యతీసుకున్న తరువాతనే గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ రిలీజ్‌చేస్తారా?

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ సొమ్ము ఏదో పట్టపగలు కళాశాల లకు ఇస్తున్నామన్నారు. కళాశాలలకు పట్టపగలు ఇచ్చినా, రాత్రి ఇచ్చినా ప్రభుత్వ సొమ్ము, ప్రభుత్వం కొన్ని ఆదేశాల ప్రకారం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఇకపోతే మొట్ట మొదటిసారిగా మేము జి.ఓ.నెం. 333 ఇచ్చినప్పుడు నియమ నిబంధనలన్నిటిని హైకోర్టు ఆదేశం ప్రకారం వారు 1989లో అప్పటి ప్రభుత్వమే 21.10.89న కళాశాలలు ఏవిధంగా నియమ నిబంధనలు పాటించకపోయినా సరే, కొన్ని ఇబ్బందుల వల్ల బోధన, బోధనేతర సిబ్బంది ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక సమస్యలను దృష్టిలో ఉంచుకుని హైకోర్టు ఆదేశాను సారం అప్పటి ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. మేము వచ్చిన తరువాత ఆ ప్రభుత్వం యొక్క జి.ఓ.ను గౌరవించి పాటించాము తప్ప ఇందులో ప్రత్యేకంగా మా ప్రభుత్వం చేసిన నిర్ణయం ఏమీ లేదు. రెండవ విషయం 60 జూనియర్ కళాశాలలకు, 31 డిగ్రీ కళాశాలలకు యివ్వడం జరిగింది. వీటికి సంబంధించిన లిస్టు కావలిస్తే గౌరవ సభ్యులకు వెంటనే పంపిస్తాను. వారు 30వ తారీఖు అని అన్నారు. అలా గాకుండా ఇవాళ సాయంత్రంలోపలే వారికి అందజేయడం 10.10 జరుగుతుంది. ఇక రోస్టర్స్ గురించి అడిగారు. ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. నియమ ఉ. నిబంధనలను పరిపూర్తిగా అమలుపరిచే విధంగా ప్రభుత్వం తప్పకుండా చర్యతీసుకుంటుంది. వారికి ఎలాంటి అన్యాయం జరగకుండా ఈ ప్రభుత్వం చూస్తుందని హామీ ఇస్తున్నాను.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:- మన ప్రభుత్వం గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ డబ్బు ఇస్తున్నది. సూపర్ న్యూమరీ పోస్టులు క్రియేట్‌చేసి రోస్టర్ ప్రకారం ఫిలప్ చేయాలి. ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బును కొంత మందికే కట్టబెడితే ఎలా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- శాంక్షన్ అయివున్న పోస్టులు ఉంటే తప్పకుండా ఫిలప్ చేస్తారు. As and when the posts arise, they will be filled up with the SC and ST candidates.

పట్టణ ప్రాంతాల అభివృద్ధికై భారత ప్రభుత్వం నుండి ప్రత్యేక గ్రాంటులు

200-

*3109- సర్వశ్రీ కె. సాయిరెడ్డి, టి. పురుషోత్తమరావు, సి. దాసు (సత్యవేడు):- పురపాలక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రోడ్లు, నీటిసరఫరా పనులు, మురుగు నీటిపారుదల మరియు మంచినీరు మొదలగు వాటి అభివృద్ధికై వివిధ పట్టణాభివృద్ధి సంస్థలకు భారత ప్రభుత్వం నుండి ఏదైనా ప్రత్యేక గ్రాంటును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరినారా;

పురపాలక శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి):- (అ) లేదండీ.

శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు వరంగల్, విశాఖపట్టణం, తిరుపతి, విజయవాడ ఇలాంటి పట్టణాలకు పట్టణాభివృద్ధి సంస్థలను ఏ ఉద్దేశ్యంతోటి ఏర్పాటు

చేశారు? వాటి వలన మనం సాధించిన ప్రయోజనం ఏమిటి? ఆ పట్టణాలే గాకుండా ఆ చుట్టుప్రక్కల ఉన్న వంద గ్రామాలను కూడా ఈ అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ పరిధిలోకి చేర్చి ఏ పనిచేపట్టకుండా 7,8 సంవత్సరాలు గడచిపోయింది. దీనికి ఏమయినా ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రణాళికను తయారుచేసి కేంద్ర అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ డిపార్ట్‌మెంట్ నుంచి గ్రాంట్ పొందడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు కృషిచేయడం లేదు.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- హైదరాబాద్, కాకతీయ, విజయవాడ, గుంటూరు, తెనాలి, విశాఖపట్టణం, తిరుపతి, కుతీకుతుబ్‌షా అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీస్ యొక్క ఉద్దేశ్యాలు ఏమిటని సాయిరెడ్డిగారు అడుగుతున్నారు. They are meant to promote and secure the development of all areas or any part of the area by the concerned according to the plan and for the purpose of the authorities, for the formation and collection, by way of purchase or otherwise hold management or plan and develop, mortgage, otherwise dispose of the land and other properties to carry out on its behalf other engineering, mining and other areas to execute works in connection with supply of water and electricity, disposal of sewerage and control of pollution and other services and generally to do anything necessary for the purpose. విశాఖపట్టణంలో కానీ, విజయవాడలో కానీ, ప్రయివేట్ నెగోషియేషన్స్‌తో స్థైట్స్ ఎంక్వయిర్ చేసుకున్నారు. అక్కడ బిల్డింగ్స్ కట్టి విక్రయాలు చేసుకునో, లేకపోతే వాటిని రెంటల్ పర్పస్ కొరకు యూజ్ చేసుకోవడమో ఇలాంటివి విశాఖపట్టణం అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ వాళ్ళు, విజయవాడ, గుంటూరు, తెనాలి అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ వాళ్ళు చేస్తున్నారు. అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ పరిధిలో ఉన్న ఏరియాకు మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేసి, డెవలప్‌మెంట్‌లు పూర్తిగా ఏకధాటిగా జరగకుండా, ఛేంజ్ ఆఫ్ ల్యాండ్ యూజ్ కొరకు సుంకం వసూలుచేసి ఇవాళ కమర్షియల్ ఆర్గనైజేషన్స్‌తో కానీ, కమర్షియల్ బ్యాంక్స్‌తో కానీ, లేకపోతే హడ్కోతో కానీ వాటితో అప్పులు తీసుకొని దానిని డెవలప్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. గవర్నమెంట్ కూడా గ్రాంట్ ఇస్తున్నది. 'టుడా'కు రూ. 25 లక్షలు, హుడాకు రూ. 100 లక్షలు ఇస్తున్నారు. విజయవాడ, గుంటూరు, తెనాలి అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ రూ. 25 లక్షలు, హుడా రూ. 25 లక్షలు, విశాఖపట్టణం అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీకి రూ. 25 లక్షలు, కుతీకుతుబ్‌షా అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీకి రూ. 450 లక్షలు ఇస్తున్నారు. ఇది ఒక ఐ.డి.ఎస్.ఎం.టి. అనే సెంట్రల్లెస్డ్ స్కీమ్. దీని కొరకు మీడియం టౌన్స్ నుంచి, స్మాల్ టౌన్స్ నుంచి బిగ్గర్ టౌన్స్‌కు మైగ్రేషన్ గాకుండా అక్కడనే ఎంప్లాయిమెంట్, కమర్షియల్, మెడికల్ అండ్ హెల్త్ ఫెసిలిటీస్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్ కొరకు హుడా వాళ్ళు కార్యక్రమాలు తీసుకుంటే దీని కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం 25 శాతం మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ ఇస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ ప్రొవైడ్ చేస్తుంది. This is mainly sites and service scheme. కమర్షియల్ బ్యాంక్స్ నుంచి కానీ లేకపోతే హడ్కో నుంచి కానీ ఇప్పుడు హైదరాబాద్ అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ వాళ్ళు 17 కోట్ల 82 లక్షల 85 వేల రూపాయలు అప్పు తీసుకున్నారు. తిరుపతి అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ వాళ్ళు 81 లక్షల 90 వేల రూపాయలు అప్పు తీసుకున్నారు. ఐ.డి.ఎస్.ఎం.టి. వాళ్ళతో కూడా 40 లక్షల

రూపాయలు అప్పు తీసుకున్నారు· హుడా వాళ్ళు 60 లక్షల రూపాయలు అప్పు తీసుకున్నారు· టుడా వాళ్ళు 31 లక్షల 50 వేల రూపాయలు అప్పు తీసుకున్నారు· విశాఖపట్టణం అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ 134 లక్షల రూపాయలు తీసుకున్నారు· వేరే ఫైనాన్షియల్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్‌తో కూడా అప్పులు తీసుకుంటున్నారు· ఇవన్నీ మనం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా ఎక్కువ డబ్బు ఇచ్చి చేసే పనికాదు· ఇక వరంగల్ విషయంలో ఎక్కడా, ఎవరి దగ్గర ఏమీ తీసుకోలేదు· పని చేయలేదు·

శ్రీ కె· సాయిరెడ్డి:– ఉద్దేశ్యాలు బాగానే ఉన్నాయి· రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే 25 లక్షలు వరంగల్‌కు ఇస్తే 23 లక్షల రూపాయలు జీతాలకే పోతున్నాయి· మరి పట్టణాలు పెరిగిపోతున్నాయి· పల్లెసీమలలో ఉన్న విద్యార్థులు చదువు కొరకు పట్టణాలకు పోతూ ఉంటే నెగోషియేషన్స్ మీద స్థలాలు సేకరిస్తున్నామని మంత్రిగారు అన్నారు· మరి అక్కడి ప్రజలకు రోడ్లు అవసరం లేదా? డ్రైనేజ్, మంచినీరు అవసరం లేదా? వీటికి ఫైర్మన్‌లు, వైస్ ఫైర్మన్‌లు, ఐ·ఎ·ఎస్· అధికారినివేసి నిధులు ఏమీ ఇవ్వకుండా కనీసం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అయినా మనం అర్థించకుంటే ఇవి ఎలా అభివృద్ధికి వస్తాయి?

శ్రీ ఎం· నరసింహారెడ్డి:– ఇవి కమర్షియల్ ఆర్గనైజేషన్ మాదిరి పని చేయవలసి ఉంటుంది· బ్యాంక్స్ నుంచి లోన్స్ తీసుకోవలసి ఉంటుంది· హడ్కో నుంచి లోన్స్ తీసుకోవలసి ఉంటుంది· పోతే ఎవరయితే లిమిటెడ్ గ్రాంట్ ఇస్తారో దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉద్యోగుల జీతభత్యాల కొరకు వాడుకోవలసి ఉంటుంది· సైన్స్ అండ్ సర్వీసెస్ ప్రోగ్రామ్స్‌కు తీసుకున్న ప్రయివేట్ ల్యాండ్‌కు కానీ లేకపోతే మునిసిపల్ ల్యాండ్స్‌కు కానీ మీరే డెవలప్ చేసుకోవలసి ఉంటుంది· మిగతా ప్రోగ్రాములకు మాదిరి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం కానీ లోను యివ్వడానికి లేకపోతే గ్రాంట్స్ ఇవ్వడానికి వీలులేదు·

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు – వాగ్రూప సమాధానములు

నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు

200–ఎ

5447–పి– సర్వశ్రీ ఎం· వెంకటేశ్వరరావు (డిచ్‌పల్లి), జీ· ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు (పుత్తూరు), కె· కళావెంకటరావు (మణుకూరు), ఎల్·బి· దుక్కు (శృంగవరపుకోట), ఎస్· వేణుగోపాలచారి (నిర్మల్):– ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింది కాల్వలు సరియైన పరిస్థితిలో లేనందున నలభై శాతం సాగుపని నిలిచిపోయిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) లభ్యమైన కొద్దిపాటి నిధులు కూడా దుర్వినియోగం చేయబడ్డ విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) పదిహేను లక్షల ప్రత్యేక నిధులను వ్యయం చేయకపోవటానికి కారణాలేవి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున వైద్య, ఆరోగ్యశాఖామంత్రి (శ్రీ కె· రోశయ్య):– (అ) లేదండీ·

(ఆ) లేదండి.

(ఇ) 1990-91వ సంవత్సరంలో రిజర్వాయర్‌లో నీటి పరిస్థితి బాగానే ఉన్నది. అందుచేత 1990-91వ సంవత్సరం రబీ పంటకాలంలో లక్ష ఎకరాల విస్తీర్ణమునకు నీటి సరఫరా చేయాలని జిల్లా సాగునీటి అభివృద్ధి మండలిలో నిర్ణయించడం అయింది. కాబట్టి రబీ పంటకాలంలో సాగునీటి కోసం కాలువలు తెరచి ఉంచడం జరిగింది. సాగునీటి అడ్వాన్స్ మెంట్ కార్యక్రమం క్రింద విడుదల చేసిన రూ. 241 లక్షల మొత్తంలో 1990-91వ సంవత్సరంలో రూ. 75 లక్షలు ఖర్చుపెట్టడానికి వీలుపడలేదు. అయినప్పటికి రూ. 75.50 లక్షలు 29-7-91వ తేదీగల జి.ఓ ఆర్.టి.నెం. 429లో ప్రభుత్వం విడుదల చేసింది. ఈ మొత్తాన్ని 1991-92వ సంవత్సరంలో పనులకు వినియోగించడం అవుతుంది.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు దాదాపు 1939వ సంవత్సరంలో కట్టారు. దాదాపు 56 సంవత్సరములు అయింది. ఇది 25 టి.ఎం.సి.ల కెపాసిటీతో మంజీరానది మీద కట్టారు. ఇప్పుడు సిల్టు వచ్చినందువలన 17 టి.ఎం.సి.ల కెపాసిటీ నీరు కూడా రావడంలేదు. ఇంతకుముందు 2.5 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు ఉండేది. ఈ సిల్టు వలన నీటి స్టోరేజి కెపాసిటీ తగ్గడం వలన 1.7 లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే నీరు సరిపోతున్నది. మిగతా దానికి నీటి సౌకర్యం లేకుండా పోతున్నది. అది కాకుండా పైన మంజీరా నదిమీద సింగూరు ప్రాజెక్టు కట్టడం వలన నీటి వరవడి తగ్గి, నీరు బాగా తగ్గిపోయింది. ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం రైతులు చాలా యిబ్బంది పడవలసివస్తున్నది. హైదరాబాద్‌కు వాటర్ సప్లై సింగూరు ప్రాజెక్టు నుండి కాబట్టి, పైరు ఎండిపోయినపుడు రిక్వెస్టుచేస్తే నీరు వదులుతున్నారు. అట్లా కాకుండా హైదరాబాద్‌కు వాటర్ సరిపోగా మిగిలిన వాటర్ నిజామ్‌సాగర్లో వదిలేదానికి ఏర్పాటు చేస్తారా? 1988లో 4 కోట్ల రూపాయలు దీనికి యివ్వడం జరిగింది. 1.5 కోట్లు 89-90లో ఖర్చుపెట్టారు. మిగిలింది 2.41 కోట్లు కాలువల రిపేర్‌కు బండ్స్ రిపేర్‌కు స్యూయిజ్ రిపేర్‌కు జరిగిన పనులలో నిధులు దుర్వినియోగం కావడం జరిగింది. మొత్తం మూడు కోట్ల రూపాయల ఖర్చు అయింది ఈ 3 కోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం జరిగింది. కాలువలు రిపేర్ చేయలేదు. డబ్బులు డ్రాచేశారు. దీనిమీద ఎంక్వయిరీ చేస్తారా? రిపేర్ చేయించి నిజామ్‌సాగర్‌లో సిల్టు ఎత్తివేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? సింగూరు ప్రాజెక్టు నుండి హైదరాబాద్ వాటర్ సప్లైకి మిగలగా, ప్రయత్నం చేయకుండా నిజామ్ సాగర్‌కు విడుదల చేస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- బహుశా మనకున్న ఏ ప్రాజెక్టు రిజర్వాయర్‌లో ఇంత సిల్టు డిపాజిట్ ఉన్నది లేదు. కానీ దురదృష్టవశాత్తు నిజాంసాగర్‌లో వారు చెప్పినట్లు ఒరిజనల్‌గా రెండు లక్షల 75 వేల ఎకరాలకు ఉద్దేశించబడినా కూడా ఈవేళ వాస్తవంగా సాగునీరు సుమారు 1 లక్షా 90 వేల ఎకరాలకు 10 వేలు అటుఇటుగా అవుతుంది. దీనివలన ఆ ప్రాంతాలకు ఆశించినమేరకు ఆయకట్టు నీరు యివ్వలేకపోతున్నాము అన్నమాట నిజమే. సిల్టు డీసిల్టు చేసేదానికి ప్రయత్నం చేస్తే చాలా ప్రొహిబిటివ్ కాస్టు అవుతుంది అది ఎటెమ్ట్ చేశారు. ఏరకంగా సాధ్యంకాకుండా ఉంది. అందుకు ఆల్టర్‌నేటివ్‌గా గేట్లు ఎత్తు 14 అడుగుల నుండి మరొక నాలుగున్నర అడుగుల ఎత్తుకు పెంచడం జరిగింది. పెంచడం వలన అదనంగా వాటర్ రావడం జరిగింది. ఇంకా గేట్ల ఎత్తును పెంచినందువలన ఆ ప్రాంతం అంతా కూడా ఎడిషనల్‌గా సబ్‌మెర్జ్ అయి విలేజెస్ ఎక్వయిర్ చేయాలి. That will

again be a prohibitive cost. ఇది తీవ్రమయిన సమస్య· సింగూరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం అయిన తరువాత సిల్ట్ రాకుండా ఆగిపోతుంది· సింగూరు ప్రాజెక్టు హైదరాబాదు నగరానికి మంచినీటి సరఫరా కోసం ఆయకట్టు స్టెబిలైజేషన్ కోసం More than that for obstructing the silt and for checking the silt flow also... ఎక్స్‌పెండిచర్‌కు సంబంధించి సాధ్యమయినంత వరకు మురిగిపోకుండా రీ వ్యాలిడేట్‌చేస్తూ, జి·ఓ· యివ్వడం జరిగింది· ఖర్చుపెట్టడానికి సాధ్యమయినంతవరకు ఆ ప్రాంతం రైతుల యిబ్బంది తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని హామీ యిస్తున్నాను·

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మిస్‌యూజ్ అయిందని అంటున్నారు· ప్రశ్నలో ఉంది· సప్లిమెంటరీలో కూడా ఉంది· ఖర్చుపెట్టిన అమవుంట్ సక్రమంగా ఖర్చుకాలేదు· మిస్ అప్రాప్రియేషన్ జరిగింది· That is the allegation.

శ్రీ కె· రోశయ్య:- ప్రాపర్‌గానే ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది· ఎలాట్ అయిన మొత్తం డబ్బులో ప్రత్యేకమయిన ఎలిగేషన్ లేదు· ఏమయినా ఉంటే రాసి పంపించండి తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ చేస్తాను·

శ్రీ జి· ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- నిధులు దుర్వినియోగం అయిన మాట వాస్తవం 3 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు· చేసిన పనులు 3 కోట్ల రూపాయల వర్త్ లేదు· మేము చెబుతున్నాము కాబట్టి డిపార్ట్‌మెంటల్ ఎంక్వయిరీ వేయవచ్చు· ఎ·సి·బి· కానీ, విజిలెన్స్ ఎంక్వయిరీ కానీ వేయవచ్చు· ఈ సింగూరు ప్రాజెక్టు నుండి ఎక్సెస్ వాటర్ హైదరాబాద్ వాటర్ సప్లై నుండి మిగిలింది ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం రిక్వెస్ట్‌చేస్తే వదులుతున్నారు· అలాకాకుండా మిగులు వాటర్ నిజామ్‌సాగర్‌కు వదలడానికి పర్మినెంట్‌గా జి·వో· యిష్యూచేస్తారా?

శ్రీ కె· రోశయ్య:- నేను అర్థం చేసుకున్నంత వరకు నీటిది సమస్యకాదు· సిల్ట్ వలన వాటర్ లెవల్ తగ్గిపోతున్నది· వాటర్ లెవల్ తగ్గినందు వలన కంప్లీట్ ఆయకట్టును ఇరిగేట్ చేయలేకపోతున్నారు· ఖర్చుకు సంబంధించి 91-92లో ప్లాన్ క్రింద రీ మోడలింగ్ క్రింద 50 లక్షలు యివ్వడం జరిగింది· నాన్ ప్లాన్ మెయిన్‌టెనెన్స్ క్రింద కెనాల్ అండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఎకరానికి 30 రూపాయల చొప్పున వచ్చే సాధారణమయిన ఖర్చు· ఇది 69 లక్షల పదివేలు· డ్యామ్ రీ అపార్ట్‌మెంట్ వర్క్‌కు మొత్తం కలిపి 1 కోటి 13 లక్షల 96 వేలు కేటాయించడం జరిగింది· జీతాలు, వర్క్ చార్జెస్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్‌కు సంబంధించి టి·ఎ·లు ఎల్·టి·సి·లకు, యూనిఫార్మ్స్‌కు 78 లక్షలు హై·వ్·టి· పవర్ కన్‌జమ్షన్ చార్జెస్ కెనాల్స్, టెలిఫోన్ కోసం 18 లక్షల 96 వేలుపోగా the balance amount available for the maintenance works is only about Rs. 18 lakhs. ఇందులో సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టలేదనే మాటలేదు·

శ్రీ ఎమ్· వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఇది దాదాపు 60 సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించిన నిజాంసాగర్ డ్యామ్ ఈ 60 సంవత్సరాల కాలంలో కూడా చాలా నిర్లక్ష్యం చేయబడింది· 60 సంవత్సరాల కాలం మెయిన్ కెనాల్స్ కానీ, డిస్ట్రిబ్యూషన్ కెనాల్స్ కానీ రిపేర్స్ చేయలేదు· 1988 సంవత్సరంలో నాలుగు కోట్ల రూపాయలు యిచ్చారే తప్ప ఇంతకుముందు ఎప్పుడు దీనికి నిధులు కేటాయింపలేదు· చాలా నిర్లక్ష్యం చేయబడింది·

ఐ.ఎ.పి. ఫండ్స్ నుండి దీనిని యివ్వడం జరిగింది. ఇందులో 75 లక్షలు ఖర్చు కాకుండా మిగిలింది. మిగిలింది సద్వినియోగం కాకుండా ఉన్న వర్క్సులో అధికారులు ఎస్టిమేట్ సరిగా వేయకుండా రిపేర్ చేయించారు. ఖర్చు అయిన దాంట్లో చాలా దుర్వినియోగం జరిగింది. మా ప్రాంతం కాబట్టి నాకు తెలుసు. దీనిమీద ఎంక్వయిరీ చేసి ఈ దుర్వినియోగం జరిగిన దానిమీద చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇకపోతే నేషనల్ వాటర్ మేనేజ్‌మెంట్ స్కీమ్ దాదాపు 20 కోట్ల రూపాయల స్కీమ్ సి.ఇ.గారి వద్ద ఉన్నది. ఇది వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్‌కు సంబంధించిన స్కీమ్. దీనికొరకు ప్రభుత్వం ఏమయినా చర్యలు తీసుకుంటుందా అని అడుగుతున్నాను. కొత్తగా నిర్మించిన గేట్ల తెరవడానికి ఈ పది గేట్ల వలన కొంత భూమికి ల్యాండ్ ఎక్విజిషన క్రింద రైతులకు డబ్బులు చెల్లించవలసిన అవసరం ఉన్నది. దీనిని యుటిలైజ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది కాబట్టి ఆ భూములకు సంబంధించిన డబ్బు చెల్లించి ఈ ఆపరేషన్ కొరకు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి సంవత్సరం నిజామ్‌సాగర్ వాటర్ సరిపోకుండా ఉంటున్నది. సింగూరు అనుబంధంగా కట్టారు కాబట్టి సిటీకి డ్రింకింగ్ వాటర్‌పోగా మిగిలింది నిర్దిష్టమయిన నిర్ణయం తీసుకొని నిజామ్‌సాగర్‌కు నీరు యిచ్చే ఏర్పాటుకు గాను జి.ఓ. యిస్యూచేయాలి. పంటలు ఎండిపోయే పరిస్థితిలో ఉంది. 3 టి.ఎం.సి.ల నీరు కావాలని రెండు రోజుల క్రితం రిక్వెస్ట్ చేశాము. కాబట్టి వెంటనే ఈ చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, యాక్చువల్‌గా గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారి
10·30 రైస్ టెక్నాలజీ ప్రోగ్రాం క్రింద ఇరిగేషను ఎడ్వాన్స్‌మెంటు ప్రోగ్రాం అని యీ గ్యాప్ ఏదైతే
ఉ. ఉందో ఎక్స్‌పెక్టెడ్ ఆయకట్టుకు యాక్చువల్‌గా ఇరిగేట్ అవుతున్నటువంటి ఆయకట్టుకు ఉన్న వ్యత్యాసాన్ని తగ్గించడానికి – యీ ప్రోగ్రాం క్రింద – దీనిని ప్రత్యేకమైనటువంటి శ్రద్ధతీసుకొని చేస్తున్నామని చెప్పాను. మరొకటి ఏమంటే టోటల్ యింప్రూవ్‌మెంట్సు అని కూడ ఐ.ఎ.పి. క్రిందనే గాకుండా there is also a proposal to post it to World Bank, under National Water Management Programme at a cost of Rs. 23 crores. ఇన్నిరకాల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. పోతే మరొక మాట, సింగూరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరిగినందువల్ల ఫ్లో ఆఫ్ వాటరు ఏ మాత్రము కూడ ఎఫెక్ట్ కాలేదు. As a matter of fact it is helping us. సిల్ట్‌ను చెక్ చేస్తున్నది, ఉపయోగం జరుగుతున్నది తప్ప అది కట్టినందువల్ల అప్‌స్ట్రీమ్‌లో నీరు రాకుండా పోతుందనే మాటలేదు. పోతే thater are no specific allegations. జనరల్ ఎంక్వయిరీ అనే దానికన్నా కూడ గౌరవ సభ్యుల నోటీసుకు ఏదైనా వస్తే, స్పెసిఫిక్‌గా వ్రాసి పంపించమనండి. I have no hesitation to look into those cases and take appropriate action.

శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఆర్మూర్ మరియు బాల్‌కొండ –There two areas will come under the tail end of Nizamsagar ayacut. ఈ ఏరియాస్‌కు వాటరు రావాలంటే ప్రతి సంవత్సరము కలక్టరు ఆఫీసు ముందో, ఆర్.డి.ఓ. ఆఫీసు ముందో ధర్నాలు చేయవలసివుంటుంది. చేస్తేనే యీ ప్రాంతాలకు వాటర్ వస్తుంది. ఈ పరిస్థితులు లేకుండా ఆ టేలెండ్ ఏరియాస్‌కు వాటరు వచ్చేట్లు ఏమి ప్రయత్నాలు చేస్తారని అడుగుతున్నాను.

Sri K. Rosaiah:- I have explained everything and the whole problem ఈ రాష్ట్రములో ఏ రిజర్వాయరులో డిపాజిట్ కానంత సిల్ట్ యీ రిజర్వాయరులో డిపాజిట్ అయింది. దానివల్ల చాలా యిబ్బంది కలుగుతున్నది. డీసిల్ట్ చేయడానికి చాలా ప్రయత్నాలు చేశారు, అది సాధ్యంకాదు. The cost will be on prohibitive side. ప్రక్కకు పెట్టడం జరిగింది. ఉన్నంతలో గేట్లను 4 అడుగుల 3 అంగుళాల మేరకు పెంచారు. ఇంకా అదనంగా పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తే మరలా సబ్మెర్షన్ రావడం, వాటి అన్నింటికి కాంపన్సేషను అవి కూడ – Expenditure will be there. అందువల్ల ఇరిగేషను ఎడ్వాన్స్‌మెంటు ప్రోగ్రాం క్రిందనే గాకుండా వరల్డ్ బ్యాంకు నుండి సహాయం పొందడానికి 23 కోట్ల రూపాయల వ్యయం కాగల ఒక ప్రాజక్టు రిపోర్టును తయారుచేసి మన స్టేటు గవర్నమెంటు ఎప్రైజల్ కమిటీ ముందు ఉంచి అవి పూర్తి అయిన తరువాత వరల్డ్ బ్యాంకు ముందు ప్రాజక్టుచేసి వారి సహాయం కూడ తీసుకొని దీనిని బాగుచేయడానికి, రైతులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను కొంతవరకు అయినా నివారణ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ కె. గంగాధర్ (బాన్స్‌వడ):– అధ్యక్షా, గౌరవనీయ మంత్రిగారు వివరించి నట్లుగా నిజాంసాగర్ క్రింద ఏదైతే ఆయకట్టు ఉందో – లక్షా 95 వేల ఎకరాల ఆయ కట్టు అవుతుందని ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటు వారు, లేదు, 2 లక్షల 50 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు అవుతుందని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు చెబుతున్నారు. ఇట్లా పరస్పర విరుద్ధమైనటువంటి రిపోర్టులు ఉన్నవి. దానికి ఇరిగేషను ఎడ్వాన్స్‌మెంటు ప్రోగ్రాం క్రింద నాలుగు కోట్లు యివ్వడం జరిగింది. అయితే దానిలో అధిక మొత్తం నిధులు దుర్వి నియోగం అయినవి. అంటే ఎక్కడైతే నిజంగా గ్యాప్ ఆయకట్టు యిరిగేట్ చేయాలని ఏ ఉద్దేశ్యముతో అయితే యీ నిధులు ఇవ్వడం జరిగిందో ఆ ఆయకట్టు ప్రాంతములో ఆ గ్యాప్ గాకుండా కాంట్రాక్టర్లకు అనువైనచోట్ల స్వార్థపరులైన అధికారుల స్వలాభం కొరకు, కాంట్రాక్టర్ల లాభం కొరకు, ఎక్కడైతే కెనాల్సుకు లైనింగ్ వాల్సు అవసరం లేదో అక్కడ నిర్మించడం జరిగింది. దాని మీద మంత్రిగారు ఎంక్వయిరీ చేయించాలని కోరు తున్నాను. అంతేగాకుండా నేషనల్ వాటర్ మేనేజ్‌మెంటు ప్రోగ్రాం క్రింద 24 కోట్ల రూపాయలకు ఎస్టిమేట్సు తయారుచేసి సిద్ధంగా ఉన్నవి, కాని అవి చాల రోజుల నుండి పెండింగ్‌లోనే ఉన్నవి. దాని మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నివేదిక పంపించాలని కోరుతున్నాను. పోతే నిజాంసాగర్ పిల్ల కాలవలలో, డిస్ట్రిబ్యూటరీస్‌లో తూటి, కాడ అనే చెట్లు పెరిగి మొత్తం నీటికి అబ్‌స్ట్రక్షను ఏర్పడి అసలు ఏ డిస్ట్రిబ్యూటరీ ద్వారా నీరు క్రింది ఆయకట్టుదారులకు వెళ్ళే పరిస్థితి లేదు. దాని గురించి గతములో ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వ హయాములో ముగ్గురు శాసనసభ్యులతో కమిటీని వేస్తే, వారు రిపోర్టు కూడ ప్రభుత్వానికి యివ్వడం జరిగింది. అయినప్పటికీ మా ప్రాంతాన్ని నిర్లక్ష్యం చేస్తూ ప్రభుత్వం యిప్పటివరకు ఆ కాలవలను మరమ్మత్తు చేయడానికి ఎటువంటి నిధులు కేటాయించలేదు. నిజాంసాగరు క్రింద ఉన్న టేలెండ్ రైతులు అనేక యిబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. మంత్రిగారు యిచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారము లక్షా 95 వేల ఎకరాలు యిరిగేట్ చేయడానికి సెటిల్డ్ ఆయకట్టు – మాకు 32 టి.యం.సి.ల నీరు అవసరం ఉంటే సిల్టు నిండిపోయినందువ యీరోజు నిజాంసాగర్ కెపాసిటి 17 టి.యం.సి.లకు పడి పోయింది. అయినా యీ సంవత్సరము దురదృష్టవశాత్తు వర్షాలు పడనటువంటి పరిస్థితి ఉంది – సెప్టెంబరు మొత్తంలో పడలేదు – సింగూర్ ప్రాజెక్టు నిజాంసాగర్‌లో సిల్టురాకుండా

ఉండడానికి నిర్మాణం చేయబడింది. ఈరోజు హైదరాబాదుకు నీటి సరఫరా దాని నుండి వేయడంవల్ల మాకు వస్తున్న 17 టి.యం.సి. నీరు వర్షంపడకపోతే యింకా 16 టి.యం.సి. నీరు మా ప్రాంతం మొత్తం యిర్రిగేట్ కావాలంటే అవసరం ఉంది. దాని కొరకు ప్రభుత్వం నిజామాబాదు జిల్లా శాసనసభ్యులతో ప్రత్యేకమైనటువంటి సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు సమస్యను పరిష్కారం చేస్తారా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి ప్రత్యేకంగా వెంటనే ఏమైనా నిధులు దీని కొరకు కేటాయిస్తున్నారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, యాక్చువల్‌గా యీ ప్రాజెక్టుపట్ల నిర్లక్ష్య స్వభావం అనేదిలేదు. తగిన శ్రద్ధతీసుకుంటున్నాము. ఇరిగేషను ఎడ్వాన్స్ ప్రోగ్రాం క్రింద ఖర్చు అయినటువంటి డబ్బు దుర్వినియోగం అయిందని వారి ఆరోపణ లేకపోతే అపోహ అనవచ్చు. ఈ ప్రోగ్రాం క్రింద స్పెసిఫిక్‌గా మొట్టమొదట అంటే 26-11-88వ తేదీనాడు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాంక్షను 509 లక్షలకు యివ్వడం జరిగింది. అందులో హెడ్ వర్క్సుకు 69 లక్షలు, మేయిన్ కెనాల్‌కు 2 కోట్ల 51 లక్షల 50 వేలు, డిస్ట్రిబ్యూటరీస్‌కు 148 లక్షల 60 వేలు, సప్లిమెంటేషన్ స్కీమ్సుకు 39 లక్షల 90 వేలు - యిలాగా దేనికి ఎంత ఖర్చు పెట్టాలనేది స్పెసిఫైచేసి 509 లక్షల రూపాయలకు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాంక్షను యివ్వడం జరిగింది. దాని తరువాత మరలా స్క్రూటినీ చేసిన తరువాత ప్రభుత్వ అథర్నైజుడ్ ఎక్స్ పెండిచర్‌కు 410 లక్షలకు అనుమతి యివ్వడం జరిగింది. మార్చి 31 వరకు మొత్తం ఖర్చు అయింది. 3 కోట్ల 34 లక్షల 50 వేలు ఖర్చు అయింది. ఇదేదో నిన్న మొన్నటిది కాదు. అంతకుముందు ఖర్చు అయినా అంటే తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము యీ రాష్ట్రములో పరిపాలన చేసేప్పుడు చర్యతీసుకున్నా ప్రభుత్వం అనేది కంటిన్యూస్‌గా ఒకటే గాబట్టి యివాళ కూడ కార్యక్రమాలు సాగుతున్నాయి. దానిలో పొరపాటు జరిగిందనే మాట, స్పెసిఫిక్‌గా ఆరోపణ వస్తే గత కాలానికి గాని యివాళ కాలానికి గాని విచారణ చేయించడానికి తయారుగా ఉన్నానని మనవిచేస్తున్నాను. ముగ్గురు శాసనసభ్యులతో కూడిన కమిటీ ప్రభుత్వానికి అనేక సూచనలు చేస్తూ నివేదికను యిచ్చింది. This is also under the examination of the Government. అంతేగాకుండా యిప్పుడు వారు చెప్పారు - ఇరిగేషను వారి లెక్కలకు రెవిన్యూ వారి లెక్కలకు తేడా ఉందని - నేను జవాబు చెబుతున్నటువంటిది ఇరిగేషను శాఖ అందించినటువంటి అంకెలను ఆధారము చేసుకొని. ఒకవేళ వాస్తవంగా అలాంటి వ్యత్యాసం ఉంటే అది సరైనది కాదు. నేను యిరిగేషను డిపార్టుమెంటు వారికి చెప్పి కలక్టరుతో కూర్చుని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారితో కూడ కంప్లైర్ చేసుకొని రెండింటిలో వ్యత్యాసం ఎందుకు ఉంది, ఏమిటి, ఎవరిది రాంగ్ ఫిగర్, ఎవరిది కరక్టు అని కంప్లైర్ చేసుకోమని సలహా కూడ చెబుతాను.

శ్రీ ఎస్. అంజనేయులు:- అధ్యక్షా, నిజాంసాగర్ క్రింద ఉన్న ఆయకట్టు పారుదల గురించి వారు మాట్లాడారు. మాకేమో నిజాంసాగర్ ద్వారా వరదలు వస్తున్నాయి. నిజాం సాగర్ సమ్మెర్జ్‌డ్ ల్యాండు ఏదైతే ఉందో దానిలో సోషల్ ఫారెస్ట్రీ ద్వారా తుమ్మచెట్లను పెంచడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ల్యాండులో - నా ఎల్లారెడ్డి నియోజకవర్గములోని నాగారెడ్డిపేట మండలములో బీసూరు, వాడి, మాటోరు, వెంకంపల్లి యిట్లా ఏడు గ్రామాలలో ప్రతి సంవత్సరము వరదలు వచ్చి వేల ఎకరాల భూమిలో పంట నాశనం అయిపోతుంది. ఆ గ్రామాలు కూడ వరదలలో మునిగిపోయి కోట్ల రూపాయల నష్టం జరుగుతోంది. ఆ తుమ్మచెట్లను తీసివేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటుంది?

త్వరలో చర్యతీసుకొని అక్కడి వరద ప్రాంతాలను రక్షించాలని కోరుతున్నాను. తుమ్మ చెట్లను తొలగించడానికి ఏమి చర్యతీసుకుంటున్నారో మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, వారు అడిగిన ఉప ప్రశ్న నోటీసులో ఫీడెస్ కాదు. అయినప్పటికీ వారికి ఉన్నటువంటి ప్రాబ్లమ్స్‌ను వారు వ్రాసి ఇస్తే నేను డిపార్ట్‌మెంటు వారికి చెప్పి తగునటువంటి నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా సూచిస్తాను.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:– అధ్యక్షా, సింగూరు ప్రాజెక్టు క్రింద 2, 3 తడులకు నీరులేక పైర్లు ఎండిపోతున్నాయి. ఎమ్మెల్యేలుకష్టపడు రావడం ఆ పైర్లు ఎండి పోకుండా ప్రభుత్వాన్ని రిక్వెస్టు చేసుకొనడం, గవర్నమెంటు సింగూరు నుంచి కొంత నీరు వదలడం జరుగుతున్నది. ఏ ఏటికి ఆ ఏడు ఆ విధంగా చేస్తున్నారు. మంత్రిగారు లేదని చెబుతున్నారు. అది కూడా మంత్రిగారు చెప్పినట్లు 1.7 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు వరకు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. సిటీను గురించి వదిలివేసిన లక్ష ఎకరాల గురించి చెప్పడంలేదు. 1.7 లక్షల ఎకరాలు – మంత్రిగారు చెప్పిన దానికే లాస్ట్‌లో 2, 3 తడులకు నీళ్లు లేకపోతే ఎండిపోతున్నాయి. అప్పుడు వాళ్లు వచ్చి అభ్యర్థిస్తే గవర్నమెంటు ఎప్పటికప్పుడు నీళ్లు వదులుతున్నది. సింగూరు ప్రాజెక్టులో ఎక్సెస్ వాటరు ఉంది. ఇప్పుడు హైదరా బాద్‌కు సెకండు ఫేజ్ రాలేదు కాబట్టి. మీరు హైదరాబాదుకు పోను మిగిలిన వాటరును అభ్యర్థన లేకుండా వదిలేదానికి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తారా – పైరు నీళ్లు పోకుండా.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, నేను ఎగ్జామిన్ చేయిస్తాను. శ్రీ నాయుడుగారు అడిగినటువంటిది నావరకు నేను వ్యక్తిగతంగా ఆలోచిస్తే ఏమీ అభ్యంతరకరంగా కనిపించడం లేదు. కాని ఎందుకు అలాగ జరగడం లేదనేది నేను టెక్నికల్‌గా ఉన్నటువంటి ఆలోచన కూడా తెలుసుకోవాలి. వారికి సూచించి – ప్రాబ్లం ఏమిటనేది కనుక్కొని నేను ఎగ్జామిన్ చేయిస్తానని చెప్పాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:– తెలుగుదేశం కాని కాంగ్రెస్ కాని ప్రభుత్వంలో ఉండేవారు చేసారని కాదు. అక్కడున్నటువంటి ఉద్యోగస్థులు చేస్తున్నారు. తెలుగుదేశం ఉన్నప్పుడూ చేసి ఉండవచ్చు. మేము కాదనడం లేదు. ఇప్పుడూ చేసి ఉండవచ్చు. దాని మీద ఎంక్వయిరీ చేయమని అంటున్నాము. తెలుగుదేశం ఉండగా అక్కడ న్యాయం జరిగింది, ఇప్పుడు అన్యాయం జరిగిందని మేము చెప్పడంలేదు. ఈ 4 కోట్లు రూపాయలు 1988లో సాంక్షను చేసారు. అందులో అవకతవకలు జరిగాయి. దానిని మీరు ఎంక్వయిరీ చేస్తారా? ఎప్పుడైనా కాని – 1983 నుంచి చేయమని అంటున్నాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– డబ్బు ఖర్చుపెట్టడంలో అక్రమాలు జరిగాయని అంటున్నారు. నేను ఏమి అంటున్నానంటే – ఎంక్వయిరీ చేయడానికి నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. More than that you help the Government. మీకు ఏమైనా స్పెసిఫిక్ ఇన్ఫర్మేషను ఉంటే, ఎలిగేషన్సు ఉంటే దయచేసి పాస్ ఆన్ చేయండి. I will be helping the Government. నేను చేయిస్తాను. తరువాత వారు నీటిని గురించి అడిగారు. నీరు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇప్పుడు ఈ పంటకు ఇబ్బంది లేకుండా నీరు సరఫరా చేసేదానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

జగిత్యాలలో సివిల్ ఆసుపత్రి అభివృద్ధి

200–బి

5449–ఎ– సర్వశ్రీ జీవన్‌రెడ్డి, ఎం. నరసయ్య (మ్యేదారం), జి. ముకుందరెడ్డి (పెద్దపల్లి), జె. రత్నాకరరావు (బుగ్గారం):– గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్యశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) 1989–90 సంవత్సరంలో కరీంనగర్ జిల్లా, జగిత్యాలలోని సివిల్ ఆసుపత్రిని 100 పడకల ఆసుపత్రిగా విస్తరింపజేయాలనే ప్రతిపాదన ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా?

(ఆ) అయితే, ప్రస్తుతం ఈ విషయం ఏ దశలో ఉన్నది, ఈ 100 పడకల ఆసుపత్రి ఎప్పటి నుండి పనిచేయడం ప్రారంభిస్తుంది?

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, ఈ ఆన్సరు ఏదైతే వచ్చిందో దానిని నేను మరల జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన మీదట నాకు కూడా తృప్తికరంగా లేదు. దీనిలో కొంచెము యాంబిగ్యుటీ కనిపిస్తున్నది. నేను గౌరవనీయులైన మిత్రులు శ్రీ జీవన్‌రెడ్డిగారిని పిలిపించి మాట్లాడి – అధికారులతో కూడా కూర్చొని దీని విషయం పరిష్కారం చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ టి. రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట):– అసలు ఆ ఆన్సరు చదివి వినిపించమని చెప్పండి అధ్యక్షా.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– ఆన్సరు చదివి వినిపించడం కాదు. మీరు నా దగ్గరకు వస్తే – I can place the papers before you. నాకు దీనిలో రహస్యం ఏమీ లేదు. వైద్యవిధాన పరిషత్‌వారు 30 బెడెడ్ హాస్పిటలును 100 బెడెడ్ హాస్పిటలుగా శాంక్షను చేస్తూ ఒక ఆర్డరు ఇవ్వడం జరిగింది. బిల్డింగు కన్‌స్ట్రక్షను చేస్తున్నారు. మధ్యలో కోర్టుకు వెళ్లడం జరిగింది. వివాదం కోర్టులో ఆగిఉంది. కోర్టులో వివాదాన్ని త్వరగా పరిష్కారం చేయమనే మాట మెడికల్ అండ్ హెల్త్ హౌసింగు కన్‌స్ట్రక్షను కార్పొరేషను వారికి నేను పర్సనల్‌గా చెప్పాను. దానిని సార్టవుట్ చేసి వర్కు త్వరగా పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇదేగాకుండా ఈలోగా ఫిబ్రవరిలో గవర్నమెంటు ఒక ఉత్తరం ద్వారా ఏమి చెప్పిందంటే – 30 బెడెడ్‌ను 40 బెడెడ్ హాస్పిటలుగా చేస్తున్నామని ఇచ్చారు. మొదట్లో 30 బెడెడ్‌ను 100 బెడెడ్ అని చెప్పి సబ్సీక్వెంటుగా ఇన్ ది మీన్ టైం 30 బెడెడ్‌ను 40 బెడెడ్ అని ఇచ్చారు. ఇవన్నీ కాకుండా యాక్చువల్ పొజిషను ఏమిటని కొంచెము నాకు యాంబిగ్యుపస్‌గా కనిపించి నేను మాట్లాడతానని అన్నాను. మీరు కూడా వస్తే మీతో కూడా మాట్లాడతాను, నాకు అభ్యంతరం ఏమీ లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– ప్రశ్నలు – సమాధానములు ముగిసినవి.

సభా కార్యక్రమము

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju (Vijianagaram):– Before Zero Hour, I want to say that we have given a notice on the unfortunate violence consequent to the murder of Sri Rajiv Gandhi. That has not come today. You have not posted.

Mr. Deputy Speaker:- Yesterday's business is adjourned for today. Therefore there is no time. We are having some discussions on items on 30th. You may add this item also.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- By clubbing this, the issue will be diluted. We have represented to the Speaker in the chambers.

Mr. Deputy Speaker:- The floor leaders have arrived at some decision. I have absolutely no objection. It is a matter left to the floor leaders and the Government.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- On Monday morning kindly give preference to this.

Mr. Deputy Speaker:- From Chair side there is no objection.

శ్రీ ఎ· మాధవరెడ్డి (భోన్గిర్):- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో చేనేత కార్మికుల పరిస్థితి చాలా ఆందోళనకరంగా ఉంది· ఎందుకంటే ఈ రోజున ప్రభుత్వం చేపట్టిన వ్యతిరేక నిర్ణయాల వల్ల చేనేత కార్మికులు ఆకలిచావులకు గురికావడం జరుగుతున్నది· ముఖ్యంగా చేనేత వస్త్రాలలో సగానికి సగం అంటే 50% కొనుగోలు మానివేయడంవల్ల అయితేనేమి, ఈనాడు నేయించే పరిస్థితులలో లేకపోవడంవల్ల అయితేనేమి ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది· అదేవిధంగా నేసే రకాలు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని గతంలో ప్రభుత్వం సహకార సంఘాల ద్వారా, ఆప్కో ద్వారా ప్రొక్యూర్‌మెంటు చేసే పరిస్థితి ఉంది. ఈనాడు నేసిన రకాల కొనుగోలుకు సంబంధించిన 168 జి·ఓ·ను రద్దుచేయడంవల్ల సుమారు 13 కోట్ల రూపాయల విలువగల అన్నిరకాల వస్త్రాలు చేనేత కార్మికుల దగ్గర, చేనేత సహకార సంఘాల దగ్గర, ఆప్కో దగ్గర మిగిలిపోవడం జరిగింది· అంతేగాకుండా ముఖ్యంగా ఆప్కో మరియు టెక్స్‌టైల్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషనుకు చేనేత కార్మికులకు, చేనేత సహకార సంఘాలకు సుమారు 18 కోట్ల రూపాయలు రావలసివుంది· ఈ రోజున కాటన్ యారన్ రేటు 50% పెరిగిపోయాయి· సిల్కు యారన్ రేట్లు 100% పెరిగిపోయాయి· దీనితో ఈనాటివరకు 21 మంది చేనేత కార్మికులు ఆకలిచావులకు గురి అయినారు· కావాలని అంటే ఆ 21 మంది పేర్లు చెబుతాను· ఈ అసెంబ్లీ ప్రారంభం అయినప్పటినుంచి ఈ విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాము· ఎన్నోసార్లు చెప్పాము· ముఖ్యమంత్రిగారు గత 15 రోజుల క్రితమే చెప్పారు· ఫ్లోర్ లీడర్సునందరినీ పిలిచి మాట్లాడతామని అన్నారు· కాని ఇంతవరకు పిలవడం కాని మాట్లాడటం కాని జరుగలేదు· ఈనెల 18వ తేదీన చేనేత కార్మికులు 50 వేల మంది ఫలో అసెంబ్లీ క్రింద వచ్చారు· వచ్చి ముఖ్యమంత్రిగారిని విన్నవించుకొనడం జరిగింది· అలాగే గౌరవనీయులైన స్పీకరుగారికి చెప్పుకొనడం జరిగింది· కాని ఇంతవరకు ఎటువంటి చర్యలుతీసుకోలేదు· ఈనాడు 21 మంది చేనేత కార్మికులు ఆకలిచావులకు గురి అయినారు· ప్రభుత్వం వైపునుంచి ఎటువంటి స్పందనలేదు· ఆ ఆకలిచావులను ఆకలిచావులు కాదని కొంతమంది ప్రభుత్వం వైపునుంచి ప్రకటనలు ఇచ్చారు· దీనినిబట్టి ఈ ప్రభుత్వానికి చేనేత సహకార సంఘాలమీద కాని చేనేత కార్మికుల మీద కాని ఎంత ప్రేమ

ఉందో అర్థం అవుతున్నదని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. చనిపోయిన 21 మంది పేర్లు చదివి వినిపిస్తాను.

Mr. Deputy Speaker:- No, No. Don't misuse the opportunity.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- చనిపోయిన వారి పేర్లు చెబుతాను, వినండి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నో.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. చనిపోయిన వారి కుటుంబ సభ్యుల స్టేట్‌మెంట్సు కూడా క్లియర్‌గా ఉన్నాయి. మాకు చేసుకొనడానికి పనిలేదని వారు చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వం నుంచి ఈ జి.ఓ.ల ద్వారా అయితేనేమి, తీసుకున్న చర్యలవల్ల అయితేనేమి పనిలేకుండా పోయింది. రెక్కాడితేనే కాని డొక్కాడని పరిస్థితులలో ఈనాడు తిండిలేక పనిలేక చనిపోతున్నారు గత 10 రోజులనుంచి. శ్రీ రామనాథం సూర్య నారాయణమూర్తి గత 10 రోజులనుంచి తిండిలేక చనిపోయాడని ఆయన కుమారుడు నరసింహస్వామి తెలియజేయడం జరిగింది. నిన్న చీరాలలో 22 సంవత్సరాల వయసుగల పడవల వీరవెంకమ్మ అనే మహిళ చనిపోయింది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకరు:- డిమాండు ఏమిటో చెప్పండి. అన్నీ తెలిసి ప్రతిరోజు ఈ వయోలేషను ఏమిటి?

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మిగిలినవి ముఖ్యమైనవి కాదా?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- దీనికి ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించవలసిన అవసరం ఉందా, లేదా? ప్రభుత్వము యొక్క నిర్లక్ష్యంవల్ల ఇది జరుగుతున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిమీద నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఇక్కడ శాసనసభ ఎందుకు జరుగుతున్నది? 21 మంది చనిపోతే పట్టించుకోకుండా ఉంటే ఈ శాసనసభ ఎందుకు? మేము 15, 20 రోజుల నుంచి చెబుతూ ఉంటే పట్టించుకునేవారు లేరు. తిండిలేక చచ్చిపోతున్నారు. ఇంతవరకు ఎవరికీ ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇవ్వలేదు. వారికి కనీసం పనికల్పించే పరిస్థితులలో లేరు, ఆర్థిక సహాయం చేయడం లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- లెక్చర్ కొంచెము ఆపి గవర్నమెంటును అడగదలచుకున్నది అడగండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- 15 రోజుల క్రిందట మేము ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగినప్పుడు చెప్పారు. కాని ఇప్పటివరకు సమాధానం లేదు, సమావేశం లేదు.

డాక్టర్ టి. రాజేశ్వరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు పాలసీ స్టేట్‌మెంటు ఇస్తామని అన్నారు

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా......

Mr. Deputy Speaker:- Everyday we cannot turn this as a general discussion. Ultimately you are blaming the Chair and the Government. You are misusing the opportunity given.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అది కాదండి. మేము సహకరిస్తాము. సమస్య ఏమిటంటే - తమరు చైరులో ఉండగా దయచేసి - ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారండి..... 10.50 ఉ.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:- అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వీరప్పగారూ తమరు చెప్పినా అదే సమస్య ఆ సభ్యులు 10 నిముషాలు చెప్పారు..... యిది ఏమీ జనరల్ డిస్కషన్ కాదు. మంత్రిగారికి కూడా ప్రేమ ఉంటుంది, సానుభూతి ఉంటుంది. Do you want to postpone it?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మంత్రిగారు ఉంటే చెప్పమనండి ఫ్లోరు లీడర్సును ఎవరిని పిలవలేదు. వారు 21 మంది చనిపోయారని పేర్లు చెప్పారు. ఛిజ్వావోలులోను - యింకా జిల్లాలలోను చూస్తున్నాము. చాలా సీరియస్ మేటరు. మా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే కన్సర్న్డ్ మినిస్టరు ఎవరో, ఉన్నారో లేరో తెలియదు..... ఉంటే చెప్పమనండి. మా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే వారిని చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:- అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వీరప్పగారూ మీరు మాట్లాడినా అదే సమస్య.

(ఇంటరప్షన్స్)

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవసభ్యుల వైపు నుంచి వీరప్పగారిని మాట్లాడడానికి అనుమతి యివ్వవలసిందిగా కేకలు వేశారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అందుకు మీ రికమెండేషను అక్కరలేదు. వీరప్పగారూ - మీరు చాలాసార్లు వారి ఆకలిచావులు గురించి చెప్పారు. వారు చాలాసార్లు చెప్పారు. మీరు యిప్పుడు మాట్లాడడానికి నేను ఏ రూలు ప్రకారం పర్మిషను మీకు యివ్వాలని అంటారు?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప (నల్లమడ):- వారు చెప్పారు. మేము కూడా చెబుతాము మాకు కూడా అవకాశం యివ్వండి. చేనేత కార్మికులు.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సాంప్రదాయం ఒప్పదు. సాంప్రదాయం అడ్డము వస్తుంది రూల్సు ప్రకారం మీరు మాట్లాడడానికి లేదు. ఏ రూలు క్రింద మీరు మాట్లాడుతామని అంటున్నారు?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:- నన్ను కూడా మాట్లాడనివ్వండి అధ్యక్షా - ఈ ఆకలిచావులు, వారి బట్ట రిలీఫ్ కాకపోవడం వలన - వారు నేయడానికి పని లేకుండా పోయినందు వలన ఈ ఆకలిచావులు జరుగుతున్నాయి. ఈ విషయంలో నేను ముఖ్యమంత్రిగారితో చెప్పినాను. వారు ఈరోజు 11-30 గంటలకు మీటింగు ఉన్నదని చెప్పినారు ఆ మీటింగులో ఈ విషయం ప్రస్తావనకు తెస్తాను.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ముఖ్యమంత్రిగారు దీని మీద స్టేటుమెంటు యిస్తానని చెప్పారు.... హామీ యిచ్చారు....

(యింతలో శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు మాట్లాడడానికి లేచారు)

(ఇంటరప్షన్స్)

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మినిష్టరుగారు సమాధానం చెబుతున్నారు. The Minister is giving his reply. Why do you obstruct him? Please allow him to make a statement.

Sri T. Sitaram:- First let the Chief Minister come and make a statement.

జౌళి చేనేతశాఖామంత్రి (శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు):-ఈ శాసనసభలో చేనేత కార్మికులు గురించి శాసనసభ్యులు వివరించడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా - గతములో ఈ శాసనసభలో అందరూ - అన్ని పక్షాలకు చెందిన శాసనసభ్యులు వ్యక్తము చేసిన అభి ప్రాయాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ శాసనసభ సమావేశాలు ముగిసేలోగా ఒక ప్రకటన చేస్తారు. 11-30 గంటలకు సమావేశము ఏర్పాటు చేశారు. దాని వలన సమస్య చక్కపరచ డానికి నిర్ణయాలు తీసుకోవడం అవుతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ....ఎవరితో మీటింగు పెడుతున్నారు. మాకేమీ తెలియదు. ముఖ్యమంత్రిగారి సమావేశం 11-30 గంటలకు అన్నారు. మాకు తెలియదు.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- 11-30 గంటలకు ముఖ్యమంత్రిగారు సమావేశము ఏర్పాటు చేశారు. ఎప్రోప్రియేషను బిల్లుమీద మీరు మాట్లాడవచ్చును. అల్‌రెడీ మీరు డిమాండ్సు యిచ్చినారు....

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు:- ఖచ్చితంగా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేస్తారని చెబుతూ ఉంటే - యిప్పుడు యిక్కడ ఆ సమస్య ప్రస్తావించితే ఎట్లాగు?

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సభ ముగిసేలోగా స్టేటుమెంటు చేస్తారు....

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు:- సభ ముగిసేలోగా సభా నాయకులు ప్రకటన చేస్తారు.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీ పార్టీ సభ్యులు చెప్పారు. మా ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెప్పారు.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు:- మా పార్టీ సభ్యులు చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు దీని మీద ప్రకటన చేస్తారు.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- తిండిలేక చనిపోయారు మీ ప్రభుత్వ హయాము లోనే.... మీరే చంపారు....

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- 22 మంది చనిపోయారు, ఈ ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్య వైఖరి వలన....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- యివే మాటలు 21 సార్లు రిపీట్ చేశారు. ఎన్నిసార్లు, రిపీట్ చేస్తారు. ఎన్నిసార్లు రిపీట్ చేసినా.... Shouting does not go on record.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఏ విషయాన్ని అయినా వ్యక్తము చేసే దానికి ఎవరికి అభ్యంతరం ఉండదు. ప్రభుత్వము చేసే ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఒకేసారి ఒక డజను మంది లేచి ఒకే కంఠముతో నానా ఆరోపణలు చేయవలసిన అవసరం లేదు. చేనేత కార్మికుల విషయంలో ఏ ప్రభుత్వానికి - పాలకపక్షానికి ఏమాత్రము శ్రద్ధ ఉన్నదో అనే విషయాన్ని గురించి మిత్రులు చెప్పనక్కరలేదు. వారి పరిస్థితి గురించి వారిని ఆదుకోవాలని చెప్పండి. వారి పరిస్థితి గురించి చెబుతూ వారిని ఆదుకోవలసిన పరిస్థితి ఉందని చెప్పండి. 21 మంది చచ్చిపోయారు, మీరే చంపారు అంటారు - ఏమండి ఈ మాటలు. ఎందుకండి ఇటువంటి ఆరోపణలు. పొగాకు రైతులు 42 మంది చనిపోయారు? మీరే చంపారా? ప్రత్తి రైతులు చచ్చిపోయారు, మీరే చంపారా? ఏమిటండి యిది - చేనేత కార్మికులను చంపారు అని అంటారేమిటి?

(ఇంటరప్షన్స్)

అధ్యక్షా, తమరు అనుమతి యిస్తే ఒకే కాలములో యింతమంది లేచి మాట్లాడడమేమిటి? ఈవిధంగా సాగుతూ ఉంటే - ఈ సాంప్రదాయం, ఈ పద్ధతి ఎంత గౌరవప్రదంగా ఉంటుందో ఆలోచించండి. పెద్దలు రాఘవరెడ్డిగారు ఈ విషయాన్ని రైజ్‌చేస్తే

(ఇంటరప్షన్స్)

వెంకటేశ్వరరావుగారూ.... ఏమిటండి యిది. నన్ను మాట్లాడనిస్తున్నారా.... వారు

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నేలమీద రాచి ముఖాన పారవేస్తే - ఏదైనా సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా?

శ్రీ టి. సీతారాం:- పొలిటికల్ ఒపినియన్ చెబితే ఎట్లాగండి. దీనికి ఏదైనా రెమెడీ చెప్పమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఏ కోణములోంచి చూస్తే ఆ కోణమే కనపడుతుంది. You have to receive it in the same coin.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఆయన నియోజకవర్గములో అయిదు మంది చనిపోయారు. అధికార వైఫల్యము లేదా? కనీసము వారు ఏమీ పట్టించుకోవడం లేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఈ తీవ్రతను ప్రభుత్వము దృష్టిలో పెట్టుకునే 11-30 గంటలకు ముఖ్యమంత్రిగారు సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

నిన్న కూడా రాఘవరెడ్డిగారు మాట్లాడినప్పుడు, దానికి త్వరలో పరిష్కార వర్గం గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులతో చర్చించి, పొసిలో ఒక ప్రకటన చేస్తారని చెప్పడం ఉ- 11.00

జరిగింది. ఆ చెప్పిన ప్రకారం, ఈరోజు 11.30 గంటలకు ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులతో సమావేశమవుతున్నారు. తగు నివారణ చర్యల గురించి హౌస్‌లో ప్రకటన చేస్తారు. మృతులపట్ల గౌరవ సభ్యులు వెలిబుచ్చిన ఆందోళనతో ప్రభుత్వము ఏకీభవించడమే కాదు. అంతకన్నా మరొక విషయం – ప్రిడామినెంట్‌గా వీవర్సున్న ఏరియా నుంచి నేను వచ్చాను. అక్కడున్న అనారోగ్య పరిస్థితుల గురించి నేను సంబంధిత ఆసుపత్రుల అధికారులకు వెంటనే చర్యలు గైకొనమని చెప్పాను కూడా. అనారోగ్యము ఒక్కటే కాదు; వాళ్ళ వృత్తి లేకుండా పోవడం జరిగింది. దీనిమీద ఇక అదనమైన చర్చ అవసరంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వారు తీసుకున్న నిర్ణయాలు ఈరోజు సభకు తెలియజేస్తారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– దీని మీద ఇక చర్చ వద్దండి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:– మేము ఇందాక కోరింది ఏమంటే, 20 మంది చేనేత కార్మికులు ఆకలి చావులతో చనిపోయారు. పరిస్థితి భయంకరంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఫ్లోర్ లీడర్సును పిలిచి మాట్లాడుతామని అన్నారు. ఆ విషయం గురించి స్టేట్‌మెంట్ చేయమని అన్నాము. ఆందోళన గురించి తలా ఒక మాట చెప్పారు. అయితే గౌరవ మంత్రి రోశయ్యగారు ఏమన్నారంటే, మీరున్నప్పుడు కూడా చనిపోయారు కదా మరి దానికి మీరు బాధ్యులా అని అనడం....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– మీరు అన్నతరువాతనే వారు అన్నారు గానీ....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. రోశయ్య:– మీరు చంపారని అన్నారే, వారన్న మాటలు మీకు తియ్యగా ఉన్నాయా? ఎవరు హత్యచేశారు వాళ్ళను? వారేమన్నా మీరు పడివుండండి, మీరు మాత్రం అనకూడదని మీరు అంటే అది ఎంత వరకు సబబుగా ఉంది?

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:– మిమ్ములను ఏమీ అనడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు మమ్ములను పిలిచి మాట్లాడుతామని అన్నారు. ఇంతవరకు మాకెవరికీ నోటీసు రాలేదు. ఫ్లోర్ లీడర్సును పిలువలేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– దయచేసి మరొకసారి చెబుతాను వినండి. నేను అన్నది ఏమంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు 11.30 గంటలకు వారి చాంబరులో అధికారులతో సమావేశము ఏర్పాటు చేస్తున్నారు; అని అన్నారు. అయితే, మీరు మిమ్ములను పిలువలేదని అన్నారు. ప్రతిపక్ష నాయకులను ఎవరెవరిని పిలుస్తామని చెప్పారో ఆ విషయం నాకు తెలియదు. నేనది కనుక్కుంటాను.

శ్రీ డి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:– మంత్రిగారు మేమేదో అన్నామని బాధతో చెప్పారు. చేనేత కార్మికులు ఆకలి చావులతో చచ్చిపోతున్నారని అసెంబ్లీ ప్రారంభమయిన తరువాత మొదటిలోనే చెప్పడం జరిగింది. ఆ తరువాత 50 వేల మంది చేనేత కార్మికులు హైదరాబాదు నగరానికి వచ్చి, ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిశారు. వారికి మెమోరాండమును ఇచ్చినారు. ఈరోజు 28వ తారీఖు. ఈ మధ్యకాలంలో 20 మంది చేనేత కార్మికులు చని పోయారు. అందుకు ప్రభుత్వము బాధ్యతవహించవలసి ఉంటుందని చెప్పామే గానీ మేరే

చంపారని అనలేదు. అసెంబ్లీ ప్రారంభమయినప్పటి నుండి ఆకలితో చనిపోతున్నారని పదే పదే చెబుతూ వచ్చాము. అనారోగ్యముతో చనిపోయారని అనలేదు. చీరాల వీవర్సు అనారోగ్యముతో చనిపోయారని అన్నారు. అది సరికాదు. ఆకలితో ఇబ్బందులుపడి, ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నారని అన్నాము. అంతేకాకుండా, మొన్న అసెంబ్లీలో కూడా ఎస్.సి., ఎస్.టి. లకు ఆప్కో నుండి గుడ్డలు కొనడంలేదని ఆర్డర్సు ఇచ్చినట్లు చర్చకు కూడా వచ్చింది. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానంగా అందరితో చర్చిస్తామని అన్నారు. లక్షల చేనేత కార్మికుల గురించి చర్చించుటలో టైంవేస్టు చేస్తే తప్పులేదు. ఇది ఏ ఒకరి సమస్య కాదు. కోటి కుటుంబాలకు సంబంధించిన సమస్య.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మాకు ఆందోళనగా ఉంది. వారికీ ఆందోళనగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చర్చించి స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తామని అన్నారు. కనుక ఆ స్టేట్‌మెంట్‌ను ఇప్పించాలని కోరుతున్నాము. స్టేట్‌మెంట్ చేసిన తరువాత, దానిపైన క్లారిఫికేషన్స్ అడగాలి. రోజురోజుకు సమస్య జటిలమవుతున్నది. తమరికి కూడా ఆందోళనగా ఉంది కాబట్టి, స్టేట్‌మెంట్‌ను ఇమ్మని చెప్పండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నిన్న ఒకామెను ఆసుపత్రిలో అడ్మిట్ చేశారు. అక్కడ మెడిసిన్స్ లేవు. రక్తం కావాలని అన్నారు. ఆసుపత్రిలో రక్తములేదు. దానికొరకు రూ. 500లు వసూలుచేస్తే, చివరకు ఆమె చచ్చిపోయింది. ఇది డాక్టర్ల నిస్సహాయత వల్లనే జరిగింది. ఆ బాడీ ఫ్యూనరల్ ఎక్స్‌పెన్సెస్‌కు వాళ్లవద్ద డబ్బులు లేవు. అడుక్కోవలసి వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ చేస్తామని అన్నారు. ఎప్రాప్రియేషన్ బిల్లు స్టార్టు చేసేలోపల స్టేట్‌మెంట్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. 20 మంది చనిపోయారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి సమాధానమివ్వాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులతో ముందు చర్చిస్తారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మీ జిల్లాలో 11 మంది చనిపోయారు. మనము చూస్తూ ఉండవలసిందేనా? మొత్తం 21 మంది చనిపోయారు. ముఖ్యమంత్రిగారిని హౌస్ కమిటీని వేయమనండి. ప్రభుత్వము యొక్క పాలసీవల్లనే వాళ్లు చనిపోయారు. ఆప్కోను నిర్వీర్యము చేశారు.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- జీరో అవర్‌లో డిస్కషన్‌కు అవకాశం లేదు. ఇదేమాదిరి మేము మాట్లాడితే....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఆయన చెప్పాడు అంటే మరి ఇంతకంటే ఎక్కువ ప్రమాదం ఉందని చెప్పాడు. రేపు సి.ఎం. స్టేటుమెంటు ఇస్తారు అని చెప్పారు. ఎందుకు?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు.– చాలా రోజుల క్రితము స్టార్డు క్వశ్చన్ మీద ఆన్సరు ఇచ్చే సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేటుమెంటు ఇదివరకే చేయవలసి ఉంది. శాసనసభలో రోశయ్యగారు కూడ ఎడ్మిట్ చేసినారు. ఆకలిచావులు ఉన్నాయి అని చెప్పినారు. శాసనసభ నడుస్తున్న సమయంలో ఆకలి చావుల సమాచారం మాకు అందినప్పుడు ఈ ఫ్లోరు లీడర్సుతో చర్చిస్తాము అన్నారు. ఇదేదో మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చి హైలైటు చేసి గొప్పగా గొప్ప చెప్పుకునే అంశం కాదు. మనందరము కూడ మన రాష్ట్రంలో ఇటువంటి దారుణం జరుగుతున్నప్పుడు వారిని కాపాడ లేకపోయినాము కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులతో మాట్లాడితే సరిపోదు. మీకు తెలుసు. రూరల్ ఇన్‌టేడ్‌నెస్ రిలీఫ్ యాక్టు మీరు ఇమీడియట్‌గా ఇంపోజు చేయాలి. ఆ వీవర్సుకి కాన్ఫిడెన్సు రెస్టోరు చేయాలి

(ఇంటరప్షన్స్)

సి.ఎం.గారు స్టేటుమెంటు ఇస్తాను అన్న సమయానికి ఆకలిచావులు లేవు. వారు ఇస్తాము అన్న తరువాత ఆకలిచావులు వచ్చాయి. ప్రభుత్వం ఇప్పటికే ఇవ్వవలసివుంది. కనీసం చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు ఇంకా చావు బ్రతుకులలో మాడుతున్న వారికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక ఎస్యూరెన్సు ఇవ్వాలి. వారు ప్రయివేటుగా తీసుకున్న అప్పులు అయినా తీర్చుకునేట్లు చేయాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– అన్ని ప్రాబ్లమ్స్ మీరు ఇదివరకే చెప్పారు. వారు స్టేటు మెంటు చేస్తారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– అది వస్తేనే వారికి రిలీఫ్ అవుతుంది. ఎన్నిసార్లు చర్చచేసినా వృథా. ఈ రూరల్ ఇండెటెడ్‌నెస్ రిలీఫ్ యాక్టు ఇమీడియట్‌గా ఇంపోజు చేయాలి మొత్తం వీవర్సుకి రిలీఫ్ ఇవ్వడానికి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– ఇప్పుడు ఇక వీవర్సు సబ్జెక్టు మీద డిస్కషన్ లేదు. అది రూల్సు ప్రకారము సాధ్యము కాదు, టైములేదు. ఇదివరకు ఎస్యూరెన్సు ఇచ్చివుంటే, రోశయ్యగారూ, ఇదివరకు ఫ్లోరు లీడర్సుతో కన్‌సల్టు చేస్తాము అన్నది ఉంటే ఆ ఫార్మాలిటీ కూడ కంప్లీటు చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, నాకు అది తెలియదు. నాకు తెలిసిన సమాచారం ఈరోజు 11–30 గంటలకు అధికారులతో చర్చిస్తారని. నేను కనుక్కుంటాను అని చెప్పాను.

శ్రీ టి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:– కనుక్కోండి, కనుక్కోండి ఫ్లోరు లీడర్సుని పిలుస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:– పిలుస్తారు అని ముఖ్యమంత్రిగారు ఏర్పాటు చేస్తున్న సమావేశానికి నేను హామీ ఎట్లా ఇవ్వగలను?

(ఇంటరప్షన్స్)

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– వేవర్సు ప్రాబ్లమ్సు మీద చీఫ్ మినిష్టరుగారు తరువాత ఒక స్టేటుమెంటు చేస్తారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మీరు బిజినెస్ జరగకుండా అడ్డుపెట్టదలచుకుంటే అది క్లియరుగా చెప్పండి. కాని ఈ విధంగా టాక్టిక్సు కాదు.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:– అధ్యక్షా, అధ్యక్షా, మేము చెప్పేది వినండి సర్, వినండి, చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ టి. సీతారాం:– అధ్యక్షా, మేము చెప్పేది వినండి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– విన్నాను. అనేకసార్లు విన్నాను. అదే మళ్లీమళ్లీ రిపీట్ చేసి ప్రయోజనంలేదు. ఇది అంతా విలువైన టైము వేస్టు చేసుకోవడం పావుసుది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– అధ్యక్షా, జీరో అవరులో ఏదైనా మెన్షన్ చేయడమే తప్ప జవాబు ఉండదు. చర్చ ఉండదు. అది నోట్ డౌన్ చేసుకుని సంబంధిత మంత్రికి చెప్పడం జరుగుతుంది. అంతేగాని ఆన్సరు డిమాండు చేయడానికి లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– ఈ రకంగా షౌట్‌చేసి మీరు సభా సమయం వ్యర్థం చేయడం న్యాయం కాదు. దీనికి మీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు సమాధానం చెప్పుకోవలసి వస్తుంది. ముఖ్యమైన సమస్యలు అన్నీ ప్రక్కకు త్రోసివేసి ఇదేరకంగా సభ జరగకుండా అడ్డుకుంటే దానికి పూర్తి బాధ్యత మీదే అవుతుంది.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:– ముఖ్యమంత్రిగారిని వచ్చి స్టేటుమెంటు ఇవ్వమని చెప్పండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– రోశయ్యగారు, కన్‌సరన్డ్ మంత్రి ఉన్నారు కదా, వారిని అడగమనండి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– జీరో అవరులో ఇట్లా చేస్తే ఎట్లా? వేవర్సు ఎఫ్టైర్సు మీద ఎవరు ఏమి మాట్లాడినా అది రికార్డులోనికి పోదు.

(ఇంటరప్షన్సు)

మీరు గవర్నమెంటుని నడవనిచ్చేటట్లు లేరు. మీరు ఈ ప్రక్కనుండి గవర్నమెంటుని రన్ చేయాలని కోరుతున్నారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– మనం వేరే అంశాలకు పోదాము. సి.ఎం.గారిని స్టేటు మెంటు ఇవ్వమని చెప్పండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- స్టేటుమెంటు తప్పకుండా చేస్తామని చెప్పారు కదా. అప్పుడు మీకు ఏమైనా సందేహాలు ఉంటే అడగండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు స్టేటుమెంటు చేయమని చెప్పండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నేను సి.ఎం.ని డైరెక్టు చేయలేను. నేను ఫ్లోర్ లీడర్సుని పిలవమని ప్రభుత్వాన్ని కంపెల్ చేయలేను.

(ఇంటరప్షన్స్)

11-20 ఉ. శ్రీ టి. సీతారాం:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు యిదే సభలో ఎస్యూరెన్సు యిచ్చారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఎస్యూరెన్సు యిచ్చివుంటే తప్పకుండా ఆయన సభలో స్టేటుమెంటు చేస్తారు. చీఫ్ పాపులారిటీ కోసం యీ విధంగా చేయనక్కర లేదు. ఇంత హడావుడి అక్కరలేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఏదైనా యిదే సభలో ఒక ప్రకటన చేసేముందు మమ్ముల‌ను కూడా పిలవాలి కదా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మిమ్ముల‌ను పిలవాలని నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆదేశించ లేను కదా, ఆయన పిలుస్తారని అనుకోవచ్చును కదా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఆయన పిలిచినా పిలవకపోయినా ఫరవాలేదు. అప్రోప్రియేషన్ బిల్లు....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు యిదే సెషన్‌లో మీకు స్టేటుమెంటు చేస్తారు. తరువాత మీరు క్లారిఫికేషన్స్ దానిమీద అడగవచ్చును. ఇపుడు జీరో అవర్ మొదలు పెడుతున్నాను. ముందుగా శేషశయన రెడ్డిగారు మాట్లాడతారు.

శ్రీ బి. శేషశయనరెడ్డి (నందికొట్కూరు):- అధ్యక్షా, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు క్రింద మునిగిపోయిన భూముల విషయంలో వారికి యిచ్చే నష్టపరిహారం విషయంలో మంత్రిగారు ఒక హామీ యివ్వవలసి ఉన్నది....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీరు ప్రశ్న మాత్రం వేయండి.

శ్రీ బి. శేషశయనరెడ్డి:- ఈ కాంపెన్సేషన్ యిప్పించే విషయం ఏ స్టేజిలో ఉంది. వారు ప్రభుత్వమునకు అప్పీలు చేసుకున్నారు. హైకోర్టుకు కూడా అప్పీలు చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా నష్టపరిహారం పొందవలసిన వారు యిప్పటికి 30 శాతం మంది చనిపోయినారు. వారికిచ్చే కాంపెన్సేషన్ విషయంలో యీ ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచన ఏమిటి? లోకల్ జేషన్‌కు సంబంధించి ఒక పిటిషన్ యివ్వడం జరిగింది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీరు చదువుతున్న పిటిషన్‌ను నాకు యివ్వండి. ఇక్కడ చాలామంది సభ్యులు యీ శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి కాంపెన్సేషన్ కేసులవిషయంలో,

చాలాసార్లు యీ సభలో చెబుతున్నారు· కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిమీద వెంటనే యాక్షన్ తీసుకుంటే మంచిది· సంబంధిత మంత్రిగారికి నోట్ చేసుకున్నవారు పంపించండి·

(పిటిషన్‌ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతనగర్):- 12 సంవత్సరాల క్రితము శ్రీశైలం బాక్‌వాటర్స్ క్రింద భూములు దెబ్బతిన్న దానిమీద కూడా కాంపెన్‌సెషన్ విషయంలో 12 సంవత్సరాల క్రితము చెప్పడం జరిగింది· ప్రభుత్వం బుల్‌డోజర్సు ఉపయోగించి ఆ బాక్ వాటర్ సమస్య తీర్చాలి· వాటి క్రింద భూములు గల రైతులకు ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం చెల్లించాలి· వారు కోర్టుకు పోయినపుడు కోర్టువారు కూడా తీర్పు యివ్వడం జరిగింది· కాని యింతవరకూ ప్రభుత్వం ఏమీ చర్యతీసుకోలేదు· ఈ విషయంలో యిక్కడ ఉన్న మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రోశయ్యగారు నోట్‌చేసుకొని సంబంధిత మంత్రిగారికి యివ్వండి·

శ్రీ కె· రామచంద్రరాజు (ఉండి):- దీనికి సమాధానం ముఖ్యమంత్రిగారు యిస్తే బాగుంటుంది· ఇపుడు రోశయ్యగారు యీ విషయాల మీద సమాధానం యివ్వలేరు· ఎందుకంటే యీ సమస్య చాలా తీవ్రరూపం దాల్చింది·

శ్రీ కె· రోశయ్య:- అధ్యక్షా, యీ కాంపెన్‌సెషన్ పేచేయడంలో జరిగిన జాప్యానికి నేను సంబంధిత మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరుగుతుంది· ప్రభుత్వం యీ విషయంలో ఆలోచన చేస్తుందని చెప్పడం తప్ప యింతకంటే ఎక్కువగా నేను యిక్కడ చెప్పడం కష్టం· సాధ్యంకాని పని· ఇపుడు యీ కాంపెన్‌సెషన్‌కు సంబంధించి జీరో అవర్‌లో రామచంద్రరాజుగారు· శేషశయనరెడ్డిగారు - మాట్లాడిన విషయం తప్పక సంబంధిత మంత్రిగారికి చెప్పడం జరుగుతుందని సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను·

శ్రీ డి· చినమల్లయ్య:- కరీంనగర్ జిల్లాలో, సరిగల గ్రామం గంభీరావుపేట 11·30
పోలీసు స్టేషన్ పరిధిలో ఉంటుంది, ఆ గ్రామంలో ఉన్నటువంటి బాలయ్య అనునతని భార్యను, ఇద్దరిని, ప్రక్క గ్రామమైన గంభీరావుపేట గ్రామంలో చంపివేశారు· భూమి తగాదాలో చంపివేశారు· రాజకీయ కొట్లాట కాదు· తగాదా సందర్భంలో ప్రక్కన పంచాయతి పెట్టుకున్నవారు చంపివేశారు· ఈనాటివరకూ చంపిన వారిపైన ఎలాంటి చర్యతీసుకోలేదు· అందువల్ల అక్కడ ఉండే వారు అనుమానిస్తున్నారు· మెదక్ జిల్లాలో వస్తుంది· ఆ ఏరియా· ఈ ఊరు కరీంనగర్ జిల్లాలో వస్తుంది· ఆ పోలీసు స్టేషన్ పరిధిలో అన్యాయం చేస్తున్నారు· ఏమి చేస్తలేరనే బాధ, ఆవేదన, అయోమయం, ఇబ్బందులపాలు అవుతున్నారు· మినిష్టరుగారితో కలిసాను· ఇమ్మీడియేట్‌గా ఆ కేసును కరీంనగర్‌కు మార్చి అయినా అక్కడ చేయించినా, ఇమ్మీడియేట్‌గా చర్యలు తీసుకుని కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను·

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- గవర్నమెంటు ప్లీజ్ నోట్ ఇట్ డౌన్·

డాక్టర్ ఎం·వి· మైసూరారెడ్డి:- ఈ విషయాన్ని గురించి గౌరవనీయులైన శాసన సభ్యులు నాకు కూడా తెలిపారు· నేరస్థుల స్థలం మెదక్ జిల్లాలో ఉన్నది· ఎస్·పి·గారికి నెససరి ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తున్నాను·

శ్రీ పి. రామయ్య:- మెడికల్ అండ్ హెల్తు మినిష్టరుగారు గాని, మునిసిపల్ మంత్రిగారు గాని ఎవరు వింటారో వినండి? విజయవాడ నగరంలో రైల్వేస్టేషన్ సమీపంలో రైల్వే మిక్సుడ్ హైస్కూలు ఉన్నది. ఆ ఆవరణలో కలుషితమైన నీరుత్రాగి 20 మంది విద్యార్థులు ఆసుపత్రిపాలు అయ్యారు. అందులో ఐదుగురి పరిస్థితి చాలా ప్రమాదకరంగా ఉన్నది. రైల్వే హాస్పిటల్‌లో చేర్చారు. యీ కలుషితమైన నీరు ఎట్లా సరఫరా చేశారు. ఎవరు సరఫరా చేశారు? దాని పరిస్థితి విచారించి తగిన చర్యతీసుకోవాలి. అటువంటి అధికారులపైన కఠినమైన చర్యతీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. అందులో స్కూలు ఆవరణలో నగరంలో ఎక్కడైనా సరఫరా అయి, ఆసుపత్రిపాలు అయ్యారు. ఐదుగురి పరిస్థితి ప్రమాదకరంగా ఉన్నది. తమరు వారికి డైరెక్టుచేసి వెంటనే చర్యతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మునిసిపల్ మినిష్టరుగారు నోట్ చేసుకున్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సార్, యీ ఇష్యూ అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్ నుంచి డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ కావలసిన అంశము. ఒక అసిస్టెంటు ఇంజనీరును డి.ఇ.ఇ.గా ప్రభుత్వం ప్రమోట్ చేసింది. ఇది చాలా చిన్న అంశము. ఒక సందర్భంలో గౌరవనీయ సభ్యులు రోశయ్యగారు అన్నారు. దీనికి ప్రాధాన్యత ఎందుకు ఉందంటే, గతంలో యీ శాసనసభ నడుస్తున్నప్పుడు గాని అంతకుముందు కాని ప్రభుత్వం జి.ఓ.లు ఇష్యూచేసి అవినీతికి పాల్పడుతున్నది అని మేము చెప్పుతున్నాము. ఇది శాసనసభ జరుగుతున్నప్పుడు జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 390 ఇష్యూచేశారు. తేదీ. 23.9.91న ఇష్యూ చేశారు. 600 అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్ ప్రమోట్ కావలసివున్న వారిని బైపాస్ చేసి జి.ఓ. ద్వారా ఒక వ్యక్తిని డి.ఇ.ఇ.గా ప్రమోట్ చేశారు. ఆ పని చేయడానికి డి హోవ్ ఇండక్శెడ్ క్లాజు, పబ్లిక్ ఇంటరెస్టెడ్ క్లాజు పెట్టారు. 37 (ఎ) 1 క్రింద చేస్తున్నామని చేశారు. ఇరిగేషన్ సెక్రటరీ, ఫైనాన్సు సెక్కటరీ, చీఫ్ ఇంజనీరు ముగ్గురు కూర్చుని - డి.సి.పి. కూర్చుని చేయాలి. కాని డి.పి.సి. కూర్చోలేదు. సాంబశివరావు, డి.ఇ.ఇ. స్క్రూటిని కమిటీ క్లియరెన్సు కాకముందే చేశారు, ఇది చాలా దారుణమైన విషయం. 600 మందిని బైపాస్‌చేసి కేవలం మంత్రిగారి యొక్క బంధువు కాబట్టి, జి.ఓ.లు ఇమ్మీడియేట్‌గా ఇష్యూచేసి మంత్రిగారు అవినీతికి పాల్పడే అర్థం ఉన్నది కాబట్టి, మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. జి.ఓ.లు వెంటనే ఉపసంహరించుకోండి. 600 మందికి సహాయం చేయాలి. ఈ పద్ధతులకు స్వస్తి చెప్పకపోతే, యీ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించే నైతిక హక్కు మీకు లేదని మనవిచేస్తున్నాను. డి.పి.సి. కాకుండానే ఒక ఇంజనీరు కోసం మంత్రిగారి బంధువు కాబట్టి, అన్నిటిని బైపాసుచేసి చేయడం దారుణమైన అంశం. వెంటనే ఉపసంహరించుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- గవర్నమెంటు నోట్ చేసుకోవాలి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మంత్రిగారికి ఇంకా వివరాలు కావాలంటే ఇస్తాను. ఇందులో ఇన్‌వాల్వ్ అయిన మంత్రి బంధువు, ఆ మంత్రి పేరు అవన్నీ చెప్పమంటారా సార్.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అవన్నీ చెప్పనక్కరలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 390, డేటెడ్ 23.9.91.

. మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సరిపోయేంత మెన్షన్ చేశారు మంత్రిగారు నోట్ చేసుకుంటారు ·

చిన్నతరహా నీటిపారుదల శాఖామంత్రి (శ్రీ సి· రామచంద్రారెడ్డి):- గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను· తగిన చర్యతీసుకుంటాము·

شری سید سجاد :- ڈپٹی اسپیکر صاحب۔ نظام چیریٹیبل ٹرسٹ جو حضور نظام کے زمانے میں
کروڑہا روپئے سے قائم کیا گیا تھا۔ اسکے اندر کئی دھاندلیاں ہورہی ہیں۔ وہ پیسہ کس کس کو دیا جارہا ہے
معلوم نہیں۔ اس میں گورنمنٹ کے دو نمائندے بھی شریک ہیں۔ اس ٹرسٹ میں کوئی حساب کتاب نہیں
ہے۔ ایک سکریٹری صاحب موصوف ہے۔ کیا وہی تاحیات سکریٹری رہینگے۔ یہ ٹرسٹ کا پیسہ ہوٹلوں کے اخراجات
میں صرف کر دے رہے ہیں۔ اسکے لئے میں نے ۳۰۴ قاعدہ کے تحت ایک نوٹس آپ کو دیا تھا۔ اس نوٹس کو جلد
سے جلد منظور کیجئے۔ اسی طریقہ سے شہر میں کل پولیس نے مکہ مسجد میں نماز جمعہ نہیں پڑھنے دی ہے۔ یہ شہر میں پہلا
موقع ہے۔ پولیس کے ظلم کا یہ عالم ہے کہ ایک زچہ عورت جو زچگی خانہ سے اپنے لڑکے کے ساتھ گھر جارہی تھی پولیس
اس عورت کو مارتی ہے۔ اسی طریقہ سے کمشنر کا پاس رکھنے کے باوجود اس پاس کو پھاڑ دیا جاتا ہے۔ یہ واقعہ
ہماری پارٹی کے جنرل سکریٹری اور سابقہ ایم ایل اے کے ساتھ ہوا ہے۔ حسینی علم پولیس اسٹیشن کے انسپکٹر
اور سب انسپکٹر بہت زیادہ ظلم کر رہے ہیں۔

శ్రీ ఎం· ఓంకార్:- ఇది హోం మినిష్టర్‌గారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి సంబం 11 40
ధించినది· హోం మినిష్టర్‌గారు శ్రద్ధగా వినాలని కోరుతున్నాను· పోలీసు సిబ్బందికి ఉ
సంబంధించిన అంశం· వారి అసోసియేషన్ జనరల్ సెక్రటరీ రమేష్‌కుమార్‌గారి సంతకంతో అందరికీ ఇచ్చారు· I will read that. "Now that the Budget Session is on, our Members whose hopes were made to reach Himalayan Heights by the Association Leaders have broken down. In the context of galloping police deaths in extremists' violence and soaring prices, we wish to bring to your kind notice that the Members are extremely agitated and are fast loosing confidence and faith in the Association Leaders and the Government. They are itching for direct action. Adding fuel to the fire, the Government seems to have forgotten to honour its word given to the Association, that a senior I.P.S. Officer would be associated with the proposed Pay Revision Commissioner. If something is not done expeditiously, the situation is most likely to assume frightful dimensions - 21 డిమాండ్లు మీద పెట్టారు· అన్నీ కాకపోయినా కొన్నయినా చెయ్యాలి· Pay structure - career prospects - allotment of House sites - police powers - medical facilities - risk allowance - technical allowance - overtime compensation for working on festival and public holidays - conveyance allowance - residential schools - sanitory - and miscellaneous expenses - prisoners' feeding charges - transportation and disposal of deadbody (expenses), engaging typists entertaining visitors - supply of essential commodities - employment to children of serving and retired

police personnel - abolition of orderly system - permanent negotiation machinery ఇవి దయచేసి చూడాలి ఇప్పటికే రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలు క్షీణించి, అవస్థపడుతున్నాము. వీరు కూడా రంగంలోకి దిగితే పరిస్థితి జటిలం అవుతుంది. శాంతింపచేయండి.

హోంశాఖా మంత్రి (డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి):- పోలీసు ఉద్యోగుల సంఘం ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసి, రిప్రజంటేషన్ ఇచ్చారు. డి.జి.పి. వీరితో చాలాసార్లు సమావేశమయినారు. సమస్యల గురించి చర్చించారు. మా ప్రభుత్వానికి వారి సమస్యలపట్ల సానుభూతి ఉంది. పరిష్కరించాలనే కృతనిశ్చయంతో ఉన్నాము. తొందరలోనే వీరి సమస్యల పరిష్కారం కోసం ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ప్రయత్నిస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్ వి. కృష్ణయ్య:- ఈ అసెంబ్లీ 30వ తేదీతో అయిపోతుంది. ఏదయినా చర్చ జరిగేది ఈరోజే. ప్రారంభమయిన రోజునే పెద్ద గలాభా జరిగింది. గుంటూరు జిల్లా చుండూరులో జరిగిన సంఘటనపై ఇంకా పరిష్కారం కాలేదు. ఈనెల తిరిగి చుండూరులో అమరణనిరాహార దీక్షచేస్తుంటే 10వ తేదీన పోలీసులు దాడిచేసి అనిల్‌కుమార్ అనే దళిత నాయకుడిని ప్రత్యక్షంగా కాల్చారు. దళితులను ఒక్కరినీ కూడా ఉండనివ్వకుండా 2,500 మందిని పోలీసులు తరిమి కొట్టారు. గుంటూరు పట్టణంలో ఒక చర్చిలో తలదాచుకుని ఉండడం తమరికి తెలియనిది కాదు. ప్రధాన నిందితులను ఇంతవరకూ అరెస్టు చెయ్యలేదు. సి.ఐ., ఎస్.ఐ., ప్రధాన నిందితులను అరెస్టు చెయ్యలేదు. మల్లికార్జునరెడ్డిని అరెస్టు చెయ్యలేదు. దళితులలో ఆందోళన కలుగుతోంది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీదా, ఈ శాసన సభ మీదా కూడా నమ్మకంలేదు. 'ఢిల్లీ చలో' అనే కార్యక్రమం పెట్టారు. ఈ శాసనసభలో ఏదయినా ప్రకటన చెయ్యాలి. పరిస్థితులు తీవ్రంగా ఉన్నాయి. గుంటూరు జిల్లా చుండూరు వరకే పరిమితం కాలేదు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా వచ్చాయి. ఒకవైపు అగ్రకుల పెత్తందారీ భూస్వాములు, దురహంకారులు ఒకవైపున ఆర్గనైజ్ అవుతున్నారు. మరొక వైపు దళితులు ఆర్గనైజ్ అవుతున్నారు. పరిస్థితి మళ్లీ తీవ్రమవుతుంది. అసెంబ్లీ ముగిసే లోగా ఈ సభలో ఏదయినా ప్రకటన చేస్తారని ఆశించాము. వారి మనసులలో ఏముందో కనీసం అర్థం చేసుకోకుండా, ఈవిధంగా చుండూరు దళిత బాధితులకు ఏదయినా పరిష్కారం చెయ్యకపోతే మంచిది కాదు. సి.ఐ., ఎస్.ఐ.లను అరెస్టు చెయ్యాలి. దాడి చేసిన ఎస్.పి. మీనాను వెంటనే సస్పెండ్ చెయ్యాలి. ఇది తీవ్రమయినది. మీరు కూడా బాధ పడుతున్నారు. మీ నియోజకవర్గం అల్లకల్లోలం అవుతోంది. బాధ్యతగల మంత్రివర్గము, హోం మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు స్పందించి, అసెంబ్లీ ముగిసేలోగా ఏదయినా ఒక ప్రకటన చెయ్యాలి. మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె కె. రెడ్డి (నెల్లూరు):- అధ్యక్షా,.....

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- జె.కె. రెడ్డిగారూ మీకు తరువాత ఇస్తాను. బాలకోటి రెడ్డిగారు మాట్లాడిన తరువాత ఇస్తాను.

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:- జీరో అవర్‌లో కూడా మాకు అవకాశం ఇవ్వరు. ఎందుకు ఇంత నిర్లక్ష్యం?

మిష్టర డెప్యూటీ స్పీకర్:– కాస్త వెనుకాముందూ అవకాశం ఇస్తే నష్టం లేదు కదా? ముందు వారిని మాట్లాడనివ్వండి. మీకూ ఇస్తాను.

శ్రీ డి. బాలకోటిరెడ్డి (సత్తెనపల్లి):– సినిమాపత్రిక అనే దానిలో కొన్ని ఫోటోలు వచ్చాయి. అవి మీకు పంపుతున్నాను.

(గౌరవ ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

సంబంధిత మంత్రిగారికి పంపుతున్నాను. తమిళ సినిమాను డబ్బింగ్‌చేస్తూ 'చిలకలూరిపేట చిలుకలు' అని ఒక సినిమాకు పేరుపెట్టారు. మా చిలకలూరిపేట వారు అంత అశ్లీలంగా కనిపిస్తున్నారా? ఫోటోలు చూడండి. ఇవి మహిళాలోకానికే అవమానకరం. తప్పకుండా చర్యతీసుకోవాలి. సెన్సారు బోర్డువారు ఎట్లా ఒప్పుకున్నారో తెలియదు. దేనికి అమ్ముడు పోతారో తెలియదు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలి. లేనిపక్షంలో దీనిపై మహిళలందరితో ఎక్కడపడితే అక్కడ నిరాహారదీక్షలు, ధర్నాలు చేయించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఆడ వారంటే ఇంత చులకనా? మా చిలుకలూరిపేట తప్ప దేశమంతా బాగుందా? దీనిమీద వెంటనే చర్యతీసుకోవాలి. హోం మినిష్టరుగారు సీరియస్‌గా ఆలోచించి, చర్యతీసుకోవాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్:– హోం మినిష్టర్‌గారూ, ఈ విషయంలో సీరియస్‌గా ఆలోచించి చర్యతీసుకోండి. బాలకోటిరెడ్డిగారూ మీ ఆవేదన అర్థం అయింది. వారు తగిన చర్య తీసుకుంటారు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:– అవసరమైన చర్యతీసుకుంటాను.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ (కూచినపూడి):– అధ్యక్షా.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– మహిళ అనగానే లేస్తే ఎట్లా? మీ తరఫున ఆయన పూర్తిగా మాట్లాడారు. కూర్చోండి.

శ్రీ కె. రాంభూపాల్‌రెడ్డి:– అధ్యక్షా, 1985వ సంవత్సరంలో అసెంబ్లీకి ఎన్నికయి నప్పటి నుండే ఇప్పటివరకూ బనగానపల్లిలో డిగ్రీకాలేజీ గురించి అడుగుతూనే ఉన్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో చెయ్యలేదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కూడా అనేక సార్లు చెప్పడం జరిగింది. ఉత్తరాలు వ్రాసినా, ఇస్తారా లేదా అనేది కూడా ఉత్తరాలకు సమాధానం ఇవ్వలేదు. నిరాహారదీక్షలు కూడ గత ప్రభుత్వములో చేశాము. కాంగ్రెస్ సభ్యుడిగా నిరాహారదీక్ష చెయ్యలేని పరిస్థితి ఉంది. ప్రతిపక్షంలో ఉంటే, నేను కూడా ఇక్కడ కూర్చునే వాడిని.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– చాలా బుద్ధిమంతిడివే.

శ్రీ కె. రాంభూపాల్‌రెడ్డి:– వెంటనే ఏర్పాటు చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– గవర్నమెంట్ నోట్‌చేసుకుని, కన్సిడర్ చేయాలి.

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఈ సభలో కొంతమందికే ఎక్కువ అవకాశం 11.50 ఇస్తున్నారు. నాబోటి వాడికి అవకాశం కల్పించడంలేదు. మాట్లాడేదానికి లేకుండా పోతోంది. ఉ.

మీరు గమనించాలి. ఒకవైపు నుంచి ప్రెజర్ ఎక్కువయితే అక్కడి నుంచే ఇస్తున్నారు. ప్రెజర్ టాక్టిక్స్ ఉపయోగిస్తేనే మీరు అవకాశం ఇచ్చే రకంగా నాకనిపిస్తున్నది. అది మంచి సంప్రదాయం కాదు.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— అందరికీ ఈక్వల్‌గా ఇవ్వాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నా మనుకోండి. బట్ ఇటీజ్ హ్యూమన్ నేచర్. అప్పుడప్పుడూ కొంచెం ప్రెజర్‌కి లొంగిపో తుంటాము.

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:— కనీసం ఒక చిన్న సలహా చెప్పేదానికి ఒక నిముషం అవకాశం ఇవ్వకుంటే అరగంట సభా సమయం వృధా అయింది.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— అవును.

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:— ఇట్లా ఉంది పరిస్థితి. ముఖ్యమంగా మునిసిపల్ శాఖామాత్యులు దయచేసి వినాలి. ఇంతకుముందు కూడా ఒకసారి జీరో అవర్‌లో ప్రస్తావించాను నెల్లూరు మునిసిపాలిటీకి సంబంధించి. అధ్యక్షా, రెండు విషయాలున్నాయి. మునిసిపల్ కౌన్సిల్. దె దెమ్‌సెల్వ్స్ పాస్ ఏ రిజల్యూషన్ టు విజిలెన్స్ అండ్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ ఎంక్వయిరీ. ప్రభుత్వం ఆ తరువాత ఎంక్వయిరీ కండక్ట్ చేసారు. ఈనాటి వరకూ సుమారుగా ఒక సంవత్సరం ఎనిమిది నెలలయింది, ఎంక్వయిరీ వేసినా కాని అతీగతిలేదు. విజిలెన్స్ అండ్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ ఎంక్వయిరీ ఏమి జరిగింది? దోషులు ఎవరు? ఎంత దుర్వినియోగం జరిగింది. ఇప్పటి వరకూ ప్రభుత్వం ఎలా ఉన్నారు? ఏమి ఆలోచిస్తున్నది? కౌన్సిల్ వారే పాస్‌చేసారు. విజిలెన్సు ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ ఎంక్వయిరీ వెళ్లి ఉంటే ప్రభుత్వం ఏ చర్యా తీసుకోలేదు. అది ఒక భాగం. ఇక రెండవ భాగం – నెల్లూరు మునిసిపాలిటీలో ముగ్గురు శాసనసభ్యులం ఎక్స్ అఫిషియో మెంబర్లుగా ఉన్నాము. మేము ముగ్గురమూ ఈ మునిసి పాలిటీ నడవడికపైనా, నిధుల దుర్వినియోగం పైనా, డైవర్షన్ ఆఫ్ ఫండ్స్, మిస్‌యూజాఫ్ ఫండ్స్ గురించి అలాగే అవినీతి కార్యక్రమాల గురించి కానీ ముగ్గురం శాసనసభ్యులం సంతకంచేసి ముఖ్యమంత్రిగారికి సుమారు 6 నెలల క్రితం ఒక మెమోరాండం ఇచ్చాము. దాని మీద జాయింట్ డైరెక్టర్‌ని ఎంక్వయిరీ వేయమని పంపారు. ఈనాటివరకూ ఆ రిపోర్టు ఏమయింది? మునిసిపాలిటీ మీద ఏమి చర్యతీసుకున్నారు దోషులని తెలిందా, లేదా? అవినీతి జరిగిందా లేదా? నిధుల దుర్వినియోగం ఉందా, లేదా? నిధుల మళ్లింపు ఉన్నదా, లేదా? ఇవన్నీ కూడా దానిలో ఉన్నాయి, కానీ ఇప్పటివరకూ ఏ చర్యాతీసుకోలేదు. మూడవ విషయానికి వస్తే ముగ్గురం శాసనసభ్యులం కలసి 304 నోటీసు ఇస్తే ఇప్పటివరకూ అడ్మిట్ చేయలేదు ఈ సమావేశాలు అయిపోయాయి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— మేము అడ్మిట్ చేసాము. కాని పోస్టింగ్ సమయం లేక వేయలేదు.

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:— ఈ విధంగా మునిసిపాలిటీ డబ్బు రూ. 50 లక్షలకు పైగా తినేసారని, అధికార దుర్వినియోగం జరిగింది. అవినీతికి పాల్పడ్డారని ఆరోపణచేస్తే అది ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదు. మీరు మా రక్షణకు రాలేదు. 304 నోటీసుకు అవకాశంలేదు.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— నేను అడ్మిట్ చేసాను. కానీ ఒక్కో 304 నోటీసు 4,5 గంటలు జరిగాయి. అడ్మిట్ చేసినా కూడా రాలేదు.

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:- అది ఇంపార్టెన్సు లేకుండా పోయింది. చాలా 304లు ఈ సభలో చర్చకు వచ్చాయి. రూ. 50 లక్షలు ఒక మునిసిపాలిటీలో దుర్వినియోగం జరిగిందని ముగ్గురం శాసనసభ్యులుం చెబితే, ఆరోపణచేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారికి వినతిపత్రం ఇస్తే, 304 నోటీసు స్పీకర్‌గారికి ఇస్తే ఇంతవరకూ అతీగతీ లేకపోతే ఎలా?

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- ఐ విల్ గెట్ ది ఇన్‌ఫర్మేషన్.

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:- ఈ సమాధానమే పోయినసారి కూడా జీరో అవర్‌లో ప్రస్తావన చేసినప్పుడు మంత్రిగారు నుంచే వచ్చింది. మళ్ళీ ఇప్పుడు కూడా అదే సమాధానం వచ్చింది. అవినీతి అరికడతారా? దానిని ప్రోత్సహిస్తారా? పరిష్కారం ఎట్లా?

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- ఇప్పుడు ఏమీ సమాచారం లేదు. ఐ విల్ గెట్ ది ఇన్‌ఫర్మేషన్ అండ్ పాసిట్ ఓవర్ టు ది మెంబర్.

డాక్టర్ టి. వెంకయ్య (తాడికొండ):- ఇటీవల గుంటూరు జిల్లాలో జరిగిన వరదలకు నా కాన్‌స్టిట్యుయన్సీ తాడికొండలో దాదాపు పత్తిపైరులు, మెట్టపైరులు అన్నీ నష్టపోయాయి. సుమారు రూ. 20 కోట్ల నష్టం వచ్చింది. దీనిని మీకు పంపుతున్నాను. నష్టపరిహారం ఇప్పించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు. రెవిన్యూ మంత్రిగారు బయటకు వెళ్ళినట్లున్నారు. వెంటనే దానిపైన చర్యతీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఆల్‌రైట్ గవర్నమెంటుకు పంపించండి.

(పిటిషన్‌ను అందజేశారు)

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంజనీరింగ్ వింగ్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ మినిస్టీరియల్ స్టాఫ్, టెక్నికల్ స్టాఫ్ చాలాకాలం నుంచే సర్వీస్‌లో ఉన్నారు. వాళ్ళ సర్వీసెస్ రెగ్యులరైజ్ చేయమని దాదాపు ఈ సభలో ఉన్న అందరి ఎం.ఎల్.ఏ.ల సంతకాలతో పిటిషన్ పంపిస్తున్నాను. కన్సరన్డ్ మంత్రిగారికి పంపించి న్యాయం చేయమని కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ అందజేశారు)

శ్రీమతి ఇ. విజయలక్ష్మి:- అధ్యక్షా, మునిసిపల్ శాఖామాత్యులుగారికి సంబంధించినది. మా పలాస కాశిబుగ్గ మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షా, పాలబుగ్గ మునిసిపాలిటీగా చేస్తామని 5 సంవత్సరాల క్రితం నోటిఫికేషన్ చేయడం జరిగింది. కానీ ఇప్పటివరకూ ఏమీ యాక్షన్ తీసుకోలేదు. దానితోపాటు 6 పంచాయతీలు కలిపి పాలబుగ్గ చేయాలనుకున్నారు. దానిమీద ఇప్పటివరకూ ఏమీ యాక్షన్ తీసుకోవడం లేదు. కార్యక్రమాలు ఏమీ జరగడం లేదు. పంచాయతీలో, మునిసిపాలిటీలో బడ్జెటు కేటాయింపులు జరగడంలేదు. రోడ్లు చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. కాలువలు కూడా ఏమీ తీసుకోవడం లేదు. త్వరలో యాక్షన్ తీసుకోవాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ అందజేశారు)

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు (నర్సాపూర్):- చాలా ముఖ్యమయిన విషయం. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో వరల్డ్ బ్యాంక్ వర్క్సు క్రింద ఉప్పుటేరు బేసిన్‌లో ఈ సంవత్సరం

ప్రభుత్వం పనులు చేపడుతున్నది. దాని నిమిత్తం ఈ సంవత్సరం సెకండ్ క్రాప్ లేకుండా జనవరి నుంచే పనులు మొదలు పెడతామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. మా రైతులందరూ పిటీషన్స్ మాకు ఇచ్చారు. ఫిబ్రవరి నెలాఖరు వరకూ నీరు ఇచ్చి దాళవా వేసుకోవడానికి మా రైతులకు అవకాశం ఇప్పించవలసిందిగా మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారి అందచేయమని ఆ పిటీషన్ మీకు పంపిస్తున్నాను.

(పిటీషన్ అందజేశారు)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– అనంతపురం జిల్లా, హిందూపూర్‌లో ప్రీకార్డ్ మిల్క్ ఎంప్లాయీస్ యూనియన్‌లో లాకౌట్ జరిగి కార్మికులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రిపరేటరీ సెక్షన్‌లో వేకట్ చేస్తే, కార్మికులు ఆందోళన చేస్తే సస్పెండు చేసారు. ఆ కార్మికుల మీద కేసులు పెట్టారు. ఆ కేసులు విత్‌డ్రా చేయమని, సస్పెన్షన్ విత్‌డ్రా చేయమని లాకౌట్ చేసిన ప్రీకార్డ్ మిల్క్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ వారు మెమోరాండం ఇచ్చిన దానిని దృష్టిలో తీసుకుని పిటీషన్స్ కమిటీకి సబ్మిట్ చేస్తున్నాము. రీ ఓపన్ చేయడం కోసం కావలసిన చర్యలు తీసుకోమని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– పిటీషన్స్ కమిటీ అంటే లేటవుతుంది. ఈ లోపల గవర్నమెంటుకి పంపించండి. మేము రికమండు చేసి పంపిస్తాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– అలగే పంపించండి. ఐ హేవ్ నో అబ్జక్షన్. ఇంకో విషయం సర్. అసంపర్తి మండలంలో ఒక పంచాయతీని విడగొట్టాలని ఇచ్చారు. ఆ పిటీషన్ ఆ డిపార్టుమెంటుకి పంపించండి.

(పిటీషన్స్ అందజేశారు)

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:– అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ మెడికల్ అండ్ హెల్త్ సర్వీస్ ఇంజనీరింగ్ ఎంప్లాయీస్ అసోసియేషన్ వాళ్ళు వాళ్ల సమస్యల కోసం దీర్ఘకాలంగా పట్టించుకోవడం లేదని పిటీషన్ ఇచ్చారు. ఈ సమస్యల విషయంలో యాక్షన్ తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

(పిటీషన్ అందజేశారు)

శ్రీ జి. ముద్దు కృష్ణమనాయుడు:– అధ్యక్షా, అటు చూడండి. కొందరు మంత్రులు ఆ అశ్లీల ఫోటోలను ఎంత ఆశక్తితో చూస్తున్నారో? అసెంబ్లీలో మనమే ఇంత అదుర్దాగా వాటిని చూస్తుంటే బయట ప్రజలు చూస్తున్నారని అనడానికి ఎలా వీలుంటుంది?

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:– నేను చెప్పే సమస్య ఈ ఇద్దరి మధ్య పోయింది.

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:– ఇతం ఇంటరెస్టు వారికి కూడా ఉంటే వాటిని ముద్దు కృష్ణమనాయుడుగారికి కూడా పంపిస్తాను. వారిని కూడా చూడమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– దానిని గరించి వారితో కన్సల్టు చేయమంటున్నారు. నో డౌట్ షి కెన్ హేవ్ ఏన్ ఆపర్చ్యూనిటీ టు లుక్ ఇట్ .....

(అంతరాయం)

శ్రీమతి పి. శమంతకమణి (సింగనమల):- అధ్యక్షా, ఆ ఫోటోలను అందరూ గమికూడి చూడడం అదీ ఆడవాళ్ళంటే అంత నవ్వులాటగా ఉందా? ఆ ఫోటోలు అందరికీ చూపించడం, మరలా దాని మీద కామెంట్స్ ఏమిటి అధ్యక్షా ఇది? సభలో మేము ఉండగ ఇదేమి పరిస్థితి?

డాక్టర ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:- ఈ పత్రికప్పై తప్పకుండా చర్య తీసకుంటాము.

మిస్టర డెప్యూటీ స్పీకర్:- లేదమ్మా, గవర్నమెంటు సీరియస్‌గానే చర్య తీసుకుంటారు

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- తమరు ఈ నగ్న చిత్రాల మీద చర్చ అయిపోయిందీ అంటే మట్లాడతాను.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అయిపోయింది.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఆంధ్రప్రదేశ్ మెడికల్ అండ్ హెల్త్ సర్వీసెస్ ఇంజనీరింగ్ ఎంప్లాయిస్ అసోసియేషన్ వాళ్ళు వాళ్ళ సమస్యల కోసం దీర్ఘకాలంగా ఆందోళన చేస్తున్నా ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదని, ఈ సమస్యల విషయంలో ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ అందచేశారు)

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి (అలంపూర్):- నా దగ్గర రెండు పిటీషన్లు ఉన్నాయి. ఒక పిటీషన్ ఏమో నందికొటీకూర్ ఎం.ఎల్.ఎ. శేషశయనరెడ్డిది, మరి కొల్లాపూర్ ఎం.ఎల్.ఎ. రామచంద్రరావుగారిది. మిగతాది నాకు సంబంధించినది కామన్ ఇష్యూ. 1981వ సంవత్సరంలో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం అయిన తరువాత అక్కడున్న 94 గ్రామాలలో నివసించే వ్యక్తులందరిని నిర్ధాక్షిణ్యంగా తరిమివేయడం జరిగింది. ల్యాండ్ అక్విజేషన్ పేరుతో అక్కడ మంచి సారవంతమైన ఒక్కొక్క భూమికి రూ. 3 వేలు, రూ. 4 వేలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా తక్కువ కాంపెన్‌జేషన్ ఇవ్వడం వలన వాళ్ళందరు కోర్టుకు పోవడం జరిగింది. కోర్టులో డిక్రీస్ పాస్ అయ్యాయి. డిక్రీస్ పాస్ అయిన తరువాత అక్కడ నుంచి కాంపెన్‌జేషన్ డిపాజిట్లు కోర్టులో జమ చేయకపోవడం వలన ఇప్పటి వరకు వాళ్ళకు ఎలాంటి ఆర్థిక సహాయం లేక కాంపెన్‌జేషన్ అమౌంట్ రాక వాళ్ళ పిల్లల ఎడ్యుకేషన్‌కు కానీ, పెళ్ళిల్లు చేసుకోడానికి కానీ ఇబ్బంది పడుతున్నారు తరువాత ప్రాపర్టీస్ కొనుక్కోవడానికి కూడా అవకాశం లేకుండా పోయింది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం సదుద్దేశ్యంతో లోక్ అదాలత్‌ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. లోక్ అదాలత్ తీసుకోవడం వలన ఇట్ మస్ట్ బి ఎ నెగోషియేటింగ్ బాడీ కావాలి. అందుకు భిన్నంగా ఒక జి.ఓ. ఇష్యూచేసి ఆ జి.ఓ. ప్రకారంగా మేము డ్రై ల్యాండ్‌కు ఇంత ఇస్తున్నాము, ఐ.డి. ల్యాండ్‌కు ఇంత ఇస్తున్నాము, వెట్ ల్యాండ్‌కు ఇంత ఇస్తున్నాము అని తప్పని సరిగా నెత్తిన రుద్దడం ఎంతవరకు సబబు అనేది ఆలోచించాలి. అందుకని ముఖ్యమంత్రిగారు మా అందరని పిలిచి ఒక మీటింగ్ ఏర్పాటు చేశారు. అందులో అధికారులతో మాట్లాడడం జరిగింది. కానీ నెగోషియేటింగ్ బాడీని డిక్టేటింగ్ బాడీగా మార్చడం వలన జరిగే పరిణామం ఏవిధంగా ఉంటుంది? ఈనాడు వాళ్ళు ఆస్థి పాస్తులను పోగొట్టుకొని వీధిలోపడ్డారు. వాళ్ళకు మనం సహాయం చేయకపోతే ఎలా? లోక్ అదాలత్‌లో రూ. 6 వేలు, రూ. 7 వేలు నష్టపరిహారం ఇవ్వడం అని పెట్టారు. ఇవాళ భూమి కొనడానికి పోతే రూ. 25 వేలు,

రూ. 40 వేలు ఉంటున్నది. కానీ వీళ్ళు రూ. 6 వేలు, రూ. 7 వేలు ఇస్తే రైతులు ఏవిధంగా బాగుపడతారు? అదేవిధంగా మూడు కంతుల మీద ఇవ్వడానికి అంగీకరించారు. కానీ లోక్ అదాలత్ విషయంలో అడ్వకేట్స్ యొక్క, జడ్జీలయొక్క అభిప్రాయాలు అదే విధంగా లెజిస్లేటర్స్‌ను కూడా పిలిచి వారి అభిప్రాయాలు తీసుకొని దానిని నెగోషియేట్ బాడీగా చేసి ఎన్‌హాన్స్ చేయమని నేను కోరుతున్నాను.

రెండవది ఇప్పుడు ఈ ఐ.ఆర్.డి.పి., డి.పి.ఎ.పి. ప్రోగ్రామ్స్ క్రింద కరువు జిల్లాలో తీసుకోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది ఈ దేశంలో కొన్ని కరువు జిల్లాలను గుర్తించి హరిజన, గిరిజన బలహీనవర్గాలకు, బీదరైతులను పైకి తీసుకు రావాలనేది ఈ ఐ.ఆర్.డి.పి., డి.పి.ఎ.పి. ప్రోగ్రామ్స్ ఉద్దేశ్యం అయితే దానికి భిన్నంగా ఇప్పుడు జరుగుతున్నది. లోన్ సదుపాయం కలిగి బ్యాంకుల నుంచి లోన్ తీసుకున్నా వాళ్ళకే తిరిగి లోన్ యివ్వడం జరుగుతుంది. ఎస్.సి., ఎస్.టి. కార్పొరేషన్‌లో వాళ్ళు లాభం పొందుతున్నారు. అదేవిధంగా ఐ.ఆర్.డి.పి.లో లాభం పొందుతున్నారు. బీదవారు బీద వారిగానే మిగిలిపోతున్నారు. ధనవంతులుగా ఉన్నవారు ధనవంతులు అయిపోతున్నారు. ఉదాహరణకు ఒక మండలములో అప్పు దొరకని రైతులు మాకు కంప్లయింట్ యివ్వడం జరుగుతుంది. దీని మీద సమగ్రమైన దర్యాప్తు జరిపించాలి. ఇక మీదట ఇలాంటిది పునరావృత్తం గాకుండా చూడాలి.

(పిటీషన్ పంపించడం జరిగింది)

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి:- నల్గొండ జిల్లాలో రెండవ తిరుపతిగా పేరుగాంచిన యాదగిరిగుట్ట దేవస్థానం గురించి ఈ శాసనసభలో రెండుసార్లు చెప్పాను. పట్టణ ప్రజలు అప్లికేషన్ ఇచ్చారు. 1951వ సంవత్సరంలో పొన్న మాణిక్యం కట్టించిన ధర్మశాలలు అమ్ముకున్నారు. తొమ్మండగురు కుంభకోణంలో ఇరుక్కున్నారు. వాళ్ళను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయకుండా అక్కడనే ఉంచారు అక్కడున్న ఉద్యోగస్థుల మీద తప్పుడు కేసులు సృష్టించి పోలీసు స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదులు చేస్తున్నారు. తప్పుడు సమాచారం మంత్రులకు చెప్పి మంత్రులతో ప్రారంభోత్సవం చేయిస్తున్నారు. ఇవన్నీ కూడా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను దీని పైన తగు చర్య తీసుకోవలసిందిగా అక్కడున్న ధర్మశాల ఎంప్లాయిస్‌కు రక్షణ కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటీషన్ పంపించడం జరిగింది)

డాక్టర్ టి. రాజేశ్వరరావు:- సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్ట్‌మెంట్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్‌లో పనిచేస్తున్న టీచర్స్ గత 25 రోజులుగా స్ట్రయిక్ చేస్తున్నారు. 5,6 రోజుల నుంచి అమరణ నిరాహారదీక్ష చేస్తున్న వాళ్ళను బలవంతంగా నిన్న సాయంత్రం తీసుకుపోయారు. వాళ్ళు స్ట్రయిక్ కాల్‌ఆఫ్ అయ్యేటట్లు చూడాలి. హిమాలయాల్లో తపస్సు చేసే వాళ్ళను చూసినాము. కానీ ఇక్కడ స్ట్రయిక్ చేస్తున్న వాళ్ళకు వర్షంపడినా, ఎండవున్నా ఒక షెల్టర్ అయినా ప్రభుత్వం వేసిందా అంటే అదీ లేదు. కనీసం వాళ్ళ సమస్యలు పరిష్కారం చేసి వాళ్ళను స్ట్రయిక్ విరమించేటట్లు అయినా చేయాలి. అలా లేకపోతే వాళ్ళకు పర్మనెంట్ షెల్టర్‌వేసి అలాగే కంటిన్యూగా స్ట్రయిక్ చేసేటట్లు అయినా చూడాలి.

(పిటీషన్ పంపించడం జరిగింది.)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ఇది హౌసింగ్ బోర్డుకు సంబంధించిన సమస్య. బాగ్‌లింగంపల్లిలో హౌసింగ్ బోర్డుకు సంబంధించిన రెండు ఎకరాల స్థలములో హౌసింగ్ బోర్డు వాళ్ళు ప్లాట్స్ కానీ, ఇళ్ళు కానీ కట్టి ఇచ్చేది. రెండు ఎకరాలు దాదాపు రూ. 2,3 కోట్ల విలువ చేస్తుంది. రెండు ఎకరాలకు కాంపౌండ్ వాల్ కూడా కట్టారు. దీనిని అంబేద్కర్ కళాశాలలకు ఒక కేంద్ర మంత్రిగారికి సంబంధించిన కళాశాలకు ఇచ్చి వేయాలని గవర్నమెంట్ జి.ఓ. ఇచ్చినట్లు పేపర్లో వచ్చింది. రెండుకోట్ల రూపాయలు విలువచేసే గవర్నమెంట్ ప్రాపర్టీని కేంద్ర మంత్రిగారి మేనేజ్‌మెంట్ క్రింద వున్న ఒక ప్రయివేట్ కళాశాలకు ఇవ్వడం ఏమిటి? ఇది అన్యాయం, దీనిని ఆపాలని ఆ ఎంప్లాయీస్ పిటీషన్ ఇచ్చారు. ఇది చాలా ముఖ్యం. దీనిని ప్రభుత్వం విరమించుకోవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వరదరాజులరెడ్డి (ప్రొద్దుటూరు):- అధ్యక్షా, మాకు సెక్యూరిటీ ప్రొవైడ్ చేయమని మేము 304 నోటీస్ ఇచ్చాము. జీరో అవర్‌లో ఇదివరకు రెండు రోజుల క్రితము అడుగుతే అడ్మిట్ చేస్తాము అన్నారు. హోమ్ మంత్రిగారితో అనౌన్స్ చేయిస్తామని నిన్నటి నుంచీ చెబుతున్నారు. ఇంతవరకు అనౌన్స్ చేయలేదు. హోమ్ మినిష్టర్‌గారు సభలో లేరు. మాకు హౌస్‌లో అనౌన్స్ చేయించాలి. చిన్న సమస్యను తమరు అనౌన్స్ చేయించకపోతే ఎలా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- చేయిస్తాము. ఇప్పటికిప్పుడు అంటే కుదరదు. సెక్యూరిటీ విషయం హోమ్ మినిష్టర్‌గారిని అనౌన్స్ చేయమని చెబుతాను. సెషన్ అయ్యేలోపల అనౌన్స్ చేయిస్తాను.

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు:- ఈరోజే అనౌన్స్ చేయించాలి. తమరు డైరక్షన్ ఇస్తే కానీ సెక్యూరిటీ ఇవ్వమంటున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సెక్యూరిటీ విషయంలో గవర్నమెంట్ తాలూకు ఛార్జి తీసుకోమని లోగడనే డైరక్షన్ ఇవ్వడం జరిగింది. వారు ఛార్జి తీసుకుంటామని చెప్పారు. మీరు మరల గవర్నమెంట్ నోటీస్‌కు తీసుకువచ్చారు గదా. ఇంక దానిని వదిలివేయండి.

శ్రీ ఎన్. వరదరాజులరెడ్డి:- కొంత మందికి ప్రొవైడ్ చేశారు. మేము అప్పుడే అడిగాము. మరి మాకు ప్రొవైడ్ చేయకపోవడం అన్యాయం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీకు కూడా సెక్యూరిటీ ప్రొవైడ్ చేయాల్సిందే. దానిని త్వరగా చేయమని మేము కూడా చెబుతాము. మిస్టర్ చెంగారెడ్డిగారు ఇప్పుడు వరదరాజుల రెడ్డిగారు పర్సనల్ సెక్యూరిటీ గురించి అడిగారు. వారి ఇదివరకే కాగితం ఇచ్చారు. వెంటనే సెషన్ అయ్యేలోపల ప్రొవైడ్ చేయమని మంత్రిగారికి చెప్పేది.

చిన్నతరహా పరిశ్రమల శాఖామంత్రి (శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి):- హోమ్ మంత్రిగారికి చెబుతాను.

శ్రీ ఎన్. వరదరాజులరెడ్డి:- ఇప్పించే బాధ్యత తమరు తీసుకోవాలి. శివారెడ్డిగారికి సెక్యూరిటీ ప్రొవైడ్ చేయమని రూలింగ్ ఇచ్చారు. అలాగే నాకు, శివరామకృష్ణరావుగారికి సెక్యూరిటీ ప్రొవైడ్ చేయాలని రూలింగ్ ఇవ్వాలి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇప్పించే బాధ్యత నేను తీసుకోవడం కాదు· సెక్యూరిటీ ఇస్తారు· నేను, స్పీకర్‌గారు కూడా ఆల్‌రడీ ఛేర్ నుంచి చెప్పడం జరిగింది· శివారెడ్డిగారి గురించి రూలింగ్ అని కాదు· ఆ రోజున డైరక్షన్ ఇచ్చాము· నిజమే అలాంటి డైరక్షన్ మిగతా అప్లికేషన్స్ పెట్టిన వారికి కూడా తీసుకోమని గవర్నమెంట్‌ను మేము కోరాము· గవర్నమెంట్ తప్పకుండా ఆ పని మీద ఉన్నారు· అది చేస్తారు· మీరు ఆదుర్దాపడవలసిన అవసరంలేదు·

శ్రీ ఎన్· వరదరాజులరెడ్డి:- రూలింగ్ ఇవ్వాలి·

Mr. Deputy Speaker:- The Hon'ble Minister has already

12·00 మ· said that he has taken note of it and he will convey the same to the concerned Minister. తప్పకుండా ప్రొవైడ్ చేస్తామండీ· మీకు సెక్యూరిటీ తప్పకుండా ప్రొవైడ్ చేయబడుతుంది·

శ్రీ టి· జీవన్‌రెడ్డి (జగిత్యాల):- అధ్యక్షా, ఇది హోంమినిష్టర్‌గారికి సంబంధించిన సమస్య· కరీంనగర్ జిల్లాలో మెట్‌పల్లి పట్టణంలో జరిగిన దుర్మార్గం యిది· దాదాపు 10 రోజుల క్రితం జీపులో కొంతమంది యువకులు కిడ్నాప్‌చేసి హత్యచేసి బాడీ వదిలిపెట్టి పోవడం జరిగింది· ఇంతవరకు కిడ్నాప్ చేసింది ఎవరో తెలియకుండా పోయింది· దీనిని ప్రత్యేకంగా సి·బి·సి·ఐ·డి·కి అప్పగించి దర్యాప్తు చేయించాలని పిటీషన్ పంపుతున్నాను·

(పిటీషన్ పంపించడం జరిగింది)

శ్రీ వి· జయపాల్ (పర్గాల):- అధ్యక్షా, 336 సర్వే నెం· క్రింద బాలానగర్ మండల్, కూకట్‌పల్లి వద్ద దాదాపు 200 ఎకరాల భూమి ఉంది· అందులో కొంత 9 ఎకరాలు ఆల్విన్ వర్కర్స్‌కు యిచ్చారు· ఇక 9 ఎకరాలలో పేద కుటుంబాలకు చెందినవారు ఉన్నారు· వాళ్ళకు పట్టా సర్టిఫికేట్లు యివ్వాలని ప్రభుత్వానికి సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు యివ్వాలని పిటీషన్ పంపుతున్నాము·

(పిటీషన్ పంపించడం జరిగింది)

Mr. Deputy Speaker:- I am trying to finish the business as early as possible.

శ్రీ ఎన్·వి· కృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, ఈనెల 6వ తేదీన సి·పి·ఎమ్·ఎల్· పార్టీ, ప్రజాబంధ, దళిత మహాసభ పది లక్షల సంతకాలతో యాభైవేల జనం వచ్చి స్పీకర్‌గారికి మాస్ మెమో యివ్వడం జరిగింది· దీనిమీద వెంటనే యాక్షన్ తీసుకోవలసిందిగా స్పీకర్‌గారి డైరెక్షన్ మేరకే ఈ పిటీషన్ మీకు పంపుతున్నాను· This is in regard to the fake encounters which took place during the recent parliament elections.

శ్రీ టి· సీతారాం:- అధ్యక్షా, ఈ పేపర్స్‌ది చాలా తీవ్రతరమయిన సమస్య· ఇది తమకు తెలియంది కాదు· తమ జిల్లాలో కూడా చాలావరకు జరిగాయి· ఈ సమావేశాలు ప్రారంభమయిన నాటినుండి ఈనాటివరకు సుమారు 21 మంది చనిపోవడం జరిగింది·

అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం యివ్వండి. పాయింట్‌కు వస్తున్నాను. ఈ పేపర్స్ ప్రాబ్లమ్స్ ఏవయితే వున్నాయో ఈ రోజు 11.30 గంటలకు ఆఫీషియల్స్‌తో సమావేశం జరుగుతుంది అన్నారు. ఆఫిషియల్స్ ఎలాగూ వస్తారు కాబట్టి ఫ్లోర్ లీడర్స్‌ను ముఖ్యమంత్రిగారు పిలిచి అందరితో కలిపి సమస్యను డిస్కస్ చేస్తే దీని పరిష్కారానికి ఉపయోగపడుతుంది. మన చేనేత మంత్రిగారు ఉన్నారు. ప్రసాదరావుగారు. రోశయ్యగారు ఉన్నారు. ఈ శాసనసభలోని ప్రతి ఒక్క శాసనసభ్యుడు ఎంతో కొంత వాళ్ళు కూడా వేసిన వోట్లతో ఈ శాసనసభలో కూర్చున్నారు. రోశయ్యగారు కానీ ప్రసాదరావుగారు కానీ మంత్రులు అయ్యారు. అక్కడ వాళ్ళు ఆకలిచావులు వస్తున్నారు. సుమారు నెలరోజులుగా ఈ సభ నడుస్తున్నా కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సభలో ప్రకటన ...

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:-సమయం వ్యయం కాకుండా చెప్పండి.

శ్రీ టి. సీతారాం:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సభలో స్టేట్‌మెంట్ యిస్తాను అన్నారు. ఫ్లోర్ లీడర్స్‌తో కూర్చొని సమావేశం అవుతానని హామీ యిచ్చారు. హామీ యివ్వకపోయినా, ఫ్లోర్ లీడర్స్‌తో అప్రాప్రియేషన్ బిల్ సబ్‌మిట్ చేసేముందు ముఖ్యమంత్రిగారు రిప్లై యివ్వాలి.

మిష్టర డిప్యూటీ స్పీకర్:- కొత్త పాయింట్ వుంటే యిచ్చినా అర్థం వుంది. ఇది అనేకసార్లు అనేకమంది ఈ పాయింట్స్‌ను చెప్పడం జరిగింది. సీతారాంగారూ మీరు చెప్పిన విషయాలు అనేకసార్లు ఈ సభలో చాలామంది చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ టి. సీతారాం:- ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ యిచ్చారు. తొందరలోనే సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తానని. సభా ప్రతినిధులతో కానీ, సభా నాయకులతో కానీ మాటాడితే వచ్చిన యిబ్బంది ఏమిటి? ప్రభుత్వం అవమానకరంగా భావిస్తున్నదా? అప్రాప్రియేషన్ బిల్ ముందే ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి ప్రకటన చేయమనండి.

Mr. Deputy Speaker:- Ofcourse, you have given your suggestions and it is for the Government to consider. That issue cannot be raised again.

Now the house is adjourned for ten minutes for tea break.

(The House then Adjourned at 12-18 p.m.)

సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం 12-40 గంటలకు సమావేశమైనది.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ప్రకటన

కార్యక్రమ పట్టికలో కొన్ని అంశముల గురించి

శ్రీ పి. రామయ్య:- అధ్యక్షా, షుగర్ పర్చేజ్ టాక్స్‌కు సంబంధించిన 304 చాలా ముఖ్యమైనది. అది ఎప్పుడు వస్తుంది?

Mr. Speaker:- All other 304 and calling attention notices are postponed to 30th.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఎల్లుండి ఉంటాయా?

మిష్టర్ స్పీకర్:- అవును.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

(1) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ వేతనములు, పింఛను చెల్లింపు మరియు అనర్హతల తొలగింపు (రెండవ సవరణ) బిల్లు·

Sri N. Janardhana Reddy:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 1991".

Mr. Speaker:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 1991".

The motion was adopted and the Bill is introduced.

(2) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయము (సవరణ) బిల్లు·

Sri N. Janardhana Reddy:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Open University (Amendment) Bill, 1991".

Mr. Speaker:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Open University (Amendment) Bill, 1991".

The motion was adopted and the Bill is introduced.

(3) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (2వ నెం·) బిల్లు·

Sri S. Santosh Reddy:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1991".

Mr. Speaker:- Motion moved.

(4) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (3వ నెం) బిల్లు

Sri S. Santosh Reddy:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Approrpriation (No. 3) Bill, 1991".

Mr. Speaker:- Motion moved.

(5) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (4వ నెం.) బిల్లు.

Sri S. Santosh Reddy:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 4) Bill, 1991."

Mr. Speaker:- Motion moved.

(6) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (5వ నెం.) బిల్లు.

Sri S. Santosh Reddy:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 5) Bill, 1991".

Mr. Speaker:- Motion moved.

Mr. Speaker:- The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1991"

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 3) Bill, 1991"

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 4) Bill, 1991"

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 5) Bill, 1991"

The motions were adopted and the Appropriation Bills are introduced.

Sri S. Santosh Reddy:- Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1991 be taken into consideration"

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 3) Bill, 1991 be taken into consideration"

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 4) Bill, 1991 be taken into consideration"

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 5) Bill, 1991 be taken into consideration"

Mr. Speaker:- Motions moved. The question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1991 be taken into consideration"

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 3) Bill, 1991 be taken into consideration"

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 4) Bill, 1991 be taken into consideration"

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 5) Bill, 1991 be taken into consideration"

The motions were adopted. Now discussion.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు, రు. 8107,44,52,000 మంజూరీ కొరకు ప్రవేశపెట్టిన అప్రాప్రియేషను బిల్లును వ్యతిరేకిస్తూ, దానితోపాటు పెట్టినటువంటి డిమాండ్సును అన్నింటిని వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం, ఒక రాజకీయ డ్పైరక్షను లేకుండా ప్రజల యొక్క బాగోగులు చూడకుండా, ప్రజావ్యతిరేక చర్యలకు పాల్పడుతూ, యిదివరకు ఎన్నడూ చూడని విధంగా అవకతవకలకు పాల్పడి, అవినీతి కుంభకోణాలకు అలవాలమై, యీనాడు ప్రవేశపెట్టిన యీ బిల్లును వ్యతిరేకిస్తున్నాను. దురదృష్టం, మొత్త సెషనులో కేవలం నాలుగు డిమాండ్లను మాత్రమే మనము చర్చించు కోవడం జరిగింది. అనేకమైనటువంటి ముఖ్యమైన డిమాండ్సు చర్చించుకోకుండా మిగిలిపోయిన పరిస్థితి వుంది. కేవలం అర్బన్ డెవలప్‌మెంటు, పంచాయతీరాజ్, మెడికల్ అండ్ హెల్త్, యీ మూడు డిమాండ్లు మాత్రము పూర్తి చేసి నాలుగవది సగముతో అయిపోయింది. ఎంతో పొందాగా అన్ని డిపార్టుమెంటులకు సంబంధించిన డిమాండ్లను చర్చించుకొని లోపాలను సవరించుకోవలసిన అవసరం వుండెను. కాని దురదృష్టం, అనేక కారణాల వల్ల మనము వాటిని చర్చించుకోలేకపోయాము. టోటల్‌గా మనము దీనిని చూచినట్లయితే, యిది కాంప్రహెన్సివ్ బడ్జెటు కాదు. సవివరముగా లేదు. అన్ని సమస్యలను అన్ని దృక్కోణాల నుండి పరిశీలించి తయారు చేసినటువంటి బడ్జెటు కాదు. ఆఫీసర్లకు, రాజకీయ నాయకులకు పొంతన లేకుండా, ప్రభుత్వానికి ప్రభుత్వములో వుండే మంత్రులకు లేక ఆఫీసర్లకు సరైన అవగాహన, డ్పైరక్షను లేకుండా కూలంకషంగా చర్చించకుండా యీ రాష్ట్రానికి కావలసినటువంటి అవసరాలను, పరిస్థితులను దృష్టిలో వుంచుకొని దీనిని తయారు చేయలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రములో వున్న రీసోర్సెస్ మొబిలైజేషన్ విషయములో యీ ప్రభుత్వం ఫెయిల్ అయింది. కేవలం ఎవరినో తృప్తిపరచడానికి, పైపైన, ఎన్నికలలో ఏదో చెప్పి బడ్జెటులో ఏదో చేశారు. ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించడములో గాని ఉద్యోగులకు, కార్మికులకు, కర్షకులకు న్యాయం చేయడములో గాని వారికి వున్న యిబ్బందులను తొలగించడములో గాని యీ ప్రభుత్వం విఫలం అయిందని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేగాదు, ఈ ప్రభుత్వం యొక్క దూరదృష్టి లేని అవినీతి పరిపాలన వల్ల 21 మంది చేనేత పారిశ్రామికులను పొట్టన పెట్టుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ ప్రభుత్వం యొక్క నీచాతినీచమైన అవినీతి పాలనవల్ల వారి బ్రతుకులను మట్టిపాలు చేసిన సంఘటనలు వున్నవి. ఏ రంగములో చూచినా, పారిశ్రామిక రంగములో గాని వ్యవసాయ రంగములోగాని సాంఘిక రంగములో గాని, కార్మికులను మిగతా వారిని అభివృద్ధిపరిచే విషయములో గాని, ఏ దృక్కోణము నుండి చూచినా, యీ ప్రభుత్వం విఫలం అయిందని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యమైనటువంటి అంశములు - మనది వ్యవసాయ దేశము గాబట్టి - పవర్ అండ్ ఇరిగేషను, అగ్రికల్చర్ చర్చించుకోవలసి వుండెను. అట్లాగే, రిజిస్ట్రేషన్ అండ్ స్టాంప్స్, రెవిన్యూ, వాటి అన్నింటిని చర్చించుకోవలసిన అవసరం వుండెను

సివిల్ సప్లయిస్‌ను సమగ్రంగా చర్చించుకోలేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది· ఏది ఏమైనా
34 పైగా డిమాండ్ల గ్రాంటు కొరకు గిల్లిటిన్ ద్వారా అప్రోప్రియేషను బిల్లుకు వచ్చారని
మనవిచేస్తున్నాను· ముఖ్యంగా యీ బడ్జెటు యొక్క పర్‌ఫార్మెన్స్ చూస్తే, ఏ విషయములో
కూడా, ఏ డిపార్టుమెంటుకు కూడ న్యాయంచేసే విధంగా వీరు చేయలేదని చెప్పాలి· డ్రింకింగ్
వాటరు విషయం తీసుకున్నా, హౌస్ సైట్సు విషయం తీసుకున్నా, హౌసింగ్ ప్రోగ్రాం
తీసుకున్నా, ఏ కార్యక్రమం చూచినా, ఎక్కడ చూచినా అంతా లోపభూయిష్టంగా వుంది
ప్రజలను మభ్యపెట్టే విధంగా, ప్రజల యొక్క మనుగడకు ముప్పు తెచ్చే విధంగా యీ 12·30
బడ్జెటు వుంది· లా అండ్ ఆర్డరు అధ్వాన్నంగా వుంది· ఇలాంటి పరిస్థితులలో మరి ఈ ము·
అప్రోప్రియేషన్ బిల్లును ఆమోదించాలని సంతోషరెడ్డిగారు అడుగుతున్నారు దాదాపు 8,107
కోట్లు అప్రోప్రియేషన్‌కి ఈ హౌసుని అడుగుతున్నారు· మరి దీనికి ఏ విధంగా ఆలోచనచేసి
ఏ విధంగా చేయాలి అనేది మీరు ఆలోచన చేయండి అగ్రికల్చర్ ఉన్నది· అగ్రికల్చర్‌కు
అన్నీ కలిపి 159 కోట్లు ఎలాట్ చేశారు· శాలరీస్ అన్నీ చేసుకున్నట్లయితే అధ్యక్షా, ఏమి
ఉంది ఈ రైతాంగానికి· ఈ అగ్రికల్చర సెక్టారులో మనం ఒకసారి ఆలోచనచేస్తే ఈ
సెక్టారు అభివృద్ధికి కావలసినటువంటి ఇంపుట్స్ అయినటువంటి ఫెర్టిలైజర్సు, పెస్టిసైడ్సు
అదేవిధంగా రిసెర్చి, ఈ మూడు చూసినట్లయితే ఈ సెక్టారులో మనం న్యాయం చెయలేక
పోయినాము ఫెర్టిలైజరును గురించి రైతును వెన్నుముక విరిచింది కేంద్రప్రభుత్వం· దీనిని
గురించి ఆదుకోడానికి ఈ ప్రభుత్వాన్ని మేము ఎన్నో రిక్వెస్టులు చేశాము అదనపు
ఎరువుల ధరలను ఈ ప్రభుత్వాన్ని భరించమని చెప్పాము· లేదా ఈ హౌసులో ఒక
రిజల్యూషన్‌చేసి పంపిస్తాము కేంద్రప్రభుత్వానికి అంటే మరి ముఖ్యమంత్రిగారు నేను
ప్రధానమంత్రిగారితో మాట్లాడి ఏదో నిర్ణయం తీసుకువస్తాను అని చెప్పినటువంటి
పరిస్థితి· ఇంతవరకు ఏమి మాట్లాడారో ఏమి చేశాడో ఈ హౌసుకి చెప్పలేదు· అదే విధంగా
ఫర్టిలైజర్సులో మొన్న ఎంత కుంభకోణము జరిగింది? దాదాపు 20 కోట్ల రూపాయలు
ఫెర్టిలైజర్సు కుంభకోణము జరిగినా సమగ్రమైన ఆలోచన లేకుండా దూరదృష్టి లేకుండా
అసలు ఏ రోజు అయితే వారు బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారో అదే రోజు గొడౌన్సు అన్నీ సీలుచేసి
పెట్టుకుంటే ఆ జూలై 24 నాడు, ఈ అనర్థం జరగక పోయేది· కాని ఇంతవరకు డైరెక్షన్
లేకుండా ఒక ఆలోచన లేకుండా ఆలోచనారహితంగా చేసినందువల్ల, అవి ఎవరంటేవారు
దోపిడీ దొంగలు దోచుకున్నారు, మధ్యదళారీలు దోచుకున్నారు· బజారులో పోయే
గూండాలు కూడా దోచుకున్నటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడ్డది· ఒకవేళ ఆ ఫర్టిలైజర్సు గ్రామ
కమిటీల ద్వారా పంచి ఉంటే రైతాంగానికి న్యాయం జరిగే పరిస్థితి ఉండె మరి అది
జరగలేదని ఈ సందర్భంగా మనవిచేసున్నాను· రెండవ విషయం ఈవేళ పెస్టిసైడ్సు
ఉన్నాయి· పెస్టిసైడ్సు ఈ మధ్యకాలంలో 12 పర్సెంటు పెరిగింది· ధరలు కంట్రోలు లేదు·
దీనికి ఎసన్షియల్ కమోడిటీస్ ఏక్టు పెట్టమని చెప్పాను, ఇంతవరకు కేంద్రప్రభుత్వం దాన్ని
పట్టించుకోలేదు· రాష్ట్రప్రభుత్వం ఆ వైపు పయనించడంలేదు· ఎవరి కంట్రోలు లేని
పరిస్థితిలో ఈవేళ రైతాంగానికి ఎన్నో తెగుళ్లు ఎన్నో రకాలు వచ్చినాయి· వాటిపై ఇంకా
రీసెర్చి కూడా లేదు· ఈవేళ తుంగ్రో వైరస్ మొదలైన తెగుళ్లకు కంట్రోలు లేదు·
వీటన్నిటికి సరి అయిన రీసెర్చి లేదుకె రీసెర్చి కావాలి అంటే ఈవేళ మనం ఇచ్చే డబ్బులు
ఎంత అనేది ఆలోచన చేయాలి· రీసెర్చి వింగుకి ఏమి ఇస్తున్నాము? అగ్రికల్చర్ టోటల్‌గా
శాలరీస్‌తో కలుపుకుని అన్నీ కలిపి 159 కోట్లు అంటే ఏవిధంగా చేస్తారు? రిసెర్చిలో
కంప్లీటుగా ఫెయిల్ అయింది· రిసెర్చి వింగులేదు· రిసెర్చి జరగడంలేదు· ఈ రాష్ట్రానికి
మీరు ఏమన్నా అనండి అది ఒక జాడ్యము అనండి దురదృష్టము అనండి ఈ సీడ్

డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ ఉంది. ఈ సీడ్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ నిజంగా బజారులో విత్తనాలు కొనుక్కోవడం రైతాంగానికి అమ్మడం దీనికి న్యూక్లియస్ లేదు. ఫౌండేషన్ సీడు లేదు సర్టిఫైడు సీడులేదు. అసలు మనకు ఎన్ని క్వింటాలు అవసరం ఉంది. ఒక్క పెర్సెంటు కూడ ఈవేళ నాసిరకము లేనటువంటి సీడ్‌ను, కల్తీలేనటువంటి సీడును మనం సప్లయి చేయలేకపోతున్నాము. అసలు ఈ సీడు ఎవరికి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తున్నారు? అధ్యక్షా, కోపరేటివ్ సెక్టార్నా, ప్రయివేటు సెక్టారా, అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటా? అంటే కంట్రోలు లేనటువంటి పరిస్థితి. అసలు సీడ్ ఏజన్సీ ఎవరి ద్వారా జరుగుతుంది, ఏ షాపుకి పోతే సరి అయిన సీడ్ దొరుకుతుంది, ఏ శాఖకి పోతే దొరుకుతుంది. దూరదృష్టి ఆలోచన ప్రభుత్వంకు లేనటువంటి పరిస్థితి ఈ డిపార్టుమెంటుకి జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా సీడు ఎంత కావాలి? ఈవేళ మనం చూస్తున్నాము. కరువుకాటకాలు వస్తున్నాయి. మనకు డ్రైలాండు రీసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్స్ ఉన్నాయి. అసలు డ్రైలాండు రీసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్స్ ఎన్ని రీసెర్చిచేసి తయారు చేశాయి? ఎన్ని వెరైటీస్ తయారు చేశాయి? అధ్యక్షా, నేను చెబుతున్నాను, ఈరోజు వరకు ఆయిల్ సీడులో సరి అయినటువంటి వెరైటీలేదు. ఒక పాడిలో కొంతవరకు జరిగింది; తప్ప మిగతా వాటిలో జరగలేదు. ఈ హార్టీ కల్చరు వింగు నెగ్లెక్టు అయిపోయింది. ఈ వింగుకి ఈ సంవత్సరం ఒక కోటి 74 లక్షలు ఇచ్చి ఒక డైరెక్టరేటు క్రియేట్‌చేస్తే అది హాస్యాస్పదంగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకా డైరెక్టరేటు? ఎందుకు డెవలప్ చేయలేదు? మరి ఇతర రాష్ట్రాలలో చూడండి. కర్నాటక, మహారాష్ట్ర, తమిళనాడులో బ్రహ్మాండంగా జరిగింది. ఈవేళ ఫలవృక్షాలు ఎలా పెరిగిపోయాయో చూడండి. ఎంతో ఉత్పత్తి పెరిగింది. కోట్లాది రూపాయలు విదేశీ ద్రవ్యాన్ని ఆర్జించే శక్తి ఉంది. మరి ఆ వైపు మనం అభివృద్ధి కాలేదే. ఆవైపు ఆలోచన లేదు. ఈవేళ ఎన్ని పండ్లతోటలు వచ్చినాయి? జిల్లాకి ఒక ఎ.ఎ.ఓ., ఎ.డి.ఏ. ఉంటే ఈవైపు ఎట్లా జరుగుతుంతి? అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీకి అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటుకి మధ్యన కోఆర్డి నేషన్‌లేదు. లాబ్ ప్రోగ్రాము ఏమి అయిందో తెలియడంలేదు. మీ ఎక్స్‌టెన్షన్ వింగు పూర్తిగా విఫలం అయింది. ఎ.ఎ.ఓ.లు ఎక్కడ ఉన్నారో తెలియడంలేదు డిపార్టుమెంటు రిఆర్గనైజేషన్ లేదు. డిపార్టుమెంటులో ఒక్కొక్క దగ్గర నలుగురు. ఎక్స్‌టెన్షన్ ప్రోగ్రాము క్రింద, వరల్డు బ్యాంకుకి, ఒక్కొక్క దగ్గర నలుగురైదుగురు అసిస్టెంటు డైరెక్టర్సు ఆఫ్ అగ్రికల్చర్. డిపార్టుమెంటులో బొచ్చెడన్ని వేకెన్సీలు, డిప్యూటీ డైరెక్టర్సు లేరు. అగ్రికల్చరల్ ఆఫీసర్లు వేకెన్సీలు. సబ్ అసిస్టెంట్లు లేరు. ఊరిలో పవర టిల్లర్ ఫెయిల్ అయినా, పవరు డస్టర్ ఫెయి లయినా స్ప్రేయరు ఫెయిల్ అయినా బాగు చేసే నాధుడు లేనటువండి పరిస్థితి ఏర్పడ్డది. ఈ డిపార్టుమెంటును గురించి ఆలోచన లేదు. ఎందుకంటే ఈ ప్రభుత్వానికి ఉత్పత్తికి సమబంధించిన డిపార్టుమెంటులో కోరిక లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కడైతే వారికి లంచాలు వస్తాయో, ఎక్కడైతే అవినీతులు, కుంభకోణాలు వస్తాయో దానిమీద అందరికి కాన్‌సెంట్రేషన్. ఏమిటి దురదృష్టము అంటే ఈ డిపార్టుమెంటుకి ఫుల్‌ఫ్లెడ్జిడు మంత్రి లేకపోవడమే ఈ ప్రభుత్వానికి ఈ పోర్టుఫోలియో మీద ఎంత శ్రద్ధ ఉందో తెలియజేస్తుంది. కేవలం ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర ఉంచుకున్న అనేక శాఖలలో ఇది ఒక శాఖ. ముఖ్యమంత్రిగారికి టైము ఉండదు. అగ్రికల్చర్ అంటే పట్టింపు ఉండదు. రైతాంగం గురించి పట్టదు. రైతుల గిట్టుబాటు ధరమీద పట్టింపు ఉండదు. రైతులకు కావలసిన ఏ విషయం మీద శ్రద్ధ ఉన్నటువంటి పరిస్థితి లేదు అని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సబ్జెక్టులో న్యాయం చేస్తారు అని మాకైతే ఆశ లేదు. ప్రభుత్వం రైతులకు న్యాయం చేయాలి అని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. అదే

విధంగా ఇరిగేషన్‌కి వచ్చాము. ఇరిగేషనుకి చూసినట్లయితే అన్నీ కలిపితే 842 కోట్లు రూపాయలు అన్ని ప్రాజెక్టులు కలిపి. 380 కోట్లు మాత్రం ప్రాజెక్టుల కొరకు ఇచ్చారు. ఏ ప్రాజెక్టుకి ఎంత ఇచ్చారు అంటే అసలు ఏ ప్రాజెక్టు ఈ వేళ అయ్యేది లేదు. మనిషి చావ కుండా బ్రతక కుండా తినకుండా అన్నట్లు ప్రతి ప్రాజెక్టుకి ఇంతింత. అట్లా కాకుండా ఏదో ఒక ప్రాజెక్టు తీసుకుని ఏదైనా ఒక ఇంపార్టెంటు ప్రాజెక్టు తీసుకుని కంప్లీటు చేయండి. వంద కోట్లతో ఈయ్యే ప్రాజెక్టుకి వేల కోట్లు కావలసి వస్తున్నది. ఉదాహరణకి నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు తీసుకోండి. 1955 లో 90 కోట్లు అవుతుందని మొదలుపెట్టి ఇప్పటివరకు చేయడంవల్ల 1200 కోట్లు 1300 కోట్లు అయినా ఇంకా కావలసినటు వంటి పరిస్థితి ఉంది. ఐదు కోట్లు, రెండు కోట్లు, మూడు కోట్లు ఎందుకు అధ్యక్షా, ఎంప్లాయీస్‌ని బ్రతికించడానికా? అక్కడ ఉన్నటువంటి వారికి జీత భత్యాలు ఇవ్వడానికా? ఈ ప్రాజెక్టుల పరిస్థితి ఇట్లా ఉంది. మైనర్ ఇరిగేషన్ చూసినట్లయితే మెయింటెనెన్సు అని పెట్టుకుని రాజకీయ నాయకులు వాళ్ల వాళ్ల వాళ్ల ఏజంటు బ్రతకడానికి తప్ప మరేమీ మెయింటెనెన్సు జరగడంలేదు. మనం చూశాము. చిత్తూరులో కుంభకోణము. నల్లగొండలో కుంభకోణం, ఎక్కడ చూసినా కుంభకోణం. ఈస్టు గోదావరిలో జరిగినదానికి హౌసు కమిటీ కూడ వేయడం జరిగింది. కోట్లాది రూపాయలు ఎక్కడ చూసినా ఈ కుంభకోణాలు జరిగే పరిస్థితిలో ఉంది. టెండర్లలో అధ్యక్షా, అనంతపూరులో ఒక టెండరు కావలసివస్తే ఏమి జరిగింది, డబ్బులకు కక్కుర్తిపడి అవినీతికి పాల్పడి కుంభకోణాలతో లోపభూయిష్టమైన పనులు మీరు చేస్తున్నారు ఎఫ్.డి.ఆర్. స్కీము క్లోజు అయింది అన్నారు. బ్రీచెడు టాంక్సుకి ఇంతవరకు మరమ్మత్తులు చేసుకోవడంకాలేదు 1988 చివరలో బ్రీచ్ అయినటువంటి వాటికి. నిజాంసాగర్ కాలువకి 300 కోట్ల రూపాయలు కుంభకోణం జరిగింది అని పెద్దలు చెప్పిన పరిస్థితి ఉంది. ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటుని గురించి సవిస్తరంగా, సమగ్రంగా ఆలోచనచేసి ఈ డిపార్టుమెంటుని ముందుకు తీసుకువెళ్లి అదిగాక ప్రజలకు అక్కరవచ్చే విధంగా, రైతులకు అక్కరవచ్చే విధంగా మీరు ఆలోచన చేయడంలేదు. శ్రీశైలము లెఫ్టు బ్యాంకు కాలువ గురించి మేము ఎంతో చెప్పాము. ఈ సంవత్సరం ఐదుకోట్లు ఇస్తే మూడున్నర కోట్లు జీతభత్యాలకు పోతే ఒకటిన్నర కోట్లతో ఇక ఏమి చేస్తారో మాకు అర్థము కాలేదు. టన్నెల్ అన్నారు 950 కోట్లు అని. ఈ సంవత్సరం చేపట్టినా 8 ఏళ్లకు వస్తుందని చెప్పారు. ఎనిమిదేళ్లనాడు పరిస్థితి ఎట్లా ఉంటుందో? ఎన్నివేలు అవుతుందో 2000 కోట్లు, 3000 కోట్లు అయితే భరిస్తుందా ప్రభుత్వం? అసలు టన్నెలు వస్తుందా? అదేవిధంగా శ్రీరామసాగరు ప్రాజెక్టు వస్తుందా? శ్రీరామసాగరు ప్రాజెక్టు హైలెవెల్ కెనాలు వస్తుందా? ఒరిజినల్ 16 లక్షల 50 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చే పరిస్థితులు ఉన్నప్పటికి ఇంతవరకు రెండున్నర లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే ఇచ్చాము. మరి భీమా ప్రాజెక్టు సంగతి ఏమిటి? జూరాల ప్రాజెక్టు సంగతి ఏమిటి? అసలు మెట్ట ప్రాంతం అయినటువంటి తెలంగాణా ప్రాంతం రాయలసీమ ప్రాంతాల గురించి ఆలోచించే నాయకుడు ఏడి? గాలేరు–నగరి ఏమయింది? హంద్రీ ఏమయింది. కె.సి. కెనాల్ లెటెస్టు డెవలప్‌మెంటు ఏమయింది? తెలుగుగంగ ఒకటే మీరు దృష్టిలో పెట్టుకున్నారు. దానికి కూడా తమిళనాడు నుంచి వస్తున్నటువంటి నిధులు ఖర్చుపెడుతున్నారు తప్ప వేరు ఏమీ నిధులు కేటాయించడం లేదు. తమిళనాడు నుంచి వస్తున్నాయి కాబట్టి కొంతవరకైనా నడుస్తూంది. నీళ్లు యిస్తేనే కాని ఏ ప్రాంతము అభివృద్ధి కాదు. ఈ సమస్యలపై, ఎందుకు ఆలోచించడం లేదు. ఎక్కడ డబ్బులు వస్తాయా? ఎక్కడ

కక్కుర్తిపడదామా అనే ఆలోచనలే చేస్తారు. వరల్డ్ బ్యాంకు టెండర్సు గురించి ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. గత శాసనసభ సమావేశాలలో చెప్పాము, 67 పర్సంటు, 70 పర్సంటు, 88 పర్సంటు ఈ విధముగా ఎక్కువగా ఉన్నాయని చెప్పడం జరిగింది. అప్పుడు నేను కేన్సిల్ చేస్తాను ఆ టెండర్సు అని చెప్పారు; ముఖ్యమంత్రిగారు. కాని కంచె చేనుమేస్తే ఏమి చేయగలుగుతాము. యిప్పటి గత అసెంబ్లీ సమావేశాల సమయంలో హామీ యిచ్చి టెండర్సు కేన్సిల్ చేస్తానని హామీ యిచ్చి – ఎన్నికలు రాగానే ఎన్నికలు ఖర్చు గురించి కోట్లాది రూపాయలు ఎన్నికలు ఖర్చు కోసము వసూలు చేశారు. ఆరువందల కోట్ల రూపాయలకు 120 కోట్ల రూపాయల పనులే యిచ్చినారు. మిగతా సొమ్ము అంతా ఎవరు మింగారు. దీనికి ఎవరు బాధ్యులు? ముఖ్యమంత్రిగారు తగ శాసనసభా సమావేశాల్లో యిచ్చిన హామీని వమ్ముచేశారు. దీనికి ఎవరూ సమాధానం చెప్పే నాధుడులేడు. క్వశ్చను రూపములో అడిగాము. చర్చలు జరిగాయి. నిజం చెబితే నిష్ఠూరము. ఏద్కైనా విషయాలు చెబితే – రికార్డులోకి పోవు అని స్పీకరుగారు రికార్డ్సు నుంచి తొలగించడం జరుగుతుంది. స్పీకరుగారి ఆదేశాలు ప్రకారం జరుగుతుంది. అది తప్పుగా అనడంలేదు. వరల్డ్ బ్యాంకు నిధులు తినేశారు. పాత కంట్రాక్టరు 50 రూపాయలకే క్యూబిక్ ఫీట్ చేస్తానంటే క్రొత్త కంట్రాక్టరుకు 160 రూపాయలకు క్యూబిక్ ఫీట్ యిచ్చినారు. పాతవారు తీసుకోవాలని ముందుకు వచ్చినప్పుడు మీరు ఎందుకు వారికి యివ్వలేదు టెండర్సు. ఎన్నికలు దృష్టిలో పెట్టుకుని కార్యకర్తలను పోగుచేసుకునేందుకు వసూలుచేశారు. కుంభకోణాల పరంపరలు ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటులో బాగా జరుగుతున్నాయి. దీనిమీద చర్యలుతీసుకునే నాదుడులేడు. మేజరు ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు నాధుడులేడు, మంత్రిలేడు అన్నింటికి ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరుకుపోవాలి. రాష్ట్రాన్ని బాగుచేయాలంటే, బాగుపడాలంటే రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి 64 పర్సంటు డ్రైలాండులో – ప్రస్తుతం 38 పర్సంటు ఇరిగేషను ఉంది, మిగతా పర్సంటు కూడా ఇరిగేషనులోనికి వస్తే రాష్ట్రము బాగుపడుతుంది, అందుకు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణము అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ ప్రాజెక్టులు నిర్మించి ఆ ప్రాజెక్టుల ద్వారా నీళ్లు అందిస్తే రాష్ట్రము బాగుపడుతుంది. ప్రాజెక్టుల నిర్మాణము చేపట్టి నీళ్లు అందించాలి. పోలవరం ప్రాజెక్టు యిప్పుడు ఏ దశలో ఉంది. యిదివరలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము ఎన్నో ప్రాజెక్టులు చేపట్టాలని అనుకున్నా అప్పట్లో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము క్లియరెన్సు యిచ్చేది కాదు. యిప్పుడు మీ ప్రభుత్వమే సెంట్రల్‌లో ఉంది. నాలుగు ప్రాజెక్టులకైనా మీరు క్లియరెన్సు తెచ్చారా? జనతాదళ్ ప్రభుత్వము వారు యిస్తామని హామీ యిచ్చినా మీరు పంపించి క్లియరెన్సు తెప్పించుకోలేక పోయినారు పెండింగు ప్రాజెక్టుల క్లియరెన్సు ఎప్పుడు తెస్తారు? ఈ రాష్ట్రము సస్యశ్యామలం కావడానికి, అభివృద్ధి కావడానికి మీరు ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. దయచేసి ఆలోచన చేయండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– సమయం తక్కువగా ఉంది. మీరు తొందరగా ముగించాలి.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:– ఇన్సియేట్ చేస్తున్నాను. మీరు ఆ విధముగా చెబితే ఎట్లాగు? యింకా సమయం కావలసి ఉంటుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– గంటలు నేను సృష్టించలేను. సమయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని చేయండి.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మమ్ములిన్ని కమాండుచేసి మమ్ములిన్ని రెక్వెస్టుచేసి మాకు చెప్పి మీరు ప్రెస్‌వైపు చూస్తున్నారు....

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ప్రెస్‌వైపు చూసే అలవాటు నాకు లేదు. అది మీకు అలవాటు. అటువంటివి ఎట్రిబ్యూట్ చేయకండి. I always give time for the Members keeping in view the time at our disposal.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మరల చూస్తున్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అలవాటు అయిపోయింది. ప్రతిసారి చూస్తే వాళ్ళు మాట్లాడే ప్రమాదం ఉంది.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- పవరు సెక్టారు విషయం తీసుకోండి. 320 కోట్ల రూపాయల పవరు సెక్టారుకు కేటాయించాము. పవరు గురించి మాట్లాడుతూ రోశయ్యగారు రోశయ్యగారు లేరు - వెళ్ళిపోయారు - అమావాస్య చీకటిని దూరము చేస్తాను, ఎక్కడ చూసినా పున్నమి వెన్నెలే ఉంటుంది. ఎక్కడ చూసినా వెన్నెలే ఉంటుందని చెప్పారు. ఏదైనా ఉంటే అవినీతి చీకటి ఉంది. ఎక్కడ వెలుతురు ఉంది చెప్పండి మహాశయా - ఆ చీకటిని అట్లాగే చీకటి చేస్తున్నారు. రైతులకు కరెంటుకు బదులు చీకటిని యిస్తున్నారు. పారిశ్రామికవేత్తలకు వెలుగు నింపుతున్నారు. ముడుపులు తీసుకుని వారికి వెలుగు నింపుతున్నారు. సంవత్సరానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎన్ని కనెక్షన్సు యిచ్చింది? ఈ ప్రభుత్వము అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత ఎన్ని కనెక్షను యిచ్చిందో చెప్పమనండి. నా దగ్గర కంపేరిటివ్ స్టేటుమెంటు ఉంది. కావాలంటే చెబుతాను. గత 7 సంవత్సరాలలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము 11 లక్షల కనెక్షన్లు యిస్తే ఈ ప్రభుత్వము అధికారములోనికి వచ్చి రెండు సంవత్సరాలైనా ఎన్ని కనెక్షన్సు యిచ్చిందో చెప్పమనండి. పోయిన సంవత్సరము 55 వేలు అన్నారు, 87 వేలు అన్నారు, ఒక లక్ష అన్నారు. ఈ సంవత్సరము సమరసింహారెడ్డిగారు 55 వేలకు రెస్ట్రిక్టు చేసినామని చెప్పినారు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, we are dealing with the Appropriation Bill. Let him confine to the subject under the Rules. Under the rules, he must know what to speak what not to speak. Let him confine to the Appropriation Bill.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రూల్సు ఉన్నాయని మీరు చెబుతున్నారు ఎడిషనల్‌గా వారు చెబుతున్నారు - సాంప్రదాయంగా - కొంచెము వారు డిటెయిల్డ్‌గా పోతున్నారు - కాబట్టి కొంచెము డిటెయిల్డ్‌గా టైము తీసుకుని యిదివరలో చెప్పే సాంప్రదాయం ఉంది.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- థాంక్యూ సార్. ఈ సెక్టారును నెగ్లెక్టు చేశారు. రైతులకు యిచ్చే కనెక్షన్సు విషయంలో మీరు మథ్యపెడుతున్నారు. యిక్కడ ఒకటి చెబుతారు. యిక్కడ ఒకరకంగా అంకెలు యిస్తారు. మంత్రిగారు ఒక స్టేటుమెంటు యిస్తారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకరకంగా యిస్తారు. బయటకు పోతే యింకొక రకంగా స్టేటుమెంటు యిస్తారు. 55 వేలు అని, 87 వేలు అని, ఒక లక్ష అని ఈ రకంగా రకరకాలుగా

స్టేటుమెంట్సు యిస్తారు. 11 లక్షల కనెక్షన్లు 7 సంవత్సరాల తెలుగుదేశం పరిపాలన కాలములో యిచ్చారు. పవరు జనరేషను స్టాటిస్టిక్సు యిస్తారా? మీరు రెండు సంవత్స రాల పవరు జనరేషను స్టాటిస్టిక్సు యివ్వగలుగుతారా? పవరు సెక్టారులో - రైతులకు చీకటిని యిచ్చి సిమెంటు యిండస్ట్రీస్‌కు పవరు యిస్తున్నారు. పవరు గురించి మినిష్టరుగారు మాట్లాడుతూ - బొగ్గు విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చినప్పుడు బొగ్గును సప్లయి పెంచి ధర్మల్ పెంచాలన్నప్పుడు - బొగ్గు సరఫరా విషయంలో ధర్మల్‌కు తగ్గించి మిగతావాటికి ఎక్కువ యిస్తున్నారు. ధర్మల్, హైడల్ 2/3, 1/3 ఉంది. పోయినసారి ధర్మల్ స్టేషన్సు పెంచాలని వాటికి బొగ్గు సరఫరా పెంచాలని చర్చ జరిగినప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకులతో చర్చ ఏర్పాటు చేస్తానని చెప్పారు. ఆ చర్చ యింతవరకు జరుగలేదు గ్యాప్ వేరియేషను మీద మీ సమక్షంలో చర్చించుతామని చెప్పారు అది జరుగలేదు. సింగరేణి కాలరీస్ గురించి నేను వేరే చెప్పక్కరలేదు. 60 కోట్ల రూపాయలు అమ్యామ్యా అయిన సంగతి తమరికి తెలుసు. ఒక ఎంప్లాయి కోటి రూపాయలు తన స్వంత ఎకౌంటులో వేసుకొంటే, ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారో సభ్యులకు తెలియదు. అక్కడున్న పరిస్థితులలో, బొగ్గు అలాట్‌మెంటులో డబ్బు తిన్నారు, కట్టెలు కొనడంలో డబ్బు తిన్నారు. ఇవన్నీ అవినీతులున్నాయి. అక్కడున్న వారికి సరియైన న్యాయం జరగలేదు. సింగరేణి కాలరీస్‌లో జరిగిన అన్యాయానికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని మొత్తం సభముందు పెడతామని అన్నారు. యాక్షన్ ఎక్కడ తీసుకున్నారో తెలియదు. ఎల్లుండి ఒకరోజు మాత్రమే సభవుంది. ఇంతవరకు ఆ విషయాన్ని గురించి మరిచారు. 60 కోట్ల రూపాయలు అమ్యామ్యా ఎవరి జేబులు నింపాయో, ఎక్కడికి పోయాయో... ఈ సభను కూడా తప్పు దారిని పట్టిస్తున్న పరిస్థితి కనబడుతున్నది. సబ్జెక్టు టు కరెక్షన్....

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am on a Point of Order. I am inviting your kind attention to Rule 137 (3), (4) and (5).

137 (4) the debate on an Appropriation Bill shall be restricted to matters of public importance or administrative policy implied in the grants covered by the Bill which have not already been raised while the relevant demands for grants were under consideration.

(Interruptions)

Have patience. When the relevant grant is under consideration....

(Interruptions)

Most of the matters which you are discussing now have already been discussed. He said that I have given an assurance that I will give a statement. He does not know what my assurance is I am again reiterating that my assurance was that I will make a statement before the conclusion of this Session. Still one more day is there.

137 (5) the Speaker may, in order to avoid repetition of debate, require members desiring to take part in discussion on an Appropriation Bill to give advance intimation of the specific points they intended to raise, and he may withhold permission for raising such of the point as in his opinion appear to be repetition of the matters discussed on demand for grant or as may not be of sufficient public importance.

Let them raise some new points. "పాడిందే పాట పాసిపండ్ల దాసరి లాగా" మాట్లాడితే ఎట్లా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- దానిమీద ఇదివరకే నేను రూలింగ్ ఇచ్చాను. వారు అన్నమాట నిజమే.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ప్రభుత్వము పాలసీని మార్చారు. పాలసీ గురించి క్లియర్‌కట్‌గా చెప్పలేదు. ప్రభుత్వ విధానాల మీద అన్నిటిమీద విమర్శించే హక్కు మాకుంది.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- విమర్శించే హక్కులేదని చెప్పడంలేదు. నేను చెప్పింది ఏమిటంటే, ఇంతకుముందే డిస్కస్ చేసిన దాన్ని రిపీట్ చేయకూడదని అన్నాను. ఎప్రొప్రియేషన్ బిల్లులో - I thought that they are very clever enough నేను ఎన్నోసార్లు ఈ సభలో చూస్తూ ఉంటారు సార్. ఏమిటంటే, ఎక్కడా కూడా ఒకటి ట్యాబ్ కనిపించదే, అన్నీ బిల్సులే ఉన్నాయని. కానీ ఈరోజు ట్యాబ్‌లెట్స్ కూడా ఉన్నాయని నాకు అర్థమైపోయింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- మీరు రూలింగ్ కూడా ఇచ్చారు. వారు ట్యాబ్....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అపోజిషన్ నాయకులకు నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే మేము కూడా ఉన్నాము. తలా 5 నిముషాలు మాకు కూడా వచ్చేటట్లు చూడండి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ఇందులో ట్యాబ్‌లెట్స్ ఉన్నాయో, బెడ్‌లెట్స్ ఉన్నాయో ఏ లెట్స్ ఉన్నాయో తెలియదు. కానీ, అంత స్పార్క్ లెట్ మా దగ్గర లేకపోవచ్చు. మేమంతా వీక్‌కాదని సమరసింహారెడ్డిగారు అర్థము చేసుకోవలెనని కోరుతున్నాను. లెట్స్ గురించి వారికి ఎక్కువ తెలుసు. నాకు ఎక్కువ తెలియదు. బెడ్ లెట్స్ గురించి డిటెయిల్స్‌లోకి వెళ్లడంలేదు. పవర్ గురించి ఎలాట్‌మెంట్‌లో న్యాయం జరగలేదు. సింగరేణిలో ఇంత అన్యాయం జరిగిందని చెప్పానే తప్ప - ఇంతవరకు ఇచ్చినటువంటి ఎస్యూరెన్స్ మాట విషయం గురించి సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఆ కుంభకోణాల విషయం గురించి బాగా తెలుసు. కలప అమ్మకొనడంలో వారెప్పుడు యాక్షన్ తీసుకోలేదు. ఇప్పుడు వచ్చిన మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు ఏమి యాక్షన్ తీసుకోలేదు. కోటి రూపాయలు ముంచిన ఆయన మీద ఏమి చర్యలు తీసుకోలేదు. అవినీతికాలవాలమైన నిండా మునిగిపోయిన ప్రభుత్వానికి నీతికి, అవినీతికి తేడా తెలియకపోతే మేము వారికి వేరే కొత్తగా చెప్పే పరిస్థితి లేదు.

మెడికల్ అండ్ హెల్త్ ఈ రాష్ట్రములో చూచినట్లయితే, ఏ ఆసుపత్రిలో చూచినా మందులుండవు. ఏ ఆసుపత్రిలో చూచినా పెషెంట్సును గురించి మాట్లాడుకోవడమే. ఇప్పుడే చంద్రబాబునాయుడుగారు చెప్పారు. ఒక పద్మశాలి కులమునకు చెందిన అతను ఆకలితో

చనిపోతూ ఉంటే, తెనాలిలోని ఆసుపత్రికి పోతే మందులు లేవు· బ్లడ్‌లేదు· రూ· 500లు డబ్బులు చందావేసుకొని, యింకో రూ· 500లు లేకపోతే, బ్లడ్ ఇవ్వకుండా పోవడంవల్ల అతనే నిండు ప్రాణాలు వదలుకొన్నాడు· ఈ దుస్థితి ఈ ప్రభుత్వ పాలనలో ఉంది· ఇంత కంటే ఎక్కువ చెప్పక్కరలేదు· ఈ ప్రభుత్వము యొక్క నిర్లక్ష్య వైఖరికి, అసమర్థతకు, అవినీతికి ఈ ప్రభుత్వానికి హరిజన, గిరిజన బలహీనవర్గాలకు చెందిన వారిపై ఉన్న కపట ప్రేమకు ఇది నిదర్శనమని మనవిచేస్తున్నాను· అలాంటి పరిస్థితులలో అతిసారవ్యాధి వచ్చి చనిపోయినప్పుడు కానీ లేక ఈ ప్రాంతములో వచ్చిన వారిని గురించి పట్టించుకొనడంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి టైందొరకడంలేదు· మంత్రులకు ఎవరకు కూడా వీలు దొరకడంలేదు వాళ్లను చూచి పరామర్శించడానికి· అయితే, ప్రతిపక్ష నాయకులు వెళ్లి చూచిన వచ్చిన పరిస్థితి గురించి చెబుతున్నాను· పరిశ్రమలు ఈ రాష్ట్రానికి ఎంతో ముఖ్యము· ఈ దేశము యొక్క అభివృద్ధికానీ, రాష్ట్రము యొక్క అభివృద్ధికానీ, రాష్ట్రములో ఉన్న పారిశ్రామిక వాడల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది· నిరుద్యోగ సమస్య తీరుతుంది· అయితే ఈ సెక్టారుకు ఇచ్చింది ఏమీ లేదు· సెంట్రల్ గవర్నమెంటు 30 కోట్లు, స్టేట్ గవర్నమెంటు 10 కోట్లు పెడతామని అప్పుడు అనుకొన్నాము· అది ఏమయిందో తెలియదు· విశాఖపట్టణములో స్టీల్ ప్లాంటు ఫ్రీజోన్ ఏమైందో తెలియదు· అదేవిధంగా ఇక్కడ ఎస్·ఎస్·ఐ· యూనిట్ ఎంప్లాయిమెంటు కొరకు 20 కోట్లు అన్నారు· ఏమైందో తెలియదు· చెన్నారెడ్డిగారు ఉన్నప్పుడు వంద కోట్లువేసి, నేను సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీము పెట్టిస్తామని సెట్విన్ ద్వారా ఉద్యోగాలు కల్పిస్తామని ఎన్నో చెప్పారు· అవి ఎక్కడకు పోయాయో తెలియదు· ఆ వింగ్ ఏమీ చేస్తున్నది? దానికి ఎలాట్ చేసింది 20 కోట్లు· దానికి సంబంధించిన ఎకౌంట్స్ చూచారా? ఎంత మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు? ఏమి జరిగింది? మంత్రిగారు చెప్పాలి· అందులో పెద్ద కుంభకోణము జరిగింది· దానిపై విచారణ జరిపిస్తారా? మీ ఆఫీసరు ద్వారా న్యాయంగా ఏమి జరిగిందో తెలియజేస్తారా? మాకయితే నమ్మకం లేదు· ఇక్కడ జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను· ఎన్నో ప్రాబ్లమ్స్ చూస్తున్నాము· ఒక్కొక్కటి దృష్టిలో ఉంచుకోండి· ఇది రద్దుల ప్రభుత్వంగా మొదటి నుండి చూస్తూనే ఉన్నాము· ఏది చూచినా రద్దు అని అనడమే· కర్షక పరిషత్తును రద్దు చేశారు· ఆల్టర్‌నేటివ్ ఏమంటే ఏమీ లేదు· రాజకీయ నిరుద్యోగాన్ని తీర్చుకొనడానికి తమ వారిని కొంతమందిని తీసుకొనడానికి రద్దుచేశారు· మార్కెట్ కమిటీలుంటే, డబ్బును సొమ్ము చేసుకొనడానికి కోట్ల రూపాయలు స్వాహా చేయడానికి, ఇండైరెక్ట్ కార్యక్రమాల ద్వారా ఈ స్వాహాస్వాముల వారిని అక్కడకు పంపిస్తున్నారు· అది ఈ ప్రభుత్వము యొక్క పాలసీ రైతు సంక్షేమం ఈ ప్రభుత్వానికి అక్కరలేదు· రైతుకు గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వడంలేదు· సక్రమంగా వారికి న్యాయం చేయాలి· తెలుగుదేశం వారు తలపెట్టిన వాటిని మీరు రద్దుచేశారు· రూ· 2 కిలో బియ్యం పథకాన్ని మీరు రద్దు చేస్తారా? మేము ప్రతిపక్షాల వాళ్లము అందరము కలిసి ఆరోజు అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని పెట్టినప్పుడు చెన్నారెడ్డిగారికి ఏమి వచ్చిందో ఏమో కానీ, ఆరోజు కెజి బియ్యం రూ· 1·90 పైలు అన్నారు· మరి రూ· 2 లకే అమ్ముతున్నారు· 10 పైసలుకు చిల్లర ఇచ్చేవారు లేరు· అయినా ఈరోజు డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టం సరిగ్గాలేదు· రూ· 2 కేజి· బియ్యం పథకాన్ని కంటిన్యూ చేస్తారా అంటే మా దగ్గర డబ్బులు లేవని అంటారు· కొత్త కార్డులు ఇస్తామని అన్నారు· ఎక్కడ? జిల్లాల్లో తీసివేశారు· కానీ కొత్త కార్డులు లేవు· మీరు ఎన్ని ఇచ్చారు? ఎన్ని తీసివేశారు? తేడాచూస్తే, ఇచ్చినవి తక్కువని మనవిచేస్తున్నాను· ధరలు మండిపోతున్నాయి· ఈవాళ ఎక్కడున్నాము? ఒకసారి ఆలోచన చేయండి· ఇన్‌ఫ్లేషన్

రేటు ఎంత ఉంది? ఇదివరకుందా? 1989 డిసెంబరు నాటికి మొన్న ఆగస్టు సెప్టెంబరు నాటికి ఇన్‌ఫ్లేషన్ రేటు 12·4 కు పెరిగింది· 65 శాతం గ్రౌండ్‌నట్ ఆయిల్ పెరిగింది· 65 శాతం పప్పుదినుసులు పెరిగాయి· మిల్కు రేటు 16 శాతం పెరిగింది· సాల్ట్ పెరిగింది· ఆనియన్ 54 శాతం పెరిగింది· టమోటా 300 శాతం పెరిగింది· చిల్లీస్ 150 శాతం పెరిగింది· శారీస్ 40 శాతం, ధోతీలు 35 శాతం, కిరోసిన్ 25 శాతం పెరిగింది· డీజిల్ 43 శాతం ఆవిధంగా అన్ని రేట్లు పెరిగాయి· ఆ రేట్లతోపాటుగా ఫిక్సుడు రేట్లు ఫయిల్‌కు ఇంతని, జీ·ఓ·కు ఇంతని రేట్లు పెంచుకొన్నారు· రేట్స్ టరమ్స్ క్యాష్ అనే పేరిలో రేట్లు ఖాలేంజీ చేశారు· సామాన్య ప్రజలకు చాలామందికి రేట్లు అందుబాటులో లేవు· ఇంగ్రిక్ వర్కు ఇన్‌స్పెక్టరు పోస్టులు కూడ అమ్ముకున్నారు· పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటులో 1·20
వర్కు ఇన్‌స్పెక్టర్సు కూడ అమ్ముకున్నారు· 20 వేలు రూపాలయకి అమ్ముకున్నారు· మం·
ఎక్కడ దీనికి అంతు? హైదరాబాదు చుట్టుప్రక్కల ఉన్నటువంటి అన్నిటిని అమ్ముకున్నారు· భూములు అమ్ముకున్నారు· బాబూ జగజీవన్‌రాం కాలేజి ప్రక్కలో రెండు ఎకరాల స్థలాన్ని అంబేద్కర కాలేజీకి కేటాయించినదానిని కేంద్రంలో ఉన్నటువంటి ఒక మంత్రిగారి సోదరునికి 8 ఎకరాల లాండు ఈవేళ గజం 2, 3 వేలకి పోయేదానికి ఇచ్చారు· ఎన్ని కోట్లు తిన్నారో, ఎన్ని కోట్లు చేతులు మారాయో· ఉదాహరణకు ఈ రోజు పేపరులో వచ్చింది· అవే కాదు· ఇలాంటి అవినీతులు, కుంభకోణాలు ఎన్నో ఉన్నాయి· డిపార్టుమెంట్లుకి పోయేట్లయితే పంచాయతీరాజ్ ఒకసారి ఆలోచన చేయండి· గ్రామీణ వికాసం కొరకు అధికార వికేంద్రీకరణ చూస్తే, గ్రామ రాజ్యం రామరాజ్యం కావాలనే దృక్పథంతో మేము డిపార్టుమెంటును ఏర్పరచినాము· వారికి గ్రామ రాజ్యం మీద నమ్మకం లేదు· స్వరాజ్యం అంటే స్వంత రాజ్యం గురించి నమ్మకం తప్ప అధికార వికేంద్రీకరణలో నమ్మకం లేదు· అధికార కేంద్రీకరణ వారికి వారి అనుయాయులకొరకు కేంద్రీకరణ జరుగుతోంది· దానిని గురించి లాలూచీపడి ఎదుటివారు పదవులో ఉంటే, అధికారంలో ఉంటే చూడలేక వారు ఇష్టము వచ్చినట్లు జి·ఓ·లు తీసి చేశారు· అలాంటివారికి పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థల మీద న్యాయ వ్యవస్థల మీద ఏమీ నమ్మకం ఉందో చూడాలి· అధ్యక్షా, జి·ఓ· 393 ఎం·ఎస్· డేటెడ్ 24-6-87 గత ప్రభుత్వం ఇస్తే దానిని జి·ఓ· 303 డేటెడ్ 17-4-90 నాడు కామన్ సెలక్షన్ కమిటీ అనిచెప్పి అట్లాగే జి·ఓ·ఎం·ఎస్· 487 డేటెడ్ 27-7-90 ప్రకారం విలేజి అసిస్టెంట్సును ట్రాన్సఫర్‌చేసే పవరుని కూడ బి·డి·ఓ·లకు ఇచ్చారు· అదే విధంగా గవర్నమెంటు మెమో నెం· 71912, డేటెడ్ 11-6-91 అన్ని స్పెషల్ పవర్సు ఇచ్చారు· ఇంకా జి·ఓ·ఎం·ఎస్·నెం· 4344, డేటెడ్ 23-1-90 ప్రభుత్వంలో వాళ్ళు కరెస్పాండెన్సు కూడ చేయకుండా జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్లు రాష్ట్రప్రభుత్వంతో కరెస్పాండెన్సుచేసే అధికారం కూడ లేకుండా చేశారు· మాధవరెడ్డిగారు చెప్పారు· ప్రజలతోటి ఎన్నుకోబడిన ప్రజా ప్రతినిధులను కించపరిచే పద్ధతి· సింగిల్ విండో సిస్టమ్ వచ్చినప్పుడు ఆ రోజు నేను పార్లమెంటులో ఉన్నాను· అప్పటి అగ్రికల్చర్ శాఖామాత్యులు థిల్లాన్‌గారు చాల మెచ్చుకున్నారు· మీ రాష్ట్రంలో స్కీము ప్లైలట్ అయిన తరువాత దానిని మిగతా రాష్ట్రాలలో కూడ ఇంప్లిమెంటు చేయాలి అని అన్నారు· అది చాల ఐడియల్ స్కీముగా ఉంది అని ఒప్పుకుని ఇచ్చారు· ప్రజలను మభ్యపెట్టి 89లో గెలిచాము మరల రాలేము అని చెప్పి ఎన్నికలు మా నుంచి కాదు అని చెప్పి అధికారం హస్తగతం చేసుకోవాలి అని చెప్పి ద్వంద్వ పద్ధతుల ద్వారా చేశారు· అట్లా ఇద్దరు లేడీస్‌ని నామినేట్ చేసుకునేటటువంటి దుస్థితి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతి కాకుండా, ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వానికి వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను· ఎన్నికల మీద నమ్మకంలేదు·

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఇది ఏమి అన్యాయం. ఇన్ని అభియోగాలు ఇన్ని కుంభకోణాలు రఘుమారెడ్డిగారు చెబుతుంటే అక్కడ ఎవరూ వినడంలేదు. ఫ్యూజు పోయిన ట్యూబ్ లైట్లులాగ ఉన్నారు అంతా. ఒకరు కూడ రెస్పాండు చేయడం లేదు.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:- ఈ అభియోగాలు అన్నిటికి కూడ జవాబు చెప్పగలిగే సమర్థత ఉంది కాబట్టే ఓపికగా వింటున్నాము.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి:- విద్యాసాగరరావుగారికి ఒకటి తెలియనట్లుంది. నిండా మునిగిన వానికి చలి ఉండదు అని.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరవు:- రాఘవరెడ్డిగారు అన్నట్లు మాట్లాడి మాట్లాడి వారము రోజులనుంచి మాకైనా చలి పుడుతున్నదిగాని వారికి చలనం లేదు.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:- చలనం అంటే విద్యాసాగరరావుగారి ఉద్దేశం మాటి మాటికి అంతరాయం కలిగించడమేనేమో.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అన్ని కుంభకోణాలు చెబుతున్నా చలనం లేదు.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:- ఇంకా ఆయనకు ఇవి అన్ని చెబుతూ ఉంటే సరిపోనట్లు ఉన్నది. 18 రోజులు డిమాండ్స్ మీద చర్చ కొనసాగించవలసి ఉంటే మమ్మల్ని తిట్టిన తిట్లు తిట్టకుండా తిట్టారు. ఇప్పుడు ద్రవ్యవినియోగ బిల్లు కొనసాగకుండా అంతరాయం కలిగించడం విద్యాసాగరరావుగారికి న్యాయం కాదు.

శ్రీ బి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- బడ్జెట్‌లో ఏదైనా మాట్లాడవచ్చు. సుమారు 9 పద్దులు గిలెటిన్ అయిపోయాయి.

శ్రీ ఎమ్. రఘుమారెడ్డి:- సరే రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినారు. నిండా మునిగినవారికి చలి ఉండదని. సరే అలాంటి పరిస్థితులు ఉన్నటువంటి ఈ ప్రభుత్వలో కోపరేటివ్ సిస్టమ్‌లో 82-83లో సింగిల్ విండో ద్వారా దాదాపు 92 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి ఇచ్చేసి అప్పుడు ఇరువన్నర పెర్సంటు రిబేటు ఇచ్చిన పరిస్థితి ఉంటే తరువాత వీళ్ళు వచ్చినాక ఏమీ చేయలేనటువంటి పరిస్థిది ఉంది. ఎస్.టి.లోను ముఖ్యంగా ఆ రోజు 500 కోట్లు ఇచ్చాము. మరి ఈ రోజు కాంగ్రెస్ గవర్నమెంటు వచ్చినాక 150 కోట్లు ఇస్తామని చెప్పారు. 500 కోట్లు ఎక్కడ, 150 కోట్లు ఎక్కడ? ఎక్కడకు పోయినట్లు సర్ ఈ ప్రభుత్వం? ఏమి చేసినట్లు సెక్యూరిటీలో. ఈ డబ్బులు ఎక్కడికి పోయినాయి, ఏమి చేస్తున్నారు? ఇది ఒకటి. వీరికి ఎలక్షన్లు పెట్టడంలో నమ్మకం లేదు. లేడీస్ నామినేషన్ వారి ఇష్టం. వచ్చినట్లు చేసుకున్నారు. హౌవుస్ స్థైట్సు ఇవ్వడంలేదు.

30 ని. అధ్యక్షా, హౌసింగు విషయంలో తీసుకుంటే హౌవుస్ స్థైట్స్ కొత్తగా యివ్వడానికి యీ ప్రభుత్వానికి నమ్మకంలేదు. వీకర్ సెక్షన్సు కోర్కెలు తీర్చడానికి యీ ప్రభుత్వమునకు చిత్తశుద్ధిలేదు మా ప్రభుత్వంలో 11 లక్షల హౌవుస్ స్థైట్స్ యిస్తే యిప్పటి ప్రభుత్వం కేవలం 49,000 హౌవుస్ స్థైట్స్ వీకర్ సెక్షన్సుకు యిచ్చారు. 6 సంవత్సరాల కాలంలో మేము 60, నుంచి 80 శాతం వీకర్ సెక్షన్సుకు యిళ్ళు యిస్తే యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత అసలు ఏమీ యివ్వడంలేదు. మా ప్రభుత్వం తలపెట్టిన

కార్యక్రమాలే పూర్తిచేయలేకపోతున్నారు. మా ప్రభుత్వ హయాములో 11.00,000 మంది లబ్దిదారులు వీకర్ సెక్షన్సు నుంచి ఉన్నారు.

తరువాత యీ ప్రభుత్వ సంస్థలలో ఎన్నో ఉద్యోగులు వేసుకోవడానికి వీలుగా ఉండి అవి ఖాళీగా ఉంటున్నాయి. అట్లాగే ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటులో క్వాలిఫైడ్ టీచర్సు ఉండి కూడా వాటిని భర్తీ చేయలేకపోతున్నారు. ఒక టీచరు సెలవు పెడితే స్కూల్సులో పాఠాలు సరిగా జరగక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. అటువంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలో 11,000 మంది టీచర్సు పోస్టులలో లేకుండా భర్తీ చేయబడకుండా ఉంటే యీ పాఠశాలలు ఏ విధంగా నడుస్తున్నాయనేది ఆలోచించుకోవచ్చును. ఇపుడు ప్రభుత్వమునకు అసలు ఎడ్యుకేషన్ సిస్టమ్ అనేది ఏమిటో నిర్ణయం తీసుకోలేకపోతున్నారు. మేము ఏర్పరచిన ఏడ్యుకేషన్ సిస్టమ్‌మీద వారికి నమ్మకం లేదు. ఇపుడు జిల్లా పరిశత్తు టీచర్సును కొన్ని వందల మందిని డబ్బులేక ఎయిడ్సు రాక తీసివేసినారు. అసలు యిపుడు రాష్ట్రంలో మొత్తం టీచర్సు పోస్టులు ఎన్ని భర్తీ చేయాలి? ఏ విధంగా వాటిని భర్తీ చేస్తారు? తరువాత యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్న ఖాళీలను ఏ విధంగా భర్తీ చేస్తారు. మనకు 10 లక్షల వేకెన్సీలు మొత్తం రాష్ట్రంలో ఉంటే వాటిని యీ ప్రభుత్వం నింపలేదు. వాటిని నింపకుండా ఆలస్యము చేస్తున్నారు. వాటిని ఎంత తొందరగా భర్తీ చేస్తే అంత యీ ప్రభుత్వ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ బాగుపడుతుంది. ఇపుడు ఒక శాసన సభ్యుడికి సంబంధించిన కేసును విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. రాజకీయంగా యీ రాష్ట్రంలో ఒక ముఖ్యమంత్రి ఒక హంతకుడైన శాసన సభ్యుడిని కాపాడినపుడు ఏమి చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందో అందరికి తెలుసు. ఆయన యిద్దరు మహిళలను పొట్టన పెట్టుకున్నారు. 400 మంది పిల్లలను బలిగొన్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే యీ ప్రభుత్వం ఏ విధంగా శాంతి భద్రతలను కాపాడుతుంది. ఇపుడు ఎక్కడ చూసినా అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ అక్రమాలు చేయడానికి ఎవరు బాధ్యులు, వారిని శిక్షించవలసిన బాధ్యత యీ ప్రభుత్వానికి లేదా? అదే విధంగా చిలకుర్తిలో జరిగిన సంఘటన విషయంలో కూడా అదే విధంగా ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం ఆదేశాలను అసలు ఎవరు ఖాతరు చేస్తున్నారు? నీతి నియమాలను ఎవరు పాటిస్తున్నారు. ఎక్కడ చూసినా హత్యలు. ఎల్లారెడ్డి గూడెంలో రాజకీయ హత్య, గూండాలు రాజ్యాలు ఏలుతున్నారు. ఈ విధంగా పరిస్థితి ఉంటే యీ ప్రభుత్వం ఏ విధంగా శాంతి బద్రతలు కాపాడగలుతారు? తరువాత రాజీవ్‌గాంధీగారు పోయినపుడు ఆయన హత్యను అందరూ నిరసించారు తప్పు జరిగింది. ఎక్కడ ఏమి జరిగినా అది తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు చేస్తున్నారని చెప్పి ఒక పథకం ప్రకారం వారి ఆస్తులను 100 కోట్ల రూపాయలు ఒక పథకం ప్రకారం నష్టం కలిగించారు. దానికి భాధ్యులు ఎవరు? అట్లాగే శాసన సభ్యురాలు జయమ్మగారు హైదరాబాదులో ఉన్నారు. రాజీవ్‌గాంధీ హత్యకూ, వారికి ఏమి సంబంధం? ఆ నష్టపరిహారం కాంగ్రెసువారు చేసుకున్నది యీ తెలుగుదేశం పార్టీవారు చెల్లించాలా? ఇక్కడ తెలుగుదేశం పార్టీవారి రెండు థియేటర్లకు నష్టం కలుగజేసారు. అదే విధంగా నా నియోజకవర్గంలో సురేంద్రరెడ్డి అనే కార్యకర్తను కొట్టి వారి యిల్లు కాల్చి తగలపెట్టారు. నష్టము చేసారు. నల్లగొండలోనూ, యితర చోట్ల అదేవిధంగా జరిగింది. ఈ విధంగా కక్ష సాధింపు చర్యలు వేసినందువల్ల ఏమిలాభం? ఈ పరిస్థితులలో శాంతిభద్రతలు ఏ విధంగా కాపాడగలుగుతారు? మీ పార్టీవారు సూర్యాపేటలో మా పార్టీ కార్యకర్త అని అనుమానంతో బజ్జీలు అమ్ముకునే వానిని వారి-బండిని నష్టపరిచి దానిని తగులపెట్టారు. ఇవన్నీ ఎవరు చేయిస్తున్నారు? మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు కాదా? తరువాత మీరు రోటుకొక జీ.ఓ యిస్తూ

చేస్తున్నారు. ఈరోజు కూడా పేపర్లో చూసాము ఒక జి.ఓ.ను యిస్యూచేశారు. అర్బన్ ల్యాండ్ సీలింగు యిళ్ళ స్థలాలు విషయంలో యీ ప్రభుత్వంలో పనిచేస్తున్నవారు లక్షలాది రూపాయలు కాజేస్తున్నారు మీరు ఏమి చేసినా చెల్లుతుందని, మీకు ఏమి చేయడానికి శక్తి ఉందనే యీ విధంగా చేస్తే ముందు ఏమి జరుగుతుందో ఆలోచించుకోండి. ల్యాండు సీలింగు విషయంలో ఎంక్రోచ్‌మెంట్సు విషయంలో ఎన్నో జి.ఓ.లు యిచ్చారు. ఈ విధంగా జి.ఓ.లు యిస్యూ చేస్తూ, డబ్బు వ్యాపారులనుంచి కాజేస్తూ ఉంటే నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు కూర్చోవలసిందేనా? ఇపుడు కోట్లాది రూపాయల కుంభకోణాలు రోజూ బయటపడుతున్నాయి. ఎందుకు లీజుకు ఇచ్చారు? అది ఎందుకు విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు? తప్పు చేయకుంటే,
4.40 సమర్థించుకునే శక్తివుంటే, ఎందుకు విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. హౌసుకమిటీ ఎందుకు
మ. వేయడంలేదు. ఇవన్నీ మీ లొసుగులు బయటపడతాయని, ప్రజలు తెలుసుకుంటారని భయమా? హైదరాబాదులో బార్ లైసెన్సులు ఎవరు ఇచ్చారండి? ముఖ్యమంత్రిగారి కొడుకు లేడు కాని బావమరిది వున్నాడు. అన్ని రూల్సు వయలేట్‌చేసి ముట్టాలకండి ఇచ్చేది? అదీ ముఖ్యమంత్రిగారి ఇంటిప్రక్కన, రాజమార్గంలో ఇస్తారండి? ఇలాంటి పరిస్థితులో్ల ఇంకా ఎక్కడైనా చూస్తామా? ఈ ప్రభుత్వానికి *** వున్నాయా? ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. నైతిక విలువలు పోగొట్టుకుని పతనమై, దిగజారిపోయినటువంటి ప్రభుత్వం ...

(ఇంటరప్షన్స్)

(అధికార పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు లేచి అభ్యంతరం తెలిపారు)

నెం. 367 జి.ఓ. మీకు తెలుసు. రెట్రాస్పెక్టివ్ అన్నారు. ఈ ప్రభుత్వానికి నిజాయితీ వుంటె, లంచగొండి కాకుంటె, ...

(ఇంటరప్షన్)

పంచదార, వాణిజ్యం, ఎగుమతుల ప్రోత్సాహ శాఖామంత్రి (శ్రీ మహ్మద్ జానీ):- మాకు కూడా అవకాశం యివ్వండి *** మీకు లేదు ...

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- పరుషమైన మాటలు ఉపయోగించడం అలవాటు అయిపోయింది. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ మహ్మద్ జానీ:- మాకూ నోరు వుంది. నోరు వుంది చెవులున్నాయి.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- మీకు నోరూ, చెవులు వుండవచ్చు కానీ, నీతిలేదు, నిజాయితీ లేదు. ఒక సంస్కారం లేదు. రాజకీయ విలువలు, నైతిక విలువలు లేవు అని నాయొక్క ఆరోపణ. ఆ విలువలు వుంటే, 6 జి.ఓ.లు ...

(ఇంటరప్షన్)

—ఏమయింది మీ నిజాయితీ? మీ నీతి ఏమయింది? చెప్పండి *** తప్పి క్యాన్సిల్ చేసుకున్నారండి ...

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రఘుమారెడ్డిగారు, సి.ఎం.గారు రిప్లయి చేసేటప్పుడు చెప్పుతారు ...

(ఇంటరప్షన్)

రిటైర్డు ఆఫీసర్‌కు ఎక్స్‌టెన్షన్ యివ్వడం. జరిగింది.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీకు మామూలుగా యిచ్చేటైమ్ ఇచ్చాను. అపోజిషన్ లీడరు మాట్లాడే టైమ్ ఇచ్చాను. సమయం తక్కువగా వున్నప్పటికి కూడా ఇచ్చాను. మూడు నిముషాల్లో ముగించండి?

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- నేను ఎందుకు చెప్పుతున్నానంటే, యీ ప్రభుత్వం చేతగాని ప్రభుత్వం అనేదానికి కమర్షియల్ టాక్సెస్ జి.ఓ.లను చూడండి. సత్తాలేనిది, నిలుపుకునే శక్తిలేనిది ఎందుకు జి.ఓ.లు ఇవ్వాలి? తప్పు కాబట్టి, ప్రజల ముందుకు పోలేము అని. 172 కోట్ల రూపాయలు, విత్ రెట్రాస్పెక్టివ్ అని 40 కోట్లు ఇచ్చిన వారికి కాళ్లు మొక్కుకుంటామని, ప్రజల ముందుకు పోలేమని....

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri K. Bapi Raju:- I have very clearly said that. Sportively I have agreed to withdraw. Still, they are insisting. I am prepared to withdraw again, Sir. రెట్రాస్పెక్టివ్ అంటే, ఆరు కోట్లని వివరంగా చెప్పాను. Keeping the democratic principles in view I have said it. 176 కోట్లు లాస్ అనుకుంటే, law will take its own course. 176 కోట్లు లెక్కలు కరెక్టు అనుకుంటే, We leave it. What exactly has happened ఏమి మాట్లాడతానయ్యా, అర్థం లేకుండా, ఏమి మాట్లాడతారు, ఎవడయ్యా చెప్పింది? 172 కోట్లు అని ఊరుకుంటే, మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడతారా?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- హౌసు కమిటీ వేయండి?...

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Deputy Speaker:- Bapi Raju Garu, please resume your seat.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The Minister cannot threaten us like this.

Mr. Deputy Speaker:- He has not threatened you.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The Minister has given an assurance to the Home that the Minister is theatening us, Sir.

Mr. Deputy Speaker:- It is not a question of threatening you. He has asserted that but he has not agreed with it.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- He has assured to do it with retrospective effect. Does it mean that the Minister.

Mr. Deputy Speaker:- That is a different issue. Leave it there.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- This is what the crux of the issue. They cannot keep us threatening like this.

Mr. Deputy Speaker:- It is not a question of threatening you. Please resume your seat.

Sri K. Bapi Raju:- Sir, let me, clarify one thing.

Mr. Deputy Speaker:- Mr. Bapi Raju, I have not permitted you. Please resume your seat.

(At this juncture, several Hon'ble Members from both the Treasury and Opposition Benches were on their legs)

Sri Mohd. Jani:- With your permission Sir,....

Mr. Deputy Speaker:- Mr. Jani, I am not giving you permission. First of all, listen to me. No please resume your seat. మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడడానికి నేను పర్మిషన్ ఇవ్వడంలేదు. ఇప్పుడు వారు చెప్పే కొన్ని భాగాలు మంచివే అని అప్రిషియేట్ చేస్తే, మీరు ఏదో డిన్నై చేయడం, ఆయన అభాండాలు వేయడం జరుగుతున్నది.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అభాండాలు కాదని తెలియచేయడానికి హౌసు కమిటీ వేయండి? మేము ప్రూవ్ చేస్తాము. మేము ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాము. 175 కోట్లు అది. మీకు ధైర్యం ఉంటే ఒప్పుకోండి?

Mr. Deputy Speaker:- No, I have not permitted Mr. Chandra Babu Naidu just like the Ministers. What Mr. Chandrababu Naidu said does not go on record.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- మాకు వచ్చిన సమాచారం ప్రకారం రూ. 176 కోట్లు అనే అన్నాము. దాని మీదనే మంత్రిగారు రూ. 6 కోట్లు అన్నారు. 'గట్స్' ఉంటే, ధైర్యం ఉంటే, ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను - హౌస్ కమిటీ వేయమనండి, ప్రూవ్ చేస్తాము. గట్స్‌లేవు. స్వశక్తిలేదు. స్వంత కాళ్ల మీద నిలబడలేరు. స్వంత నిర్ణయాలు చెయ్యలేరు. ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడతారు.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఆ ఘట్టాలన్నీ అయిపోయాయి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- రూ. 6 కోట్లే అంటున్నారు. రూ. కోట్లు అయినా అది దొంగతనం కాదా? రూ. 6 కోట్లు లంచాలు ముట్టలేదా? అసలు రూ. 6 కోట్లకి కక్కుర్తిపడరు. వారికి అనదు. చాలా చిన్న డబ్బు వీరి కళ్లకు అనదు. పెద్ద మొత్తానికే కక్కుర్తిపడతారు. రూ. 176 కోట్లకే కక్కుర్తిపడ్డారు. మీరూ, మేము అంతా కలిస్తే ప్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్ట్‌కు వచ్చింది. అదేవిధంగా ఎక్సైజులో ఏమయింది? ఎక్సైజ్ పాలసీలో ఎందుకు ఇచ్చారు? ఎలక్షన్ల 'కక్కుర్తి కాదా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ప్లీజ్ కంక్లూడ్. ఇప్పటికే గంట తీసుకున్నారు. నార్మల్ టైం కంటే మించిపోయింది.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ఒక దానిలో అయితే చెప్పవచ్చును. ఇరిగేషన్ క్లెయిమ్‌లలో తిన్నారు. ఇరిగేషన్ టెండర్లలో తిన్నారు. వరల్డ్ బ్యాంక్ టెండర్లలో తిన్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నన్ను వత్తిడి చేస్తారు. వారికేమయినా చెప్పవచ్చు కదా మిగతా ప్రతిపక్షాల వారు?

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- ప్రధాన ప్రతిపక్షం వాళ్లకి ఏం చెప్పాలి?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నేను చెప్పినా వినడంలేదు. కోఆపరేట్‌చేసి, హెల్ప్ చెయ్యండి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ఎ.బి.సి. కాంట్రాక్టర్లకు ప్రయివేటు వారికిచ్చి ప్రయివేటైజేషన్‌లో డబ్బు తిన్నారు. వారి వారికి ఇచ్చుకున్నారు. హైదరాబాదుకు నీరు వచ్చే సింగూరు ప్రాజెక్టు గేట్లు వాష్ అయితే, బినామీ కాంట్రాక్టులు వేసి డబ్బు తిన్నారు. బినామీ పేర్లతో డబ్బు తిన్న మహాత్ములున్నారు ఈ సభలో. సి.ఎల్.ఆర్. రిపోర్టును సభలో పెట్టుమంటే జడిసి, పారిపోయింది ఈ ప్రభుత్వం. ఇది న్యాయం కాదా? నేను చెప్పేవి అభాండాలా? న్యాయం అని మేము అంటున్నాము. సి.ఎల్.ఆర్. రిపోర్టు అబద్ధమా? పత్రికలలో ప్రకటన వచ్చింది. బ్రెవ్రెటీస్ మీద సి.ఎల్.ఆర్. రిపోర్టు ఉంది. అబద్ధమా? సింగూరు ప్రాజెక్టు మీద సి.ఎల్.ఆర్. రిపోర్టు ఉంది. అబద్ధమా? ఏదీ కూడా సభ ముందు ఉంచడానికి ఎందుకు భయపడుతున్నారు? న్యాయం, నీతి, ధర్మం ఉంటే వారి వైపున ఎందుకు భయపడతారు? అన్నిటిలో నిండా మునిగిపోయారు. ఏమయినా అంటే గడబిడచేసి బయటపడాలని చూస్తున్నారే. మేము చేసిన ఆరోపణలలో తప్పు ఉందా? బెర్వెటీస్ విషయంలో లీజును ఎందుకు వదులుకుంటారు వాళ్లు? జి.ఓ.లు ఎందుకు ఇచ్చారు? ధైర్యం ఉంటే ఛాలెంజి చెయ్యమనండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

అర్బన్ సీలింగ్‌లో ఎన్నో ఇచ్చారు. ప్రయివేటు కాలేజీలు అమ్ముకుంటున్నారు. విద్యను అమ్ముకుంటున్నారు. ఇంతకంటే నికృష్టం ఉండదు. ఆఖరకు ఏ స్టేజికి వచ్చారంటే

అడ్వర్టయిజ్‌మెంట్లను కూడా అమ్ముతున్నారు. గోదావరి పుష్కరాలలో కూడా డబ్బు తిన్నారు. అనేక కార్యక్రమాలు చూస్తే, డబ్బుకు లోబడి, డబ్బుకు కక్కుర్తిపడి, డబ్బులే ముఖ్యం అనుకుని, ఆశ్రితపక్షపాతంతో, బంధుప్రీతితో, తమ వర్గం అనీ, తమ గ్రూపు అనీ చేస్తున్నారు. మేము అనలేదు. ఈ ముఖ్యమంత్రి రూ. 150 కోట్లు సంపాదించారని మాజీ ముఖ్యమంత్రి అన్నారు. నేను క్రొత్తగా చెప్పేది కాదు. చెన్నారెడ్డిగారిని ఒక టైంలో 'చందారెడ్డి' అన్నారు కానీ ఆయనను మించిపోయారని, జనార్ధనరెడ్డిగారిని *** అని ప్రజలు అంటున్నారు. నేను చెప్పేది కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

(ఈ దశలో అధికార పక్షానికి చెందిన కొందరు గౌరవ సభ్యులు అభ్యంతరం తెలుపసాగారు)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- *** తీసేయండి. రికార్డులోకి పోరాదు ఎక్స్‌పంజ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- చెన్నారెడ్డిగారు కూడా ఈ ప్రభుత్వాన్ని అవినీతి ప్రభుత్వం అన్నారు. కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులే అన్నారు. ఏం చేస్తాం? అనేకమైన కార్య క్రమాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ ప్రభుత్వంలో గిన్నిస్‌బుక్‌లోకి ఎక్కారు. ఇంత అవినీతి చేసిన వారు, వందలాది కోట్ల బడ్జెటును ఇక్కడ నుంచి తరలించిన వారు ఎక్కడా లేరు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచీ చూస్తున్నాము. చాలామంది మంత్రులను చూశాము. ముఖ్యమంత్రులను చూశాము. ఎన్నో రాష్ట్రాలలో చూశాము. ఏ రాష్ట్రంలోనే కాదు ఎక్కడా లేదు! ఆరోజున రూ. 64 కోట్లు భోఫర్సు కుంభకోణం వస్తే దేశమంతా గజగజలాడింది. కానీ ఇక్కడ వందల కోట్లు ఉంది. చెవిటివాడి ముందు శంఖం ఊదినట్లు. రూ. 150 కోట్లనీ వారు రూ. 150 లాగా ఫీల్ అవుతున్నారు. మొత్తం ఎంత తిన్నారో, ఎట్లా జరుగుతుందో అర్థం కావడంలేదు. నోట్లు కట్ట తింటే ఎట్లా జరుగుతుంది?

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇంక కంక్లూడ్ చెయ్యండి. ఇదంతా రెపిటిషన్ కదా?

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- మా పరిస్థితి ఎట్లా ఉందంటే ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా గతి లేక మతిలేని వారితో సంసారం చేసినట్లుంది. డబ్బు మోకం, డబ్బు పిచ్చి, డబ్బు మేనియా, డబ్బు దాహం. ఆరోజులలో కుబేరుడనే మహాత్మునికి ఎంత ఉందో కానీ కుబేరుడిని మించిపోవాలని చూస్తున్నారు. వారు ఆరోజులలో ధనార్జనచేసే వారు కాదు. వారు స్వంతగా ఇచ్చేవారు. తీసుకునే వారు కాదు. కానీ వీరు డబ్బు తీసుకుంటున్నారు. కలెక్షన్లు చేస్తున్నారు. కుబేరుడిని మించి పోవాలనే ఆలోచన ఉంది, ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ నాయకత్వంలో, ఈ పార్టీ అధికారంలో ఈ రాష్ట్రంలో గల....

(ఇంటరప్షన్స్)

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కంక్లూడ్ చెయ్యండి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- రెండు నిముషాలలో కంక్లూడ్ చేస్తాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- అధ్యక్షా, ఒక్క విషయం చెబుతాను. అవకాశం ఇవ్వండి. ఒక్క క్లారిఫికేషన్.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఏమిటండీ? ఆయన రెండు నిమిషాలలో పూర్తి చేస్తా నంటున్నారు. మీరు వారు అరగంట టైం తీసుకునేందుకు అవకాశం ఇస్తున్నారు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- వారు నొప్పించే మాటలు ఎన్ని అన్నా ఊరుకున్నాము. కాస్త వాస్తవ అవాస్తవాలు కూడా చూడాలి. నాచారంలో రూంలో దాచి, బస్తాలలో కుక్కిన నోట్లు ఎవరివో చెబితే సంతోషిస్తాము.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బు, పార్టీకి ప్రజలు ఇచ్చింది ఉంటే ఉండవచ్చు. కార్యకర్తలు బీదపార్టీ అని ఇచ్చింది ఉండవచ్చు. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉంది. ఇన్‌కం టాక్స్ డిపార్ట్‌మెంట్ ఉంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నాకు అవకాశం ఇవ్వండి. మా పార్టీ మీద ఆరోపణలు చేశారు. నాచారంలో డబ్బు అంటే సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీ చేయించి నప్పుడు ఫాల్స్ అని ప్రూవ్ అయింది. వారి మాదిరిగా రాష్ట్రాన్ని దోచుకుని కొన్ని వందల కోట్లు ఎప్పుడూ దుర్వినియోగం చెయ్యలేదు. గుర్తు పెట్టుకోవాలి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మిమ్మల్ని పర్మిట్ చెయ్యలేదు. కూర్చోండి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ప్రభుత్వం ఉంది. తప్పు చేస్తే చర్యతీసుకోవచ్చు. కానీ వాళ్లు సంపాదించిన వందల కోట్ల రూపాయలు ప్రజల యొక్క ధన, మాన, ప్రాణాలను దోచుకుని, రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు దూరంచేసి, రాష్ట్రంలో కర్షక, కార్మికులను శ్రమ పెట్టి, రైతులకు వెన్నుపోటు పొడిచి, మధ్యదళారీలకు, కాంట్రాక్టర్లకు, ఎక్సైజ్ కాంట్రాక్టర్లకు, గుత్తపెత్తందార్లకు అమ్ముడుపోయి, ఈ రాష్ట్రాన్ని, ప్రజలను తాకట్టు పెట్టే విధంగా వందల కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రజల నోట్లో దుమ్ముకొట్టే విధంగా వారికి తినడానికి తిండి లేకుండా, త్రాగటానికి నీరు లేకుండా, రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం సక్రమంగా ఇచ్చే పరిస్థితి లేకుండా, నిత్యావసర వస్తువులు అందరికీ అందు బాటులో ఉండేట్లు ఇవ్వలేక, జనతా వస్త్రాలను సక్రమంగా ఇవ్వలేక, ఆకలిచావులను అరికట్టలేక - కేవలం ఒకే ఒక ధ్యేయంతో, ఒకే ఒక పాలసీతో మళ్లీ అధికారంలోకి వచ్చేది లేదు, ఎన్నిరోజులు మంత్రిగా ఉంటామో, ఎన్నిరోజులు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటామో, అని వీలయినంత సంపాదించాలనే టార్గెట్ పెట్టుకున్నారు. ఆ ప్రకారం చేస్తున్నారు. ఎక్క డయినా కొంతమంది మంచివారు ఉండివచ్చు. ఉంటారు. వారి గురించి చెప్పదలచుకోలేదు. ఇప్పుడున్న శాసనసభ్యులంతా, మంత్రులంతా దుర్మార్గులుగా ఉన్నారని అనము. మెజారిటీ అట్లా ఉన్నారు కనుక మాకు అందరూ అట్లాగే కనిపిస్తారు, కానీ మంచి వారు ఉన్నారు.

కానీ వారు లోలోపల ఈ బాధలు చూడలేక, అవినీతి చూడలేక, అక్రమాలు చూడలేక కుమిలి కుమిలి కృశించిపోతున్నారు. మా వద్దకు వచ్చి, 'మేము భరించలేము, ఈ జనార్ధనరెడ్డి పీడ పోయేట్లు చూడండి, తొందరగా పంపండి' అంటున్నారు. ఈ *** ప్రభుత్వ అవినీతి కార్యక్రమాలు గిన్నీస్ బుక్‌లోకి ఎక్కుతాయి, వీరిని భరించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సరిపోదు. ఇంటర్‌నేషనల్‌కు పోయి, ఆ మానిటరీ ఫండ్ బెగ్గొన్నాం. ఆ మానిటరీ ఫండ్‌కి అమ్ముడుపోయాం ఆ ఫండ్ అయితే వీరికి అనుతుందేమో? వీరి దాహం తీరుస్తుందేమో? ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు, ఈ రాష్ట్రంలో లిమిటెడ్ రిసోర్సెస్ వీరి ధనాశ, పేరాశ తీర్చలేవు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని సాధ్యమయినంత త్వరలో డిస్‌మిస్ చేయాలని మీ ద్వారా రాష్ట్రపతిని కోరుతున్నాను.

కార్మికశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి):– అధ్యక్షా, 7 సంవత్సరాల పరిపాలన పేరాపు. చేసింది చాలక ఇప్పుడు మాట్లాడుతున్నారంటే నవ్వు వస్తున్నది. రాష్ట్రాన్ని లూటీ చేసారు. మామా అల్లుళ్ళు కలిపి.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి (వినుకొండ):– అధ్యక్షా,...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– అధ్యక్షా, ఈ రెండు సంవత్సరాలలో మొదటి కృష్ణుడి పాత్ర అయిపోయింది. రెండవ కృష్ణుడి పాత్రవహిస్తున్నారు. త్వరలోనే మూడవ కృష్ణుడు కూడా రాబోతున్నారు. వీళ్లకంటే బకాసురులు ఎవరూ లేరు.

(అంతరాయం)

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:– నన్ను మాట్లాడనివ్వరా?

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– జనార్ధనరెడ్డిగారూ మీరు మధ్యమధ్యలో కామెంటు చేస్తుంటే అనవసరంగా సమయం వృధా అవుతుంది. ఉన్న సమయం కొద్ది వారి వ్యూ వారు చెబుతారు. వీరి వ్యూ వీరు చెబుతారు. ఎవరి పద్ధతిలో వారు చెబుతారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ డి. రాజగోపాల్:– అధ్యక్షా,...

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:– మీరు మాట్లాడనివ్వరా నన్ను? మీరు మాట్లాడుతుంటే ... రోజూ విన్నాను.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– ఈ సభను ఎప్పటిదాకా నడుపుతారు? అది కాస్త మీరు ...

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:– ఎలా చెబుతారు?

శ్రీ డి. రాజగోపాల్:– మీరు చెప్పండి సర్. మీరు డిసైడ్ చేయండి.

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- గంటన్నర నుంచీ వాళ్లు మాట్లాడుతుంటే అప్పుడు చెప్పలేదే? ఇప్పుడు అడుగుతున్నారు. ఇప్పుడు ఇంకో 10 నిముషాలు నడిపి సభను మళ్లీ మధ్యాహ్నం 4 గంటలకు కూర్చుందాము.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ అప్రాప్రియేషన్ బిల్ మీద మాట్లాడే అవకాశం నాకు ఇవ్వాళ కలిగినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. చాలా మంది సభ్యులతో మాట్లాడించే పాత్ర కానీ నేను పెద్దగా మాట్లాడడానికి అవకాశం లేనటువంటిది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఛ్, ఛ్, ఛ్.....

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- మీరు ఏమి సానుభూతి చూపనక్కరలేదు. దయచేసి వినవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కొన్ని విషయాలు నేను చెప్పాలి. ఇందాకటి నుంచీ అంతా కూడా మీరు చూసే ఉంటారు. మీరు గమనించి ఉంటారు. మీరు లేవరేమిటి అని స్నైగలు చేయడం కూడా చూసారు. అదేమి సంప్రదాయమో నాకు తెలియదు కానీ ఇవ్వాళ ప్రజా ప్రతినిధిగా, ప్రజలతో ఎన్నుకోబడిన ఒక సభ్యురాలిగా నేను మాట్లాడుతున్నాను. అధ్యక్షా తమకు తెలుసు, మనం ఈ సభ జరుపుకుంటున్నామంటే.....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీరు మీ ఇష్టం వచ్చిన ఎలిగేషన్స్ చేయవచ్చు కానీ ఇతరులెవరూ మట్లాడే అవకాశం లేదా? ఎప్పుడు వన్‌వే ట్రాఫిక్కేనా?

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- ఈ సభలో అనేక బిల్లులు ప్రవేశపెట్టాము, అనేక బిల్లులు వోటింగులోనే పాస్ చేయించుకోవడం జరిగింది. అపోజిషన్‌లో ఉన్న అనేక సభ్యులు ఎక్కువగా మాట్లాడారు. అధికారపక్ష సభ్యులు 180 మంది ఉన్నా చాలా తక్కువ మంది మాట్లాడడానికి అవకాశం దొరకడం అది దురదృష్టమే. టైం కలసిరాలేదు. ఇవతల మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా చేసిన సంగతి కూడా తెలుసు. ఏది ఏమయినా ఇవ్వాళ కొన్ని వాస్తవాలు మనం మాట్లాడుకోవాలి. ఎందుకంటే రెండు రోజులలో సభ ముగియబోతోంది. మనం జనం మధ్యకు వెళ్లినప్పుడు ఏమి మాట్లాడారు, ఏమి చర్చించారని అడిగినప్పుడు మేము ఏమి చెప్పాలన్నది కూడా ఆలోచించవలసిన విషయం. పత్రికల వారు ఇక్కడ చూస్తున్నారు. గ్యాలరీల నుంచీ ప్రజలు చూస్తున్నారు. ప్రజా ప్రతినిధులుగా మనం ఇక్కడకు వస్తే ప్రజల తరఫున ఇక్కడకు వచ్చిన కొంతమంది ఇక్కడ చూసి బయటకు వెళ్ళి ఇది ఇలా మాట్లాడారు, సభ ఇలా జరిగిందీ అని చెప్పే అవకాశం ఉంది. నేను మీకు మనవి చేస్తున్నాను. దరిదాపుగా ఒకటిన్నర సంవత్సరాలయింది ఈ ప్రభుత్వం వచ్చి. ఎలక్షన్సులో ఒకటిన్నర సంవత్సరాల క్రితం ప్రభుత్వం ఎలా గెలిచిందో – తెలుసు. ఎందుకు గెలిచిందో ప్రజలు అధికారం ఎందుకు కట్టబెట్టారో మీకు తెలుసు. ఈ అధికారాన్ని ఈ రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసు పార్టీని దరిదాపు 35 సంవత్సరాలు పరిపాలిస్తే, కొత్త ఒక వింత పాత ఒక రోత అని ఒక ప్రభుత్వాన్ని తేసుకువస్తే రెండు సంవత్సరాలలో మేమంతా విడిపోయి బయటకు వచ్చేస్తే ఆ తరువాత మళ్లీ కూడా ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో, మా అందరి ఇళ్లమీద దాడులు చేయించి, రాయలసీమలో అనేకమందిని అనేకచోట్ల కుర్రవాళ్లను బలిచేసుకుంటూ, వెన్నుపోటు పేరుతో ఆ విధంగా మమ్ములను కూడా అందరినీ హింసపెడుతూ, ఆ హింసలో

నటించి, కన్నీళ్ళు కార్చి మా మీద అభాండాలు వేసి మా మీద అసభ్యకరమయిన రాతలు వ్రాయించి, మమ్మలను దోషులుగా దొంగలుగా చిత్రించి ఆనాడు మళ్లీ రెండవసారి 1985లో అధికారంలోకి వచ్చారు. ఆ తరువాత మళ్లీ 5 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసిన తరువాత మమ్మలను ఎందుకు ఎన్నుకున్నారు?

(అంతరాయం)

గతాన్ని గురించి మాట్లాడవద్దు అంటే మాత్రం గతాన్ని గురించే ఇక్కడ మాట్లాడిన సభ్యులు అంతా మాట్లాడారు.

శ్రీ టి. సీతారాం:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా....

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- సీతారాం దయచేసి కూర్చో. నేవు కూడా బై ఎలక్షన్సులో గెలిచినవాడివే, నీ మంచితనం నీకు ఉంది. అదే చెబుతాను. గతాన్ని గురించే ప్రతిఒక్కళ్ళు కూడా మాట్లాడడం ఈ సభలో అలవాటయింది. జరిగిన దాని గురించే మాట్లాడతారు. జరగవలసిన దానిని గురించి మాట్లాడితే అది జ్యోతిషం అవుతుంది. జరిగి పోయిన దాని గురించి మాట్లాడడమే ప్రతి ఒక్కళ్ళు చేస్తారు. ఏదయినా సరే - మీరు ఈ బిల్లు పెట్టారు, ఈ జి.ఓ.లు ఇచ్చారు అని జరిగిపోయిన దాని గురించే మాట్లాడతారు. జరగవలసిన దాని గురించి మాట్లాడడం చాలా తక్కువ. ఒకవేళ ఎవరయినా అది మాట్లాడితే జ్యోతిషం క్రింద వస్తుంది. ఆ తరువాత దాని గురించి నేను చెపుతాను. మళ్లీ 5 సంవత్స రాల పరిపాలనలో 1983లో ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిందొక ప్రభుత్వం. 1985లో మళ్లీ కూడా ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో మా మీద అభాండాలువేసి మాయచేసి ఎన్నుకోబడింది - రెండవ సారి. అంతకుముందు ఈ మధ్యలో మామూలుగా మళ్లీ అపద్ధర్మ ప్రభుత్వంగా పరిపాలన చేసింది. అయితే 1983 నుంచీ 1990 వరకూ అంటే మా ప్రభుత్వం వచ్చేవరకూ జరిగిన సంఘటనలు ఎందుకు గుర్తు చేస్తున్నానంటే పాపం వారు చెప్పారు - కుబేరుడని మా ముఖ్యమంత్రిగారిని అన్నారు. ఇంత ఆశ ఎవరికీ లేదన్నారు. ఇంత బంధు ప్రీతి ఎవరికీ లేదన్నారు. కర్షక పరిషత్తు గురించి మాట్లాడారు. కర్షక పరిషత్తు పోయి ప్రజలకు అన్యాయం చేసారన్నారు. ఈ ప్రభుత్వం రద్దుల ప్రభుత్వం అన్నారు. నేను ఒక్కటే మనవిచేస్తున్నాను. 'అమ్మ పుట్టిల్లు మేనమామకు ఎరుక అధ్యక్షా'. 18 మాసాలు ఉండీ, ఉండీ వచ్చాను. ఆత్మాభిమానంతో, ఆత్మ గౌరవం పేరుతో ఆనాడు ఆ ప్రభుత్వం వస్తే, అదే ఆత్మాభిమానంతో, అదే ఆత్మ గౌరవంతో తెలుగింటి ఆడపడుచుగా బయటకు వచ్చిన నేను - నన్ను ఈ సభలో చూడకూడదని మాతోటి వాళ్ళంతా ఎలక్షన్సులో గెలవకూడదని మా మీద బాంబుల దాడిచేసినా ఇవ్వాళ అదృష్టవశాత్తు వినుకొండ ప్రజలు నన్ను గెలిపించారు. నేను వాళ్ళముందు ఈ అధికారంలో ఉన్నాను. అయితే వాళ్ళు మాట్లాడే అవకాశం నాకు ఇచ్చారు. అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడాలిక్కడ. ఎందుకంటే బంధు ప్రీతి అన్నారు. అధ్యక్షా, దగ్గుబాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు ఇక్కడ ఎం.ఎల్.ఏ.గా ఉన్నారు; మొన్నటిదాకా. పేర్లు చెప్పడంలో తప్పుకాదనీ అనుకుంటున్నాను. అభాండాలు వేయడంలేదు.

(అంతరాయం)

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– పేర్లు చెప్పవద్దు·

శ్రీమతి ఎన్· రాజకుమారి:– ఐయామ్ సారీ, క్షమించాలి· ఆనాడు ముఖ్య మంత్రిగా పరిపాలన చేసిన వారి ఒక సభ్యుడు కాదు అధ్యక్షా, ఇద్దరు అల్లుళ్లు సభ్యులుగా ఉన్నారు· 4 కాన్స్టిట్యుయన్సీలు వారి కుటుంబానికే ఎంచుకున్నారు· నాలుగు కాన్స్టిట్యుయన్సీస్‌లో ఒక కానిస్టిట్యుయన్సీలో పాపం వారి నాయకుడు ఒకవోటి చిత్తరంజన్‌గారి చేతిలో చిత్తుగా ఓడిపోయి మళ్లీ ఇక్కడకు వచ్చి కూర్చున్నారు· ఆ తరువాత రెండవవోటి గెలిచి వస్తే అపోజిషన్ లీడర్‌గా ఉన్నారు· ఇద్దరు అల్లుళ్లు ఇక్కడ శాసనసభ్యులుగా ఉన్నారు· ఆయనగారు పోటీ చేయడానికి రెండు కాన్స్టిట్యుయన్సీలు, ఆయనగారి అల్లుళ్లు పోటీ చేయడానికి రెండు కాన్స్టిట్యుయన్సీలు ఈ రాష్ట్రంలో నాలుగు కాన్స్టిట్యుయన్సీలు ఒక కుటుంబానికే చెందాయి· ఇది బంధుప్రీతి కాదా? ఎం·ఎల్·ఏ·గా ఉండగానే బెంజిమన్‌గారిని హరిజనుడిని బాపట్లలో పెడితే గుంటూరు జిల్లాలో హరిజనుడు తప్ప ఎవరూ దొరకలేదా అని మళ్లీ ఎం·ఎల్·ఏ·స్థి ఎలక్షన్ పెట్టించి ప్రజలను ఇబ్బంది పెట్టించి మళ్లీ ఎం·పి·గా ఇక్కడ అల్లుడిగారిని ఎందుకు పెట్టారు? అక్కడ అవకాశం వస్తే అక్కడ పరిపాలన చేయడానికి, ఇక్కడ అవకాశం వస్తే ఇక్కడ పరిపాలన చేయడానికి, పార్లమెంటు సభలో వారే శాసనసభలో ప్రతిపక్ష నాయకులూ వారే – ఇది బంధుప్రీతి కాదా? ఇకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారి ఇంటి ప్రక్కన లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు ఏదో స్థలాలనో, 2·10
లేకపోతే అర్బన్ సీలింగ్ అనో చెప్పారు· నేను ఒకనాడు ఆ పార్టీలో సభ్యురాలిగా ఉన్నప్పుడు మ·
అర్బన్ సీలింగ్ పెడితే అనేక మంది వచ్చి ఈ సొసైటీలు అన్నీ మేము పెట్టుకున్నాము సొసైటీలు వెనుకటి నుంచీ ఉన్నాయి· అనేక మంది గృహ నిర్మాణం చేసుకోడానికి ఏర్పాటు చేశాము· కానీ ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రద్దుచేసింది· ఇక్కడ అర్బన్ సీలింగ్ పెట్టారని అంటే నిజమే కాబోలు ఎందుకు పెట్టారో, మంచో, చెడో అని మనం అను కున్నాము· ఒకనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వంలో శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ప్రధానిగా ఉండగా పి·వి· నరసింహారావుగారి లాంటి వాళ్లు అంతా ఆలోచనచేసి కాషాయ బట్టలు కట్టుకున్న ఏ పెద్దలకు అయినా సరే వాళ్లు నిస్వార్థ ప్రజా సేవకులు అయినప్పుడు, సంఘ సేవకులు అయినప్పుడు వాళ్లకు అర్బన్ సీలింగ్‌లో మినహాయింపు ఇచ్చి వాళ్లు ఆశ్రమాలు కట్టుకో డానికి ఏర్పాటు చేసింది· దానిని ఆసరాగా చేసుకొని కాషాయ బట్టలు వేసుకున్నంత మాత్రాన మేమంతా మహర్షులము, బ్రహ్మర్షులము అని చెప్పిన వారు నాచారం పేరుతో, కుటీరము, గండిపేట పేరుతో కుటీరము, నల్లరాతి, పాలరాతి విగ్రహాలు, ఏర్ కండిషన్ రూములు, అధునాతన యంత్రాలు, 30 మైళ్ల పొడవునా రోడ్లువేసి ఆనాడు అధికార దుర్వినియోగం చేస్తే ఇక్కడున్న పత్రికల వారు అంతా వెళ్లి ఏమయ్యా, ఇన్ని కుటీరాలు కట్టుకున్నావే, నిరాడంబర జీవిని అని తిరుపతి దేవుని పాదాలచెంత ప్రమాణ స్వీకారం చేసావే అని అడగడం జరిగింది· నంది అవార్డు ఫంక్షన్‌లో నేను తిరుపతి దేవస్థానం బోర్డు మెంబర్‌గా ఉండగా నా ముందే ప్రజల ముందుకు వచ్చి ఈ ప్రభుత్వాన్ని పరిపాలించడం కోసం, ఇక్కడ ఉండే ఆడవాళ్లకు ఉన్న ఇబ్బందులు తొలగించడం కోసం నేను నిస్వార్థంగా నా కుటుంబము, నా కుటుంబ సభ్యులను వదులుకొని నేను ఈ విధంగా కాషాయ బట్టలు ధరించి కేవలం సన్యాసిగా ఉండడానికే వచ్చానని ఆనాడు చెబితే మేమంతా నమ్మాము· ఈ విషయం ఎందుకు చెబుతున్నాను అంటే బంధుప్రీతి అన్నదానికి, ఎవరయితే కుబేరుడు అన్నారో దానికి చెబుతున్నాను· అయితే ఆనాడు నేను అనుకున్నాను అధ్యక్షా· ఆ కాషాయ

బిట్టలు కట్టుకున్నాయన ఈ రాష్ట్రాన్ని ఎంతో త్రికరణ శుద్ధిగా, నీతివంతంగా పరిపాలన చేస్తారని మేము ఆశించిన నాడు పత్రికల వాళ్ళు వెళ్ళి నిరాడంబర జీవిని అని చెప్పారు, నా స్వంత ఇంటిలో ఉంటాను అన్నారు, మరల నాచారం కుటీరంలో పాము కనిపించిందని మరల గండిపేటలో ఎందుకు మొదలపెట్టారు, ఈ కుటీరాలు ఏమిటని వారు అడుగుతే...

(అంతరాయం)

నా అభిరుచులకు అనుగుణంగా కట్టుకున్నాను అన్నారు. ఆ తరువాత ఇంత దూరంగా ఎందుకు కట్టుకున్నారు, మిమ్ములను నమ్మిన ప్రజలు ఎక్కడని మిమ్ములను వెతుక్కుంటారని అంటే తిరుపతి దేవుడిని వెతుక్కుంటూ పోవడం లేదా అన్నారు. ఇది ఆనాటి పరిపాలన. అంతేకాదు అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం మీద అభాండాలు వేయడమే గాకుండా మామూలుగా బడ్జెట్ మీద, డిమాండ్స్ మీద, జి ఓ.ల మీద, జీరో అవర్ మీద, 304 నిబంధనల క్రింద మాట్లాడడమే కాదు. ఎప్పుడు మాట్లాడినా కుంభకోణం, కుంభకోణం, అవినీతి అని పలికిన వీరు ఈనాడు నేను మాట్లాడుతూ ఉంటే ఎందుకు అభ్యంతరం పెడుతున్నారని నేను అడుగుతున్నాను.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా ఇక్కడ 20 మంది సభ్యులు నన్ను మాట్లాడనీయక పోవచ్చు. కానీ లక్షలాది ప్రజల ముందు, వేదిక మీద నేను సింహగర్జన చేయగలను. దయచేసి నిశ్శబ్దంగా కూర్చోమనండి.

శ్రీ టి. సీతారాం:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

శ్రీ పి అశోకగజపతిరాజు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఏమి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు మీరు ఎలిగేషన్స్ చేయవచ్చా. ఏమిటిది వన్ వే ట్రాపిక్. కూర్చోండి.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- వాళ్ళు మాట్లాడుగున్నప్పుడు మేము విన్నాము. ఇప్పుడు ఇది ఏమిటి?

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఏ పాయింట్‌లో మీరు ఫ్రైల్ చేస్తున్నారో ఆ పాయింట్‌లో రిసీవ్ చేసుకోడానికి సిద్ధంకండి. ఆ రకమైన పౌరుషమయిన మాటలు మీరు వాడుతున్నారు. ఇష్టం వచ్చినట్లు ఎలిగేషన్స్ చేస్తున్నారు. There is no point of order.

(Interruptions)

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- అధ్యక్షా, నేను తిట్టడం లేదు. వాళ్ళలాగా నేను తిట్టడం లేదు. వాళ్ళలాగా నేను యాక్షన్ చేయడం లేదు. నేను వాస్తవాలను

మాట్లాడుతున్నాను. దరిదాపుగా 30 రోజుల నుంచీ వాళ్ళు చెప్పినట్లు విని, విని విసిగాను. నేను అక్కడ ఉండి వాస్తవాన్ని గమనించాను కాబట్టి నేను చెబుతున్నాను.

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యుల నుండి అభ్యంతరాలు)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా,....

శ్రీ టి. సీతారం:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఏమి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరో చెప్పండి.

శ్రీ టి. సీతారాం:- తమరు మంత్రిగారికి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అలౌవ్ చేశారా, లేదా? అలాగే ఆయనకు కూడా అవకాశం యివ్వండి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నేను అనుమతి ఇచ్చినా మీకు అరవటం అలవాటే గదా. అలవాటు ప్రకారం అరుస్తున్నారు.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ***

(అంతరాయం)

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీకు ఏమయినా బుద్ధి ఉన్నదా? దయచేసి మీ సీట్లలో కూర్చోండి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు మాట్లాడిన మాటలు రికార్డులలోకి వెళ్లవు. రాజకుమారిగారు కంటిన్యూ చేయండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- కాళ్ళు కడిగి నెత్తిన పోసుకున్నది.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మాధవరెడ్డిగారు ఎందుకు అంత ఉలిక్కిపడతారు అంత భయపడతారేమిటి?

(అంతరాయం)

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- అధ్యక్షా, ఎన్.టి. రామారావుగారి కాళ్ళు కడిగానని అంటున్నారు. అమ్మ అజ్ఞాపిస్తే మామ మీద పోటీ చేయడానికి అయినా సిద్ధమే అని ఉత్తర కుమారుడిలాగా పలికారు ఆ చంద్రబాబునాయుడుగారు. మరి నేను అంటే వాళ్లకు భయం. ఒక ఆడపడుచుకు భయపడుతున్నారు. ఇంతకన్నా పిరికితనం ఉన్నదా? ఒక ఆడపిల్ల ఈ సభలో మాట్లాడుతూ ఉంటే సహించలేని పిరికిపందలు వాళ్ళు. దయచేసి తమరే ఆలోచించాలి. ఎన్.టి. రామారావుగారికి పాదాభివందనాలే కాదు, హారతులు కూడా ఇచ్చాము. ఎందుకంటే ఆయనను ముఖ్యమంత్రిగా గౌరవించాను. ఆయన నాకు సీటు ఇచ్చారు కాబట్టి ఆయన బొమ్మ పేరుతో గెలిచాను అధ్యక్షా, గెలిచానని గౌరవించినంత మాత్రాన కన్న తండ్రి అయినా

*** Expunged as ordered by the Chair.

కన్న బిడ్డ అయినా అతను – అతను ప్రజలకు ద్రోహం చేస్తూ ఉంటే కాళ్ళు పట్టుకొని క్రింద పడవేయడమే కాదు. ఖూనీ చేయడానికి కూడా సిద్ధమే అని చెబుతున్నాను.

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యుల నుండి తీవ్ర అభ్యంతరాలు)

కాబట్టి అధ్యక్షా, ప్రజలకు అన్యాయం జరిగిననాడు అధికారం నుండి దించివేయడానికి వెన్నుపోటే కాదు, వెదురుపోటు పొడిచి మీరు మాకు పనికిరావని మరీ వచ్చాము. అంతే కానీ మమ్మలను ప్రతిపక్షంలో కూర్చున్న వారు ఎద్దేవా చేయడం చాలా పొరపాటు. కాంగ్రెస్ పార్టీలో మంత్రిగాచేసి, మామగారి మీద పోటీ చేయడానికి సిద్ధపడ్డ చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఈరోజు అపోజిషన్ లీడర్‌గా ఉన్నారు. ఎందుకు మరి మాట్లాడుతున్నారు.

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యులంతా తమ, తమ స్థానముల దగ్గర నుంచి లేచి ఆవేశముతో కూడిన అభ్యంతరాలు తెలియజేశారు)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– పోరతులు పట్టారు.

డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలచారి:– ఎన్.టి. రామారావుగారి కాళ్ళు కడిగింది. చెన్నారెడ్డిగారికి చేపల పులుసు తినిపించింది.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:– చంద్రబాబునాయుడుగారిని ఆ మాట అనవద్దని అనండి. మాటి, మాటికి పోరతులు అనే మాట అనవద్దనండి. అది వారికి వర్తిస్తుంది. వారి వాళ్ళకు చెప్పమనండి.

గౌరవ సభ్యుడు:– ఎన్.టి. రామారావుగారి కాళ్ళు కడిగావు. చెన్నారెడ్డిగారికి చేపలు పులుసు తినిపించావు. మరి జనార్ధనరెడ్డిగారికి ఏమి ఇచ్చావో?

(అంతరాయం)

2.20 మ. శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:– పిచ్చి పిచ్చిగా మాట్లాడితే చెప్పు తీసుకొని తంతాను. ఆడపడుచును మాట్లాడారంటే మాత్రం జాగ్రత్త ఏమిటి సంగతి? వాళ్ళన్నవి మీరు విన్నారా? వాళ్ళతో క్షమాపణ చెప్పించండి. క్షమించమని అడగమనండి వాళ్ళను. స్పీకర్ సర్, వ్యక్తిగత విషయాలు గురించి మాట్లాడతారా? జాగ్రత్త, ఏమిటనుకున్నారో. నేను దెబ్బతిన ఆడపులిని అని గుర్తుంచుకోండి. మీకు సభ్యత, సంస్కారం లేకపోతే నాకు కూడా లేదను కున్నారా? పల్నాటి పుట్టాను. గుంటూరు కారం తిని బ్రతికాను. మీరు ఏమి మాట్లాడారు?

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– కూర్చోండి. కూర్చోండి. దయచేసి కూర్చోండి. వీళ్ళు వ్హైల్డ్‌గా మాటాడారు. ఆమె కూడా వ్హైల్డ్‌గా మాట్లాడింది. ఈ రెండు మాటలు రికార్డు నుంచి ఎక్స్‌పంజ్ చేస్తున్నాను. దయచేసి మాట్లాడకుండా వినండి. అందులో అన్‌పార్ల మెంటరీ ఉన్నప్పుడు రికార్డు నుండి తొలగిస్తాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. శాసనసభలో ఏదయినా ఇరుపక్షాల వారికి మాట్లాడే హక్కు ఉంది. రాజకుమారిగారు చాలా ఆవేశంగా మాట్లాడినారు. మాట్లాడినప్పుడు, ప్రొవొకేషన్ ఎవరు మాటాడినా అసభ్యకరంగా భావించే అవకాశం ఉంది. మాకు కూడా బాధకలిగింది. రాజకుమారిగారూ, చెబితే మెల్లగా చెప్పండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అంత ఆవేశం అవసరం లేదమ్మా, ప్రొవేకేషన్ లేకుండా, పర్సనల్ ఎలిగేషన్ లేకుండా మాట్లాడండి. ఇప్పుడు జరిగినది రికార్డునుంచి తీసేశాను. అది వద్దని ఇరుపక్షాలకు మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- నేను తొందరపడి మాట్లాడడం కాదు. వాళ్ళు అసభ్యకరంగా మాట్లాడిన మాటలు నా చెవులకు వినిపించింది. విద్యాసాగరరావుగారికి కూడా వినిపించిందన్నారు. స్వయంగా నాకు వినిపించింది. వ్యక్తిగతంగా నా మీద ఆరోపణ చేశారు. తొందరపాటుగా నేను మాట్లాడితే మన్నించండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మాకు కూడా బాధ కలిగింది. కాబట్టి చెప్పాను. ఇందులో దాచుకునేది ఏముంది? నాకు బాధ కలిగింది, పేపర్ వాళ్ళు చూస్తున్నారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. ఎవరి ఇంటర్‌ఫియరెన్స్ లేకుండా మాట్లాడండి.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- విద్యాసాగరరావుగారూ, నా గురించి అన్నమాటలు విన్నందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. నేను తొందరపడి మాట్లాడివుంటే మన్నించండి. మీ అపొజిషన్ లీడర్స్ ఎప్పుడు మంచి సలహాలు యివ్వాలి. మేము చిన్నవాళ్ళము. కనీసం విని నివారించకపోయినా, బాధపడినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మాట్లాడుతుంటే ఒక్కసారి లేస్తారేమిటి? నేను మిగిలిన వాళ్ళందరినీ దబాయించి కూర్చోబెట్టాను. ఇదేమన్నా ప్రివిలేజ్ అనుకున్నారా ఏమిటి? ఏమాటబడితే ఆ మాట మీరు ఉపయోగించవచ్చు. అవతలవాళ్ళు మాట్లాడితే భరించలేరా? ఎట్లా అండీ ఇది?

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- బోడేపూడిగారూ, నేను నిదానంగానే మాట్లాడతాను. మీరు చెప్పబోయేది నాకు తెలుసు. విద్యాసాగరరావుగారు చెప్పిందే మీరు కూడా చెబుతారు. 5 నిముషాలలో మాట్లాడి ముగిస్తాను. ఎందుకంటే, ఈ సభను యిబ్బంది పెట్టడం నాకు ఇష్టంలేదు.

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి:- అధ్యక్షా, ఆడపడుచులను ఆదరించవలసింది పోయి, చాలా అవమానకరంగా మాట్లాడడం జరుగుతున్నది. మన సంస్కారాన్ని, ప్రజలు చూస్తూనే

ఉన్నారు. అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు అందరూ కూడాను, మనం ప్రజల గురించి, ప్రజా నీకం సాధకబాధకాలు గురించి మాట్లాడడం చాలా అవసరం. సోదరీమణి చాలా ఆవేశంగా మాట్లాడారు. అక్కడ నుండి మాట్లాడిన మాటలు మంచిగా లేవు. మహిళలను అవమాన పరచడం మంచిది కాదు. ఆంధ్రుల ఆడపడుచులను ఆదరిస్తానని ఒకప్పుడు చెప్పిన నాయకుని మాటలు మరిచిపోతే ఎట్లా? మహిళలకు మర్యాదచేసే పద్ధతిగా పోతే మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, దయచేసి ఈ శాసనసభలో మనం సభ్యతగా మాట్లాడవలసిన పద్ధతిలో మాట్లాడకుండా ఉండడం మంచిది కాదు. ఆమె ఆవేశంతో మాట్లాడవచ్చు. కానీ ఇటువైపు కూడా మేము అనవద్దనే చెబుతున్నాము. దయచేసి ఆమెను అన్నమాట మంచిది కాదు. ఆ మాట మరలా నా నోటితో ఉచ్చరించడం సరికాదు. దానిమీద ఆమె చెప్పవలసింది చెప్పనివ్వండి. నేను కోరేదేమిటంటే ఆమె చెప్పేదాకా ఆగి దానిమీద మాట్లాడాలి. ఆమె కూడా పరుషంగా మాట్లాడుతూ తన పరిధిని మించి మాట్లాడవద్దని నా రిక్వెస్టు.

(అంతరాయం)

ఇటుకూడా అది చెబుతున్నాను. మీరు వినకుండా మాట్లాడుతున్నారు. మాట్లాడనివ్వండి. కానీ తన పరిధిని మించి మాట్లాడకూడదని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- చెప్పారులెండి. మీరు మధ్యలో రాకండి.

(అని పాలకపక్ష సభ్యులను ఉద్దేశించి అనడం జరిగింది.)

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- ఆయనను వాళ్లకు కూడా చెప్పమనండి.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ:- అధ్యక్షా, ఈ అప్రాప్రియేషన్ పర్మిట్ అయి, ఎన్ని విమర్శలు చేసుకున్నా తప్పులేదు. ఇది పాలకవర్గం తరఫున మాట్లాడుతున్నారు. మాట్లాడ వలసిన అవసరం ఉంది. అందులో మహిళా సభ్యురాలు మాట్లాడుతున్నప్పుడు మనం ఇందులో ఉన్న మంచిచెడుల జోలికి వెళ్లకుండా, ఏకరువుపెట్టి ఇటువైపు మాట్లాడిన మాటలు, విమర్శలు, ఆ విమర్శకు స్వస్తిచెప్పి, 2 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. మనకు విజయం ఉన్నది పరిపాలన మనం చేస్తున్నాము. అప్రాప్రియేషన్ బిల్ కన్ఫ్యూజ్ అయి నప్పుడు మనకు ఏమి కనిపిస్తున్నది? ధరల విషయం కానివ్వండి, ప్రజలు మన విషయంలో ఏమి చూస్తున్నారు అని, ఇంత షార్ట్ పీరియడ్‌లో ఎన్‌లైట్ అయిన మిమ్మల్ని ఎన్‌లైట్ చేస్తే మంచిది, వ్యక్తిగత దూషణ భూషణలకు పోకుండా, మన అసెంబ్లీలో డిబేటింగ్ ఉండడం. అవి కాకుండా కాస్త వారిని మాట్లాడనివ్వండి. అయితే మనం అదేరకంగా పోతే, గుడ్డెద్దు చేలో పడ్డట్లు అవుతుంది. మన విజయాలు అన్నీ ప్రజల చేతుల్లో అనే విధానం మనది. ఆ పద్ధతి వద్దని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- దయచేసి వినండి. గౌరవ సభ్యులకు తెలియాలి. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేపినప్పుడు అది సక్రమమయినది అవునా? కాదా అని నిర్ణయించే అధికారం స్పీకర్‌గారికి ఉంటుంది. కానీ అనవసరంగా జోక్యం కలిగించుకోవడం....

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The unfortunate situation is whatever we have to say, we are not able to get the chance. That is the practical problem. When we are discussing on an Appropriation Bill and when the Members have raised certain problems regarding that Bill and when the Rules are very clear, the Hon'ble Chief Whip, probably more Hon'ble than me is trying to bring to your notice certain allegations, individual allegations which can be termed as derogatory in nature.

(Interruptions)

While making a speech we have no objection to the matter. When she is using certain words, the Members have got a right to reply. I don't think they form the subject matter in the Appropriation Bill. Rule No. 137 (4) is very clear....

Sri G. Chinna Reddy:- Is he following the Rules, Sir?

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I am following the Rules. That is personal allegation right now. Do I get the right to reply.

Mr. Deputy Speaker:- It will not go into the record. For the present purpose it is irrelevant. The debate is on Appropriation Bill and it should be restricted to administrative policy. The same rules apply to every one.

(అంతరాయం)

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అగవమ్మా దయచేసి. రాజుగారూ, ఎంతసేపు రుద్దినా అదే సెక్షన్ కదా? The same rule applies to every one. రఘుమారెడ్డిగారు మాట్లాడినప్పుడు అట్లాగే ఉంది. ఇప్పుడు ఛేంజ్ కాలేదు. ఇప్పుడు ఎక్స్‌ప్లనేషన్‌లో అప్పుడు ఎలాబరేట్ అని అర్యూఙ్ చేశారు. నేను చెప్పాను, రూల్ అయితే ఇది. కానీ ఇంతవరకు రిఫర్ చేయలేదు. In practive we are deviating and allowing elaborate discussion. మాటర్ ఉంటే కొత్తవి రిఫర్ చేయమని ఉంది. రఘుమారెడ్డిగారు డీవియేట్ కావడానికి ఎలాబరేట్ డిస్కషన్‌కు అవకాశం యివ్వడం, అదే విధంగా ఈ స్కేడ్ కూడా యిచ్చి దాంట్లో అన్‌పార్లమెంటరీ ఉన్నప్పుడు, అంటే పర్సనల్ ఎలిగేషన్స్, ప్రొవొకేషన్ ఉంటే, నేను తరువాత చూసుకుంటాను. ఎక్స్‌పంజ్ చేస్తాను. దయచేసి ఇప్పుడు ఈ సభను డిస్టర్బ్ చేయకుండా ఉండాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, if you expunge it from the records, this problem will not arise. That is my humble suggestion.

Mr. Deputy Speaker:- I will consider the whole thing. Whichever portion is objectionable I will delete from the records.

శ్రీమతి ఎన్· రాజకుమారి:- అధ్యక్షా, వారు చెప్పింది విన్నాను, పెద్దలు చెప్పింది కూడ వింటాను· మీరు కూడ వ్యక్తిగతమైనటువంటి దూషణలకు పోవద్దు అన్నారు· పేరు కూడ ఎత్తను నేను· నాకు కొంత సభ్యతా సంస్కారం తెలుసు· ఇప్పుడు రజాబ్ అలీగారు ఒక విషయం చెప్పారు – రెండు సంవత్సరాలు అయిపోయింది ఆ సంగతి గురించి అనవసరం అన్నారు· ఈ సభలో ఒక జి·ఓ· గురించి గందరగోళం జరిగిన తరువాత ఆ జి·ఓ·ను రద్దు చేసుకున్న తరువాత – ఆ జి·ఓ· యిచ్చినప్పుడు ఎందుకు యిచ్చారని తిట్టారు, రద్దు చేసుకున్న తరువాత ఎందుకు రద్దు చేశారని తిట్టారు – యిప్పుడు ఆ జి·ఓ·ను రద్దు చేసిన తరువాత దాని గురించి మళ్లీ మళ్లీ మాట్లాడుతున్నప్పుడు, ఆ మాట వారు చెప్పి ఉన్నట్లయితే – మనం అడిగాము, డిమాండు చేశాము, వారు రద్దు చేశారు, మళ్లీ ఎందుకయ్యా దాని గురించి మాట్లాడుతూ ముఖ్యమంత్రిగారిని తిడుతారు అని రజాబ్ అలీగారు చెప్పి ఉంటే బాగుండేది· ఇకపోతే యిప్పుడు అశోకగజపతిరాజుగారు రూల్సు విషయం చెప్పారు· ఇందాక రఘుమారెడ్డిగారు మాట్లాడుతున్నప్పుడు చెప్పి ఉంటే చాలా బాగుండేది· ఏది ఏమైనా విద్యాసాగరరావుగారు చెప్పింది నేను ఫాలో అవుతున్నాను, ఎందు కంటే ఆయన కొంత రీజనబుల్‌గా చెప్పారు· మంచి భాషను వాడుమన్నారు· ప్రొవోక్ చేయవద్దు అన్నారు, శాంతంగా మాట్లాడుమన్నారు· ఆయన చెప్పింది నాకు నచ్చింది· ఏదైనా గాని, మీకు మాట యిస్తున్నాను· అయితే యీ సభలో నన్ను మాట్లాడనీయకుండా చేయాలనేది వారి ధ్యేయంగా నాకు అనిపిస్తున్నది· మేము ఏదో తిట్లు తినడానికే పుట్టి నట్లు, వారేదో తిట్టడానికే పుట్టినట్లుగా కొంత మంది మాట్లాడుతూ ఉంటే చాలా బాధ కరంగా ఉంది· గవర్నమెంటు చీఫ్ విప్ అంటే మినిష్టరు ర్యాంక్ అన్నారు· లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ కూడ మినిష్టరు ర్యాంకే· వారు తమ ఆవేదనను వ్యక్తం చేసుకుంటే, మా ఆవేదనను వ్యక్తం చేయడములో – ఒక ప్రజా ప్రతినిధిగా – తప్పులేదని అనుకుంటున్నాను· ఇకపోతే వ్యక్తిగతంగా బట్టల గురించి మాట్లాడారు·

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అది చెప్పక్కరలేదు·

శ్రీమతి ఎన్· రాజకుమారి:- *** పోతే కర్షక పరిషత్తును రద్దు చేశారన్నారు· ఈ సందర్భములో ఒకటి చెబుతున్నాను· అసలు ఆ కర్షక పరిషత్తు ఎట్లా పెట్టారో, ఎవరి పేరుతో పెట్టారో, ఎవరికి ఆధిపత్యం యివ్వాలనుకున్నారో తమకు తెలుసు· కేవలం కుటుంబ సభ్యుల కొరకు దానిని పెట్టి, దాని కొరకు కోట్లాది రూపాయలు పెట్టించి, అనేక డిపార్టుమెంట్సు నుండి పోర్ట్‌ఫోలియోస్ నుండి ఫండ్సు అన్ని దానికి యిచ్చి తద్వారా ఫండ్సు అన్ని ఖర్చు జరగాలని, పెత్తనం అంతా ఒకరి చేతిలో ఒకేచోట ఉండాలని చేసి ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతులను మోసంచేసే పరిస్థితులలో దానిని రద్దు చేశాము· ఏదో ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును పెట్టినా లేకపోతే ఒక శాసనసభ్యుడిని పెట్టినా, మరొకరిని పెట్టినా అది యిక్కడ వచ్చేది కాదు· దానికి అధ్యక్షులు ఎవరు ఉన్నారో, ఎవరికి అధ్యక్షపట్టం కట్టబోయారో

*** Expunged as ordered by the Chair.

తమకు తెలుసు. అందుకని ఆ కర్షక పరిషత్తు రద్దు చేయబడి, దానిలో ఉన్నటువంటి అవినీతి కుంభకోణాలు రద్దు చేయబడినవని మీకు గుర్తు చేస్తున్నాను. కామెర్లవాడికి లోకం అంతా పచ్చగానే కన్పిస్తుంది. ఈ ప్రభుత్వం మీద అభాండాలు వేసేటప్పుడు, మేము చేసిన తప్పులు ఎదుటి వారు చేశారనుకుంటే చాలా పొరపాటు. పాపం, రఘుమారెడ్డిగారే, గాదు, అనేక మంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ యీ ప్రభుత్వానికి ఎన్నో కుంభకోణాలను ఆపాదించారు. అసలు కుంభకోణాలు చేయడానికి డబ్బు కాజేయడానికి యీ ప్రభుత్వములో డబ్బు ఉందా? మీకు తెలుసు – యీ ప్రభుత్వం వచ్చినప్పుడు చెప్పవుంది – ఖజానాలో డబ్బు కాదు ఉంది గుప్పెడు బూడిద ఉంది – ఈ ప్రభుత్వం వచ్చినప్పుడు కేంద్రములో అధికార పార్టీగా కాంగ్రెస్ పార్టీలేదు. వేరే ప్రభుత్వం ఉంది. అయినా కేంద్రం మిథ్యా అని దానితో సంబంధం లేదని తగాదా పెట్టుకోలేదు. ఆనాడు చెన్నారెడ్డిగారు గాని, జనార్ధనరెడ్డిగారు గాని కేంద్రంలో ఏ ప్రధాని ఉన్నా, ఎవరు ఉన్నా కూడ, వెళ్లి కలిశారు. ఈ ప్రభుత్వములో ఉన్నవారు సభ్యతతో, సామరస్య భావముతో – కేంద్రం మిథ్యా అనకుండా రాష్ట్రానికి కావలసిన సౌకర్యాలను అడిగారు. అడిగినా ఎంతవరకు యిచ్చారో తెలుసు. ఇక్కడ ఖజానాలో డబ్బులు అయిపోయి అక్కడ కేంద్రములో కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వములో లేక, యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన కొత్తలోనే రాష్ట్రములో పెద్ద తుఫాను వచ్చి ఎన్నో జిల్లాలు కొట్టుకుపోయి అనేక మంది యిబ్బందుల పాలు అయితే దాని కొరకు కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టవలసి వస్తే – ఒకవైపు 7 సంవత్సరాలలో ఉగ్రవాదం పెరిగిపోతే, పాడైపోయిన రోడ్ల మీద చారెడు మట్టి కూడ ఆ 7 సంవత్సరాలలో వేసుకోడానికి చేతకాకపోతే, కాలవలు అన్ని పూడికవేస్తే, వాటి కొరకు కోట్లాది రూపాయలు వెచ్చిస్తే – యివి అన్ని – ఎలా చేసుకుంటారు? మీకు ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. ఒక పంట కలిసి రానప్పుడు ఆ పంటను మార్చుకొని మరొక పంటను ఆ పొలములో వేసుకోవాలనుకున్నప్పుడు, మళ్లీ ఆ పొలాన్ని దున్నుకొని, గడ్డివుంటే పీకివేసి, వర్షంపడి నీరువస్తే – దానికి ప్రకృతి కూడ సహకరించాలి వర్షం లేకపోతే ఒక యింజను కొనుక్కొని, ఖర్చుపెట్టుకొని, కూలీలను పెట్టి, ఎలాగో ఒకలాగా నీళ్లు పెట్టుకొని ఆ తరువాత గింజవేస్తే, అది మొలకెత్తితే, పంట యింటికి రావడానికి సంవత్సరకాలం పడుతుంది. అలాగే ఒక ఊరి నుండి ట్రాన్స్ఫర్ అయి యింకొక ఊరుకు వెడితే అక్కడ యిల్లు తీసుకొని – ఆ యింట్లో కరంటు ఉందా, స్నానాల గదిలో నీళ్లు వస్తున్నాయో, వంట గది సరిగా ఉందా యివి అన్ని చూచుకొని, బూజు దులుపుకొని – ఆ యింట్లో చేరడానికి ఎంతో కాలము పడుతుంది. అలాంటప్పుడు ప్రభుత్వం మారి మరొక ప్రభుత్వం వచ్చిన సంవత్సరానికే ఏమీ చేయలేదు, ఖజానా అంతా ఖాళీ అయిందంటే – ఖాళీ ఖజానా మాకు యిచ్చిన తరువాత యిన్ని అవాంతరాలు వచ్చినప్పుడు, యిన్ని యిబ్బందులు వచ్చినప్పుడు – ఒకసారే బాగుచేయడం సాధ్యం అవుతుందా? అయిదు సంవత్సరాలలో మీరు గుర్తు చేయవలసిందే – ఏమి చేయవలసిందో ప్రతిపక్షములో ఉన్నవారు చెప్పవలసిందే – అయిదు సంవత్సరాలలో కూడ ఏమీ చేయకపోతే ప్రజలు బుద్ధి చెబుతారు – మీరు కూడ పోయి జరిగిన సంగతి వారికి చెబుతారు. అప్పుడు శిక్ష అనుభవిస్తారు. మీరు ఎలా శిక్ష అనుభవించి అక్కడ కూర్చున్నారో – అదేవిధంగా శిక్ష అనుభవించడానికి ఎవరైనా సిద్ధంగా ఉండవలసిందే – ప్రజా నిర్ణయాన్ని ఎవరైనా శిరసావహించవలసిందే. నేను మీకు ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వములో జనార్ధనరెడ్డిగారు గాని లేకపోతే చెన్నారెడ్డిగారు గాని ఏ కోర్టుచేత అవినీతిపరుడు ముఖ్యమంత్రి అని తీర్పు యిచ్చుకునే దుర్గతి గాని దురదృష్టం గానీ మా ముఖ్యమంత్రులకు పట్టలేదు. ఆనాడు ఒక రాజ్యసభ సభ్యుడు

కోర్టుకు వెడితే, ఏడు విషయాలలో అవినీతిపరుడని బంధుప్రీతి విషయములో, కుటీరం విషయములో, ఫ్యాక్టరీస్ విషయములో, గడ్డిఅన్నారం విషయములో – అని ఆ కోర్టు తీర్పు యిస్తే రాజీనామా చేయలేదు. అంతేగాదు, మాట మాట్లాడితే యీ ప్రభుత్వానికి నైతిక హక్కులేదు కొనసాగడానికి, ముఖ్యమంత్రిగారు రాజీనామా చేయాలి అని మాట్లాడుతూ వుంటే నాకు నవ్వు వస్తుంది. మీకు తెలుసు. కొన్ని వేల మంది ఉద్యోగస్తులు యింకా మూడు సంవత్సరాలకు రిటైరు కాబోతున్నామని అనుకుంటుంటే – అంతా అవినీతిపరులు వుండరు. అందరు నీతిమంతులు కూడ వుండరు – ఆ విధంగా వారు ఉద్యోగాలు చేసుకుంటూ, మా వయ:పరిమితి యింత,మా ఉద్యోగ కాలపరిమితి యింత అని ఆలోచించుకునే పరిస్థితులలో – కొన్ని వేల మందిని ఉద్యోగాల నుండి పీకివేస్తే, పిల్లలకు పెండ్లిళ్లు చేసుకోవాలని,మరొకటి చేసుకోవాలని అనుకున్నవారు వుహించని యీ పరిణామాలు పిడుగుపాటుగా వస్తే, గుండె ఆగి చనిపోయినవారు ఎంత మందో ఒకసారి గుర్తు చేసుకోండి. వారి ఉద్యోగాల కాలపరిమితిని ఒక్క కలం పోటుతో రద్దు చేయడం జరిగింది. అంతేగాదు ఎన్నికలు పెట్టడానికి దమ్ములేదు అన్నారు. ఎన్నికలు పెట్టడానికి మీకు గనుక దమ్ము వున్నట్లయితే మీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పంచాయతీ ఎన్నికలు ఎన్నాళ్ళకు మీరు పెట్టగలిగారు. ఎన్నాళ్ళకు ఆలోచన చేశారు? అంతేగాదు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌గా, మునిసిపల్ చైర్మెన్‌గా కాంగ్రెస్ వారు గెలిస్తే, విజయవాడలో చిన్నమనేని కోటేశ్వరరావుగారు ఎలా దింపబడ్డారు? ఒక తెలుగింట ఆడపడుచు హరిజన కుటుంబానికి చెందిన కుతూహలమ్మగారు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ పదవి నుండి ఎలా దింపబడ్డారు, ఎలా మునిసిపల్ చైర్మన్ దింపబడ్డారో మీకు తెలియదా? ఈ సభలో వున్నవారే సాక్ష్యం. ప్రజాస్వామ్యాన్ని మంటకలిపి, మాగంటి రవీంద్రనాథ్‌చౌదరిగారు ఆపరేషన్ చేయించుకొని వున్నప్పుడు ఆయన మీద అవిశ్వాస తీర్మానం పెడితే – వారి పార్టీ సభ్యులే, నాతోబాటుగా బోర్డు చైర్మన్ చేసిన పెద్దలే, యిది తగదు, మెజార్టీ ఆయనకు వుందని చెబితే – వారు వెల్లకిలా పడడం జరిగింది. ఈ విధంగా ప్రజాస్వామ్యాన్ని మంట కలిపి రాయలసీమ సభ్యులను, తెలంగాణ సభ్యులను కృష్ణా జిల్లాలో మెంబర్సుగావేసి జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌ను దించిన సంగతి లేకపోతే వాటిని రద్దు చేసిన సంగతి తెలియాలి. ఈ ప్రభుత్వం రద్దు చేసిందని చెబుతున్నారు. నేను ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. ఒక జి.ఓ. మీద వివాదం వస్తే ఆ జి.ఓ. మీద అల్లరి అయిపోయింది, పేపర్లకు ఎక్కారు, తిట్టారు. అలాంటప్పుడు ఇంకా ఎందుకు రద్దుచేయాలి? అయినా మా ముఖ్యమంత్రిగారు నీతి నిజాయితీతో, ప్రజా స్వామ్యం పేరుతో ప్రతిపక్షాలను గౌరవించి ఆ జి.ఓ.ను రద్దుచేసిన దానికి – అట్లా రద్దు చేసినందుకు మా పార్టీ సభ్యులందరికి కూడ కోపం వచ్చింది, తిట్లు తిన్నాము, మనం ఏమి చేశాము, తప్పు చేశామా, ఎందుకు రద్దు చేసుకోవాలి అని అన్నారు – కొంత మంది అభినందించారు. వారిలో ఒక్కరికి హృదయం లేకపోవచ్చు, ఆలోచించే శక్తిలేకపోవచ్చు, కనీసం అభినందించాలి అనే ఆలోచన లేకపోవచ్చు గాని అనేకమంది పెద్దలు పువ్వాడగారు గాని బోడేపూడిగారు గాని విద్యాసాగరరావుగారి గాని ఓంకారుగారు గాని, వారందరు కూడ అభినందించారు దానిని రద్దు చేసుకున్నందుకు. రద్దు చేసుకున్న తరువాత కూడ దానిని గురించి మళ్ళీ మళ్ళీ ముల్లులాగా పొడుస్తూ ఉంటే న్యాయమా అని అడుగుతున్నారు. అంతేగాదు. 'రాజీవ్‌గాంధీ పేరుతో అల్లర్లు చేశారని రఘుమారెడ్డిగారు చెప్పారు. ఇది సాంప్రదాయమా, ఆస్థులు అన్ని నాశనం చేశారన్నారు. నేను ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. నేను మొదటిసారిగా, తిరుపతి దేవస్థానము బోర్డు మెంబరుగా ఉన్నప్పుడు రాజీవ్‌గాంధీగారిని

చూశాను. రాజీవ్‌గాంధీగారు అక్కడి నుండి పార్టీలోకి ఆహ్వానించినప్పుడు నేను పార్టీ బయట ఉండి చూశాను. ఆ తరువాత ప్రెస్ కాన్ఫరెన్సులో ఆయనను గమనించాను. ప్రధానిగా ఆయనను చూశాను. ఆ తరువాత అత్యధిక మెజార్టీ రాజీవ్‌గాంధీగారికి వచ్చినప్పుడు కూడ ఆయన ప్రధాని గాకుండా అపొజిషన్‌కు అప్పగించిన సంగతి చూశాము. ఘోరంగా చంప బడినటువంటి రాజీవ్‌గాంధీగారిని చివరిసారిగా మనము ప్రైజాగ్‌లో చూశాము. ఒకటి మీరు ఆలోచించండి. పార్టీ ఒక నాయకుడిని పోగొట్టుకున్నప్పుడు – అందులో చిరునవ్వులు చిందించేటటువంటి వ్యక్తి, ఎంతో కొత్త పద్ధతులలో జవహార్ రోజ్‌గార్ ద్వారా గ్రామీణ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాలని – 20 సూత్రాల పథకం ద్వారానే గాకుండా – పూనుకున్న వ్యక్తి, దేశదేశాలలో పేరు తెచ్చుకొని ప్రపంచ శాంతిదూతగా ఉండిన వ్యక్తి, తన కుటుం బాన్ని అంతా త్యాగం చేసిన వ్యక్తి – తాతగారు చచ్చిపోయి, ముత్తాతగారు చచ్చిపోయి, తల్లి చచ్చిపోయి, తమ్ముడు చచ్చిపోయి, కుటుంబం అంతా కూడ యీ దేశం కొరకు త్యాగంచేస్తే – అటువంటి మహా వ్యక్తి – చచ్చిపోయినప్పుడు ఆవేశం రావడంలో తప్పు ఉండని నేను అనుకోవడం లేదు. అయితే ఆస్తులు నాశనం చేయడాని ఎవరూ సమర్థించరు. అయితే నేను మీకు ఒక విషయం మనవిచేస్తున్నాను. నేను చెప్పిన విధ్య నీరజాక్షా అని – అసలు ఎప్పటి నుంచి ఆస్తులు నాశనం చేయడం, దాడులు చేయడం జరిగిందో ఒకసారి గుర్తు చేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఓట్లు వేయకపోతే దాడి, మీ పార్టీకి మద్దతు పలకకపోతే దాడి, మీ మాట వినకపోతే దాడి; ఎక్కడైనా ఒక ఆస్తి చూసి నప్పుడు ఆ ఆస్తిని మీరు హస్తగతం చేసుకోవాలని అనుకున్నప్పుడు అది మీకు ఇవ్వకపోతే దాడి చేశారు. ఒకనాడు ఒక ప్రభుత్వంలో లారీలవారందరూ ఆ జెండాలు పట్టుకొని తిరిగారు, సినిమా ఇండస్ట్రీ వారందరూ ఆ జెండాలు పట్టుకొని తిరిగారు. ప్రజలు ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఆ పార్టీ జెండాలు పట్టుకొని తిరిగారు. లారీల అసోసియేషనే కాదు, సినిమా ఇండస్ట్రీనే కాదు, బొగ్గు వ్యాపారంచేసే వారే కాదు, రైస్ మిల్లర్సే కాదు – ఎవరైతే నమ్ముకున్నారో వాళ్లందరి మీద – వారి మాట వినకపోతే, వారు ముడుపులు చెల్లించక పోతే ఒక్క కలం పోటుతో వాళ్లను బజారునపెట్టి అడుక్కునే పరిస్థితి తీసుకొని వచ్చిన సంగతి మీకు ఒకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వానికి ఎవరిమీదా కక్షలేదు. కక్ష లేకుండా ఉన్నటువంటి డబ్బుతో ఏ ఏ కార్యక్రమాలు చేయాలనే ఆలోచనచేసి వాటిని చేబట్టింది మొన్న బడ్జెటులో ప్రవేశపెట్టినట్లుగా అనేక కార్యక్రమాలు చేబట్టింది. అంత తుఫాను వచ్చినా, కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం లేకపోయినా, శ్రీ జనార్ధనరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత హైదరాబాద్‌లోని రోడ్లను బాగుచేయించడం జరిగింది. ఇక్కడ హైదరాబాద్‌లోని రోడ్ల సంగతి మీకు తెలుసు. 7 సంవత్సరాల క్రితం రోడ్లు ఎట్లాగున్నాయంటే – ఎవరైనా కారులో కళ్ళుమూసుకుని నిద్రపోతూ ఉంటే మెలుకువ రాగానే హైదరాబాద్ నగరం వచ్చిందా అని అడిగే పరిస్థితి ఉండేది. ఈవేళ హైదరాబాద్ నగరంలో ఒక గంటలో పోవలసిన దూరం పది నిముషములలో పోగలుగుతున్నాము. ఈ రోడ్లు అన్నీ బాగుచేయించిన ఘనత – చెన్నారెడ్డిగారు శాంక్షను చేయించారు, శ్రీ జనార్ధన రెడ్డిగారు పూర్తిచేసారు. కాలువల పరిస్థితి మీకు తెలుసు. గుంటూరు జిల్లా ప్రాంతంలోని కాలువలన్నీ పూడికలువేసి పంటకు నీరు సరిగా రాకపోతే ఆ కాలువలన్నీ రిపేర్లు చేసిన సంగతి మీకు గుర్తు చేస్తున్నాను. ఇంకా ఎన్నో చేయవలసివుంది. అటువంటప్పుడు మీరు అనేక విధాలుగా ఈ ప్రభుత్వానికి అండదండలు ఇచ్చి దానిని ప్రోత్సహించి మంచి కార్యక్రమాలు చేయడానికి దోహదంచేస్తూ ఉంటే చాలా బాగుండేది.

కాని శ్రీ రాజీవ్‌గాంధీగారు చనిపోయినప్పుడు ఆవిధంగా అల్లర్లు జరిగినదానికి మీరు నిందించారు; ఈ ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదని అన్నారు. కాలువలు ఎట్లాగ చేస్తున్నదనే విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవచ్చు కదా, రోడ్లు బాగు చేస్తున్నదనే విషయం గుర్తు పెట్టుకోవచ్చు కదా, గోదావరి పుష్కరాలు సక్రమంగా నిర్వర్తించిన సంగతి గుర్తు పెట్టుకోవచ్చు కదా. మొన్నమొన్న ఇక్కడ వాలీబాల్ మొదల్కైన గేమ్స్ ఆడారు. కోర్టులు ఎంత బాగా చేసారో మీకు తెలుసు. దానిని గుర్తు పెట్టుకోవచ్చు కదా. మంచి కార్యక్రమాలు ఏమీ గుర్తు పెట్టుకోరు. కేవలం తిట్టడానికి మాత్రమే వున్నారు. మీకు నేను ఒక విషయం మనవిచేస్తాను. కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తలు అల్లర్లు చేయడమే ప్రధానంగా పెట్టుకున్నారని అన్నప్పుడు నేను పార్టీ వ్యక్తిగా మాట్లాడడం లేదు. మీకు ఒక విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. ఒకనాడు ముఖ్యమంత్రి పదవి నుంచి దిగిపోతే – మీరు పత్రికలకు స్టేట్‌మెంట్స్ ఇవ్వండి, తప్పులేదు. లేదా ఓటింగుతో మళ్లీ ప్రభుత్వాన్ని ~~ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో తెచ్చుకోవచ్చు~~. దానితో సక్రమంగా చేసుకోండి. మాకు ఇదేమీ లేదు. కాని మీకు గుర్తు ఉండే ఉంటుంది తన ముఖ్యమంత్రి పదవి కోసం రక్తపాతం చిందించండి, రక్తాన్ని పారించండని రెచ్చగొట్టారు. మేము కాదు – కొంత మంది పెద శాసనసభ్యులు దానివల్ల ఎంతో ఇబ్బందిపడ్డారు. నిడుమోలు కానిస్టిట్యుయన్సీలో శ్రీ మల్లిఖార్జునరావుగారు ఉన్నారు. ఈనాడు ఆయన తినడానికి కూడా సరిగా లేదు. అనంతపురంలో ఒక హరిజన ఎమ్.ఎల్.ఏ. ఉన్నారు, కృష్ణాజిల్లాలో ఒక హరిజన ఎమ్.ఎల్.ఏ. ఉన్నారు నాలాంటి వారి దగ్గర నుంచి ఎంతోమంది ఇళ్ల తలుపులు, గేట్లు, ఇళ్లలోని సామాను అంతా పోగొట్టుకొనడమే కాకుండా మానసిక క్షోభను అనుభవించడం జరిగింది. తిరుపతి దేవుని పాదాల చెంత కారులో నుంచి నన్ను క్రిందకు లాగి బండబూతులు తిట్టి చంపడానికి ప్రయత్నం చేస్తే ఆనాడు ఇదంతా ఏమి అయింది? ఒకవేళ ఆయనకు ఓటు వేయకుండా ఒక ముఖ్యమంత్రిని నేను ఎన్నుకున్నంత మాత్రాన కారులో నుంచి బైటకు లాగి బండబూతులు తిట్టి నన్ను చంపడానికి ప్రయత్నంచేస్తే ఆనాడు ఇదంతా ఏమైంది? ముఖ్యమంత్రి పదవికోసం అంత అల్లర్లు చేయించి రాష్ట్రాన్ని అల్లకల్లోలంచేసి ఎంతో మందిని పొట్టనపెట్టుకొని, ఎన్నో ఆస్తులు తగలబెడితే ఈవేళ భారతదేశానికి కాబోయే ప్రధానిని, ఒకనాటి భారతదేశ ప్రధానిని, త్యాగంచేసిన కుటుంబం నుంచి వచ్చినటువంటి వ్యక్తిని ఘోరంగా ఎవరి కుట్ర ఫలితంగానో ఆయనను పొట్టనపెట్టుకుంటే, చివరిసారిగా మనమందరం ఆయనను చూసే భాగ్యం కలుగకుండాచేస్తే కుర్రవాళ్లు ఆవేశపడి అల్లర్లు చేసే దానిని గురించి గోరంతలు కొండంతలుగా చేసారే. ఆనాడు ఎందుకు మాట్లాడలేదు? కేవలం మీ ప్రతిపక్ష నాయకుని యొక్క ఆస్తులు పోయాయని మాత్రమే గుర్తుకు వచ్చిందా ప్రజాస్వామ్యం అని అడుగుతున్నాను. అల్లర్లు చేయడమే కాదు – ఆనాడు అనేక మంది అనేకచోట్ల ఈ పార్టీకోసం పనిచేస్తున్నప్పుడు విజయవాడలో వంగవీటి మోహనరంగా ఎమ్.ఎల్.ఏ.గారు గాంధేయ సిద్ధాంతంతో నిరాహార దీక్షచేస్తూ ఉంటే నడిబజారులో ఘోరంగా చంపి ఆయన భార్య మెడలోని మాంగల్యాన్ని తెంచివేశారు. ఈనాడు ఆయన భార్య శ్రీమతి రత్నకుమారిగారిని ఇక్కడ శాసనసభ్యురాలిగా మనం చూస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితి ఎవరు తీసుకొని వచ్చారు? ఆనాడు ఎక్కడికి పోయింది? ఆనాడు ఎన్ని రోజులు కర్ఫ్యూ పెట్టారు. ఆనాడు ఎంతమంది ఆస్తులు నాశనం అయినాయి? ఏమి అయింది? ఆనాడు ఎంతోమంది ఆస్తులు నాశనం అయిపోతున్నాయి, మమ్ముకలను చంపుతున్నారని, మమ్ముకలను అల్లరి చేస్తున్నారు అంటే పట్టించుకున్నారా? ఆనాడు గుర్తు లేదా? అధ్యక్షా, మీరు

ఒకసారి చెప్పండి కేవలం మీ ఆస్థులు పోతేనే పట్టించుకుంటారా? ఇవన్నీ దయచేసి మీరు ఆలోచనచేసి ఒకరికి ఒక నీతి ఇంకొకరికి ఒక నీతి ఉంటుందని కాదు – ప్రజాస్వామ్యం మీకు గుర్తు ఉంటే ఇవతల మాకు కూడా గుర్తు ఉండి ఉండేది. అప్పుడు మీరు శాంతియుతమైన వాతావరణం కల్పిస్తే ఇప్పుడు మావాళ్ళు కూడా చేసి ఉండేవాళ్ళు. అటు కుర్రవాళ్ళు ఎమ్ ఎల్.ఏ.లు ఉండవచ్చు, ఇటు కుర్రవాళ్ళు ఎమ్.ఎల్.ఏ.లు ఉండవచ్చు, ఆవేశంగా మాట్లాడవచ్చును. కాని అసభ్యకరంగా మాత్రం మాట్లాడకూడదు. నేను మాట్లాడు తున్నప్పుడు ఒక పదం అసభ్యకరమైనది వచ్చిందంటే ఎంత అసభ్యకరంగా అవతలవైపు యాక్షనుచేసి మాట్లాడారో తమరు చూసారు దానిని చూసి నేను ప్రొవొక్ అయి మాట్లాడాను. దానికి ఏమి అయినా – మీరు రికార్డు నుంచి తొలగించినా నేను బాధపడడంలేదు నేను ఒక విషయం మనవిచేస్తున్నాను. ఈవేళ ఈ పార్టీ వ్యక్తిగత విషయాల గురించి మా పార్టీ వారు అన్నారో లేకపోతే మీ పార్టీవారు చేసారనో మాట్లాడుతున్నప్పుడు నేను ఒక విషయం గుర్తు చేయదలచుకున్నాను. పార్టీలో ఉండి మాట్లాడే అలవాటు అక్కడ కూడా ఉంది. మీకు తెలుసు. ఆనాడున్న కొంతమంది సభ్యులు ఈనాడు ఇక్కడ సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఈనాడు కొంతమంది బైటవున్నారు. వారు అనేకచోట్ల స్టేట్‌మెంట్స్ ఇవ్వడం జరిగింది ఒక కోడి అన్న కోటి అని ఇష్టం వచ్చినట్లుగా స్టేట్‌మెంట్సు ఇవ్వడం మనం చూసాము. ఆ తరువాత పార్టీనుంచి సస్పెండు చేసారు. అదేమైనా ఒకసారి ఒక్కకలం పోటుతో 30 మంది మంత్రులను ఆనాడు తీసివేస్తే వారు కొంతమంది బైటకు వెళ్ళి ఏమి మాట్లాడారో ప్రజలకందరికీ తెలుసు. వారు ఉపన్యాసాలు ఏవిధంగా చేసారో ప్రజలకందరికీ తెలుసు. ఎవరైనాసరే ప్రజా స్వామ్యంలో మేము చెబుతున్నాము. మా పార్టీ ప్రజాస్వామ్యం కలిగినటువంటి పార్టీ

(ఇంటరప్షన్సు)

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– కన్‌క్లూడ్ చేయమ్మా.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:– ప్రతిపక్షాలంటే – నా ఉద్దేశంలో – మీరు ఒక మంచి వాతావరణాన్ని చూపిస్తే, ఆ మంచి వాతావరణాన్ని గురించి చెప్పే హక్కు మీకు ఉన్నట్లయితే, ఆ నైతిక హక్కు మీకు ఉంటే ఇవతల మేము కూడా వినడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని మనవి చేస్తున్నాను

(ఇంటరప్షన్సు)

అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎరువుల ధర పెంచిందని సభ్యులు అన్నారు. అన్ని సబ్జక్టుల గురించి మాట్లాడడానికి నాకు అవకాశం లేకపోయినా కొన్ని విషయాలు చెప్పవలసి ఉంది. నా నియోజకవర్గం కొంత ఆవేశపూరితమైన వాతావరణం ఉన్నటువంటి ప్రాంతం కనుక కొన్ని విషయాలు చెప్పాలి ఈ ప్రభుత్వం దయచేసి శాంతిభద్రతలు కాపాడడానికి కృషి చేయాలని నేను అనుకొంటున్నాను. హైదరాబాద్ వాతావరణం కాని లేకపోతే ఉగ్రవాదాన్ని అణచడంలో కాని ఎంతో గట్టిగా దోషులను శిక్షించడం నేర్చుకోవాలి. ఈనాడున్నటువంటి పరిస్థితులలో – ఈవేళ అనేక ప్రాంతాలలో జరుగుతున్నటువంటి పరిణామాలు కొంచెము భయానక వాతావరణాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. అయితే చాలావరకు కంట్రోలు చేయడం జరుగు తున్నది. అయితే దానిలో అధికారులు కూడా ప్రాణాలు పోగొట్టుకొంటున్నారు. అమాయ కులు కూడా బలి అవుతున్నారు. మతతత్వాన్ని ఎవరు రెచ్చగొట్టినా తప్పే, కేవలం మత

తత్వంతోనో, కులతత్వంతోనో హత్యలు జరిగితే, దాడులు జరిగితే అది క్షమించరాని నేరం. దయచేసి ఎందుకు అమాయకులను బలి చేస్తారు? మీ రాజకీయ స్వార్థం కోసం - ఎవరూ కూడా నోరులేని అమాయకులను బలిచేస్తే - పాపం, ఆ తల్లిలేని పిల్లలు ఏమి కావాలి? ఆ కుటుంబ సభ్యులు ఏమి కావాలి? ఎందుకు వారు శిక్ష అనుభవించాలి? ఒకసారి మానవతా దృక్పథంతో ఆలోచించాలి. ఈవేళ అనేక ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి సంఘటనలు మీకు మనవి చేస్తాను. ఎరువుల రేట్లు పెంచినప్పుడు రైతు బిడ్డగా నేను కూడా బాధపడిన మాట వాస్తవమే. అయితే ముఖ్యంగా గుంటూరు జిల్లాలో, చిలకలూరిపేటలో ఆ రైతులమీద దాడి జరిగినప్పుడు నాకు ఒక సంఘటన గుర్తుకు వచ్చింది 1983లో ప్రకాశం జిల్లాలో పుగాకు రైతుల మీద కాల్పులు జరగడం జరిగింది. ఆ విధంగా ఎందుకు జరిగిందని నేను బాధపడిన మాట వాస్తవం. తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ ఎరువుల మీద కొంతైనా సబ్సిడీ ఇవ్వడం వల్ల సంతోషంగా ఉన్నప్పటికీ నేను మీ ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పూర్తిగా సబ్సిడీ ఇవ్వాలని, ఈ రైతు విషయంలో ఏ ప్రభుత్వం కూడా ఇబ్బంది పెట్ట కూడదని కోరుకొంటున్నాను. హౌసింగు విషయం మెన్షన్ చేయాలి. పేదవారికి వారు ఎన్ని యిళ్లు కట్టారో మనకు తెలుసు. 1990కు ముందు ఎన్నికలకు ముందు వారు ఎన్నో యిళ్లు కడతామని వాగ్దానముచేసి యిళ్లు కట్టలేదు. యిప్పుడు ప్రభుత్వము ఆ యిళ్లు అన్నీ కట్టాలంటే కొన్ని యిబ్బందులు ఉన్నాయి. అది కూడా ఆలోచన చేయండి. కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఏది ఏమైనా ఈ ప్రభుత్వము నీతివంతమైన పరిపాలన యివ్వాలని కోర్టులు చేత వాతలు పెట్టించుకోవద్దని, నీతి నిజాయితీలతో పరిపాలన చేయాలని, అందుకు మేము సహకరిస్తామని, ఢిల్లీకి పోయి కేంద్ర ప్రభుత్వముతో మాట్లాడి ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చుకోవాలని, గత 7 సంవత్సరాల కాలంలో నాశనము అయినటువంటి ఈ రాష్ట్రాన్ని బాగుపడే విధంగా చేయడానికి ఆర్థిక నోద్ధమత్తు కోసము వెళ్లి చర్యలు తీసుకోవాలని, ఏదో కేంద్రము మిథ్య అని తిట్టుకుంటూ కూర్చునే సంస్కృతిగా కాకుండా కేంద్రంతో మాట్లాడి డబ్బులు తెచ్చుకుని పేద ప్రజానీకం గురించి, రైతుల కోసము, బలహీనవర్గాల గురించి కృషి చేయాలని నేను సూచనచేస్తూ - ఈనాడు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులను సమర్థిస్తూ - పిండి కొద్ది రొట్టెలాగ చేయగలుగుతారని మనవి చేస్తూ - దయచేసి ప్రతిపక్ష సభ్యులు నేను ఏదైనా మాట్లాడినప్పుడు వారి మనస్సులకు ఏదైనా నొప్పి కలిగితే వారు సభ్యతతో అర్థము చేసుకోవాలని తొందరలో తప్పులు ఏమైనా మాట్లాడితే క్షమించగలరని కోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రాజకుమారిగారు చెప్పిన దాంట్లో - నాయకుల *** రిఫరెన్సును రికార్డులలోంచి తొలగించుతున్నాను.

Now the House is adjourned to meet again at 4-30 p.m. to-day.

(The House then adjourned at 2-50 p.m. to reassemble at 4-30 p.m.)

సభ తిరిగి సాయంత్రము 4-40 గంటలకు సమావేశమైనది.

(ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు.)

*** Expunged as ordered by the Chair.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

(1) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (2వ నెం.) బిల్లు.
(2) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (3వ నెం.) బిల్లు.
(3) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (4వ నెం.) బిల్లు.
(4) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (5వ నెం.) బిల్లు.

శ్రీ సివాచ్. వెరల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ద్రవ్య వినియోగ బిల్లును ప్రవేశపెట్టారు. ఈ బిల్లుపై గౌరవ శాసనసభ్యులు చాలా మంది మాట్లాడారు. నాకు మాట్లాడే అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు మొదట కృతజ్ఞతలు తెలుపు తున్నాను. మా రాష్ట్రములో శాంతి భద్రతల సమస్య క్షీణించిందని, ఇది మీ దృష్టిలో వుంచుకోవలెనని అంటున్నాను. ఎందుకంటే, అసెంబ్లీ జరిగేటప్పుడు, అసలు శాంతి భద్రతల సమస్యలు అసలు నశించిపోవడం గమనించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు కర్నూలు పట్టణంలో సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలను ప్రత్యర్థి వర్గాలు ఎట్లా హత్య చేస్తున్నారో అర్థము చేసుకోవలసిన అవసరముందని, ఇది మనందరి సమస్యయని మనవిచేస్తున్నాను. ముగ్గురు సి.సి.ఐ. కార్యకర్తలను హత్యచేశారు. రాజకీయ ప్రత్యర్థులపైన దాడిచేశారు. నందికొట్కూరు తాలుకాలో 16 గురిని హత్యచేశారు. ఈ మధ్యలో బ్రాహ్మణకొట్కూరు నుండి ఇద్దరిని కిడ్నాప్ చేశారు. వాళ్లను తునాతునకలుగా నరికి పాతిపెట్టారు. కరీంనగరులో ఒక అమాయకుని తీసికొనిపోయి లాకప్‌చేసి, పోలీసులు హత్యచేశారు. పోలీసులు ఈ విధంగా హింసాయుతం చేస్తే, వారికి ఈ ప్రభుత్వము రక్షణ ఇవ్వడం సహించరాని విషయం. వెంటనే వారిని సస్పెండ్‌చేసి వుంటే, ఈ ప్రభుత్వము అటువంటి వారిని వదలిపెట్టదు, సహించదనేది మొత్తం ఆంధ్రప్రజలకు తెలిసిపోయేది.

అదేవిధంగా మన ప్రత్యర్థి వర్గాలపై ఎట్లా హత్యలు జరుగుతున్నాయో మీరు అర్థము చేసుకోవలసిన అవసరముంది. మన రాష్ట్రములో ఈ మధ్య కుల ఘర్షణలు విపరీత స్థాయికి వచ్చాయి. మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత, కుల ఘర్షణలు తగ్గిపోయే బదులు, అవి విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ఇది సహించరాని విషయం. ఇందుకు చుండూరు సంఘటన నిదర్శనము. దాన్ని వదలిపెట్టండి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కులఘర్షణలు విపరీతంగా పెరుగుతున్నాయి. మనలను పరిపాలించే ఈ ప్రభుత్వము బాధ్యతవహించవలసి వుంటుంది. రాజకీయ పార్టీలు కూడా కుల ఘర్షణల వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా పోరాడవలసిన బాధ్యత మనందరిపై ఉంది. దీన్ని నిర్మూలించాలి. ఈ రాక్షసత్వాన్ని నిర్మూలించాలి. ఎప్పుడయితే మన దేశ సమైక్యత, సమగ్రత వుంటుందో అప్పుడే ఈ కుల ఘర్షణలు పోతాయి. ఈ బాధ్యత అన్ని రాజకీయ పార్టీలపైన వుంది. మీరు పరిపాలిస్తున్నారు కాబట్టి, మీపై అత్యధికంగా బాధ్యత వుంటుంది. మతాల పేరుతో సంఘ విద్రోహశక్తులు పురోగమిస్తున్నాయి. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మతం పేరుతో సంఘ విద్రోహ శక్తులు విపరీతంగా ప్రతిసారి మన రాజధాని ఇతర ప్రాంతాలలో మత ఘర్షణలను సృష్టిస్తున్నాయి. వీటిని అణచివేయవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వముపై వుంది. మేము అన్ని విధాల సహకరిస్తాము. మత విద్రోహశక్తులను అణచివేయడంలో ప్రభుత్వము ఏ చర్య తీసుకున్నా, మా భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ మీకు సంపూర్ణంగా తోడ్పడగలదని నేను హామీ ఇస్తున్నాను.

ఈ మధ్యలో చరిత్రాత్మకమైన ఒక బిల్లును పార్లమెంటులో పాస్‌చేశారు. పార్లమెంటులో ఈ బిల్లు చాలా ప్రాముఖ్యతగల బిల్లు. అయితే 1947 15 ఆగస్టు నుండి ఆరాధన స్థలాలను ఎవరూ కూడా డిస్టర్బ్ చేయడానికి వీలులేదు ఇది ముందు పాస్‌చేసి ఉంటే మన దేశం సమగ్రతగా ఉండేది. ఈనాడు చరిత్రాత్మకమైన బిల్లును పాస్‌చేశారు. యాక్ట్ అయింది. కానీ దాన్ని ఇంప్లిమెంట్ చేయవలసిన బాధ్యత మీపైవుంది. పార్లమెంటులో ఇది పాసయింది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మాకు ఏమీ బాధ్యతలేదు, కేంద్ర ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించవలెనని అంటే అది కానేకాదు ఈనాడు లౌకిక విధానాలకు, ప్రజాస్వామ్య శక్తులకు ఇది సవాలుగా ఉంది లౌకిక విధానాన్ని, ప్రజాస్వామ్యాన్ని, మతసామరస్యాన్ని, కుల వ్యవస్థను నిర్మూలించవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వముపై ఉంది ఈనాడు పరిపాలించే కాంగ్రెసు ఇది 1947లో ఉన్న కాంగ్రెసు కాదు నేను చాలా విచారపడుతున్నాను. చాలా మంది ఈనాడు లౌకిక విధానమునకు, ప్రజాస్వామ్యానికి మత సామరస్యానికి వ్యతిరేకంగా పాలకపక్షముంటే, మన రాష్ట్రము, దేశము యొక్క సమగ్రతను ఏవిధంగా కాపాడుకో గలుగుతామో మనము అర్థము చేసుకోవలసిన అవసరముంది వీటన్నింటిని నిర్మూలించ డానికి పార్లమెంటులో చరిత్రాత్మకమైన బిల్లును పాస్‌చేయడం జరిగింది దానికి మనందరం కట్టుబడి ఉండవలసిన బాధ్యత మనందరిపై ఉంది.

నీటిపారుదలకు సుమారుగా రూ. 395.57 లక్షల రూపాయలను కేటాయించారు. కానీ భారీ ప్రాజెక్టులు 18 ఉన్నాయి. ఈ యొక్క ప్రాజెక్టుల ఎస్టిమేట్ చూస్తే రూ. 5,627.55 లక్షలు. మీరు ఖర్చుచేసింది, ఇంతవరకు 2,720.10 లక్షలు మాత్రమే. మీరు ఈ సంవత్సరం 1991-92లో 226 కోట్ల రూపాయలు మీరు ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం కోసము ప్రొవయిడ్ చేశారు ఈవిధంగా అయితే, మీరు ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తిచేస్తారు? రైతులకు ఎప్పుడు నీరు ఇస్తారు? మన రాష్ట్రాన్ని ఎప్పుడు శాశ్వతంగా సస్యశ్యామలం చేస్తారు? జూరాల ప్రాజెక్టు చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతంలో ఉంది. శ్రీశైలం లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ వెనుకబడిన ప్రాంతం. అలాగే శ్రీరాంసాగర్ హైలెవల్ కెనాల్ ఉంది. అది కూడా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతము. వంశధారా ప్రాజెక్టు మీరు మేమూ స్వయంగా చూచాము. సోమశిల ప్రాజెక్టు తయారైంది. వెంగళరావు ఇనాగురేషన్ చేశారు. త్రాగేనీరు లేదు. ఈ ప్రాజెక్టుల కోసము మీరు 50-60 కోట్లు రిలీజ్‌చేస్తే 2 లక్షల ఎకరాలకు నీరు వచ్చేది. ఆ ప్రాంతమంతా సస్యశ్యామలమయ్యేది. సకాలంలో ఫండ్సు రిలీజు చేయలేదు. చిన్న నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. ఈ బడ్జెటులో 58.49 కోట్ల రూపాయలు రిలీజ్ చేశారు. గతములో వచ్చిన అత్యధిక వర్షాలవల్ల కుంటలు, చెరువులు సుమారుగా వెయ్యి కుంటలు, వెయ్యి చెరువులు తెగిపోయాయి. గండ్లుపడ్డాయి. రిలీజ్ చేసిన డబ్బులు సరిపోవు. ఈ డబ్బులు అన్ని వృధా అయిపోయతాయి. విద్యుత్‌రంగం ఉన్నది. విద్యుచ్ఛక్తికి మీరు ఈ సంవత్సరం 408.31
4.50 కోట్లు కేటాయించారు. పాత పనులకే 171.23 కోట్లు అవుతాయి. ఇక కొత్త పనులకు
సా. ఎంత రిలీజు చేసినారు? 21 కోట్లు. విద్యుచ్ఛక్తికి ఈ విధంగా ఉన్నట్లయితే ఎట్లా అండి? మన అవసరాలను ఏవిధంగా తీర్చగలుగుతారు? విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారు చెబుతారు. మేము విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేస్తాము ఉత్పత్తి చేస్తున్నాము అంటున్నారు. మీరు ఇందులో సంపూర్ణంగా విఫలము అవుతున్నారు. ఈనాడు విస్తృత స్థాయిలో నేచురల్ గాస్ లభిస్తూ ఉంది మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో. దానికి మీరు ఎందుకు కార్యక్రమం చేయడంలేదు? మన

విద్యుచ్ఛక్తి అవసరాలను పరిష్కారం చేసేంత విస్తృత స్థాయిలో మన దగ్గర నేచురల్ గాస్ ఉన్నది· ఈ నేచురల్ గాస్ ఎందుకు ఉపయోగించడంలేదు నాగార్జునసాగర్ ·ఒక పెద్ద ప్రాజెక్టు తరువాత అటామిక్ ఎనర్జీ స్టేషన్· కొంతమంది అటామిక్ స్టేషన్ నుంచి మన రాష్ట్రానికి పెద్ద నష్టము జరుగుతుంది అని భయపెట్టి దానిని ఇతర రాష్ట్రాలకు తరలించారు· ఈనాడు మనకు మన నరసింహారావుగారు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నారు· ఇక్కడ మన జనార్ధన రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు· కాబట్టి మళ్లీ తిరిగి అటామిక్ సబ్‌స్టేషన్ తెచ్చుకో వలసిన బాధ్యత మీపైన ఉన్నది· అప్పుడే విద్యుచ్ఛక్తి మనకు సంపూర్ణంగా లభించడం ద్వారా మనం పరిష్కారం చేయగలుగుతాము· ఇక విద్యావిధానం· నాకు చాల విచారకరం· ఎప్పుడు మంత్రులు చెప్పినా దేశ నాయకులు చెప్పినా మేము నూతన విద్యావిధానం ప్రవేశ పెడతాము అంటున్నారు· ఎప్పుడు ప్రవేశపెడతారు? మేమంతా చనిపోయిన తరువాత? ఎందు కంటే బాధపడి చెబుతున్నాను· కాని ఆయన చావమన్న నేను చచ్చేవాడిని కాను· ఇంకా నాకు ఆయుష్షు ఉన్నది, ఆరోగ్యము ఉన్నది· ఈనాడు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు తయారుచేసిన విద్యావిధానం ఉన్నది· మీరు స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత నూతన విద్యావిధానం ఏమి ప్రవేశపెట్టారు· నేను సవాలు చేస్తున్నాను· సైంటిఫిక్, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ద్వారా విద్యా విధానం జరిగినట్లయితే అవి అన్ని సమసిపోతాయి· కాని విద్యావిధానం లోపమువల్లనే ఈనాడు మనకు ఒక పెద్ద విపత్తు వచ్చినది· ఆ విద్యావిధానం మీరు మార్పుచేయవలసిన బాధ్యత ఉంది· అట్లనే ధరల గురించి చెబుతాను అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు అధ్యక్షా· మేము ప్రభుత్వానికి రాగానే ధరలు తగ్గిస్తాము అని చెప్పారు· రాజీవ్‌గాంధీ పాపము అమరజీవి ఆయన కూడ చెప్పారు· మా ప్రభుత్వం రాగానే మేము ధరలు తగ్గిస్తాము అని చెప్పారు· కాని ధరల పరిస్థితి చూస్తే ఈనాడు తీవ్రమైన ఆర్థిక సంక్షోభంలో ఉన్నది· ధరలు విపరీతంగా పెరిగినాయి· అట్లనే చాల విచారకరమైన విషయం 20 పాయింట్లకు మీరు రూపాయి విలువ తగ్గించారు· దానికి మీరు ప్రజలకి సమాధానం చెప్పవలసివుంటుంది· మీరు సమాధానం రేపు చెప్పవలసి ఉంటుంది· దీనికి ప్రధాన కారణం మన పరిపాలనా విధానం· మన ముఖ్యమంత్రి ఎప్పుడు ప్రకటనలు చేసినా నేను అతివాదిని నేను లెఫ్టిస్టు భావాలు గల వాడిని భూసంస్కరణల చట్టము నేను సమగ్రంగా సుప్రీముకోర్టు తీర్పు ప్రకారం నేను దానిని తెస్తాను అంటున్నాడు· కాని ఎప్పటికీ బిల్లు తీసుకురావడంలేదు· ఎమెండుమెంటు తీసుకురావడం లేదు· ఆయనకి ఇబ్బంది ఉంది నేను కాదనడం లేదు· ఈనాడు కాంగ్రెస్‌లో భూసంస్కరణలకు పెద్ద వ్యతిరేకులు ఉన్నారు· అందుకే ఆయన మీద ఒత్తిడి తెస్తున్నారు· ఇది ఒక కారణం· నేను కాంగ్రెస్ వాళ్లతో మనవిచేస్తున్నాను· కాంగ్రెస్‌లో ఉన్న ప్రజా స్వామ్య శక్తులు, కాంగ్రెస్ సిద్ధాంతాలు నమ్మేవారు, ఈనాడు భూసంస్కరణలకు అను గుణ్యంగా ఉన్నవారు లేకుంటే అతివాద భావాలుగల వాళ్లు మీరందరు కూడ ఇతర ప్రతి పక్షాలలో ఉన్న ప్రజాస్వామ్య శక్తులు అందరు సమైక్యంగా అయి భూసంస్కరణలు తీసుకు రావాలి, చట్టము తీసుకురావాలి, ఈనాడు పోరాటం చేయవలసిన బాధ్యత మనపై ఉన్నది· నేను ఇప్పటికైనా చీఫ్ మినిష్టరుగారితో మనవిచేస్తున్నాను· వారు భయపడకుండా చిత్త శుద్ధితో ముందుకు రండి, మీరు చట్టము తీసుకురండి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ మీ వెనకాల ఉంటుంది, మా సంఖ్య తక్కువనే ఉండవచ్చు; మీకు అన్నివిధాల తోడ్పడుతుంది; ఆ వత్తిడికి లొంగవద్దు అని మనవిచేస్తున్నాను· ఇక చేనేత కార్మికుల సమస్య· ఇది తీవ్రమైన సమస్య· 40 లక్షల మంది సమస్య· 21 మంది ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు ఇప్పటికే· వారు పస్తులుంటున్నారు· ఈ సమస్యను మీరు పరిష్కారం చేస్తారో చేయరో మాకు తెలియదు·

కాని నూలు, రంగులు ఇతర ముడి పదార్థాలు సబ్సిడీ రేట్సుకి ఇప్పించవలసిన బాధ్యత మీపైన ఉన్నది. మీరు అది గమనించండి ఇది పెద్ద భారములో కూడుకున్న సమస్య. కాబట్టి ఈ సమస్యను ఎట్లా పరిష్కారం చేస్తారో అది మీపైన ఉన్నది. రాష్ట్రంలో దుర్భిక్ష పరిస్థితి తీవ్రముగా ఉన్నది. ఈనాడు అనావృష్టి ఒకవైపు అతివృష్టి ఒకవైపు మన రాష్ట్రాన్ని పీల్చి పిప్పిచేస్తున్నాయి అయినా మీ కృషి ఎంతవరకు ఉన్నది అని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు రాయలసీమ పరిస్థితి ఎట్లా ఉన్నది? ఈనాడు అనంతపూర్ మీరు ఒకసారి పోయి చూస్తే ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి యీనాడు 1000 కోట్ల రూపాయలు యీ కరువు ప్రాంతాలకు కేటాయించినా కాని సాధ్యం అవుతుందా? ఇవన్నీ కూడా పరిష్కారం కాని భరించలేని సమస్య. ఈ సమస్యలను తీర్చడానికి మీపై ఆశలు పెట్టుకొని 6 కోట్ల మంది ప్రజలు మిమ్ములను ఎన్నుకొన్నవారు ఎదురు చూస్తున్నారు. ఈ సమస్య పరిష్కారం కాకపోతే తిరిగి మీరు యిక్కడకు వస్తారు మేము అక్కడకు పోతాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్.— మీరు రాలేరు. రారు.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:— కాబట్టి యిప్పటికైనా మీరు ముందుకు రండి వ్యవసాయ కార్మికులు రాష్ట్రంలో రెండుకోట్ల మంది వరకూ ఉన్నారు. మీరు కనీస వేతనాలు వారికి అమలు జరిపించి యివ్వాలి. మీరు పెట్టుబడిదారులకు వత్తాసు పలుకుతున్నారు. అది మంచి పద్ధతి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మరొకసారి మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— ఇపుడు రాఘవరెడ్డిగారు 10 నిముషాలు మాట్లాడతారు. లేకపోతే మిగతా వారికి టైము సరిపోదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— ఇపుడైనా 10 నిముషాలు టైము మాట్లాడడానికి వచ్చింది. సంతోషము. యిక్కడ ఎట్లాగ ఉన్నదంటే ఆవులు, ఆవులు కొట్లాడుకొని లేగదూడను చంపినట్లు చేస్తున్నారు. ఇపుడు యీ బడ్జెటు మొత్తము చూసినట్లయితే ఏమీ ప్రజలకు ఉపయోగపడేదిగా లేదు. ఎందుకంటే కొదిసేపట్లో ధనవినియోగ బిల్లు పాస్ చేసుకొంటున్నారు కాని దీనికి ముందు అసలు యీ ప్రభుత్వానికి పేద ప్రజల క్షేమం పట్టలేదని అనిపిస్తున్నది. మేము గత ప్రభుత్వము విషయంలో కూడా యీ విధంగానే హెచ్చరికలు చేసాము. దాని సంగతి దానికి చెప్పాము. అయినా వారు మా మాటలు విననందువల్ల ఆ ప్రభుత్వం గతి ఆ విధంగా అయింది. మరి మీరు కూడా అదేదారి పోదలచుకుంటే తొందరగా పోయే మార్గము ఆలోచన చేద్దాము. ఇపుడు యీ బడ్జెటు ఎస్టిమేట్సు పరిశీలనచేస్తే మీరు కోటీశ్వరులకు ప్రాధాన్యత యిచ్చారు. ఒకవైపున చేనేత కార్మికులు ఆకలిచావులకు గురి అవుతున్నారు; రైతాంగం పరిస్థితి అట్లాగే ఉంది. కరువులు, వరదలు విషయంలో కూడా అదే మాదిరిగా ఉంది. వ్యవసాయ కూలీలకు పనిలేదు వారికి కనీసము వేతనాలు అమలుపరచడము 'లేదు. ఈ విధంగా రాష్ట్రంలో ఎవరిని చూసినా మధ్యతరగతి వారితో సహా ఇపుడు నిరుపేదల సమస్యల విషయంలో ఎవరూ కూడా పట్టించుకోవడంలేదు. అసలు యీ చేనేత కార్మికుల, వ్యవసాయ కూలీల పారిశ్రామిక కూలీల బాధలు ఏవిధంగా తొలగించాలని అనే ఆలోచన యీ ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లు కనపడడంలేదు. ఈ ప్రభుత్వం పెద్ద భూస్వాములకు, పెట్టుబడిదారులకు పారిశ్రామికవేత్తలకు కన్సెషన్స్ యిస్తూ పేదప్రజలను విస్మరిస్తున్నారు.

పారిశ్రామికవేత్తలకు కోటానుకోట్ల రూపాయలు రాయితీలు యిచ్చారు. నూటికి 90 శాతం రైతాంగం వ్యవసాయ కూలీలు యీ అగ్రికల్చర్ మీద ఆధారపడి ఉన్నారు. వారికి పెట్టుబడులు పెట్టుకోవడానికి ఏమీ ధనము సబ్సిడీలు అందచేయడంలేదు. ఇప్పుడు వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల విషయం చూస్తే 1989-90లో 6.25 కోట్ల రూపాయల విలువగల ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి జరిగితే 1990-91 సంవత్సరానికి 10.6 కోట్ల విలువగల ఉత్పత్తి జరిగింది. 1991-92లో ఉత్పత్తి 9.4 కోట్ల రూపాయలకు దిగిపోయింది. రైతుల మీద ప్రేమ ఏవిధంగా యీ ప్రభుత్వం చూపిస్తున్నది దీనిని బట్టి అర్థము అవుతున్నది. నానాటికి తీసికట్టు నాగంబొట్టు అన్నట్లుగా అయింది. ఇకపోతే రోజూ వ్యవసాయ కూలీల బాధలు చూస్తే రైతుల బాధలు చూస్తే కరెంటు లేక మోటారు నడవదు. వచ్చినా లోవోల్టేజివల్ల మోటారు కాలిపోతున్నది. ఇక నీటిపారుదల ఆపడానికి ప్రాజెక్టులు కట్టనందువల్ల నీరు సముద్రములోకి వృధాగా పోతున్నది. ఈ విధంగా రైతాంగం నోటిలో మన్నుపోసినారు. ఈ సంవత్సరం పంటలు ఉత్పత్తి ఏమీ లేకుండా పోయింది. కనీసము యీ వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తి రంగాలకు సరైన కేటాయింపులు లేవు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో యీ ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నదంటే తెనాలిరామలింగడు అద్దం కథ గుర్తుకు వస్తున్నది. ఎందుకంటే శ్రీశైలం ఎడమ కాలువను అద్దములో చూసుకోమంటున్నారు. శ్రీశైలం ఎడమ కాలువకు 40 కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తే అందులో 5 కోట్ల రూపాయలు కూడా రిలీజ్ చేయలేదు. 1000 కోట్ల ప్రాజెక్టు యీ విధంగా 5 కోట్ల రూపాయలు చొప్పున రిలీజ్ చేసుకుంటూ పోతే ఎప్పటికి యీ ప్రాజెక్టులు పూర్తి అవుతాయి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను ఎలక్ట్రిసిటీ మంత్రిని కాదు. అయినా కూడా నన్ను వదలిపెట్టలేదు. ఫైనాన్స్ మినిస్టర్‌గారు చేయవలసిన పనులు మామీద పెడితే ఎట్లాగ. మేము నిజంగా ఖర్చుపెట్టేదే యి బడ్జెటులో పెడుతున్నాము. అంతేగాని ఏదో 100 కోట్లు చూపించి ఒక కోటి కూడా ఖర్చుచేయకుండా చేయడానికి కాదు. ఏమయినా ఎక్కువ తక్కువలు ఉంటే తరువాత రిలీజ్‌చేస్తున్నాము. ఇటువంటి పరిస్థితులలో రాఘవరెడ్డిగారు సామెతలు రామలింగడు గుర్రం కథలు చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మిగతా మోటర్లు కొని చేస్తామంటే ఫారెన్ ఎక్స్ఛేంజి అలాట్ చేయక కేంద్రప్రభుత్వం అపిందనే అ విషయం తమరు మర్చిపోవద్దు. అవమానపరిచారా లేదాయని గుర్తించుకోండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- తెలుగుదేశం పార్టీకి కష్టం లేకుండా, ఫీజు లేకుండా స్ట్రాంగెస్టు లాయర్ దొరికారండి?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- కాంగ్రెసు పార్టీకి తెలుగుదేశం పార్టీకి ప్రత్యామ్నాయ పార్టీ రావలసిన అవసరం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అందరికి బ్రతుకు తెరువు కల్పించడానికి భూసంస్కరణలు ఏమేండి? ప్రభుత్వంలోకి రాగానే డి.కె. సమరసింహారెడ్డిగారు, రెవిన్యూ మంత్రిగా చెప్పారు. డి.కె. సమరసింహారెడ్డి రెవిన్యూ మంత్రిగా పోయారు. జనార్ధన్‌రెడ్డిగారు చెప్పారు.

వ్యవసాయ కూలీల సభలో పోరాటం చేస్తామన్నారు. ఏది ఆ పోరాటం? బిల్లు ఎక్కడ ఉన్నది? సుప్రీంకోర్టు మళ్లీ ఒక తీర్పు ఇచ్చింది. ఆ తీర్పును చూరులో పెట్టడం తప్ప ఏమీ లేదు. ఆ పొద్దుపోయిందని చెప్పవచ్చు. కనీసం కొట్లాడి, కొట్లాడిలే తెలుగుదేశం అది అయినా తెచ్చింది మీకు ఇష్టం ఉండి చేస్తున్నారా? ఇష్టం లేక చేస్తలేరా అని అనుకోవాలి? ప్రజలు ఏమి అనుకోవాలి? అందుకని భూసంస్కరణలు జరిగితే వారి ఆదాయం పెరిగితే, ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పెరుగుతుంది చిత్తశుద్ధితో అమలుజరపడానికి సిద్ధంగా లేరు. అట్లాగే కనిపిస్తున్నది ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల విషయం – శ్రీశైలం ఎడమ కాలువ – ఇప్పుడు మీరు కేటాయించిన లెక్కచూస్తే 200 ఏళ్లు కావాలి. నేను కాదు కాని నా మనమడు కూడా చూడలేడు ఏమో ఇట్లాంటి ప్రభుత్వాలు ఎన్ని మారతాయో? ఎంతకు పెరుగుతాయో, ఏమి అవుతుందో, ఏమో తెలియదు. మిగతా తెలుగుగంగ చూస్తే అది అక్కడనే ఉన్నది. జూరాల అక్కడనే ఉన్నది. గాలేరు పొద్దున చెప్పారు. కనుక చరిత్ర చరణం అవుతుందని చెప్పదలచుకోలేదు. ఉన్న ప్రాజెక్టులు సక్రమంగా నడవాలని కోరు తున్నాను. ఇది కాకుండా నాగార్జునసాగర్‌కు మళ్లీ గండిపడింది. ఈ సంవత్సరం అసలు 10 లక్షల ఎకరాలు సాగుకావలసి ఉంటే, కేవలం లక్షన్నర మిగిలింది, మొత్తం ఎండి పోయింది. నాట్లు పడే దిక్కులేదు. వాగులు ఎండిపోతున్నాయి. ఎవరికి పట్టిలేదు. ఈనాటికి కూడా ఇంజనీర్ల ఇష్టాయిష్టాలకు వదిలితే డబ్బులేకుంటే, పట్టించుకునే దిక్కు లేదు. నాగార్జునసాగర్ డామ్‌కు మూడుసార్లు మళ్లీ నౌరంగం పడ్డది అంటే, దాని సంగతి కూడా ఎప్పటికప్పుడు పేడతో ఇళ్లు అలికినట్లు చేస్తున్నారు. మళ్లీ గండిపడకుండా చూసే పరిస్థితిలేదు. ఎడమ కాలువకు గండిపడ్డది – కుడికాలువకు గండిపడ్డది – గండిపడి మొత్తం వారంరోజులు అవుతున్నది – ఇంకోవారం దాకా దిక్కులేదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు నిర్మించిన ప్రాజెక్టులు ఇంత బ్రహ్మాండంగా నీరు సప్లయి చేస్తున్నారు. నిర్మించని వాటికి దిక్కులేదు. ఇది మన నీటిపారుదల విధానం. రైతాంగానికి అన్నం ఏమి తక్కువ ఉన్నది? నీటిపారుదల కొరత ఉన్నదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. ఎందుకని, నీటిపారుదల, విషయంలో ప్రభుత్వం కదలడంలేదు. ఎగువ కాలువ మీద ప్రభుత్వం కదల లేదు. దాని దుంపతెగ కదలలేదు ఎందుకు? అది జరగదు. దానికి తగిన కేటాయింపు అతి త్వరలో మీరు చేసి ప్రాజెక్టులు ఎందుకు చేయరని అడుగుతున్నాను. ప్రజల నుంచి అవసరం అయితే, డబ్బు సేకరించి అయినాగాని యీ ప్రాజెక్టులను త్వరగా పూర్తిచేయండి? కరువు ప్రాంతాల్లో ఉండే వాటిని పూర్తిచేయండి? 5–10 ఏళ్లు పెట్టుకుని పూర్తిచేయాలని అడుగుతున్నాను. అది లేదు – ఆ పాలసీ లేదు మీకు. ప్రాజెక్టులు ముందుకు పోయేది లేదు. వాటి ఖర్చు వేలకోట్లు పెరుగుతాయి పోలవరం చూసుకోండి; ఇవాళ వేలకోట్లు దాటింది. వంశధార రెండవ స్టేజి ఏమయింది? అసలు, అది గొట్టా బ్యారేజి మాట వింటున్నాం. అది అక్కడనే ఉంది. కదిలేది మెదిలేది లేదు. ఇన్ని ప్రాజెక్టులు – ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడనే ఉన్నట్లు అక్కడనే ఉండే పరిస్థితి ఉన్నది. అధ్యక్షా, సోషల్ వెల్ఫేర్ కార్యక్రమాలు సక్రమంగా లేవు. స్కాలర్‌షిప్ ఏమి ఇస్తున్నారు? హాస్టల్‌లో మినిమమ్ 10 రూపాయలు పెంచాలి అన్నారు. ఆ పెంచింది ఏవిధంగా ఉందంటే – దుర్వినియోగం ఎంత? అవినీతిని పట్టించుకునే నాథుడు లేడు నిజంగా చెప్పాలంటే. అసలు వీటికి ఇస్తున్నది ఎంత? దుర్వినియోగం అయింది ఎంత? అది ఏమీ లేదు. అట్లాగే జూనియర్ కాలేజీలను గవర్న మెంటు ప్రైవేటు తప్ప ప్రభుత్వపరంగా పెట్టేది లేదని ప్రకటించారు. ఆ పరిస్థితుల్లో ఉన్నది. జూనియర్ కాలేజీలో కోపరేటివ్ కాలేజీలకు బి.సి.లకు స్కాలర్‌షిప్పులు మేము

ఇవ్వమని, ప్రైవేటు కాలేజీలకు ఇస్తామని అంటున్నారు· ఆ పాలసి ఏమిటో నాకు అర్థం కావడంలేదు· మరొకవైపున యీ ప్రాథమిక విద్యకడకు చూస్తే రాజ్యాంగంలో వ్రాయబడింది – 14 ఏళ్ళవరకు ప్రభుత్వమే బాధ్యత తీసుకోవాలని, అది కంపల్‌సరి ఎడ్యుకేషన్ అని వ్రాసుకున్నాము· రాత, రాతే ఉరికనే ఉన్నది· ఇది మాత్రం కావాలా లేదా?

శ్రీ బి· బాల్‌రెడ్డి:– సామెతలు చెప్పితే అభ్యంతరం లేదు కాని ఒకమాట అన్నారు· 'దుంపతెగ' ఇటువంటి మాటలు మాట్లాడవచ్చా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:– తప్పు ఏమీ లేదు· మామూలుగా వాడతారు ఆ పదం·

శ్రీ ఎన్· రాఘవరెడ్డి:– మనం రాజ్యాంగంలో వ్రాసుకున్నాం· 100 పిల్లలు ఉన్నచోట ఒక పంతులు ఉన్నాడు· 150 ఉన్నచోట కూడా ఒకే టీచర్ – సింగిల్ టీచర్ – ఆయన కూడా రెగ్యులర్‌గా అయి వెళ్ళిపోయాడు· 100 మందికి చదువు చెప్పడానికి కాదు కాయడానికి పనికి వస్తున్నాడు· చదువు చెప్పడానికి పనికిరావడం లేదు అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలును అప్‌గ్రేడ్‌చేసి 10–12 సంవత్సరాలు అవుతున్నది· 5వ తరగతికి హిందీ పండిట్, తెలుగు పండిట్ లేరు – ఎవరూ లేరు· 3 నుంచి 7వ తరగతి వరకు బ్రహ్మాండంగా ఉన్నదని చెప్పుతున్నట్లుగా ఉన్నది· ఇక చదువు ఎట్లా ఉంటుందో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను· సహకార సంఘాల దగ్గరికి పోతే, అసలు చెల్లించకుండా ఉన్నవారు తీసుకొని, చెల్లించిన వారికి తీసుకోకుండా ఇచ్చారు· మొత్తం బ్యాంకు ఖాళీ· అవినీతిమయం గురించి చెప్పారు· ఆ సహకార సంఘాలకు ఎన్నికలు పెట్టకుండా ఉంది· అన్నిటికంటే ముఖ్యమైంది అవినీతి పర్వం· అవినీతి ప్రభుత్వమే కాదు ఉద్యోగులను కూడా అవినీతి వారిని అందలం ఎక్కిస్తున్నారు· అవినీతి లేకుండా నిజాయితీగా ఉంటే వారిని కాస్త మూలకు పెడుతున్నారు; ఎక్కడో మూలకు వేసి చప్పుడు చేయకుండా కూర్చోపెడుతున్నారు· ఉదాహరణకు ఒకటి కాదు వంద చెప్పగలను· మన రాజధానిలో మీకు నగ్నంగా చూపగలను· బాబూజగ్‌జీవన్‌రామ్ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ గురించి పత్రికల్లో వచ్చింది; బ్లాంకు పేపర్ మీద ఎడ్మిట్ అని వ్రాస్తున్నాడు· ఆయనను డైరెక్టరుగారు పట్టుకున్నారు· ఒక క్లర్కును సస్పెండుచేసి ఊరుకున్నారు కాని ఆ ప్రిన్సిపాల్‌ను ఏమీ చేయలేకపోయారు· ఇటువంటివి ఎన్ని అయినా చెప్పవచ్చు· ఏవిధంగా అవి ఉన్నాయి? అవినీతి విషయం పొద్దున వచ్చింది కాబట్టి, చర్విత చర్వణం అవుతుంది· సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ రాష్ట్రాభివృద్ధికి మూల కారణం· ఈ విభాగానికి 5·20 సా·
వేసిన డైరెక్టరు సైన్సు తెలియని వ్యక్తి· ఇంజనీరును వేశారు· ఇదివరకు సైన్సులో వచ్చిన అభివృద్ధిని మండలాలలో వివరించే విధానం ఉండేది· ఇప్పుడు అది లేదు· చెప్పడం మాను కున్నారు· కేటాయింపులు లేకుండా పోయాయి· ఇక రాష్ట్రాన్ని ఎట్లా అభివృద్ధి చేస్తారు? ఆర్థికమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను· ఆ విభాగానికి శాస్త్రవేత్తను వేయండి· శాస్త్రాన్ని పల్లెలకు తీసుకుపోయే ప్రయత్నం చెయ్యండి· పెరుగుతున్న శాస్త్రాన్ని అందరికీ వివరించే ప్రయత్నం చెయ్యండి· పెరుగుతున్న శాస్త్రాన్ని మరొక పదేళ్ళవరకూ పల్లెలకు తీసుకుపోయే ప్రయత్నం చెయ్యకుండా ఉంటే ఉపయోగం ఉండదు· వ్యవసాయం మీదనే అధికంగా ఆధారపడే రాష్ట్రం కనుక, పారిశ్రామికంగా అంతగా అభివృద్ధి కాలేదు కనుక పెరుగుతున్న శాస్త్రం ఉపయోగించే విధంగా చెయ్యాలి· గత రెండు సంవత్సరాల నుంచీ బాగా దిగజారింది·

లా అండ్ ఆర్డర్ విషయానికి వస్తే ఎంత బ్రహ్మాండంగా ఉందో? జిల్లాలను నక్సలైట్స్‌కు అప్పగించారు. పట్టణాలకు వస్తే మతాలకు అప్పగించారు. రాజధానిని, సెక్రటేరియట్‌ను భద్రంగా చూసుకుంటే చాలు, మిగతా ఎట్లా పోతేనేం అనే అభిప్రాయం ఏర్పడింది. ఒకప్పుడు పేపర్ చూస్తే, ఒక హత్య, ఒక రేప్ జరిగితే శాసనసభలో ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసి వచ్చేది. ఇప్పుడు రోజుకు మూడు రేప్స్, 6 మర్డర్స్, 12 డెకాయిటీస్ – ఈ విధంగా జరుగుతూ ఉంటే చెప్పడానికి సమయంలేని పరిస్థితి వచ్చింది. పేపర్ విప్పితే హత్యలు, రేప్స్ దోపిడీలు, దౌర్జన్యాలే ఉంటున్నాయి. ఇవే దినదినం అభివృద్ధి చెందు తున్నాయి. ఇటువంటి సంఘటన ఒకట్నైనా లేకుండా పేపర్ ఉంటుందా? ఉంటే అది విచిత్రం. లా అండ్ ఆర్డర్ పూర్తిగా దిగజారిపోయింది. కంట్రోల్‌చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? మా నల్గొండ జిల్లాకు ఒక ఎస్.పి.ని వేశారు. ఆరు మాసాలలో నేరాలు తగ్గించగలిగారు. నక్సలైట్స్‌ను అరికట్టగలిగారు. ఓర్వలేక ఈ ప్రభుత్వం ఆయనను మార్చివేసింది

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

మిష్టర్ స్పీకర్:– ఎట్లాగయినా ఈరోజు సమావేశం 6.00 గంటలకు ముగించాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:– ఈ విధంగా అయితే లా అండ్ ఆర్డర్ ఎట్లా కంట్రోలు చెయ్యగలుగుతారు?

మిష్టర్ స్పీకర్:– నెక్స్ట్ మెంబర్ బి.జె.పి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. రాజగోపాల్:– అధ్యక్షా, వారిని పూర్తి చెయ్యనివ్వండి.

మిష్టర్ స్పీకర్:– రాజగోపాల్‌గారూ, మీరంతా ఒక ప్రిన్సిపుల్ తెలుసుకోవాలి. 5 నిముషాలు మాట్లాడాలి అంటే, నాలుగో నిమిషంలో బెల్‌కొడితే, దానికి రిగార్డ్ ఇవ్వాలి. దీని మీద కూర్చున రాఘవరెడ్డిగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. వారి మీద నాకు ఎంతో గౌరవం ఉంది. వారిని అభినందిస్తున్నాను. రాఘవరెడ్డిగారూ లాస్ట్ పాయింట్ కంక్లూడ్ చెయ్యండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి.– లా అండ్ ఆర్డర్ సమస్యను తీవ్రంగా పరిగణించాలి. ప్రాజెక్టులు ఎక్కడికక్కడ గండ్లు పడుతున్నాయి. ఉన్నవి కూడా ఉపయోగించుకోలేని పరిస్థితిగా ఉంది. థర్మల్ స్టేషన్స్‌కు ముందు బొగ్గు సరఫరా చెయ్యాలి. సెకండ్ క్రాప్‌కి అయినా రైతాంగాన్ని ఆదుకునే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. కరెంటు కోత పెడతామని ఇప్పటికే ప్రకటించారు. అది మానుకోండి. భూసంస్కరణల చట్టం తీసుకునే తక్షణ ప్రయత్నం చెయ్యండి. వ్యవసాయ కూలీలకు కనీస వేతనాల సమగ్ర చట్టం తీసుకురావాలి. పదేపదే శాసనసభలో చెబుతున్నాము. కనీసం ఆ పనులు చెయ్యండి. అవినీతిని అరికట్టడానికి ఏం చర్యలు తీసుకుంటారు? లేకపోతే అవినీతిలో ఈ ప్రభుత్వమే మొత్తం కూరుకుపోతుందా?

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:– అధ్యక్షా, ఒక సబ్మిషన్. టైం కేటాయించే విషయంలో కొంత జెనరస్‌గా ఉండాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఇదివరకు కూడా జెనరస్‌గా ఉన్నాము. ఇప్పుడూ ఉంటున్నాము. ఇకముందు ఉంటాము. మీకు తెలుసు అనుకుంటాను. ఈరోజు 6.00 గంటలకు క్లోజ్ చెయ్యాలి. రవీంద్రనాథరెడ్డిగారూ మాట్లాడండి.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ద్వారా వచ్చే దాంతో, ద్రవ్య వినియోగంచేసి రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చెయ్యాలంటే గ్రామాలలో ప్రశాంతి ఉండాలి. రాష్ట్రంలో ప్రశాంతి ఉండాలి. అప్పుడే సక్రమంగా ద్రవ్య వినియోగం జరిగింది, రాష్ట్రాభివృద్ధి జరుగుతుంది. కానీ ఈ రాష్ట్రంలో నక్సలైట్స్ మెనేస్ ఎక్కువగా ఉంది. కమ్యూనల్ రైడ్స్ ఒక వైపున ఉన్నాయి. హరిజనుల మీదా, బలహీనవర్గాల మీదా అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయి. ఇవి ప్రతి సంవత్సరమూ పెరుగుతున్నాయి కానీ తగ్గడంలేదు. తెలంగాణాలో నక్సలైట్స్ సమస్య, కోస్తాలో కులపోరాటాలు, రాయలసీమలో వర్గపోరాటాలు, ఫ్యాక్షన్స్ పెరిగిపోతున్నాయి. రాష్ట్రంలో మూడు ప్రాంతాలలో మూడు విధాలుగా కొట్లాటలు జరుగుతున్నాయి. నక్సలైట్స్ సమస్య విషయంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చెన్నారెడ్డిగారి టైంలో త్రిముఖ వ్యూహం అని అంది. మైసూరారెడ్డిగారు హోం మంత్రిగా వచ్చిన తరువాత కూడా త్రిముఖ వ్యూహం అన్నారు. అసలు త్రిముఖ వ్యూహం అంటే నాకు అర్థం కాలేదు. నాకు అర్థం అయినంత వరకూ ఒక ముఖ్యమంత్రి మారారు. మరొక ముఖ్యమంత్రి వచ్చారు. మూడవ ముఖ్యమంత్రి వస్తే అదే త్రిముఖ వ్యూహమేమో. నక్సలైట్స్ మెనేస్ కంట్రోల్ విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఒక సరైన అవగాహన ఉండాలి. ప్రభుత్వ చర్య ఏమిటో ప్రకటించాలి. అట్లాగే కమ్యూనల్ రైడ్స్ విషయంలో కూడా....

శ్రీ టి. సీతారాం:- ఒకటో కృష్ణుడు వచ్చాడు. రెండో. కృష్ణుడు వచ్చాడు. మూడో కృష్ణుడి రాయబారానికి ఎవరు వస్తారు?

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి:- నేను కృష్ణుడు అనలేదు. ముఖ్యమంత్రి అన్నాను. కృష్ణుడు అని వారే అంటున్నారు. క్రితంసారి కమ్యూనల్ రైడ్స్ టైంలో సత్తెయ్య అనే ఎ.సి.పి.ని కానిస్టేబుల్ కాల్చి చంపాడు. దీని వెనుక మత శక్తులున్నాయని తెలుసు. దీని మీద ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. విధి భారంవల్ల, మతిభ్రమించి కాల్చి చంపారని క్లీన్ చిట్ ఇచ్చారు. దాంతో పోలీస్ డిపార్టుమెంటులో ఇటువంటి స్పెకిక్స్‌కు క్లీన్ చిట్ లభించడంవల్ల అస్తవ్యస్థంగా తయారయింది. ఎన్నో కమ్యూనల్ ఫోర్సెస్ ఈ స్పెకిక్ పేరు మీద పనిచేస్తున్నాయి. వీటిని తగ్గించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ పరిస్థితిని దూరం చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం చర్యతీసుకోవాలి. హరిజనుల మీద అత్యాచారాలపై కూడ సరైన అవగాహనతో పనిచేయాల్సిన అవసరంవుంది. విచారకరమైన విషయం ఏమంటే ఏ చర్చా లేకుండా 42 పద్దులను ఆమోదించాము. ప్రజల సమస్యలను అసెంబ్లీలో ప్రతిబింబింప చేయాలి. వారి వాణి వినిపించాలి. దానికి భిన్నంగా మూడు పద్దులు తప్ప మిగతావి గిలిటిన్ చేశాము. దాంతో ప్రజల సమస్యలను ఎత్తిచూప లేకపోయాము. రాష్ట్ర ప్రజలకు నష్టం కలిగింది. దీనికి సంజాయిషీ చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది.

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఫైనాన్సు మినిస్టర్‌గారు చెబితే ఈ బడ్జెటులోటు ఏదయితే 5.30 ఉన్నదో ఆస్టిరిటీ మెజర్స్ ఏర్పాటు చేసి, స్ట్రిక్టుగా టాక్సెస్ కలెక్టు చేసి పొదుపు చర్యలు సా.

పాటించి బడ్జెటు డెఫిసిట్ భర్తీ చేస్తామన్నారు· నేను సంతోషించాను· అంతకన్నా కావలసింది ఏముంది! బడ్జెటు డెఫిసిట్ భర్తీకావాలి· కానీ జరిగిన విషయం ఈ అసెంబ్లీ బిల్డింగ్‌నే ఒక ఉదాహరణగా చెబుతాను· అసెంబ్లీ బిల్డింగ్ కట్టి 5 సంవత్సరాలు కాలేదు· మనం ప్రవేశించి కూడా దాదా సంవత్సరాలవుతోంది· ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో దాదాపు ఎంతో ఖర్చు పెట్టాము కానీ ఈ సంవత్సరమే అంటే జనార్ధన్‌రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత మళ్లీ రు· 40 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి రిపేర్స్, మెయిన్‌టెనెన్సు చేసారు· ఇక్కడ ఎల్లో కార్పెట్ ఉండేది· గ్రీన్ కార్పెట్‌వచ్చింది మన కుర్చీలు కూడా మార్చబోతున్నారని, కొత్తవి వస్తున్నాయని చెబుతున్నారు· ఈ విధంగా రు· 80 లక్షల ఖర్చుతో కుర్చీలు మార్చి, కార్పెట్ మార్చి చేస్తుంటే ఇది ఏ విధంగా ఆస్టిరిటీ మెజర్సో మీరు ఒక సారి చెప్పవలసిన అవసరంఉంది· అందుకనే ఆస్టిరిటీ మెజర్స్ అని చెప్పడంలో అర్థం లేని మాటా· ఈ ఆస్టిరిటీ మెజర్స్ సరయిన పంథాలో లేదు· అలాగే ముఖ్యమంత్రిగారి ఛాంబర్ ఉంది· బంకర్ అంటారు· సద్దాం బంకర్ అని మాలీడర్‌గారు అంటుంటారు· ఇటువంటి ఏర్పాట్ల వల్ల ఎన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చవుతాయి? ముఖ్యమంత్రులు వచ్చి న బంకర్స్ మార్చుకోవడం, ఛాంబర్స్ మార్చుకోవడం లక్షల కొద్ది వ్యయం చేయడం ఎంతవరకు సబబు? రిపేర్స్, కార్పెట్స్, ఫర్నిచర్ మార్పు ఇవన్నీ జరుగుతూనే ఉంటాయి· ఇవి కాకుండా కొన్ని సలహాలు ఇస్తాను· ఇప్పుడు టాక్సేషన్ విషయంలో 1982-83లో మనం రు· 680 కోట్లు మన రాష్ట్రానికి టాక్స్ రూపాన వచ్చాయి· 1991-92లో రు· 2,986 కోట్లకు మారింది· అంటే మూడింతలు పెరిగాయి· అదే విధంగా పబ్లిక్ డెట్‌కూడా మనం 1974-75 లో రు· 923 కోట్లు ఉంటే, ఈనాడు 1991-92 రు· 7153 కు పెరిగాము· అంటే 8 రెట్లు అప్పు ప్రజల నుంచి తీసుకున్నాము· ప్లాన్ ప్రొవిజన్ 1982-83లో రు· 650 కోట్లు పెడితే 1991-92కు· రు· 1400 కోట్లు పెట్టడం జరిగింది· అంటే ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ రెండింతలు మాత్రం పెరిగింది· ప్రజల నుంచి అప్పుతీసుకోవడం మాత్రం ఎనిమిదింతలు తీసుకున్నాము· అదే విధంగా టాక్సేషను మూడింతలు పెరిగినా కూడా ప్లాన్ రెండింతలు పెరిగినా మిగతాదంతా నాన్ ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్‌లో మనం ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతోంది ఇది ఎంత అన్యాయం? ఏ విధంగా ఉన్నదో ఆలోచించండి·

అదే విధంగా ప్రిపరేషన్ ఆఫ్ ప్లాన్, ఇప్పుడేదయినా ప్లాన్ ప్రిపేర్ చేయాలంటే ఒక రేషనల్ సైంటిఫిక్ మెథడ్ అవలంభించాలి· కానీ ఆ పద్ధతి అవలింభించడంలేదు· అయితే the Government should prepare the index of development of each District. ఈచ్ డిస్ట్రిక్ట్‌కు ఒక ఇండెక్స్ తయారు చేయాలి· ప్రతి డిస్ట్రిక్ట్ యొక్క ఇండెక్స్ తయారుచేసి – అంటే దాని పాప్యులేషన్ వెనుకబడ్డ తనం, ఇరిగేటెడ్ ఏరియా ఇవన్నీ తయారు చేయవలసిన అవసరం ఉంది· దానికి తగినట్లు, we should allocate funds in proportion of the development. అందుకనే ఆ విధంగా దటీజ్ నో పాలిటిక్స్ ఇన్ కేరళ· ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా అది తుచ తప్పకుండా పాటిస్తున్నారు· అదే విధంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కూడా ప్రతి జిల్లాలో ఇండెక్స్ తయారు చేసి ఆ ఇండెక్స్ పద్ధతిలో యూనివర్సల్, ప్రపోర్షనల్‌గా బడ్జెటు ఎలొకేషన్ చేస్తే ఎవరి ప్రమేయం లేకుండా ఆటోమ్యాటిక్‌గా డెవలప్ కావడం జరుగుతుంది· ఉదాహరణకు ఒకటి చెబుతాను· ఈనాడు లక్ష రూపాయలకు లోబడి ఉన్న ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ నెల్లూరు జిల్లాలో 84 తీసుకున్నారు· 1991-92కి గానూ, అంటే ఇక్కడ ఇరిగేషన పొటెన్షియాలిటీ, ఇరిగేటెడ్ ఏరియా 56 శాతం ఉన్న నెల్లూరు జిల్లాలో 84 స్కీములు తీసుకోవడం జరిగింది· అదే మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో 14 శాతం మాత్రం ఉంది, ఇరిగేటెడ్ ఏరియా, అయితే అక్కడ 46

స్కీములు తీసుకోవడం జరిగింది. ఏ విధంగా మీరు డెవలప్‌మెంటల్ యాక్టివిటీ చేస్తారు? ఎక్కడ డెవలప్ అయింది? ఎక్కడ డెవలప్ కాలేదు అన్న ఆలోచనలేకుండా ఇరిగేటెడ్ ఏరియా ఉన్న డిస్ట్రిక్ట్సుకు ఎక్కువ బడ్జెటు కేటాయించడం ఎక్కువ స్కీమ్స్ చేయడం జరిగింది.

అలాగే రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ ఒకసారి ఆలోచనచేస్తే 1991-92లో నెల్లూరులో రెండు రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ తీసుకోవడం జరిగింది. ఒకటి జనరల్, ఒకటి [illegible] తీసుకోవడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది ఫస్ట్ బెల్. యు ఆర్ హేవింగ్ త్రీ బెల్స్.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రానాథ్‌రెడ్డి:- తెలంగాణాలో 22 శాతం ఎస్.టి. ఉంటే మీరు ఒక్క రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ కూడా ఈ సంవత్సరం తీసుకోలేదు. ఎక్కడయితే లిటరసీ రేటు ఎక్కువ ఉందో అక్కడ తీసుకున్నారు. లిటరసీ రేటు నెల్లూరులో 32 శాతం ఉంటే తెలంగాణా ఏ జిల్లాలో తీసుకున్నా 18 నుంచి 22 శాతం ఉంది. తెలంగాణా జిల్లాలో, రాయలసీమ జిల్లా కాకుండా ఎక్కడయితే లిటరసీ రేటు ఎక్కువ ఉంటే అక్కడ తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ వ్యత్యాసం చూడండి. 1983-88 వరకూ తెలుగుదేశం పార్టీ పరిపాలన చేసిన కాలంలో 48 డిగ్రీ కాలేజీలు తీసుకోవడం అందులో తెలంగాణాలో 12 మాత్రం తీసుకోవడం జరిగింది. అంటే ప్రపోర్షనేట్ టు ది పాప్యులేషన్ తీసుకోవాలి. నేను కంపేర్ చేస్తున్నాను. ఐయామ్ నాట్ డిస్క్రిమినేటింగ్. తెలంగాణాను ఇది చేస్తున్నారని అనడంలేదు. ఎక్కడయితే అండర్ డెవలప్డ్ ఉందో ఎక్కడ డెవలప్ కావలసి ఉందో వాటికి ప్రిఫరెన్సు ఇవ్వాలని నేను చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను మిమ్మల్నేమీ అనడం లేదు. నా దిక్కు ఎందుకు చూస్తున్నారు? తెలంగాణా గురించి చెప్పాలంటే చెప్పండి.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రానాథ్‌రెడ్డి:- నేను ఫర్దర్‌గా పోకుండా గోదావరి పుష్కరాల గురించి చూడండి. పుష్కరం అన్నది నదికి వస్తుంది. ఒక పట్టణానికో, గ్రామానికో రాదు. రాజమండ్రిలో రూ. 8 కోట్లు గోదావరి పుష్కరాల గురించి ఖర్చుపెట్టారు. అదేవిధంగా మీ కరీంనగర్ జిల్లాలో ఉంది. ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఉంది. అక్కడ కూడా ఎంతోమంది భక్తులు వెళ్లి గోదావరిలో స్నానాలు చేసారు. అక్కడ రోడ్లు మీద మట్టివేసిన పాపాన పోలేదు. రూ. 8 కోట్లు రాజమండ్రిలో ఖర్చుపెట్టి మిగతా తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఖర్చు పెట్టక పోవడం ఎంత అన్యాయం? వచ్చేది కృష్ణా పుష్కరాలు. మళ్లీ ఇదే జరుగుతుంది అక్కడ విజయవాడ అంటారు. కనుక ఇది కొద్దిగా ఆలోచన చేయమని మనవిచేస్తున్నాను.

చిట్‌ఫండ్స్ మీ ఖజానాకు డబ్బు వచ్చే విషయం. తమిళనాడు, కేరళలో కూడా చిట్ ఫండ్స్ నడుస్తున్నాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో చిట్‌ఫండ్స్ నడుస్తున్నాయి. రూ. 500 కోట్లు చిట్‌ఫండ్స్ ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో నడుస్తున్నాయి. చిట్‌ఫండ్ నడిపేవాడు దానికి సరిపోయే సగం డిపాజిట్ కమర్షియల్ బ్యాంక్సులో చేస్తున్నారు. కానీ తమిళనాడు, కేరళలో గవర్నమెంటు ట్రెజరీలో ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. 1984లో హౌసు కమిటీ మన ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నమెంటు వేయడం జరిగింది. ఆ హౌసు కమిటీ మొత్తం తమిళనాడు, కేరళ తిరిగి ఆ చిట్ ఫండ్స్ గురించి అధ్యయనం చేయడం జరిగింది. కొన్ని రికమెండేషన్స్ చేయడం జరిగింది.

చిట్‌ఫండ్స్ అన్నది గవర్నమెంటు తరఫున నడపాలి. గవర్నమెంటు ఎంప్లాయీస్ నడపాలి. అదేవిధంగా కార్పొరేట్ బాడీస్ నడిపితే దానివల్ల ప్రభుత్వానికి ఆదాయం ఉంటుందని క్లియర్‌గా చెప్పడం జరిగింది. సెంట్రల్ యాక్టు కూడా దీనికి ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తే దానివల్ల చిట్‌ఫండ్ నుంచి గవర్నమెంటుకు ఆదాయం ఉంటుందని చెప్పడం జరిగింది. కనుక చిట్‌ఫండ్ ద్వారా ఈ ఖజానాకు నింపుకోమని ప్రభుత్వానికి సలహా ఇస్తున్నాను. అదేవిధంగా చిట్‌ఫండ్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, కార్పొరేట్ బాడీస్ కొరకు నడపమని మనవిచేస్తున్నాను.

అరక్ కంట్రాక్టర్స్ ఉన్నారు ఈ ప్రభుత్వానికి అరక్ కంట్రాక్టర్లు చాలామంది ఎం.ఎల్.ఏ.లు, ఎం.పి.లు మినిష్టర్లు కూడా కొంతమంది ఉన్నారు. ఈ అరక్ కంట్రాక్టు చేస్తున్నారు. దానివల్ల ఆక్షన్ సరిగా బిడ్డింగ్ కాకుండా తక్కువకు తీసుకోవడం దానివల్ల ప్రభుత్వ ఖజానాకు నష్టం రావడం జరుగుతుంది. కనుక ఎం.ఎల్.ఏ.లను, మినిష్టర్లను ఈ ఆక్షన్‌లో పాల్గొనకుండా ప్రభుత్వం చూడండి ఆ విధంగా చేసినట్లయితే ప్రభుత్వ ఖజానాకు కొంత డబ్బు చేకూరుతుంది.

క్వాలిఫైడ్ టీచర్స్ విషయంలో ఆరువేల మంది రోడ్డున పడ్డారు. చాలా మంది ధర్నా చేసారు. ఇక్కడకు వచ్చి మెమోరాండం ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ విషయంలో ప్రతిపక్ష సభ్యులు, మిగతా సభ్యులు కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఈ 6 వేల మందిని డెయిలీవేజెస్ క్రింద తీసుకుని ఒక శ్రామికుడిగా గుర్తించండి. వాడు శ్రామికుడుగా పనిచేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. నియామక పొరపాటువల్ల 6 వేల మంది రోడ్డున పడే అవకాశం ఉంది. కనుక వారందరినీ డెయిలీవేజెస్‌లో తీసుకోండి. అండర్‌టేకింగ్ ఇస్తామంటున్నారు. వాళ్ళు భవిష్యత్తులో ఇంక్రిమెంటు కానీ, రెడ్యులర్రైజ్ కానీ కోరమని చెప్పడం జరుగుతోంది. ఆ విధంగా వాళ్ళకు ఇవ్వండి.

ఇండస్ట్రియల్ పాలసీ విషయంలో మనం ఒక కొత్త పాలసీ తీసుకున్నామని ఒకప్పుడు అన్నారు. ఇండస్ట్రియల్ పాలసీ ఒకప్పుడు అన్నారు. అండర్‌టేకింగ్స్ ఫ్యాక్టరీస్ ఏవయితే ఉన్నాయో ది టోర్డరన్ టెంపుల్స్ అన్నారు. ఇండస్ట్రియల్ పాలసీవల్ల ఈ మధ్యలో కంట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ వారు రిపోర్టు ఇచ్చారు. మార్చి 31న ఆ రిపోర్టు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ రిపోర్టులో సుమారు మనం రూ. 350 కోట్లు ఇప్పటివరకూ నష్టపోతున్నామని, ఈ ఇండస్ట్రీస్ వల్ల అని చెప్పడం జరిగింది. అయితే అందులో సింగరేణి కాలరీస్, ఎ.పి. స్కూటర్స్, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు, అదేవిధంగా ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి. ఇవన్నీ నష్టంతో రన్ అవుతున్నాయని సి.ఎ.జి. అభిశంసన చేశారని ఆడిటర్ జనరల్ చెప్పడం జరిగింది. The Public Limited companies have become institutions of political employment. ఇరిగేషన్ అండ్ పవర్ ఇంపార్టెంట్ ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి తోడ్పడుతుంది. ఇరిగేషన్ విషయంలో Water is life line of the people and the State. ఇలాంటి వాటిని మనం అశ్రద్ధ చేయవద్దు. కరువు ప్రాంతాలను సస్యశ్యామలం చేయడానికి 13వ సెంచరీలో కాకతీయులు ఎన్నో చెరువుల నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈనాడు వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలు తెలంగాణా కానీ, రాయలసీమ కానీ ఎక్కడయితే వర్షాభావం ఉన్నదో అక్కడ శ్రద్ధవహించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇంతకుముందు రాఘవరెడ్డిగారు, మిగతా మిత్రులు చెప్పినట్లు ప్రాజెక్టులు నామ మాత్రంగా ఉన్నాయి. శంకుస్థాపన జరిగింది. కానీ బడ్జెట్ ఎలకేషన్ విషయంలో సరైన

విధానం లేదు. దానివలన ఎన్నో ప్రాజెక్టులు పూర్తికాని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. తరువాత రేట్స్ పెరిగిపోవడం వలన నిరుపయోగంగా మారిపోతున్నాయి. అదేవిధంగా పవర్ జనరేషన్ మీద కాన్సన్ట్రేషన్ చేయకుండా చాలావరకు డిస్ట్రిబ్యూషన్ సైడ్ కాన్సన్ట్రేషన్ చేయడం జరిగింది. దానివలన పవర్ జనరేషన్ లేకపోవడం వలన ఈనాడు 10 నుంచి 15 శాతం డెఫిషిట్ మన దగ్గర కొనసాగుతున్నది. ఈనాడు పూర్తి పీక్ ప్రొడక్షన్ కాలంలో కూడా 15 శాతం డెఫిషిట్ ఉన్నది. చాలా గ్రామాలలో కరెంటు లేక మోటార్లు కాలిపోయి రైతులు దుర్భర స్థితిలో ఉన్నారు. అలాంటప్పుడు మనం ఈ నాన్ కన్వెన్షనల్ మెథడ్స్‌లో పవర్ జనరేట్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈనాడు వెస్ట్ బెంగాల్‌లో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం ప్రయివేటైజేషన్ కొరకు పోవడం జరిగింది. గ్యాస్‌బేస్డ్ పవర్ యూనిట్స్ కంపెనీలకు యివ్వడం జరిగింది. గుజరాత్‌లో ఈ విధంగా ప్రయివేట్ కంపెనీలకు యివ్వడం జరిగింది. అదేవిధంగా మనం కూడ ఎక్కడయితే ప్రయివేటైజేషన్ కొరకు ఫీజుబులిటీ ఉన్నదో అక్కడకు పోవలసిన అవసరం ఉన్నది. కనుక ఈ విధంగా అప్రోప్రియేషన్ మిస్ అప్రోప్రియేషన్ అయ్యే అవకాశం ఎక్కువ ఉన్నది. బంధుప్రీతితో 370, 390 జి.ఓ.ల ద్వారా 600 మంది అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్స్‌ను బైపాస్‌చేస్తూ ఒక వ్యక్తికి ఆర్డర్స్ యివ్వడం జరిగింది. భవిష్యత్తులో కూడా ఈ అవినీతి ఉప్పెనలో కొట్టుకుపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. కనుక ఆ అప్రోప్రియేషన్ మిస్ అప్రోప్రియేషన్ గాకుండా చూడవలసిన బాధ్యత మనకు ఉన్నదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. జగపతిరావు (కరీంనగర్):– ఇప్పుడు ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ మీద ఎలాంటి చర్చ జరిగే అవకాశం లేకుండా పోయింది. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వానికి ఏదయినా సూచనలు ఇవ్వాలంటే సామాన్యంగా ప్రతి శాసనసభ్యుడికి సాధ్యం అయ్యే పని కానేకాదు. ప్రభుత్వం కార్యక్రమాల కొరకు నిర్దేశించిన డబ్బును సద్వినియోగం చేయడానికి బడ్జెట్ సమావేశాలలో ఏమయినా ఆలోచనలు చెప్పే సదవకాశం శాసనసభ్యులందరికి పోయిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడే కాదు గత సంవత్సరం కూడా ఈ విధంగానే జరిగింది. ప్రతిరోజు ఏదో ఒక సబ్జెక్టు మీద మాట్లాడాలని కొన్ని సజెషన్స్ యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో నేను స్టడీ చేసుకొని ఉత్సాహంతో రావడం తుదకు వచ్చేసరికి అన్నీ గిలిటిన్ కావడం పరిపాటి అయిపోయింది. కాబట్టి నేను ఈరోజు కొన్ని ముఖ్యమైన సూచనలు ప్రభుత్వానికి మనవచేస్తున్నాను. బడ్జెట్‌లో ఇరిగేషన్‌కు రూ. 346 కోట్లు, విద్యపైన రూ. 1200 కోట్లు, విద్యుత్‌పైన రూ. 500 కోట్లు కేటాయించారు. ఎంత కేటాయించాము అనేది ముఖ్యం కాదు. దానిని ఏరకంగా ఉపయోగిస్తారు అనేది చాలా ముఖ్యం. ఎందుకని అంటే ఉదాహరణకు రూ. 1200 కోట్లు విద్యపైన కేటాయించడం జరిగింది. కానీ ఆ విద్య ప్రజలకు కానీ, ప్రభుత్వానికి కానీ, విద్యార్థులకు కానీ, సమాజానికి కానీ, దేశానికి కానీ ఎంతవరకు ఉపయోగపడుతుందనేది ఆలోచన చేసినప్పుడు నిజంగా నిరుపయోగమైన విద్యపైన మనం డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నాము. మరి ఇది సాంకేతిక విద్యనా, వృత్తి పరమైన విద్యనా, లేక వ్యక్తికి ఉపయోగపడే విద్యనా, సమాజానికి దోహదం చేసేదా, దేశ ఆర్థిక వనరులను పెంపొందించేదా లేక కుటుంబానికి ఉపయోగపడుతుందా అనేది ఆలోచన చేసినప్పుడు ఈ విద్య నిరుపయోగము అయినదని చెప్పి ఒకటి కాదు, దాదాపు 10 కమిటీల ద్వారా ఇదివరకు ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. మరి ఈరోజు స్కూల్ బిల్డింగ్స్‌పైన, సాలరీస్‌పైన, ఎక్విప్‌మెంట్‌పైన, సబ్సిడీపైన, గ్రాంట్స్‌పైన ఇచ్చే నిధులలో కనీసం

20 శాతం సమాజానికి ఉపయోగపడే వ్యక్తికి ఉపయోగపడే దానిపైన ఖర్చుపెట్టమని మేము సూచన చేయడం జరిగింది. మరి భారత రాజ్యాంగంలో ప్రతి మనిషికి ఉపాధి కల్పించే ఉద్యోగాలు చేసుకుని ఏర్పాటు పొందుపరచబడింది. మరి పౌరులందరికి ఉపాధి ఇవ్వగల ఉద్యోగాలు కల్పించడానికి మనందరం కూడ నిమగ్నులైవున్నాము. నిరుద్యోగులయిన వారికి సహాయం కూడా అందించాలని అనుకున్నాము. మరి ఈ విద్య నిరుద్యోగానికే దోహదం చేస్తుంది తప్ప ఏరకంగా కూడా సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్‌కు ఉపయోగపడే విద్యకాదు. చాలా మంది ఏమి అంటున్నారంటే ఏదయినా క్రొత్త పాలసీ ప్రకారంగా నిర్ణయించేస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటే దానికి ఈ సంస్థలు అన్నీ ఏమి కావాలి? ఈ స్టాఫ్, ఈ ఎక్విప్‌మెంట్స్ ఈ బిల్డింగ్స్ ఏమి కావాలి? మరల క్రొత్తగా స్టార్ట్ చేయాలంటే క్రొత్త పెట్టుబడి పెట్టాలని చాలా మంది అభ్యంతరం తెలుపుతున్నారు. దాని విషయంగా ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ ఎన్నో సూచనలు చేసింది. ఎగ్జిస్టింగ్ ఇన్‌వెస్ట్‌మెంట్ రూ. 1200 కోట్లకు రూ. 1000 కోట్లకు పైన ప్రతి ఏటా 20 శాతం స్టాఫ్‌ను తీసుకుని వాళ్ళకు వాణిజ్యపరమైన విద్యలో కానీ, వృత్తిపరమైన విద్యలో కానీ, సాంకేతికపరమైన విద్యలోకానీ ట్రయినింగ్ ఇచ్చినట్లయితే ఇది సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్‌కు దోహదం చేస్తుందని సూచనలు యివ్వబడ్డాయి కాబట్టి బడ్జెట్ మీద ఎలాంటి బరువు పెట్టకుండా ప్రస్తుతం వ్యవస్థలో ఉండే స్టాఫ్‌ను టీచర్స్‌ను, స్టాఫ్‌ను ఎక్విప్‌మెంట్‌ను, సక్రమమైన పద్ధతిలో వాడినట్లయితే ఇది వ్యక్తికి బాగా ఉపయోగపడుతుందని నేను సూచన చేస్తున్నాను. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. ఇరిగేషన్ పైన గతంలో ఒకసారి చెప్పడం జరిగింది. ఇరిగేషన్ పైన రూ. 346 కోట్లు మన బడ్జెట్‌లో కేటాయించారు. ఈరోజు నేను అందరికి మనవిచేస్తున్నాను. ఒకసారి ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్ట్‌ల మీద ఆంధ్రప్రదేశ్ పద్దుచూస్తే ఈరోజు 11 వేల కోట్ల రూపాయల విలువచేసే ప్రాజెక్టులను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. 4వ ప్లాన్‌లో ప్రవేశపెట్టిన పెద్దతరహా, మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు నేటివరకు పూర్తికాలేదు. 5వ ప్లాన్‌లోను, 6వ ప్లాన్‌లోను, 7వ ప్లాన్‌లోను ప్రవేశపెట్టిన పెద్దతరహా, మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు పూర్తికాలేదు. మరల ఈరోజు 8వ ప్లాన్ ప్రారంభంలో మరల కొన్ని పెద్ద ప్రాజెక్టులు, మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు చేపట్టడం జరిగింది. నా దగ్గర మొత్తం వివరాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ ఇరిగేషన్ విషయంగా ఆలోచనచేస్తే 5వ ప్లాన్‌లో రూ. 2,600 కోట్ల విలువచేసే ప్రాజెక్టులు 6వ ప్లాన్‌లో రూ. 3,290 కోట్లు, 7వ ప్లాన్‌లో 8 వేల కోట్ల విలువగల ప్రాజెక్టులు ప్రభుత్వం చేతిలో ఉన్నాయి. మనం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌లో రూ. 346 కోట్లు మాత్రమే ప్రాజెక్టులపైన సమానంగా ఖర్చుపెడితే కేవలం 3 శాతం మాత్రమే అవుతుంది. కాబట్టి ఇప్పుడు కాదు గదా, వచ్చే 5 సంవత్సరాల నాటికి కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చేపట్టిన ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయ్యే అవకాశం లేనేలేదు. ఈరోజు మన చేతిలో దాదాపు 22 నుంచి 25 పెద్దతరహా ప్రాజెక్టులు, 35 నుంచి 40 మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. ప్రతి ముఖ్యమంత్రి వచ్చి రావడంతోటే కొన్ని బండలు పాతడం అలాగే రాజకీయ అవసరాల కొరకు ... కొరకు ఖ్యాతికొరకు, కీర్తికొరకు లేక పార్టీ ఖ్యాతి కొరకు ప్రతి ఒక్కరు కూడా రూ. 500 కోట్లు, రూ. 1000 కోట్లు విలువచేసే ప్రాజెక్టులు చేపట్టడం జరుగుతున్నది. మన ప్రాజెక్టులు ప్లాన్స్‌లో చేపట్టినప్పుడు 4వ ప్లాన్, 5వ ప్లాన్, 6వ ప్లాన్ మొదలు పూర్తిచేస్తాము. తరువాత క్రొత్త వాటిపైన ఖర్చుపెడతామని చాలా గొప్పగా చెప్పడం జరిగింది. ఇది కూడా పూర్తి బ్యాక్‌వర్డ్‌నెస్‌నుబట్టి ప్రాజెక్టులు యివ్వడంలేదు. రాజకీయాలనుబట్టి ప్రాజెక్టులు ఇస్తున్నారు. to set right the regional

imbalances and to develop the Backward areas to develop the irrigation protencial. ఇక్కడ రీజనల్ ఇంబ్యాలెన్స్ చేస్తున్నారు. రీజనల్ ఇం బ్యాలెన్సెస్ ఈ ప్రాజెక్టుల వలన ఇంకా ఎక్కువ అవుతున్నాయి తప్ప తక్కువ కావడంలేదు. గత 6 సంవత్సరాలలో ఒక ఎకరం ఆయకట్టు కూడా శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద కానీ ఏ పెద్ద ప్రాజెక్టు క్రిందకానీ డెవలప్ చేయలేదు. రూ. 200 కోట్లు 5 సంవత్సరాలలో ఖర్చు పెట్టి కూడా ఒక ఎకరానికి సాగుకు నీరు ఇవ్వలేదు. కాబట్టి మీరు పెట్టే ఇన్వెస్ట్మెంటు 5.50 యూజ్ఫుల్ అవుతుందా లేదా? బెనిఫిట్గా ఉందా లేదా? We are not concerned సా with the total Budget you are having. For what purpose you are spending and for what object you are spending is the matter here. ఈరోజు 350 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి, వచ్చే సంవత్సరం లక్ష ఎకరాలకు నీరు ఉపయోగపడుతుంది అని పాతిన ప్రతిరాయి మీద 50 కోట్ల రూపాయలు, 100 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడితే దేశాన్ని ముంచినవాళ్లం అవుతామే కానీ, ప్రపంచం మొత్తం మీద భారతదేశం మొత్తం మీద రాజకీయ ప్రాజెక్టులు, అవసరంలేని ప్రాజెక్టులు నీరులేని, సాంకేతికంగా చెల్లని ప్రాజెక్టులు కాబట్టి పెట్టిన బడ్జెట్లో మూడు శాతం మాత్రమే. కాబట్టి వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసేవి ప్రయోజనకరంగా ఉండలని కోరు తున్నాను. నిరుద్యోగ సమస్య విషయానికి వస్తే రామారావుగారి ప్రభుత్వం రాకముందు దాదాపు 50 కోట్ల రూపాయలు నిరుద్యోగులకు ఖర్చుపెట్టే ఉపాధికల్పనా కార్యక్రమం కుంటుపడింది. తాము వచ్చిన తరువాత చెన్నారెడ్డిగారు 25 కోట్ల రూపాయలు నిరుద్యోగు లకు ఉపాధికల్పన, సంక్షేమానికి ప్రతిపాదించారు. బడ్జెట్లో రెండు మూడు పేజీలు ఘనంగా 50 కోట్ల రూపాయలకు పెంచుతామని చెప్పడం జరిగింది. 130 లక్షల మంది నిరుద్యోగులు దేశంలో ఉన్నారు. చదువుకొని ప్రతి సంవత్సరం నిరుద్యోగులుగా కాలేజీల నుండి బయటకు వస్తున్నారు. రాజ్యాంగంలో వాళ్లకు ఎంప్లాయ్మెంట్ అపర్చ్యునిటీ, సెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్మెంట్ ఎవిన్యూస్ ప్రొవైడ్ చేస్తామని కానిస్టిట్యూషన్లో పొందుపరిచాము. నైతిక బాధ్యత కాకుండా కానిస్టిట్యూషన్ బాధ్యత కూడా ఉంది కాబట్టి, నిరుద్యోగులకు తగు ఉపాధికల్పన యంత్రాంగాన్ని, దానిమీద బడ్జెట్లో కేటాయింపులు, ప్రయారిటీ క్రింద ట్రీట్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎలక్ట్రిసిటీ ప్లైన చెప్పారు. ముఖ్యంగా 12 వందల కోట్ల రూపాయలలో 100 కోట్ల రూపాయలు ఇరిగేషన్ మీద ఖర్చుపెట్టారు. అవి నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. ఈరోజు ఎలక్ట్రిసిటీ మీద చేసిన 500 కోట్ల రూపాయలలో రెండువేల కోట్ల రూపాయలు ఇండస్ట్రి యల్ ప్రొడక్షన్ ద్వారా దెబ్బతిన్నది. దాదాపు 5 మాసాల నుండి ఈ విధంగా లాస్లో మన పరిశ్రమలు పోతున్నాయి. ఎలక్ట్రిసిటీ రంగంలో అవకతవకలు జరిగాయి. ఈరోజు మన ఎలక్ట్రిసిటీ మీద వేలాది పరిశ్రమలు, లక్షల ఎకరాలలో పంపుసెట్లు చెడిపోకుండా చూడ డానికి, సంరక్షించడానికి ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ మీద ఎక్కువ డబ్బులు కేటాయించవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ విధంగా కాకుండా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం మారితే ఆర్థికవ్యవస్థ మారుతుంది. కొన్ని దేశాలలో కొత్తవూపు వస్తే ఆర్థికవ్యవస్థ మొత్తం మారింది కానీ ప్రభుత్వం మారి పోయి ఇంకో ప్రభుత్వం రాగానే డెమోక్రసీ సెటప్లో మొత్తం వ్యవస్థ మార్చే కార్యక్రమం

ద్వారా మొత్తం ఆర్థికవ్యవస్థ చిన్నాభిన్నమయ్యే అవకాశం ఉంది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పోయి రామారావు ప్రభుత్వం రాగానే మండల వ్యవస్థగా మారింది కిలో బియ్యం రెండు రూపాయలకు వచ్చింది. గ్రామీణ వ్యవస్థగా మారింది. షుగర్ ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణం మారింది. స్కూల్స్, కాలేజెస్, జూనియర్ కాలేజెస్ పద్ధతి మారింది. ఇటువంటివి గవర్నమెంట్ కంటి న్యూటీగా భావించి మన ఆర్థికవ్యవస్థ నిర్మాణం చేసుకున్నాము. దీనిని సద్వినియోగం చేయక కంటిన్యూయెన్స్ ఉండాలని అంటున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం బలహీనవర్గాల సంక్షేమం ఇతర కార్యక్రమాల మీద ప్రభుత్వం హరిజన పేదవర్గాలకు, విద్యార్థులకు 125 రూపాయల నుండి 150 రూపాయలకు స్టయిఫండ్ పెంచి, గర్భిణీ స్త్రీలకు 9 కోట్ల రూపాయలు ఎలవెన్స్ ఏర్పాటు చేసింది. దాదాపు 1 లక్ష 15 వేల మంది వ్యవసాయ కార్మికులకు పెన్షన్ ఏర్పాటు చేసింది. ఇండ్లస్థలాలకు 35 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించింది. గత 5,6 సంవత్సరాలుగా కుంటుపడిన భూములు గానీ ఇండ్లస్థలాలకు గానీ 35 కోట్ల రూపాయలు ఈ సంవత్సరం కేటాయించడం ఒక రివల్యూషన్‌గా భావించవచ్చు. బలహీనవర్గాల ఇండ్ల స్థలాల కార్యక్రమం కొరకు ప్రభుత్వం 63 కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్‌లో కేటాయించడాన్ని సమర్థిస్తున్నాను. అదేమాదిరిగా 90 లక్షల గ్రీన్‌కార్డుల మీద కిలో రెండు రూపాయలకు యిచ్చే బియ్యం 1.90 పైసలకు యివ్వడం కూడా సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమం. బలహీనవర్గాలకు బాగా ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి నేను దీనిని కూడా సమర్థిస్తూ, ఈ బడ్జెట్‌ను సమర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- అధ్యక్షా, 91-92 సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో గత అసెంబ్లీ చరిత్రలో ఎప్పుడూ కూడా జరగనట్లుగా 42 డిమాండ్స్ గిలెటిన్ అయిన అపఖ్యాతి వచ్చిన సందర్భంగా ఈ సభలో సభ్యులు చాలామంది ఈ డిమాండ్స్ మీద కూడా మాట్లాడి ప్రజల అభిప్రాయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చే అవకాశం లేకపోయింది. నేను కొన్ని ఇంపార్టెంట్ పాయింట్స్ మీద మాట్లాడుతాను. వరల్డ్ బ్యాంక్ అసిస్టెన్స్ నుండి సైక్లోన్ ఎమర్జెన్సీ రీ కనస్ట్రక్షన్ ప్రోగ్రాం క్రింద చేపట్టిన వర్క్స్ ఈ సంవత్సరం ఫస్ట్‌ఫేజ్ అనేకమయిన టీతింగ్ ట్రబుల్స్ ఫేస్‌చేసి సుమారు 70 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టగలిగాము. ఈ సంవత్సరం ఒక 250 కోట్ల రూపాయల దాకా ఈ ఇరిగేషన్ డ్రైన్స్‌కు, కెనాల్స్‌కు ఖర్చు పెట్టాము. కానీ ఈ సందర్భంగా నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చేది ఏమిటంటే, ఒకవిధంగా రైతాంగం ఏమనుకుంటున్నారంటే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క అభీష్టంమేరకు ఈ సెకండ్ క్రాప్ క్లోజ్‌చేయడం జరుగుతున్నది. ఇది నిజమయినా అబద్ధమయినా ప్రజలలో ప్రచారం జరుపుతున్నారనేది వాస్తవం. అసలు విషయం ఏమిటంటే వరల్డ్ బ్యాంక్ పెట్టిన కండిషన్‌లో డ్రైన్స్ బాగుచేయడానికి, కెనాల్స్ బాగుచేయడానికి matters to be confirmed before negotiations conform to the District Irrigation Boards have agreed to the closure of canals in accordance with the prepared time table for their clearance to rehabilitation. అని స్పెసిఫిక్‌గా సెకండ్‌క్రాప్ క్లోజ్‌చేసి A minimum of 100 working days. క్లోజ్‌వారు పెట్టడం దానికనుగుణంగానే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తప్పనిసరి పరిస్థితిగా ఈ కృష్ణా, గోదావరి బేసిన్‌లో ఉన్న సెకండ్ క్రాప్ మేజర్ అండ్ మీడియం డ్రైన్స్ టేకప్ చేస్తున్నారు. సెకండ్‌క్రాప్ క్లోజ్‌చేయడం ఇనెవిటబుల్ కాబట్టి వరల్డ్ బ్యాంక్ కండిషన కాబట్టి నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను ఈ విషయం ప్రత్యేకంగా రేడియో ద్వారాను, పత్రికల ద్వారాను

ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పనికాదు, వరల్డ్ బ్యాంక్ పెట్టిన కండిషన అని [illegible] con-dition precedent. [illegible] విరుగా 120 [illegible] డేస్ ఉంచేసి వరల్డ్ బ్యాంక్‌లోన్ యిస్తారనే విషయం [illegible], విస్తృతమయిన ప్రచారం [illegible] కోరు తున్నాను. ఈ యిద్దు ఫే[illegible] చేసిన [illegible] చాలా చక్కగా జరిగాయి. చూసిన ప్రతిరైతు డ్రైన్ సిస్టమ్ మన జీవితకాలంలో ఇటువంటి పని మనం ఇక చూస్తామని నమ్మకం లేదు అప్పటికప్పటికే పరిమితం కాకుండా ఇకముందు కూడా ఇది శాశ్వతంగా ఉండే నివారణో పాయం అని చెప్పి ప్రతి రైతు సంతోషంగా ఉన్నారు. దీంట్లో కొన్ని కనస్ట్రక్టివ్ సజెషన్స్ మనవిచేస్తున్నాను. ఇందులో ముఖ్యంగా గతంలో ఈ రివర్స్ అన్నీ కూడా ఫ్లడ్స్ వస్తే, హెవీరైన్స్ ఉంటే డ్రైన్స్ డిశ్చార్జ్ కెపాసిటీ లేకపోవడం వలన బ్లాక్ అవుతున్న సందర్భంలో ఈ వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్‌తో అవసరమయినచోట్ల [illegible] ఛానల్స్ త్రవ్వి సముద్రంలోకి పోయేవిధంగా కనెక్షన్ యిస్తే బాగుంటుంది. కాబట్టి ఈ డైవర్షన్ ఛానల్స్‌ను ప్రపోజ్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మనకు సెటిలైట్ ఫోటోగ్రఫీ వచ్చింది. ఈ సెటిలైట్ ఫోటోగ్రఫి ఏ డైవర్షన్‌లో బాగుంటుంది అనేది సైన్స్ ప్రోగ్రెస్ అయింది కాబట్టి ఎ[illegible] తీసుకునే కార్యక్రమం చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. అలాగే యిప్పుడు ఎక్కడైతే రివర్ మౌత్స్ 6.00 ఉన్నవో – గోదావరి రివర్ మౌత్‌లో గాని కృష్ణా రివర్ మౌత్‌లో గాని wherever the సా. drains are joining with the river or joining with the sea అక్కడ విపరీతంగా 10 అడుగుల నుండి 20 అడుగుల వరకు మేటవేసే అవకాశాలు ఉన్నవి. అది కేవలం మ్యాన్యువల్ లేబర్‌తోచేసే అవకాశంలేదు. డ్రెడ్జర్స్‌తో చేయవలసిన అవసరం ఉంది. డ్రెడ్జింగ్ ద్వారా వాటి మౌత్స్ క్లియర్ అఫ్ చేయడమే కాకుండా భవిష్యత్తులో కూడ ప్రతి సంవత్సరము డ్రెడ్జర్స్‌తో రివర్ మౌత్స్ మేయింటేన్ చేయడానికి ఒక పర్మనెంట్ వింగ్‌ను కూడ ఎస్టాబ్లిష్ చేయవలసివుంది. ఇది పర్మనెంట్ ఫీచర్. అది తప్పకుండా చేయాలని కోరు తున్నాను. అలాగే డ్రెడ్జర్స్ కూడ మనకు కావలసినటువంటి లోడ్ తీసే డ్రెడ్జర్స్ కావాలి. వరల్డ్ బ్యాంకు వారు 28 కోట్ల రూపాయల మిషనరీ పర్చేజ్ చేయడానికి మనకు అవకాశం యిచ్చారు. అందుకని వరల్డ్ బ్యాంకు యిచ్చే ఫారిన్ ఎక్స్ఛేంజీను ఉపయోగించుకొని వెంటనే స్పెషల్ టైప్ ఆఫ్ డ్రెడ్జస్ కొనాలని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే వందలాది కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి యీ డ్రైన్స్ త్రవ్వుతున్నప్పుడు కొన్ని యిబ్బందులు ఉన్నవి. అసలు యీ డ్రైన్స్ మేయింటేన్ చేయడానికి ఒక పర్మనెంట్ మేయింటేనెన్స్ వింగ్ కావాలి. గోదావరి రివర్ మౌత్‌గాని కృష్ణా రివర్ మౌత్ గాని wherever the drains are joining with the sea. ఆ మౌత్స్ మేయింటెనెన్స్ కొరకు ఒక డ్రెడ్జింగ్ వింగ్ ఉండాలి. అలాగే యీ డ్రైన్స్ మేయింటెనెన్స్‌కి ఒక పర్మనెంట్ వింగ్ ఉండాలి. కారణం ఏమంటే – డ్రైన్స్ మీద వేసిన మట్టిని దొంగతనంగా త్రవ్వుకొని పోయే పరిస్థితి ఉంది; ఆ ప్రమాదం ఉంది. గట్టు రక్షణ అవసరం, ఎక్కడైనా బ్రీచెస్‌పడినా, టైమ్‌లో యిన్ఫర్మేషను ఉండా లంటే ఒక పర్మనెంట్ మేయింటెనెన్స్ వింగ్ యీ డ్రెయిన్స్ కొరకు ఉండాలి. అట్లాగే వేసిన గట్లు అన్ని పాడైపోకుండా వాటిని ప్రతిచోట కూడ స్టోన్‌తో రివిట్‌మెంట్ చేయడం కాస్ట్లీ ఎఫైర్ అవుతుంది'గాబట్టి గడ్డితో టర్ఫింగ్ ప్రాసెస్ చేసినట్లయితే యీ బ్యాంక్స్ ఎరోడ్ కాకుండా ఉంటాయని మనవిచేస్తున్నాను. దానికి కూడ సరైన చర్యతీసుకోవాలని కోరు తున్నాను. 'మొట్టమొదట యీ డ్రైన్స్‌ను త్రవ్వదామనుకున్నప్పుడు ఏమి అనుకున్నామంటే, ఒక బేసిన్‌ను టేకప్‌చేసి ఆ బేసిన్‌లో ఉండే మేజర్ డ్రైన్స్, మీడియం డ్రైన్స్, మైనర్ డ్రైన్స్, రెవిన్యూ డ్రైన్స్, ప్రైవేటు డ్రైన్స్, అన్నీ కూడ కాంపాక్ట్‌గా చేద్దామనుకున్నాము కాని

వరల్డ్ బ్యాంకు వారు కేవలం మేజర్ డ్రైన్స్‌కు, మీడియం డ్రైన్స్‌కు మాత్రమే ఎసిస్టెన్స్ యిస్తున్నారు. కాబట్టి మిగిలినటువంటి మైనర్, ప్రైవేట్, రెవిన్యూ డ్రైన్స్‌కు ప్రభుత్వం నుండి ఎసిస్టెన్స్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కాని పోయిన సంవత్సరము టేకప్ చేసిన డ్రైన్స్‌కు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సకాలములో అనుకున్నంత డబ్బు యివ్వలేకపోయింది. ఈ సంవత్సరం ఒక యీస్ట్ గోదావరికి రెండు కోట్ల రూపాయలు మైనర్ డ్రైన్స్‌కు మన స్టేటు గవర్నమెంటు నుండి ఫైనాన్స్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. పోయిన సంవత్సరమునకు సంబంధించి 30 లక్షలు అవుట్ స్టాండింగ్ డ్యూస్ ఉండిపోయినవి. అందుకని యీ సంవత్సరం యింకా 2 కోట్ల 30 లక్షలు మైనర్ డ్రైన్స్, ప్రైవేట్ డ్రైన్స్ రిపేరు కొరకు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. అలాగే 89లో వచ్చినటువంటి ఫ్లడ్స్‌కు గోదావరి ఫ్లడ్ బ్యాంక్స్ కంప్లీట్‌గా బ్రీచెస్ పడిపోయే ప్రమాదం వచ్చినప్పుడు మొత్తం అంతా కూడ 53 స్టాండర్డ్స్‌కు – రెండు మీటర్స్ హైట్ రేయిజ్ చేయాలంటే కనీసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 120 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాలి. కాని అంత డబ్బు యిప్పుడు పెట్టకపోయినప్పటికీ కూడ కనీసం వల్నరబుల్ పాయింట్స్ అంటే ఎక్కడైతే ఫ్లడ్ బ్యాంక్ మీది నుండి నీరు ఓవర్‌ఫ్లో అయ్యే ప్రమాదకరమైన లోపాకెట్స్ ఉన్నాయో, వాటి కొరకు అక్కడ అయినా 53 స్టాండర్డ్స్‌కు తీసుకురావడానికి 9 కోట్లు కావాలని మా ఎస్.ఇ.గారు కోరితే యింతవరకు ఇవ్వలేదు. చేతులు కాలిన తరువాత ఆకులు పట్టుకుంటే లాభంలేదు గాబట్టి డౌన్ స్ట్రీమ్ ఆఫ్ ధవళేశ్వరంలో ఉండేటటువంటి ఫ్లడ్ బ్యాంక్స్‌కు అన్నింటిని కూడ 53 స్టాండర్డ్స్‌కు – లో–పాకెట్స్ ఎక్కడైతే ప్రమాదకరమైనవి ఉన్నవో అక్కడ – తీసుకురావడానికి యీ బడ్జెటులో 9 కోట్ల రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేయమని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే పోలవరం బ్యారేజి గురించి బడ్జెటులో ఎక్కడా మెన్షన్ చేసినట్లుగా లేదు. రాజీవ్‌గాంధీగారు చనిపోయిన రోజు వారు ఆంధ్రరాష్ట్రములో కాలుపెట్టినప్పుడు చేసిన ప్రామిస్ ఏమంటే, మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత తప్పకుండా పోలవరం బ్యారేజికి మేము క్లియరెన్సు యిస్తామని – ఆ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి దానికి క్లియరెన్సు వస్తుందని వారు వాగ్దానం చేశారు. మా దురదృష్టం, వారు యీరోజు లేకుండా పోయారు. పోతే రోడ్స్ అండ్ బ్రిడ్జెస్ విషయములో – గౌతమి బ్రాంచ్‌పైన కోటిపల్లి, ముక్తేశ్వరం దగ్గర ఒక బ్రిడ్జి నిర్మాణం చేయమని కోరుతున్నాను. అది చాలా అవసరం. మా ప్రాంతంలో పండే ప్రొడ్యూస్ అంతా కూడ ఒక రైల్వే పాయింటుకు వెళ్ళాలంటే – మాది డెల్టా ఏరియా, మూడువైపులా గోదావరి, ఒకవైపు సముద్రం ఉంది – ఆ బ్రిడ్జి మాకు చాలా ముఖ్యం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక యిండస్ట్రీస్ విషయానికి వస్తే, మాకు కృష్ణా గోదావరి బేసిన్‌లో గ్యాస్ బాగా దొరుకుతుంది. దానిని కాకినాడలో ఉన్న నాగార్జున ఫర్టిలైజర్స్ వారికి గోదావరి ఫర్టిలైజర్స్ వారికి యిస్తున్నారు. అలాగే ఎస్.ఆర్. గుజరాతు కంపెనీ వారికి స్పాంజి ఐరన్ ప్లాంట్‌కు లెటర్ ఆఫ్ యింటెంట్ యిచ్చారు. వారు కాకినాడలో ప్లాంట్ పెట్టడానికి వస్తే ప్రభుత్వం కూడ వారికి సీ–షోర్‌న 600 ఎకరాల సైట్ యివ్వడం జరిగింది. అదేచోట సీ–షోర్‌న ఒక పోర్టు డెవలప్ చేస్తున్నాము. దానికి ఏషియన్ డెవలప్‌మెంటు బ్యాంకు వారు 130 కోట్ల రూపాయల లోన్ యిచ్చారు. నిజానికి యీ పోర్టుకు ఫీడర్‌గా ఉండేటటువంటి యిండస్ట్రీస్‌ను ఎంకరేజ్ చేయవలసి ఉంది. ఈ ఎస్.ఆర్. గుజరాత్ స్పాంజ్ ఐరన్ ప్లాంట్ కనుక వస్తే – ప్రతి సంవత్సరం కూడ చాలా మేజర్ ఎమౌంట్ ఫీడ్‌చేసే ప్రాజక్టు – చాలా బాగుంటుంది. కాని దురదృష్టవశాత్తు, గ్యాస్ అథారిటీ ఆఫ్ యిండియా వారు దానికి గ్యాస్ ప్రియారిటీలో యివ్వడం లేనందున వారు మరెక్కడికో షిఫ్టు అయిపోయే పరిస్థితి కనబడుతున్నది. ఆ విధంగా గాకుండా గ్యాస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా వారి మీద

మీరు ప్రైవేట్ అయి యీ ఎస్.ఆర్. గుజరాత్ స్పాంజ్ ఐరన్ కంపెనీకి గ్యాస్ యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తే మనకు డబుల్ పర్పస్ సర్వ్ అవుతుంది. ఒక ప్రక్క మేజర్ పోర్ట్ అవుతుందని కాకినాడ పోర్ట్ - 130 కోట్ల రూపాయలు ఏషియన్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంకు ఫండ్సుతో మనం డెవలప్ చేస్తున్నాము. ఈ పోర్ట్‌కు మేయిన్ ఫీడర్‌గా ఉండే యీ ఫ్యాక్టరీ అక్కడి నుండి పోయే ప్రమాదం వస్తుంది. కాబట్టి వారికి ఆ గ్యాస్ ఎలొకేషను యిచ్చే దానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. తమరు నాకు యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

شری محمد امان اللہ خان (چندرائن گٹہ) :۔ جناب اسپیکر صاحب۔ یہ اپروپریشن یا مس اپروپریشن ہے معلوم نہیں ہے۔ مسٹر اسپیکر صاحب آپ کے ذریعہ سے ہمارے وزیر خزانہ سے کہنا یہ ہے کہ یہ جو اپروپریشن بل رکھا گیا ہے اسکے اندر شہر حیدرآباد کی ترقی کیلئے کوئی ذکر نہیں ہے۔ سنگور پراجکٹ سے پانی لانے کا جو تھرڈ فیس میں وعدہ کیا گیا تھا اسکا کچھ نہیں ہوا۔ کرشنا سے پینے کا پانی لانے کیلئے بجٹ میں گنجائش نہیں رکھی گئی۔ گذشتہ ۲ سیشن سے اس اسمبلی کے اندر کانگریس کے سابقہ چیف منسٹر اور موجودہ چیف منسٹر نے وعدہ کیا تھا کہ پینے کا پانی کرشنا سے لایا جائیگا۔ اسکا افتتاح بھی ہوا تھا۔ اکمپلی ریزروائر کے پاس لیکن آج تک کوئی کام نہیں ہوا۔ کیونکہ فنڈس مختص نہیں کیا گیا۔

مسٹر اسپیکر :۔ میں بھی سمجھتا ہوں۔

شری محمد امان اللہ خان :۔ ایسا محسوس ہوتا ہے کہ آندھرا پردیش کا جو دارالخلافہ شہر حیدرآباد ہے اسکی ترقی کیلئے ' سڑکوں کی توسیع کیلئے اور میونسپل کارپوریشن کے ایلکشن کے تعلق سے اس بل میں کوئی تذکرہ نہیں ہے۔ اس کارپوریشن میں عوام کے منتخبہ نمائندے تھے۔ آپ نے باڈی کو تحلیل کردیا۔ اسمیں ایلکشن کرنے کے تعلق سے کوئی ذکر نہیں ہے۔ دوسری طرف میونسپل کارپوریشن میں کوئی فنڈس نہیں ہے۔ محترم نرسمہا ریڈی صاحب بھی بیٹھے ہوئے ہیں وہ بھی کچھ نہیں کر رہے ہیں۔ چیف منسٹر صاحب نے سٹی کے ایم ایل ایز کی ایک میٹنگ بلوائی تھی۔ بڑا ہی افسوس ہوا۔ پہاڑ کھودنے کے بعد چوہا نکلا۔ چیف منسٹر کی میٹنگ میں یہ طئے ہوا کہ ہر ایک ایم ایل اے کے حلقہ کیلئے ۲۰ ' ۲۰ لاکھ روپیئے منظور ہوئے۔ ہم پہلے کارپوریشن کے سپرنٹنڈنٹ انجینیر کے پاس بیٹھ کر ۲۵ ' ۲۵ لاکھ روپیوں کا کام کرواتے تھے۔ چیف منسٹر کی عدم دلچسپی معلوم ہوتی ہے۔ پرانے شہر کی ترقی کیلئے بارہا چیف منسٹر سے نمائندگی کئے اور ان سے درخواست کرے۔ پرانے شہر میں ایک اتھارٹی ہے جو قلی قطب شاہ اربن ڈیولپمنٹ اتھارٹی ہے۔ اس اتھارٹی کو سابقہ چیف منسٹر انجیا صاحب نے اس ارادہ سے قائم کیا تھا کہ پرانے شہر کے سلم علاقے بھی ترقی کرسکیں۔ یہ اتھارٹی کا کام ہے کہ پرانے شہر کی ترقی کیلئے کام کرے۔ اس اتھارٹی کو تلگو دیشم کے دور میں اور کانگریس کے دور میں فرق ہے۔ کانگریس نے پہلے ۲۵ لاکھ روپیئے ' ۵۰ لاکھ روپیئے اور اسکے بعد ایک کروڑ روپیئے دیئے۔ لیکن تلگو دیشم کے دور میں ۸۴-۸۵ میں اس اتھارٹی کو ۷ کروڑ روپیئے دیئے گئے۔ ۸۷-۱۹۸۸ء میں اسکو ۵ء۱۴ کروڑ روپیئے دیئے گئے۔ سوچنے کا مقام ہے۔ اسپیکر صاحب کے ذریعہ میں یہ کہونگا کہ قلی قطب شاہ کیلئے فنڈس جلد سے جلد اجرا

کریں۔ اس اتھارٹی کیلئے سالانہ ۱۵ کروڑ روپئے فنڈس دیں۔ اسلئے کہ پرانے شہر میں کوئی ڈرینیج برابر نہیں ہے۔ ۱۹۸۶ء سے آج تک چادر گھاٹ سے چندرائن گٹہ کی سڑکوں کی توسیع کا کام نہیں ہوا۔ شاہ علی بنڈہ کی سڑک کا کام فنڈس نہیں ہونے کی وجہ سے رکا ہوا ہے۔ وزیر بلدیہ کے پاس فنڈس نہیں ہونے کی وجہ سے وہ بھی کچھ نہیں کر سکے رہے ہیں۔ قلی قطب شاہ اربن ڈیولپمنٹ اتھارٹی کو کم سے کم سالانہ ۱۵ کروڑ روپئے بجٹ دینا چاہیئے۔ وزیر فینانس سے گذارش کرتا ہوں کہ وہ اپنا بیان دیتے وقت شہر کی ترقی کیلئے فراخدلی کا اعلان کریں۔ یہ کوئی بڑی بات نہیں ہے۔ ھریانہ کو ڈیولپمنٹ کرنے کیلئے ایک ہزار کروڑ روپئے خرچ کئے جاتے ہیں۔ پرانے شہر کیلئے ۱۵ کروڑ روپئے نہیں دیئے جاتے۔ مرکز میں آپ کی حکومت ہے۔ سنٹرل سے میچنگ گرانٹ کم سے کم ۱۵ کروڑ روپئے لائیں۔ سالانہ ۳۰ کروڑ روپئے پرانے شہر کی ترقی کیلئے قلی قطب شاہ اربن ڈیولپمنٹ اتھارٹی کے ذریعہ خرچ کئے جائیں۔ وہاں کی سڑکیں وہاں کی ڈرینیج وہاں کی موریاں وہاں کے نل وہاں کی لائیٹ کی سدھار کرسکیں۔ اسکے سوا کچھ نہیں ہے۔ منتخبہ باڈی کو کوئی فنڈس نہیں دیا گیا۔ ہمیں صرف بدنام کیا گیا۔ ہم سمجھ رہے تھے کہ حکومت کم سے کم کچھ کام کریگی۔ چیف منسٹر اور وزیر فینانس سے گذارش کرتا ہوں کہ خاص طور پر پرانے شہر کی ترقی کیلئے جبکہ میونسپل کارپوریشن میں منتخبہ نمائندہ نہیں ہے۔ سب سے پہلے اسکا الیکشن ہونا چاہیئے۔ اگر الیکشن نہیں ہے تو اس کارپوریشن کو زیادہ سے زیادہ فنڈس دیں۔ شہر حیدرآباد کو بیوروکریسی کے اندر نہیں چھوڑ دینا چاہیئے۔ شہر حیدرآباد میں منتخب ارکان اسمبلی ہیں۔ یہاں پر ایک اڈوائزری کمیٹی بنانا چاہیئے۔ جس طریقہ سے سارے آندھراپردیش کے ہر ضلع میں ایک ڈسٹرکٹ ڈیولپمنٹ کمیٹی ہوتی ہے۔ اسی طریقہ سے حیدرآباد ڈیولپمنٹ کمیٹی ہونا چاہیئے جو اب قائم نہیں ہے۔ جلد سے جلد اس کمیٹی کو بنانا چاہیئے۔ اسکی میٹنگ ڈسٹرکٹ لیول پر کلکٹر آفس میں ہوتی ہے وہ کمیٹی یہاں پر نہیں ہونے کی وجہ سے بیوروکریسی بڑھ رہی ہے۔ کل لا اینڈ آرڈر پر بحث ہونا تھا لیکن ایک بل پاس کرنے کیلئے ۴ گھنٹے خراب کر دیئے جسکی وجہ سے لا اینڈ آرڈر، وقف بورڈ اور مائناریٹیز کمیشن پر بات نہیں کرسکے۔ لا اینڈ آرڈر کی حالت نہ صرف شہر حیدرآباد میں خراب ہے بلکہ سارے آندھراپردیش میں خراب ہے۔ نکسلائیٹوں کی وجہ سے لوگوں کی جانیں جارہی ہیں۔ کہیں چوری، کہیں ڈکیتی اور شہر حیدرآباد میں فرقہ وارانہ فسادات کا لا متناہی سلسلہ چل رہا ہے۔ آپ اقتدار میں خوش نہیں ہیں۔ پھر تلگو دیشم کو اقتدار پر لانا چاہ رہے ہیں۔ جسکی وجہ سے لا اینڈ آرڈر کا مسئلہ شہر حیدرآباد میں پیدا ہوا۔ تلگو دیشم حکومت میں لاکھوں خرابیاں تھی ہونگی لیکن عوام تلگو دیشم حکومت کے دور کو یاد کر رہے ہیں۔ کیونکہ ان کے زمانے میں فرقہ وارانہ فسادات نہیں ہو رہے تھے۔ یہ آپ کی پارٹی کی گروپ بازی سمجھئے یا نہیں۔ ایک دوسرے چیف منسٹر کو گرانے کیلئے یہ سیاسی کھیل کھیلا جارہا ہے اور فرقہ وارانہ فسادات کرائے جارہے ہیں۔ گذشتہ اکٹوبر، نومبر اور ڈسمبر کے اندر جو حالات تھے اسوقت بھی ہم چیف منسٹر صاحب سے ملاقات کئے۔ ہوم منسٹر صاحب سے نمائندگی کئے اور کمشنر پولیس نے بھی ایک میٹنگ طلب کی تھی۔ اسوقت بھی ہم نے کہا کہ شہر حیدرآباد میں جو گنیش وسرجن ہوتا ہے اسکو ختم کر دیا جائے۔ کیونکہ یہ جلوس کوئی پرانا نہیں ہے یہ ایک

بالکل نیا ہے۔ یہ کوئی مذھبی آزادی نہیں ہے۔ ھم نے بچپن سے دیکھتے ہوئے آئے ہیں کہ ہر محلہ کی باؤلی میں گنیش وسرجن کیا جاتا تھا۔ اتنے بڑے مجموعہ کو جب کہ آپ کنٹرول نہیں کرسکتے تو پھر کیوں جلوس نکالنے کی اجازت دیتے ہیں۔ اسپیکر صاحب آپ کو بھی معلوم ہے کہ وسرجن کے وقت ایک وڈیو کیسٹس لی گئی اس کیسٹس میں دیکھ کر کلپرٹس کو کیوں پکڑا نہیں گیا۔

مسٹر اسپیکر:۔ آپ کو چاہیئے کہ میرے ساتھ تعاون کریں۔

شری محمد امان اللہ خان:۔ پولیس کے اندر ایک نیا ماحول پیدا کریں۔ ھم سمجھینگے کہ واقعی کانگریس اقلیتوں کی خاص کر مسلمانوں کی دوست ہے۔ آپ کو اقتدار دیا گیا۔ کل ہی اگر الیکشن کروایا جائے تو آپ اقتدار پر آنے والے نہیں ہیں۔ ھم کو آپ کا اقتدار عزیز ہے ھم آپ کو اقتدار پر دیکھنا چاہتے ہیں۔ ھمکو یہ اچھا نہیں لگتا کہ کوئی دوسرا اقتدار پر آئے۔ لیکن آپ خود اپنے پیروں پر کلہاڑی مار رہے ہیں۔ آپ اپنا اقتدار کھونا چاہ رہے ہیں۔ لا اینڈ آرڈر کا مسئلہ صرف شہر حیدرآباد میں نہیں بلکہ سارے آندھرا پردیش میں خراب ہوچکا ہے۔ پولیس کے نظم وضبط کو سدھاریئے۔ ماشنارٹیز کمیشن ۱۹۷۹ء میں قائم ہوا تھا۔ کانگریس والے تو ماشنارٹیز کے تعلق سے کچھ نہیں کہہ سکتے اسلئے مجھے تو کہنے دیجئے۔ کیونکہ ھماری جماعت ماشنارٹیز کی نمائندگی کرتی ہے۔ ھم ماشنارٹیز کے ووٹ لیکر آتے ہیں۔ ھم ماشنارٹیز کے تعلق سے نہیں کہینگے تو ھمارے آنے کا مقصد ہی ختم ہوجائیگا۔ ماشنارٹیز کمیشن کو کانگریس ہی نے قائم کیا تھا تاکہ ماشنارٹیز کا تحفظ کیا جاسکے۔ ماشنارٹیز کمیشن کے اندر کیسے کیسے لوگوں کو رکھا گیا۔ ۶ سال کے اندر اس کمیشن کے صدور نے جو رپورٹس حکومت کو دی تھیں۔

مسٹر اسپیکر:۔ وقت نہیں ہے۔ جلد کہیئے۔

شری محمد امان اللہ خان:۔ ماشنارٹیز کے چیرمن نے جو جو سفارشات کئے ہیں آپ اپنے کیبنیٹ میں رکھیئے۔ ماشنارٹیز کے کیا حقوق تلف ہورہے ہیں آپ کے سامنے آجائیگا۔ آپ ماشنارٹیز کے ساتھ انصاف کیجئے۔ وقف کے تعلق سے کہونگا کہ اس وقف بورڈ میں ایک نا اہل چیرمن کو رکھا گیا ہے۔

مسٹر اسپیکر:۔ وقت نہیں ہے اس معاملہ کو جلد ختم کرنا ہے۔ آپ جلد کہیئے۔

شری محمد امان اللہ خان:۔ وقف بورڈ کو کوئی قانونی اختیارات نہیں ہیں۔ ھندو وقف کو اگزیکٹیو پاور ہے لیکن مسلم وقف بورڈ کو یہ پاور نہیں ہے۔ مسلم وقف بورڈ کو بھی اگزیکٹیو پاور دیئے جائیں جس طریقہ سے ھندو وقف کو حاصل ہے۔

مسٹر اسپیکر:۔ آپ جلد ختم کیجئے وزیر مالیہ سب سن رہے ہیں۔ آپ کو جواب دینگے۔

شری محمد امان اللہ خان:۔ اسپیکر صاحب مسلم وقف بورڈ کو کوئی قانونی اختیارات حاصل نہیں ہیں۔ جس طریقہ سے ھندو وقف میں ایک چیف اگزیکٹیو آفیسر ہوتا ہے۔ اسی طریقہ سے مسلم وقف کو بھی عاملانہ اختیارات دیئے جائیں۔ ۱۵ سال پہلے تلنگانہ میں وقف کا سروے ہوا تھا۔ اسوقت ۸۰ کروڑ روپیئے کی جائیداد تھی۔ سارے آندھرا پردیش میں مسلم وقف کی جائیداد تقریباً ۲ ارب روپیئے ہے۔ اسپیکر صاحب سارے ڈیمانڈ تو گلیٹن ہوگئے ہیں۔ مجھے اس اپروپریشن بل پر کچھ اور کہنا ہے اسلئے اور تھوڑا وقت دیں۔

مسٹر اسپیکر :۔ آپ جلد ختم کیجئے۔ میں نے آپ کو بہت زیادہ وقت دیا ہوں ۔

شری محمد امان اللہ خان :۔ یونانی دواخانوں کا کیا حال ہے ۔حکومت اس کو اسٹپ مادر کی طرح دیکھ رہی ہے ۔یونانی طریقہ علاج ایک قدیم علاج ہے جو سارے ہندوستان میں چلتا ہے ۔یونانی دواخانوں کے تعلق سے سوچیئے اور ایلوپیتھک دواخانوں کو بھی مدنظر رکھیئے ۔

مسٹر اسپیکر :۔ مسٹر امان اللہ خان صاحب ۔میں نے آپ کو زیادہ سے زیادہ وقت دیا ہوں ۔آپ مہربانی کرکے بیٹھ جائیے ۔

شری ابراہیم بن عبداللہ مسقطی :۔ پرانے شہر میں اسکولوں کی حالت بد سے بدتر ہوگئی ہے ۔اسکولوں کے تعلق سے کہنے دو ۔

مسٹر اسپیکر :۔ امان اللہ خان صاحب بڑے بزرگ آدمی ہیں وہ مجھے عزت دیتے ہوئے بیٹھ جائینگے ۔

شری محمد امان اللہ خان :۔ اسکولوں کی بلڈنگ اور یونانی دواخانوں کے تعلق سے غور کریں ۔اسپیکر صاحب آپ کا بہت بہت شکریہ ۔

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, తొలుత శాసనసభ సిబ్బందికి సెక్రటరీ దగ్గర నుంచి దిగువ సిబ్బంది వరకు ఉన్నటువంటి సిబ్బందికి మనం అంతా ధన్యవాదాలు తెలుప వలసిన అవసరంవుంది. ఒకనెలా పదిహేను రోజుల నుంచి వారు సేవచేస్తూ సహాయం చేస్తూ వచ్చారు. యిప్పుడు మనం అప్రోప్రియేషను బిల్లును ఆమోదించబోతున్నాము. దీనిని మంత్రిగారు సద్వినియోగం చేయాలి. యిది సద్వినియోగం కావాలి. అవినీతి విచ్చలవిడిగా పెరిగిపోతున్నది. అవినీతి ఆరోపణలు వచ్చినప్పుడు మంత్రివర్గంలో అవినీతి ఉన్నట్లుగా అభిప్రాయాలు వ్యక్తపరచినప్పుడు వాటిని తొలగించేందుకు ప్రయత్నం చేసినప్పుడే అవినీతిని అరికట్టగలుగుతాము. అవినీతి ఆరోపణలు వచ్చిన మనుష్యుల మీద నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహ రించాలి. రాష్ట్ర అభివృద్ధికి సంబంధించి దూరదృష్టి కలిగినటువంటి అవగాహన ఉండాలి. రాష్ట్రములో రెండు ప్రధానమైన సమస్యలు ఉన్నాయి. ప్రకృతి విపత్తు నుంచి రాష్ట్రాన్ని రక్షించుకోవాలి. దీనికి ఒక పరిష్కారం మార్గం కావాలి. రెండవది ప్రాంతీయ అసమానతల తొలగింపు. రెండింటికి వేరువేరు నిపుణుల కమిటీలను వేయండి. వీటి గురించి ఒక మాస్టరు ప్లాను తయారుచేయండి. వనరులు సమకూర్చుకోవడం విషయంలో ప్రకృతి విపత్తు గురించి సేల్సుటాక్సు పకడ్బందీగా వసూలుచేయడం, పట్టణ గరిష్ట పరిమితి, నల్లధనము బయటకు లాగడం, సంపన్నుల మీద పన్నువేయడం వగైరాలు గురించి నిపుణుల కమిటీ లనువేసి నివేదికలను తెప్పించుకోవాలని నేను ఎప్పటి నుంచో చెబుతూ వస్తున్నాను. నేను యిప్పటికైనా ఆ విధముగా నిపుణుల కమిటీలను వేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరు తున్నాను. ట్రైబల్సు ఉండే ఏరియాలలో షెడ్యూల్డు ఏరియాలలో ట్రైబల్సుకు స్వపరిపాల నాధికారం యివ్వాలి. శాంతిభద్రతలు గురించి అందరూ చెబుతూ వస్తున్నారు. శాంతి భద్రతలు తీవ్రంగా క్షీణించాయి. ఎక్కడచూసినా మతకల్లోలాలతో, రాజకీయ కక్షలతో, పీపుల్సువార్ గ్రూపు నక్సలైట్ల విజృంభణ, మరొకవైపున యల్.టి.టి.ఇ. కార్యకలాపాలు రోజురోజుకు పెరిగిపోతూ ఉన్నాయి. యల్.టి.టి.ఇ.ది క్రొత్త సమస్య వచ్చిపడింది. ఎవరికి రాష్ట్రములో రక్షణలేని పరిస్థితి-వచ్చింది. పోలీసు డిపార్టుమెంటును రెండు రకాలుగా పరిశీలన చేయవలసివుంది. వీరు భూస్వాములకు, పెత్తందార్లకు అధికారంలో ఉన్నవారికి కీలుబొమ్మలుగా తయారుకాకుండా సామాన్య కష్టజీవులకు వీరు రక్షణగా ఉంటూ వీరిని

ఆదుకుంటూ సేవలుచేయాలి· ప్రజలకు వీరు నిజమైన సేవకులుగా ఉంటూ తీర్చిదిద్దాలి అందుకని యిందులో క్రింద నుంచి పైదాకా పునశ్చరణ తరగతులు నిర్వహించాలి· శాంతి భద్రతలు పరిరక్షించే విషయంలో పోలీసు శాఖను బలపరచవలసిన అవసరం ఉంది పోలీసు శాఖ పటిష్టంగా ఉంటే శాంతిభద్రతలను అరికట్టగలుగుతాము· పోలీసుశాఖ గురించి బడ్జెట్‌లో కేటాయించిన ఎమౌంట్ చూస్తే వారి జీతభత్యాలకే సరిపోతుంది· పోలీసు శాఖను బలపరచాలంటే ముందుగా మండల పోలీసు స్టేషన్సు పెంచాలి, సర్కిల్ సబ్ డివిజన్సు పెంచాలి, 4 ఎ·పి·యస్· ఉండాలి ఒక్కొక్క డివిజనుకు· వి ఐ·పి· సెక్యూరిటీ పెంచాలి· హైదరాబాదులో ఉన్నటువంటి పోలీసు స్టాఫ్‌ను పెంచాలి· హోంగార్డ్సుల సంఖ్య పెంచాలి· రంగారెడ్డి జిల్లాలో పోలీసు స్టాఫ్‌ను పెంచవలసివుంది· రైల్వే పోలీసును పెంచవలసి ఉంది· యూసుఫుగుడాలో పి·ఆర్·ఆర్· రిక్రూట్‌మెంటు సెంటరు ఓపెన్ చేయాలి టీచింగు స్టాఫ్‌కు ఎలివెన్సు పెంచాలి· వీటన్నింటికి 74 కోట్ల రూపాయలు కావాలి· పోలీసు స్టాఫ్‌ను బలపరచడానికి 74 కోట్ల రూపాయలు అవసరం ఉంటుంది· 1015 వాహనాలు కావలసివుంది· వాటికి 23 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది· కమ్యూనికేషను సిస్టము బలపరచాలి· దానికి నాలుగు కోట్ల రూపాయలు అవసరం ఉంటుంది· వెల్‌ఫేరు ఏక్టివిటీస్ గురించి ఆరుకోట్ల రూపాయలు కావాలి· 107 కోట్ల రూపాయలు ఈ పోలీసు వ్యవస్థను బలపరచడానికి అవసరం ఉంది· యిప్పుడున్న పరిస్థితులలో పీపుల్‌వార్ గ్రూప్ నక్సలైట్ల యల్·టి·టి·ఇ·ల కార్యకలాపాలను వారి నుంచి వచ్చే ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోవలసిన అవసరం ఈ పోలీసు వ్యవస్థకు ఉంది· కాబట్టి ఈ పోలీసు వ్యవస్థను బలపరచాలంటే 107 కోట్ల రూపాయలు కావలసివుంది కాబట్టి ఈ డబ్బును ఎక్కడ నుంచి తీసుకుని వస్తారు? అప్పు తీసుకుని వస్తారా? లేక సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి తెస్తారా, గ్రాంట్ల రూపములో తెస్తారా? మంత్రిగారు చెప్ప గలిగితే సంతోషిస్తాను· 107 కోట్ల రూపాయలు ఈ పోలీసు వ్యవస్థను బలపరచడానికి అదనంగా తెస్తున్నామనే హామీ మంత్రిగారు వారి సమాధానంలో యివ్వాలి· శాంతిభద్రతల విషయంలో పోలీసులు అణచి వేయగలుగుతారని నమ్మకం కలుగుతుంది· యిప్పుడు రాష్ట్రములో ఎవరికి రక్షణలేని పరిస్థితి ఉంది· నిన్న కూడా స్పెషల్ పోలీసు బిల్లును యిక్కడ ప్రవేశపెట్టినప్పుడు వారు మాట్లాడుతారనుకున్నాను· హోం మినిష్టరుగారు దీని మీద మాట్లాడుతారు అనుకున్నాను· దురదృష్టవశాత్తూ మాట్లాడలేదు· డబ్బు లేదు· సంతోష్‌రెడ్డిగారు దీని మీద హామీ యివ్వాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను·

శ్రీ డి· వీరభద్రరావు (అనకాపల్లి):–, అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటులో 42 పద్దులు 6·30
గిలెటిన్ అయిపోయాయి· చర్చించడానికి అవకాశము లేకుండా పోయింది· ముఖ్యమైన సా·
పద్దులు అయినటువంటి వ్యవసాయము, కోపరేషన్, సివిల్ సప్లయిస్ ఇరిగేషన్, పవర్, రెవిన్యూ, ఎడ్యుకేషన్‌లాంటి ప్రధానమైన పద్దులపైన కూడా చర్చలేకుండా పోయింది· పేరుకు బడ్జెటు సెషన్ అనుకోవడం తప్ప, నిజంగా ఈ సెషన్ అంతా కుంభకోణాలకే సరి పోయింది· నిజంగా నేను కోరేది ఇకనుండి అయినా, నెలరోజుల బడ్జెటులో కేవలం కుంభకోణాల నిమిత్తం సెషన్ అనేటటువంటిది ఇంట్రడ్యూస్ చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను· బడ్జెటుకు కేటాయించిన సమయాన్ని బడ్జెటుకే కేటాయించి, రాష్ట్రము గురించి ఈ శాసన సభ్యులు కొంతసేపయినా కొన్నాళ్ళు చర్చించడానికి జాగ్రత్తగా ఆలోచనచేసి, తగిన అవకాశాన్ని కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను·

మార్చిలో మన ప్రభుత్వముతోపాటు, కర్నాటక ప్రభుత్వము కూడా ఆనాడు ఫుల్ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టింది మనము ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్ పద్ధతిలో మనము బడ్జెటును ప్రవేశ పెడుతున్నాము ఈ ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్ పద్ధతి పోయేలాగా ప్రతి సంవత్సరము ఫుల్ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టుటకు తగు చర్యలు తీసుకోవలెనని కోరుతున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గురించి చెప్పాలంటే, ఇందులో వినియోగించే ప్రతిపైసా ఎవరి అధీనములో ఖర్చు అవుతున్నదో చెప్పలేని పరిస్థితిలో ఉంది ఈ రాష్ట్రాన్ని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము ఏలుతున్నదని అనుకొనడం తప్ప, నిజంగా వారు ఏలడంలేదు. కేవలం గుండాలు, నక్సలైట్లు, పోలీసులు, కోర్టులు ఈ నాలుగు వ్యవస్థలే ఏలుతున్నాయి. ఎవరయినా అన్యాయానికి పాల్పడితే ఈ ప్రభుత్వానికి వచ్చి చెప్పుకుందామంటే, సరియైన యంత్రాంగము లేదు కోర్టులే మనకు గతి అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. కోర్టులు న్యాయమైన తీర్పులు ఇచ్చి, ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. దీనికి ఎంతయినా మనము సిగ్గుపడవలసిన అవసర ముందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని కట్టుదిట్టము చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది పాపం ముఖ్యమంత్రిగారు చేసే అవకాశం ఏమీ కనిపించడం లేదు. ఏ ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నాళ్ళుంటారో తెలియని పరిస్థితి ఇక్కడ ఏర్పడింది. ఎక్కడ నుండి ఏ ఫోన్ వస్తుందో తెలియని పరిస్థితి ఉంది. మంత్రులు కావాలని కొందరుంటే, మంత్రు లందరూ హోంమంత్రులు కావాలనే అభిప్రాయంతో మరి కొందరున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిని గురించి ఆలోచన చేసేవారు కానీ, యంత్రాంగమును గురించి ఆలోచన చేసేవారు కానీ, ప్రభుత్వ లోపాల గురించి ఆలోచన చేసేవారు కానీ కనిపించడం లేదు.

ఇక హౌసింగు గురించి చూచినట్లయితే, మనకు చాలా ఇండ్లు మంజూరు చేశామని అంటున్నారు. కానీ 60 శాతం ఇండ్లు ఏమాత్రం ఇంప్లిమెంట్ కాలేదు. వీటిని పూర్తి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముపై ఉంది. అంతేకాకుండా, గతములో అసెంబ్లీ సమా వేశాల్లో మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రి అనేక హామీలు ఇచ్చారు. కానీ ఏ హామీని అమలు జరపడంలేదు. సెషన్ అయిపోయిన తరువాత, మరల వచ్చే సెషన్‌కు మా ఎస్యూరెన్స్ ఏమి చేశారని అడిగినా సరే పలికే నాథుడే కనిపించడం లేదు. ఆనాటికి మరో ముఖ్యమంత్రిగారు వస్తున్నారు ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఎస్యూరెన్స్‌లను సక్రమంగా అమలు చేయవలసిన బాధ్యత స్పీకరుగా మీమీద ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

రెండు రూపాయలు కేజి బియ్యం గురించి గతములో మాట్లాడడం జరిగింది. కానీ ఈనాడు కూడా ఎలెక్షన్స్ ముందు ఎవరెవరికి బియ్యం కార్డులు లేవో ఎలెక్షన్ స్ట్రాటజీ కోసము దాన్ని ఉపయోగించారు తప్ప, నిజంగా ఆ కార్యక్రమాన్ని ఎవరూ పూర్తి చేయలేదు. ఇంకా చాలా మందికి అర్హులైన వారికి ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత, కార్డులు ఇస్తామని కలెక్టర్లు చెప్పడం అవి ఆగిపోవడం జరిగింది. ఆ కార్యక్రమాన్ని కంటిన్యూచేసి అర్హులైన అందరికి బియ్యం ఇవ్వాలనే తలంపు ఉంటే, దాన్ని కొనసాగించాలని కోరు తున్నాను

బినామీ ఎస్సైన్‌మెంట్స్ ఎక్కువయి పోయాయి. హౌస్‌సైట్స్ ఇస్తామని ప్రభుత్వానికి సంకల్పమున్నా కూడా, ఎక్కడ కూడా అమలు చేసిన దాఖలాలులేవు అందులో కూడా మీరు చిత్తశుద్ధి లేకుండా, ఎస్ సి లకు 50 శాతం ఇమ్మని కంపల్‌సరీగా జీ ఓ. ఇష్యూ చేయడం జరిగింది. ఎస్ సి.లు ఎక్కడయితే ఉన్నారో వారినందరిని ఎగ్జాస్ట్‌చేసి,

తరువాత మిగిలిన భూమిని మిగిలిన వారికిస్తే, బాగుంటుంది. కానీ ఖచ్చితంగా ఎక్కడయితే ఎస్.సి.లు లేరో ఆ గ్రామంలో మీరు 50 శాతం ఇవ్వాలని అంటే, వాళ్లను ఎక్కడి నుంచో తీసుకొని వచ్చి ఇవ్వడం జరుగుచున్నది అందువల్ల ఆ కండిషన్‌కు రిలాక్సు చేయాలని కోరు తున్నాను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో చాలా పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. వాటికి క్లియరెన్సు తీసుకొని రాలేదు. అనేక ప్రాజెక్టులు, వంశధారా, పోలవరం పులిచింతల, తుంగభద్ర, జూరాల ఈ విధంగా అనేక ప్రాజెక్టులు పెండింగులో ఉన్నాయి కేంద్రములో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వముంది. మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 38 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు చేయడానికి వీల్పైన ప్రాజెక్టులు పెండింగులో పడిపోయాయి. వాటి క్లియరెన్సు వెంటనే తెప్పించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా పోలవరం ప్రాజెక్టును పట్టించుకొనే నాధుడే లేడు. ఈ మధ్యన ఎం.పి.లకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక నోటు ఇచ్చింది. అందులో పెండింగు ప్రాజెక్టుల గురించి తెలియజేశారు. ఆ లిస్టులో నుండి పోలవరం ప్రాజెక్టును పూర్తిగా తీసివేశారు. ఆ ప్రాజెక్టును చేపట్టదలచుకొన్నారా లేదా? ఆ ప్రాజెక్టులవల్ల ఏడున్నర లక్షల ఎకరాలు సాగయి రైతులకు ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంటున్నప్పుడు, దాన్ని రైతులకు దక్కనీయకుండా ఏర్పాటు ఈ ప్రభుత్వము చేస్తున్నందుకు విచారకరంగా ఉంది. అందువల్ల తగిన చర్యలు తీసుకోవలెను. ఈ రాష్ట్రములో రైతుల గురించి ఆలోచన చేయాలి. రైతులకు ఎప్పుడూ తుఫానుతోనూ, కరువుతోనూ, లేకపోతే వరదలతోనూ కష్టాలు ఎదురవడం తప్ప, వాళ్లకు ఏ సహాయం అందడంలేదు. గ్రాంట్లను రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఇస్తుందని అంటే, వరద గ్రాంట్లను ఇస్తుంది. కరువు గ్రాంట్లను ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. కానీ రైతుకు ఒక రూపాయి ఇద్దాం వారికి న్యాయం చేద్దామని ఈ ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రం లేదు.

గుంటూరులోనూ, అనంతపురంలోనూ ఎరువుల రేట్లు పెరిగిపోయాయి. ఎరువులను సకాలంలో రైతులకు అందించడం చేతకాలేదు సరికదా గతములో వేరిపై లాటీఛార్జిచేసి, రైతులపై చేయిచేసుకొన్నారు. ఈ పాప పరిహారం నిమిత్తమయినా సరే, కొంత డబ్బును రైతాంగము సంక్షేమం కొరకు కేటాయింపు చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఈ వ్యవస్థ ఉంటుందో పూడిపోతుందోననే సందేహాలు అందరిలో ఉన్నాయి. మండల్ వ్యవస్థ ఉందా లేదా ఉంటే ఎక్కడుందో చెప్పే నాధుడే లేడు. కమిటీని వేశామని అంటారు. మండలాల ఎలెక్షన్స్ జరిపించాలి. 10 లక్షలు కేటాయించామని అంటారు. అసలు ఏమిటి? ప్రభుత్వం తాలూకు అభిప్రాయాలు ఈ విషయంలో చాలా వేగ్గా ఉన్నాయి. ఏమాత్రం నిర్ధారణ చేయలేని పరిస్థితిలో ఈ ప్రభుత్వముంది. ఎందుకీ వేవరింగ్? నాకు అర్థం కావడంలేదు. సరియైన అభిప్రాయాన్ని ఎందుకు ఏర్పరచుకోరు? జిల్లా ప్రజాపరిషత్తుల్లో తెలుగుదేశం వాళ్ళున్నారని, వాళ్లందరికి అధికారాలు తీసివేయడం, రేపు మీ చేతిలోకి వస్తే, మీరు అధికారంను ఉంచుకోవలెనని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు కానీ, అది కల్ల. మొన్న లోకసభ ఎన్నికలు జరిగిన రిజల్ట్సు మనకు చాలా స్పష్టంగా కనబడుతున్నాయి. అనేక మార్కెటింగ్ కమిటీలను వేస్తున్నారు. కోఆపరేటివ్ సొసైటీలలో లేడి నామినేషన్స్ అక్రమంగా చేయడం జరిగింది. ఎం.ఎల్.ఎ. తాలూకు అధికారాలను తీసివేయడం కోసము నియోజకవర్గం లెవెల్‌లో కూడా కొన్ని కమిటీలను ఏర్పాటు చేయాలని అనుకోవడం చాలా

అసమంజసము ఎం ఎల్.ఏ.ల తాలూకు పవర్స్‌ను కాపాడుతూ, వారి తాలూకు ప్రివి లేజెస్‌ను కాపాడుతూ, న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

లా అండ్ ఆర్డరు వాటి గురించి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కుంభకోణాల్లో ఇరుక్కుపోయింది. అవినీతి ఆరోపణలు ముట్టుముట్టాయి. నేను చెప్పడం లేదు. ఇటీవల కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందిన ఎక్స్ ఎం.ఎల్.ఎ. *** మొదలయిన వారు ఈనాడు హైకోర్టులో కేసులు కూడా ఫైల్‌చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము పూర్తిగా అవినీతి పాల్పై, కుంభకోణాల్లో ఇరుక్కుపోయి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తాలూకు ఖజానాను గుల్ల చేస్తున్నదని ఆరోపణ చేయడం జరిగింది. 1983 నుండి కూడా విదేశీ మద్యం అమ్మకంలో
5 40 సా. పన్ను రాయితీ కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఎవరి కోసం అధ్యక్షా, ఈ బెనిఫిట్? కేవలం ఇండిస్ట్రీస్ కోసం ఈ బెనిఫిట్ ఇవ్వడం జరిగింది. మినీ సిమెంటు ఫ్యాక్టరీకి కూడ 50 పర్సంటు కన్సెషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఆయిల్ కమిషన్ వారికి కూడ పూర్తిగా టాక్సుని ఎగ్జంప్టు చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా అనేకరకాలుగా టాక్సు ఎగ్జంప్షన్‌ని ప్రభుత్వం ఒక స్వంత ఎస్టేటులాగ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వాడుకోవడం అనేటటువంటిది జరుగుతోంది. అంతేకాదు ఈ రాష్ట్రానికి కొంత రాబడిని తీసుకువద్దాము అనే ఉద్దేశం ఎవరిలోను కనిపించడంలేదు. 121 కోట్ల రూపాయల కుంభకోణము ఉంది అంటే లేదు లేదు, 6 కోట్లు రూపాయలు మాత్రమే ఇందులో మన రాష్ట్రానికి నష్టము వస్తుంది అని అనడం జరుగుతోంది. 6 కోట్లు కాదు 6 రూపాయలు కూడ నష్టము వచ్చేటటువంటి ఏ కార్యక్రమం కూడ మీరు తీసుకోవడం అనేది జరగకూడదు. వరల్డ్ బ్యాంకు టెండర్సులోను శ్రీరామ్‌సాగర్ శ్రీశైలము కుడిగట్టు కాలువ పనులలో సుమారు 30 కోట్ల రూపాయలు కుంభకోణము జరిగింది. దానికి సమాధానం లేదు. సింగరేణి కంట్రాక్టులో 60 కోట్లు కుంభకోణానికి ఏమి సమాధానం లేదు. అంతేకాకుండా ఈ మధ్య ముఖ్యమంత్రిగారు అవినీతిపాలు అయిపోయారు అని చెప్పి ప్రకాశం జిల్లాలో గ్రానైటు లాండ్సు గురించి అనేక గొడవలు జరిగితే ముఖ్యమంత్రిగారు కాకుండా రాబోయే ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ ఈ ముఖ్యమంత్రిగారిని తీసివేయాలి అనే ఉద్దేశంతో వారు అనేకరకాలుగా అయినటువంటి స్టేటు మెంట్లు ఇస్తే మరొకనాడు మరో బ్యారెల్ట్ అనేది వెలుగులోకి వచ్చింది. అదొక బాంబు పడింది. వారు మాత్రం ఇంతకన్న తక్కువ అన్నట్లు. మంగంపేటలో నటరాజన్ కమిటీ రిపోర్టు ఉంది. విజయలక్ష్మి మినరల్సు వాటిలో దొంగతనము చేసినట్లు బ్యారైట్స్‌ని ప్రత్యేకంగా దొంగతనం చేసినట్లుగా ఈ రిపోర్టులో బయటపడింది. ఈవిధంగా ఒకరి మీద ఒకరు పోటీపడి ఈ అవినీతిలో పాలుపంచుకోవడం అనేది చాలా విచారించవలసిన విషయము. అందుచేత నేను కోరేది ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కనీసం మరికొన్నాళ్ళపాటుద అయినా మనకు ప్రజలు ఇచ్చినటువంటి మాండేటును సద్వినియోగం చేసుకుని ఇకముందు అయినా న్యాయ మైన పద్ధతులలో ప్రజలకు మనం ఏమి చేయాలి, ఏమి చేస్తే న్యాయంగా ఉంటుంది అనేటటువంటి ఆలోచన మీరు చేయాలి అని కోరుతున్నాను మరి రేపు రాబోయే లోకసభ ఎన్నికలలో *** ఇక్కడ ఎం.పి.గా నిలబెట్టడం అనేది జరుగుతోంది. కాని నేను కోరేది ఒకటే. ఈ నియోజకవర్గాన్ని ప్రధానిని అనేకపాట్లుపడి ఎం.పి.గా చేయడం కోసం ఆ నియోజకవర్గంలో లా అండ్ ఆర్డర్ ప్రాబ్లమ్ సృష్టించి దానిని మరో మేఘంగా తయారు

*** Expunged as ordered by the Chair.

చేయవద్దు అని నేను కోరుతున్నాను. దానిని మరో మేఘంగా తయారు చేసినట్లయితే *** మీద మనకు ఎంత అభిమానం ఉన్నప్పటికి కూడ వారు ఎం.పి. అనవచ్చు గాని, ప్రధానమంత్రి పదవిపోతుంది. వారి మీద అభిమానం ఎక్కువతో మనం దానిని మరో మేఘం చేస్తే మాత్రం అటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. లా అండ్ ఆర్డరు ప్రొబ్లమ్ రాకుండా ఉంచవలసిందని నేను మిమ్ములనందరిని కోరుతూ ద్రవ్య వినియోగ నిధిలో ***.

Sri J.K. Reddy:- The Prime Minister's name should not have been brought here. What is this?

(Interruptions)

Mr. Speaker:- There cannot be any provocation like this. The matter is over. Again she has to take opportunity if you mention her name. I do not agree for it. It will not go into record. Do you want that much more time to be wasted?

శ్రీ డి. వీరభద్రరావు:- దానిని వదిలివేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఈ ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడాలి అంటే పార్టీ ఫిరాయింపుల చట్టాన్ని మరింత గట్టిగా తయారచేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ఫిరాయించిన వారికి ఉరిశిక్షని ఏనాడైతే ఈ రాజ్యాంగం ప్రసాదిస్తుందో ఆనాడే ఈ దేశం బాగుపడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఎవరి పేర్లు వచ్చినా సరే వాటిని రికార్డునుంచి తొలగిస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఫైనాన్సు మినిష్టరు రిప్లయి.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈరోజు ద్రవ్య వినియోగ బిల్లుపై సుమారు పదిమంది గౌరవనీయులైనటువంటి సభ్యులు చర్చలో పాల్గొన్నారు. మొట్టమొదలుగా గౌరవనీయులైనటువంటి రఘుమారెడ్డిగారు తరువాత మా రాజకుమారిగారు అదేవిధంగా సి.పి.ఐ. నాయకులు విఠల్‌రెడ్డిగారు, సి.సి.ఎం. నాయకులు రాఘవరెడ్డిగారు బి.జె.పి. నాయకులు అయిన రవీంద్రనాథరెడ్డిగారు మన ఇండిపెండెంటు శాసనసభ్యులు శ్రీ వి. జగపతిరావుగారు అదేవిధంగా మా శాసనసభ్యులు కుడుపూడి ప్రభాకరరావుగారు మజ్లిస్ శాసనసభ్యులు అమానుల్లాఖాన్‌గారు అదేవిధంగా షెద్దలు ఓంకార్‌గారు మరియు దాడి వీరభద్రరావుగారు పదిమంది గౌరవసభ్యులు చర్చలు పాల్గొన్నందుకు నేను వారికి హృదయపూర్వకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. నేను ఈ సందర్భంగా ఇప్పుడు వేరేగా చెప్పవలసింది ఏమీ లేదు. సుమారు ఆరురోజులు సుదీర్ఘమైనటువంటి చర్చజరిగి పాలక ప్రతిపక్ష సభ్యులు అనేక విషయాలపై చర్చించడం విమర్శించడం చక్కని సలహాలు ఇవ్వడం చివరకు వివరణలు అడగడం అవి అన్ని వాటికి మేము సాధ్యమైనంతవరకు సభ్యులయొక్క సంశయాలను తీర్చడానికి మేము ప్రయత్నం చేశాము; సమాధానాలు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం

*** Expunged as ordered by the Chair.

చేశాము. మాట్లాడినటువంటి గౌరవ సభ్యులు అందరు కూడ అనేక విషయాలు ప్రస్తావించారు. మీకు తెలుసు అధ్యక్షా. ఈ బడ్జెట్ 18 రోజులు మెయిన్ పద్దులమీద మాట్లాడడానికి చర్చించుకోడానికి తమరు వ్యవధి ఇస్తే మరి 18 రోజులుగా నేను అనుకుంటాను బహుశ: మన రాష్ట్ర శాసనసభ చరిత్రలో మొదటిసారి అనుకుంటాను నాకు ఉండే పరిమితమైనటువంటి పరిజ్ఞానం ద్వారా మనకు ఉండేటటువంటి శ్రద్ధవల్ల 42 పద్దులను చర్చ లేకుండా ఆమోదింపచేసుకున్నాము, అన్ని గిలెటిన్ అయ్యాయి. నిజంగానే ఈ శాసనసభ ఈ కాలాన్ని మనం ఉపయోగించుకోలేదు అని ఈరోజు చెప్పడానికి ధైర్యముతో ముందుకు వస్తున్నాను. ప్రతిపక్ష సభ్యులు దీంట్లో వైఫల్యము చెందారు అని మనవిచేస్తున్నాను. 18 రోజులుగా రాష్ట్ర అభివృద్ధికి దోహదం చేసేటటువంటి ఒక్కొక్క పద్దు మీద సుదీర్ఘముగా చర్చించి చక్కగా సమగ్రంగా రాష్ట్ర అభివృద్ధికి దోహదపడే విధంగా ఏమైనా సలహాలు ఇస్తే రాష్ట్రానికి ఉపయోగపడేది గాని అధ్యక్షా, అచర్చనీయం అయినటువంటి అంశాలను చర్చకు తీసుకువచ్చి ఏమైనా గాని అధికారంలోనికి వచ్చారు కాబట్టి మమ్ములను ఓడించి అని ఏమైనా చేసి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని భ్రష్టుపట్టిస్తాము అని లేనిపోనివి అన్ని సృష్టించి మేము ఏమైనా మిమ్ములను విమర్శిస్తాము అనే ధోరణితో మీరు లేనిపోని కల్పితాలతో ఇక్కడ ఎవరు మాట్లాడినా అవినీతి కుంబకోణాలు అనేమాట తప్ప ఏమిలేదు. అట్లాగాక నిజంగా ఏదైనా స్పెసిఫిక్‌గా ఉండి విమర్శిస్తే ఎవరైనా తప్పు చేస్తే వ్యక్తిగతంగా తమరు విమర్శిస్తే తలవంచుక్తుంటాము. కాని ఇక్కడ మేము చేసిన ఒక్క మంచి పనిని కూడ అభినందిచడానికి మీరు సిద్ధముగా లేనప్పుడు మరి మేము ఏమి అనుకోవాలి మీకు చిత్త శుద్ధిలేదు అనుకోవాలి. నిజంగా రాష్ట్రంలో ఏదైనా మంచి పనిచేస్తే మీరు మమ్ములను అభినందించండి. ఈరోజు కూడ మేము మా నియోజకవర్గానికి వెడితే మా నిజామాబాదు జిల్లాలో సుమారు 34 బస్సు స్టేషన్లు నిర్మాణం జరిగినాయి అధ్యక్షా. అది తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం హయాములో. నేను ఈరోజుకి కూడ ఎక్కడైనా ప్రారంభోత్సవం జరిగినప్పుడు వారిని నేను ఎప్పుడూ కూడ అభినందిస్తూ ఉంటాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ కాలంలో మంచి కార్యక్రమం జరిగింది అనేమాట. కాని అధ్యక్షా, ఇక్కడ మేము బడ్జెట్‌లో ఉన్నటువంటి పరిస్థితిలో వారి ద్వారా మాకు సంక్రమించినటువంటి వారసత్వం ద్వారా ఉన్నటువంటి బడ్జెట్‌లో మేము చేయాలి, రాజకుమారిగారు చెప్పినట్టు పిండి కొద్దీ రొట్టె. అయినప్పటికి కూడ అధికంగా ప్రాధాన్యతలు ఇచ్చి సాధ్యమైనంతవరకు ప్రాధాన్యతా రంగాలకు కోత విధించకుండా అదేవిధంగా సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు కూడ తగిన నిధులను మేము పొందుపరచి ఈ కార్యక్రమాలు అన్ని చేసినప్పుడు అన్నిటికంటే ప్రధానం ఈరోజు మాట్లాడిన సభ్యులు రఘుమారెడ్డిగారు చంద్రబాబునాయుడుగారు వారు వాడిన మాట వాడకుండా వాడిన తిట్టు వాడకుండా తిట్టారు. అది సరిపోలేదు. ఈ 18 రోజులు ప్రతిరోజు అన్ని డిమాండ్సుని ప్రక్కకుపెట్టి తిడుతూనే ఉన్నారు. రోజు మమ్ములను కుంభకోణము అంటున్నారు, అవినీతి అంటున్నారు. అనేక ఆరోపణలు చేస్తే ఛేశారు కనీసం ఈరోజు అయినా ఆమోదంపొంది ద్రవ్య వినియోగ బిల్లుకి ఆమోదంపొంది రేపటి నుంచి జీతాలు ఇచ్చుకోవాలి, రాష్ట్ర అభివృద్ధి చేసుకోవాలి అసలు అనేక కార్యక్రమాలు చేసుకోవలసి ఉంది మరి ఈరోజు అయినా మేము ఏమి పాపము చేశాము అధ్యక్షా. మా రఘుమారెడ్డిగారు పార్లమెంటు మెంబరుగా ఉండి వచ్చారు కాబట్టి ఆయన స్టాల్‌వర్టు అయి ఉంటారని అనుకున్నాను. ఆయన బెస్టు పార్లమెంటేరియన్‌గా ఎదిగి ఉంటారని అనుకున్నాను. ఇక్కడ శాసనసభలో కూడా అక్కడ తరహాగా హుందాగా మాట్లాడతారని అనుకున్నాను. కాని

యీరోజు ఏమి అయిందో ఏమో కాని మాకు సిగ్గులేదు, లజ్జలేదని అన్నారు మమ్ములను డిస్మిస్ చేయాలని అన్నారు. మాకు బడ్జెటు విషయంలో ఒక దిశ అనేది లేదని అంటున్నారు. మాకు డైరక్షన్ లేదన్నారు. కానీ అధ్యక్షా, 100 సంవత్సరాలు కాంగ్రెసు పార్టీ స్వాతంత్ర్యము గురించి పోరాడింది. అటువంటి మా పార్టీవారికి అనుభవంవల్ల కాంగ్రెసు పార్టీకి మాకు ఒక చరిత్ర ఉంది. కాబట్టి మాకు వారు ఒక డైరక్షన్ యివ్వనక్కరలేదు. మేము ఏ దిశలో ప్రయాణం చేయాలో మాకు తెలుసు. ఇపుడు మా డైరక్షన్ ఎటు వయిపునంటే ప్రధానమైన రంగాలలో బడుగువర్గాలకు ఉపాధికల్పించి, బడుగువర్గాల వారిని ఆదుకోవడం కోసం మా డైరక్షన్ ఉంది. కాని మాకు పరిపాలించే హక్కులేదని అంటున్నారు. అధికారంలో ఉంటూ మీ యిష్టము వచ్చినట్లు చేసుకుంటున్నారు అంటున్నారు. ఇపుడు ఉంటామా పోతామా అనేది కాదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– సార్, కాంగ్రెసు పార్టీకి స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకొన్న తరువాత 106 సంవత్సరాలు చరిత్ర ఉందని మాకు తెలుసు. మహాత్మాగాంధీగారు యీ కాంగ్రెసు పార్టీ పని అయిపోయిందని చెప్పి ఆనాడు ఆ పార్టీని వైండప్ చేయమన్నారు. ఇక్కడ సీనియర్ సభ్యులు ఇపుడు సి.పి.ఎం. లీడరు శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావుగారు మొదటి నుంచి కూడా కాంగ్రెసులో ఉన్నవారే. స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత మా పార్టీలో ఉన్నారు. మహాత్మాగాంధీ స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత యీ కాంగ్రెసు పార్టీ పని పూర్తి అయింది. తరువాత యిది ఉండకూడదు. రద్దు కావాలని అన్నారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, నాగేశ్వరరావుగారికి తెలియదేమో. మహాత్మా గాంధీగారే తరువాత యీ కాంగ్రెసు పార్టీని కొనసాగించడానికి ఒప్పుకున్నారు. ఎందుకంటే మహాత్మాగాంధీ ముందు తరువాత నాయకులందరూ కూర్చొని అపుడు ఉన్న పరిస్థితిలో దేశం ముందుకు సాగాలంటే త్యాగాలు చేసినటువంటి కాంగ్రెసు పార్టీయే రథసారధిగా ఉండా లన్నారు. ఈ భారతదేశ ప్రభుత్వమును అప్పటి పరిస్థితిలో నడపడానికి తాహతుగల పార్టీ ఒక్క కాంగ్రెసు పార్టీ మాత్రమే అన్నారు. కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మహాత్మాగాంధీ మా పార్టీని ఆశ్వీరదించినారు కూడా.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– అది నిజం కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మంత్రిగారు తమ సమాధానాన్ని కొనసాగిస్తే టైము కలిసి వస్తుంది.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:– అధ్యక్షా, యిపుడు యీ సభలో అందరు సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు యివ్వలేకపోయినా కొన్నింటికి సమాధానాలు యిస్తాను. ఇపుడు చేనేత కార్మికుల గురించి కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. ప్రత్తి రైతుల గురించిన విషయం వేరే యిక్కడ ఎవరూ చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. వారి బాధ 8 సంవత్సరాల నుంచి కూడా కొనసాగుతున్నది. ఈరోజు మా ప్రభుత్వం ప్రజలకు పరిశుభ్రమైన, స్వచ్ఛమైన పరిపాల నను అందించగలుగుతోంది. తరువాత చేనేత కార్మికులు చాలామంది ఆకలిచావులతో చస్తున్నారని కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. కాని యీ చేనేత పనివారి కోసము 17 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేయడం. దానికొరకు బడ్జెటులో కూడా కేటాయించడం జరిగిందని

మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ప్రాధాన్యత గలిగిన అనేక రంగాలలో తెలుగుదేశం పార్టీకి సంబంధించిన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఆ ఫండ్సును డైవర్టు చేయడం జరిగిందని అప్పటి ప్రతిపక్షంలో ఉన్న మా మిత్రులు సమరసింహారెడ్డిగారు యింకా యితరులు కూడా హెచ్చరిస్తూ వచ్చారు. వారు చెప్పింది ఏమిటంటే అతి ప్రాధానమైన రంగాలలో కోత విధిస్తున్నారని చెబుతున్నారు. అపుడు రాబోయే తరాలు యిబ్బంది పడతారని వారు చెప్పినపుడు వారి మాటలను ఖాతరు చేయకుండా తెలుగుదేశంలో ఉన్నవారు వ్యంగ్యంగా మాట్లాడినారు. కాని యీరోజు పరిస్థితి చూస్తే ఏమి జరిగిందో తెలుస్తున్నది. మేము అధికారంలోకి రాగానే విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. ఖజానాలో డబ్బులేదు. అందువల్ల యీ ప్రభుత్వం నడపడానికి కష్టమైంది. అయినా మేము ఎంతో నిదానంతో అత్యవసరమైన పద్దులకు కేటాయింపులు పెంచుకునే విధంగా ఆలోచించడం జరిగింది. వారు అపుడు పవర్ పద్దుకు 168 కోట్లు కేటాయిస్తే మేము 408 కోట్ల రూపాయలు యీ విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తికి కేటాయింపు చేయడం జరిగింది. అట్లాగే 11,000 మంది టీచర్సు ఖాళీలు ఉన్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం కూడా ఆ ఖాళీలను పూరించుకుంటూ పోవాలి కాని ఒకసారే వాటిని పూరించడానికి మనవద్ద డబ్బు పరిస్థితి చూసుకోవలసి ఉంటుంది. అయినా యీ పనులను పూర్తి చేయడానికి మా ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే కర్షక పరిషత్తు విషయం చూస్తే కర్షక పరిషత్తు స్థానంలో మేము మరల రైతాంగమునకు మేలు చేయాలని సత్ ఉద్దేశ్యంతో యిపుడు ఒక సవరణ తీసుకువస్తే మమ్మలను రద్దుల ప్రభుత్వం అంటున్నారు. 7 సంవత్సరాలు వినివిని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అప్పటి రద్దులను గుర్తుచేసుకొని మమ్ములను కూడా అదేవిధంగా చేస్తున్నామని అంటున్నారు. మేము చేసినవి చర్వితచర్వణంగా నేను ఏమీ చెప్పదలచుకోలేదు. వారు చేసిన పనులు కూడా నేను చెప్పదలచుకోలేదు కాని కొన్నింటిని చెప్పక తప్పదు. వారి ప్రభుత్వంలో గ్రామోద్యోగులు 30,000 మందిని తీసివేసి ఆ పోస్టులను రద్దుచేశారు. కాని యీ గ్రామాలలో పరిస్థితిని తెలుసుకోవడానికి గాను ఎవరైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? మండలాలలో అసలు ప్రభుత్వం పనిచేస్తున్నదా? ప్రభుత్వం ఉందా? మనకు ఎవరైనా ఏమైనా రెవెన్యూ శాఖకు సంబంధించి భూములకు సంబంధించిన వివరాలు తెలపడానికి ఎవరైనా ఉన్నారా? అది తెలుసుకోకుండా వారిని తీసివేసారు. ప్రత్యామ్నాయంగా ఏమీ ఆలోచించలేదు. ఏమైనా పరిపాలనలో సంస్కరణలు తేదలచుకుంటే ఆలోచించి చేయాలి, క్రొత్తమార్గం అలవాటుపడేదాకా పాతవాటిని రద్దుచేయకూడదు. కర్రపెత్తనం ఎవరైనా చేయగలరు. కాని క్రింద గ్రామాలలో రెవెన్యూ, సిస్తులు వసూలు లెక్కలు భూములకు సంబంధించి గ్రామోద్యోగులు చెప్పవలసి ఉంటుంది. వారిని రద్దుచేస్తే ఎట్లాగు? ప్రత్యామ్నాయంగా అపుడు వారు ఏమి ఆలోచించారు. మమ్మలను స్వాహా సాములమన్నారు. సామ్రాట్టులమన్నారు. కాని మేము సామ్రాట్టులుగా ఉండదలచుకోలేదు. ఎవరిని సంబోధించి వారు అన్నారో తెలియదు. 2,3 సంవత్సరాలుగా చేయాలనే ఉన్నది. నిజంగా యీ కర్షక పరిషత్తు ప్రజలకు ఉపయోగపడక పోగా రైతాంగానికి డోలాయమానంగా ఉన్నది. కాబట్టి, దాని స్థానంలో ప్రజలకు మేలు చేయాలనే సదుద్దేశ్యంతో సవరణ తీసుకువచ్చి ఈరోజు ప్రవేశపెట్టి బిల్లుతెస్తే అభినందించాలిగాని ప్రతి దానికి యీ పద్ధతిలో చేస్తే న్యాయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. సమయంలేదు – అన్ని చెప్పడం కూడ సాధ్యంకాదు. మాట్లాడిన సభ్యులందరూ ప్రధానంగా శాంతిభద్రతల గురించి మాట్లాడారు. నేను ఒకమాట మనవిచేస్తున్నాను. వివరాలలోకి పోవలసిన అవసరంలేదు. కొంత వివరంగా చెప్పుతూ ఇదివరకు ఉండే పరిస్థితి ఏమిటి? రేపు మనం యీ రాష్ట్ర

ప్రభుత్వం అవలంభించే విధానం ఏమిటో తెలియచేయాలి కాబట్టి, డెత్ రేట్, ఇతర క్రైమ్ రేటు సంవత్సరాల వారీగా చూసుకుంటే అధ్యక్షా, 1986లో డెకాయిట్స్ 307, 1987లో 408; 1988లో 411, 1989లో 636; 1990-(1) ఆగస్టుకు 603; 1991 లో 614 ఉంది. ఇప్పుడు 1.8 శాతం యీ విధంగా క్రైమ్స్ పెరుగుతున్నప్పటికి యీ సంవత్సరం క్రైమ్ శాతం తగ్గించడానికి ప్రయత్నాలు చేయడం జరిగింది. రాబరీస్ అదేవిధంగా యీ రోజు 33 శాతం ఉన్నదాన్ని 3.1 శాతానికి తగ్గించడం జరిగింది. దానికి కారణం వేరే ఏమీ లేదు. పోయిన ప్రభుత్వాలు చాలావరకు రిక్రూట్‌మెంట్సు లేకుండా, పోలీసులను గాని, ఎస్.ఐ.లను గాని రిక్రూట్‌మెంటు చేసుకోవడంవల్ల ఈ విధంగా కొంత క్రైమ్స్ పెరగడానికి ఆస్కారం ఏర్పడింది. సమాజంలో కొంత నేర ప్రవృత్తి పెరిగింది. దేనికి ఎప్పటికప్పుడు మనం కృషిచేస్తే బాగుండేది. ఏమైనాగాని, యీరోజు సంపూర్ణమైన విశ్వాసం ఉన్నది. ఎవరు ఏమైనా అనుకోండి మాకు సిగ్గువుందా? లజ్జవుందా, ఇంకా ఏమైనా అనండి. ఈరోజు ముఖ్యమంత్రిగారు నేదురుమల్లి జనార్ధన్‌రెడ్డి నేతృత్వంలో శాంతిభద్రతలు కాపాడడానికి ఈ రాష్ట్రంలోని ప్రతి పౌరుడికి శాంతిభద్రతలు కల్పించడానికి ప్రయత్నాలు చేయడం జరుగుతున్నది. అనుకోని సంఘటన జరిగినా దానికి ఉదాహరణ నేను ఇదివరకు మతతత్వ శక్తుల గురించి మాట్లాడినప్పుడు స్పష్టంగా చెప్పాను. మళ్ళీ చెప్పదలచుకున్నాను. నిన్న గాక, మొన్నకూడా జంటనగరాలలో అనేక విధానాలు సంఘవిద్రోహక శక్తులు విజృంభించి, పుకార్లు లేవనెత్తితే అనేక భయాందోళన పరిస్థితులు కలిగిస్తే వాటిని కూడా ధైర్యంగా ఎదుర్కోవడం కాకుండా హోంశాఖా మాత్యులు శ్రీ మైసూరారెడ్డిగారు 24 గంటలు అప్రమత్తంగా ఉండే విధంగా తమ పోలీసు ఆఫీసర్సును చైతన్యవంతులుగాచేసి ఆదేశాలు యిచ్చి ఇక్కడ సంఘటనలు జరగకుండా, భయంలేకుండా చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది ఈ రోజు గణేశ ఉత్సవాలు సందర్భంగా చెదురుమదురు సంఘటనలు జరిగినప్పటికీ....

شری محمد امان اللہ خان :۔ پھر کرفیو کیوں رکھے ہیں

شری محمد امان اللہ خان :۔ پھر کرفیو کیوں رکھے ہیں۔ اس کا جواب دو۔

مسٹر اسپیکر :۔ آپ بیٹھئیے۔

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మతానికి సంబంధించిన...

మిష్టర్ స్పీకర్:-మీరు తప్ప సత్యవంతులు దేశంలో లేరనుకుంటే పొరపాటు అవుతుంది.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:- ఈరోజు యీ మతం - ఆ మతంకాదు. 'మతంకన్నా మానవత్వం మిన్న' అని ఈరోజు హైదరాబాదు నగరంలో - రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు కాపాడడానికి మా ప్రభుత్వం కట్టుబడివుంది. ఎంత గొప్పవారు అయినా, ఎవరు అయినా యీవిధంగా సంఘవిద్రోహక శక్తులతో చేతులు కలిపి - మతతత్వశక్తులతో చేతులు కలిపి ఇక్కడ ఏమైనా ఇబ్బందులు కల్పించే ప్రయత్నాలుచేస్తే నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేస్తామనే మాటను మనవిచేస్తున్నాను. ఈరోజు ఎందుకు కాంప్లిమెంటు ఇస్తున్నానంటే శ్రీ మైసూరా రెడ్డిగారు - ఆయన చూడడానికి చాలా చిన్నగా ఉన్నాడు. ఈ దేశానికి భారత ప్రధానిగా లాల్ బహద్దూర్ శాస్త్రి ఈ పొట్టివాడు ఏమి చేస్తారని అనుకున్నారు. కాని, అధ్యక్షా, ఆయన ప్రతిభముందు చేసి చూయించాడు. అందుకు విశ్వాసం ఉన్నది. మైసూరారెడ్డిగారు ముఖ్య మంత్రిగారి నాయకత్వంలో తప్పనిసరిగా శాంతిభద్రతలను కాపాడతారు - ధైర్యంగా పని చేస్తారు. చిన్నవాడు అనుకుంటున్నారు - లాల్‌బహద్దూర్ శాస్త్రిలాగా ఆయన గట్టివాడు. కాబట్టి, ఆయనతో పోల్చాను. ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను ఈ సందర్భంగా....

(ఇంటరప్షన్)

شری ابراہیم بن عبداللہ مسقطی :۔ سورج کو چراغ دیکھانے کے برابر ہے۔ لال بہادر شاستری کے مقابلہ میں یہ کیا ہے۔

مسٹر اسپیکر :۔ سورج کی کرنیں چاند پر پڑتی ہیں۔

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి.- గౌరవనీయులైన విఠల్‌రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, శాంతి భద్రతలపట్ల ఆందోళన తెలుపుతూ ఒక మాట చెప్పారు. ఈ మతతత్వ, సంఘ విద్రోహక శక్తులు విజృంభిస్తున్నారు కాబట్టి, దాన్ని అణచివేయడంలో మా పార్టీ, మేము పూర్తి సహకారాన్ని అందిస్తామని అన్నారు. వారికి చేతులు ఎత్తి నమస్కరిస్తున్నాను. వారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. మీ సహకారం యిందులోనే కాదు అన్నిటి
7.10 లోనూ కూడా తీసుకుంటామని, పెద్దల యొక్క సలహాలు కూడా పాటిస్తామనే మాట మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా రాఘవరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ప్రజల క్షేమం, ముఖ్యంగా పేద
రా. ప్రజల క్షేమం పట్టలేదు అన్నారు. ఒక విషయం ఈ సందర్భంగా చెప్పక తప్పదు. మీరు చెప్పండి. ఈరోజు వరకూ దేశంలోనే అనుకుంటాను, ఎక్కడా, ఎవరూ ఆలోచించని విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారి మేధస్సులోంచి వచ్చిన ఆలోచన గర్భిణీ స్త్రీలకు....

(ఇంటరప్షన్స్)

నేను ఏం అన్నాను చెప్పండి? దానికి వారు....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఓపిక పట్టాలి. ఏముంది దానిలో?

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:- నేను ఏమి అన్నానో నాకు అర్థంకాలేదు. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు, వారి పార్టీ సభ్యులూ ఎప్పుడు మాట్లాడినా తెలుగు ఆడపడుచులు అంటూ ఉంటారు. ఈరోజు మేము చేసి చూపాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అది మేము పెట్టినది....

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా,....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఓంకార్‌గారూ, ఒక్కమాట చెప్పండి. సైన్స్ ఎంతో డెవలప్ అయింది. మీరు కూడా అర్థం చేసుకోగలరు. గర్భిణీ స్త్రీ అనగానే అంత భాదపడే అవసరం లేదు. స్త్రీయే గర్భిణీ అవుతుంది. పురుషుడు కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా....

మిస్టర్ స్పీకర్:- హ్యూమర్ ఎంజాయ్ చెయ్యండి. ఏమిటిది?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- గ్రంథ చౌర్యం ఉండేది ఇంతవరకూ. కానీ స్కీము చౌర్యం కూడా మొదలుపెట్టారు.

శ్రీ వి. జగపతిరావు:- అధ్యక్షా, స్కీములన్నీ ఉన్నాయి. కానీ స్కీముల వెనుక ఉన్న డబ్బు ఎంత? అవెంత ఉపయోగంగా ఉన్నాయి? ఏ మేరకు ఇంప్లిమెంట్ అయినాయి? అది ముఖ్యం; చెప్పమనండి.

మిష్టర్ స్పీకర్:– ప్రతివారూ ఒక విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. 'మేము చెప్పింది మీరు ఎక్స్‌పోజ్ చేశారు. మేము చెప్పింది తప్ప ఈ దేశంలో సత్యం ఏమీ లేదు' అనుకుంటే అది పొరపాటు.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:– రూ. 9 కోట్ల వ్యయంతో ఈ కార్యక్రమం గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని వ్యవసాయ కూలీలుగా ఉండే స్త్రీలు గర్భిణీలయితే, ప్రసూతికి ముందు రెండు నెలలు, తరువాత రెండు నెలలు మొత్తం నాలుగు నెలలకు ఆర్థిక సహాయం చేసేందుకు ఉంది. ఆ సమయంలో వారికి ఒంట్లో శక్తి ఉండదు. పని చెయ్యలేరు. చెయ్యకపోతే తినడానికి తిండి ఉండదు. కాబట్టి వినూత్నమైన, అభ్యుదయ కార్యక్రమాన్ని తలపెడితే, అభినందించవలసిందిపోయి, అపహాస్యం చేస్తున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– అపహాస్యం కాదు. ఆ స్కీము తెలుగుదేశం పార్టీ తలపెట్టినది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:– ఇంతవరకూ ఎప్పుడూ లేని విధంగా రూ. 35 కోట్లు ఇళ్ల స్థలాలకు కేటాయించాము. పేద కార్మికుల కోసం, బలహీనవర్గాల కోసం, గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమానికి రూ. 53 కోట్లు కేటాయించాము. గౌరవ సభ్యులు రవీంద్రనాథరెడ్డిగారు శాంతిభద్రతల విషయంలో ఆందోళన వ్యక్తంచేశారు. చక్కటి సలహాలు ఇచ్చారు. అస మానతలను తొలగించమని అన్నారు. చక్కటి సలహాలు ఇచ్చినందుకు వారిని అభి నందిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:– అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు వ్యవసాయ కార్మిక స్త్రీలకు తీసుకువస్తారనే చట్టాన్ని ఆచరణకు తేవాలని కోరుతున్నాము. నేను విమర్శించడం లేదు. కానీ ఆచరణలోకి వచ్చిన వృద్ధాప్య పెన్షను మూడు సంవత్సరాలయింది ఆగిపోయి. దానినేం చేస్తారు?

శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి:– రూ. 4 కోట్లు పొందుపరచి 1,15,000 మందికి ఇవ్వడం కోసం పెట్టాము. ఇర్రిగేషన్ మీద సభ్యులు జగపతిరావుగారు చక్కటి సలహాలు ఇచ్చారు. 6వ ప్రణాళికలో 3,290 కోట్లతో ఇర్రిగేషన్ ప్రాజెక్టులు చేపట్టాలని అనుకుంటే వ్యయం రూ. 11,000 కోట్లకు పెరిగింది ఎట్లా చేస్తారని అడిగారు. ఎలొకేషన్ 3 శాతం మాత్రమే అన్నారు. వారితో నేను కూడా ఏకీభవిస్తున్నాను. దాని మీద ఏదయినా కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చర్చించి పెద్ద ఎత్తున చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. ఏవిధంగా డబ్బును సమకూర్చుకోవాలని అనే దాని మీద అందరం కలసి ఆలోచించాలి. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ గురించి అడిగారు. రూ. 20 కోట్లు ఈ సంవత్సరం ఇచ్చాము. బ్యాంకుల ద్వారా టైఅప్ చేసి రూ. 100 కోట్లకి వచ్చేలాగా సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ ద్వారా ఉపాధికల్పించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కుడిపూడి ప్రభాకరరావుగారు చక్కగా చెప్పారు. వారితో పూర్తిగా ఏకీభ విస్తున్నాను. అమానుల్లాఖాన్‌గారు మాట్లాడుతూ ఒకమాట వ్యంగ్యంగా అన్నారు. ఇది అప్రాప్రియేషన్ కాదు మిస్‌ఎప్రాప్రియేషన్ అన్నారు; ఇది న్యాయం కాదు. హైదరాబాదు

నగరంవారి నగరం అనుకుంటున్నారు. కానీ ఇది రాష్ట్ర రాజధాని. ఎవరు అధికారంలోకి వచ్చినా, ఈ రాజధానిని అభివృద్ధిచేసే నైతిక బాధ్యతవుంది. వారు చెప్పిన విషయాలు పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఎంతవరకూ చెయ్యగలమో, అంతవరకూ చేసే ప్రయత్నం చేస్తాము. కులీకుతుబ్‌షా అథారిటీకి రూ. 4.5 కోట్లు ఇంతవరకూ పెట్టారని అన్నారు. వక్ఫ్ బోర్డు గురించి, యునానీ హాస్పటల్స్ గురించి చెప్పారు. యునానీ హాస్పటల్స్ గురించి రోశయ్యగారితో చెప్పాను. నేను కూడా యునానీ పేషేంటునే. తప్పనిసరిగా వారు చెప్పిన ఇబ్బందులను పరిశీలిస్తాము. ఓంకార్‌గారు చెప్పారు. మంత్రులు కానీ, చీఫ్ మినిష్టరుకానీ, ప్రభుత్వం కానీ అవినీతికి అతీతంగా ఉంటే ప్రభుత్వంలో చక్కటి పరిపాలన అందించగలరు అన్నారు. షెడ్యూల్ ఏరియాలకు స్వయం పరిపాలన గురించి చక్కటి సలహాలు ఇచ్చారు. శాంతిభద్రతల గురించి ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. వెహికిల్స్‌కి రూ. 22 కోట్లు కావాలనీ, ఇతరత్రా వాటికి రూ. 108 కోట్లు కావాలని అన్నారు. దాని గురించి పరిశీలన చేయిస్తాము. అడగగానే డబ్బు పెట్టడానికి సాధ్యంకాదు. అయినప్పటికీ పరిశీలిస్తాము. సలహాలు పాటిస్తాము. వీరభద్రరావుగారు కూడా చక్కటి సలహాలిచ్చారు. ధన్యవాదాలు. దయచేసి, ఈ బిల్లును అందరూ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుతూ, సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- 'పొగడవయ్యా పోచయ్య అంటే టంగుటూరి మిరియాలు తాటికాయంత' అన్నట్లుగా ఉంది.

(నవ్వులు)

రూ. 1700 కోట్లు ప్రణాళికలో పెట్టారు. రూ. 1150 అప్పులు తెచ్చారు. రూ. 240 కోట్లు లోటు చూపారు. రూ. 180 కోట్లు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువి. రూ. 120 కోట్లు ఆర్.టి.సి.వి మిగిలింది ఎక్కడుందో చెప్పమనండి.

(1) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (2వ నెం.) బిల్లు.

Mr. Speaker:- The question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No.2) Bill, 1991 be taken into consideration."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered CLAUSES 2,3,1 Schedule, Enacting Formula and Long Title.

Mr. Speaker:- The question is:

"That Clauses 2,3,1 Schedule, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 2,3,1 Schedule Enacting Formula and Long Title were added to be the Bill.

(Pause)

(2) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (3వ నెం.) బిల్లు.

Mr. Speaker:- The question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No.3) Bill, 1991 be taken into consideration.2

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered Clauses 2,1 Schedule Enacting Formula and Long Title.

Mr. Speaker:- The question is:

"That Clauses 2,1 Schedule Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 2,1 Schedule Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

(3) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (4వ నెం.) బిల్లు.

Mr. Speaker:- The question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No.4) Bill, 1991 be taken into consideration."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered Clauses 2,1 Schedule Enacting Formula and Long Title.

Mr. Speaker:- The question is:

"That Clauses 2,1 Schedule Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 2,1 Schedule Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

(4) 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధన వినియోగ (5వ నెం.) బిల్లు.

Mr. Speaker:- The Qeustion is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No.5) Bill, 1991 be taken into consideration."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered Clauses 2,1 Schedule, Enacting Formula and Long Title.

Mr. Speaker:- The question is:

"That Clauses 2,1 Schedule, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 2,1 Schedule, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

(Pause)

Sri S. Santosh Reddy:- Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1991 be passed."

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 3) Bill, 1991 be passed."

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 4) Bill, 1991 be passed."

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 5) Bill, 1991 be passed."

(Pause)

Mr. Speaker:- The Motions moved.

(Pause)

Mr. Speaker:- The question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1991 be passed."

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 3) Bill, 1991 be passed."

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 4) Bill, 1991 be passed."

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 5) Bill, 1991 be passed."

(Pause)

All the Motions were adopted and the Bills were passed.

The House, adjouned till 9.30 a.m. on Monday, the 30th September, 1991.

(The House, then adjourned at 7.21 p.m. till 9.30 a.m. on Monday, the 30th September, 1991.)